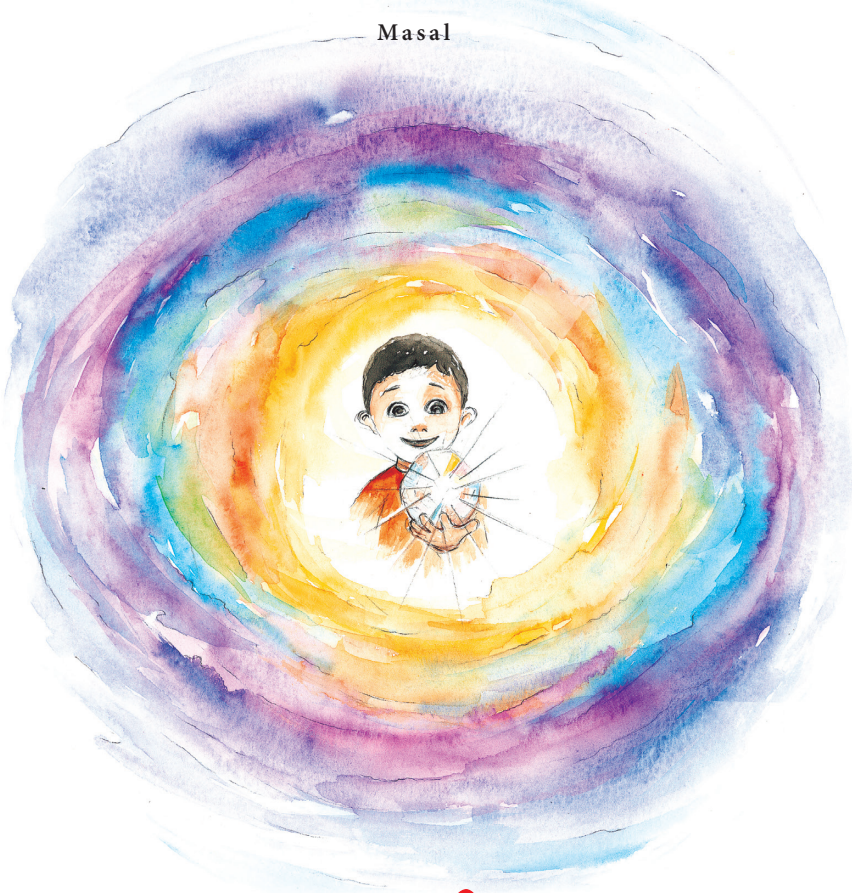
Vasıf Öngören

MASALIN ASLI

Aydınlıktan Karanlığa / Karanlıktan Aydınlığa

Masal

evrensel ilk gençlik kitaplığı

3. Basım

evrensel ilk gençlik kitaplığı

Vasıf Öngören

MASALIN ASLI

Masal

DOĞA BASIN YAYIN
Dağıtım Ticaret Limited Şirketi
Tarlabaşı Blv. Kamerhatun Mah. Alhatun Sk. No: 25 Beyoğlu / İstanbul
T: 0212 255 25 46 F: 0212 255 25 87
www.evrenselbasim.com - info@evrenselbasim.com

Evrensel Basım Yayın **470**
Evrensel İlk Gençlik Kitaplığı **2**
Masalın Aslı: Vasıf Öngören

Kapak Tasarım: Bahar Eroğlu
Logo Tasarım: Vahit Akça
Kapak ve İç Görsel: Nurhayat Polat

ISBN 978-605-5315-52-8
© Evrensel Basım Yayın 2009 - Sertifika No: 11015

Birinci Basım Ekim 2009 - İkinci Basım Haziran 2010
Üçüncü Basım Nisan 2013 • İstanbul

Baskı: Ezgi Matbaacılık Tekstil Pors. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
Sanayi Cd. Altay Sok. No: 14 Yenibosna / İstanbul • Sertifika No: 12142
T: 0212 452 23 02 - www.ezgimatbaa.net

MASALIN ASLI

Vasıf Öngören

Vasıf Öngören, tiyatromuzun önemli yazar ve yönetmenlerinden biri.

"*Masalın Aslı*", onun çocuklar için yazdığı tek yapıtı. Kızı Aslı Öngören'e adadığı "*Masalın Aslı*", birbirini izleyen on masaldan oluşuyor. İlk altı masal, "*Aydınlıktan Karanlığa*" adıyla birinci bölümde, son dört masal da "*Karanlıktan Aydınlığa*" adıyla ikinci bölümde yer alıyor. "*Masalın Aslı*" ilk olarak 1978 yılında Almanca olarak, Almanya'da basıldı ve büyük ilgiyle karşılandı. Almanca konuşulan ülkelerde bu kitapla ilgili olarak yazılmış eleştirilerden yapılmış bir seçmeyi, ikinci kitabın sonunda bulacaksınız. Merkezi Lüksemburg'da bulunan AWMM adlı kuruluş, "*Masalın Aslı*"na "1979 Kitap Ödülü" verdi.

Federal Almanya'nın Gençlik Kitapları alanındaki en büyük ödülü olan "Deutscher Jugenbuchpreis" 1979 yılı seçmelerinde, dünyanın dört bir yanında Almanca basılmış 121 çocuk kitabı arasında, "*Masalın Aslı*" ilk 19 kitap arasına girdi.

Vasıf Öngören, 1938 yılında Tavşanlı'da doğdu. İst. Ünv. Fizik Bölümü'ne devam ederken, İst. Ünv. Gençlik Tiyatrosu'nda oyunculuk ve reji çalışmaları yaptı. 1962 yılında Berlin'e gitti. Felsefe Fakültesi'nin Tiyatro Bilimleri bölümüne yazıldı. Brecht'in ünlü tiyatrosu Berliner Ensemble'da, dört yıl, Manfret Weckwerth'in reji çalışmalarına katıldı. 1965'te ilk oyunu olan "*Göç*"ü yazdı. 1968'de kızı Aslı doğdu. 1969'da Ankara Birliği Sahnesi'ni kuran

Vasıf Öngören, 1970'de uluslararası çapta tanınmasını sağlayan "*Asiye Nasıl Kurtulur*?" adlı oyununu sahneledi. "*Göç*" adlı oyununun yeniden işlenmiş biçimi olan "*Almanya Defteri*" sergilenirken, 12 Mart döneminde "Tiyatroda gizli örgüt kurduğu iddiasıyla tutuklandı. Askeri mahkemece altı yıl sekiz ay hapse mahkûm edildi. İki yıl hapis yattıktan sonra genel afla salıverildi. Hapishanede "*Oyun Nasıl Oynanmalı*?"yı yazdı. 1976 yılında, İstanbul Birlik Sahnesi'ni kuran Vasıf Öngören, 1977'de "*Zengin Mutfağı*" adlı oyununu ilk olarak sahneledi. Oyun, biri İsmet Küntay Ödülü olmak üzere, üç ödül kazandı.

"*Masalın Aslı*" 1979'da Türkçe olarak basıldı. Aynı yıl, Nâzım Hikmet'ten oyunlaştırdığı "*1941-42'den İnsan Manzaraları*"nı, Birlik Sahnesi'nde sahneledi.

1980'de yurtdışına gitti. Batı Berlin ve Amsterdam'da çalışmalarını sürdürdü.

Hollanda'da yaşayan Türkiyeli öğrenci ve işçilerden eğiterek oluşturduğu topluluk, ölümünden sonra, 'Vasıf Öngören Tiyatrosu' adıyla çalışmalarını sürdürdü.

1984 yılında Amsterdam'da geçirdiği ani kalp krizi sonucu, 46 yaşında vefat etti.

Kızım Aslı'ya

1. Bölüm

AYDINLIKTAN KARANLIĞA

BİRİNCİ MASALIN GİRİŞİ

Mahallenin çocukları, arkadaşlarından birinin koşa koşa geldiğini gördüler. Gelen çocuk soluk soluğa kalmıştı. Çocuklar gelen arkadaşlarını karşıladılar.

"Dün neredeydin?"

"Neden bu kadar heyecanlsın?"

Gelen çocuk,

"Haydi hemen toplanın sizlere bir masal anlatacağım," dedi.

"Masal mı?" dedi çocuklar.

"Evet masal. Masalın aslı."

"Anlat," dediler çocuklar, kümelendiler.

"Anlat demekle olmaz. Bu masalın koşulları var. Bu koşullara uymayı kabul ederseniz anlatırım," dedi çocuk ve bir duvarın dibine oturdu.

Çocuklar ilgilendiler bu masalla:

"Nedir koşulların?"

"Bu masalı anlatabilmem için tam on kişi olmamız gerek."

Sonra da arkadaşlarını saydı. Kendisi ile birlikte dokuz kişi olduklarını gördü.

"Dokuz kişiyiz, olmaz."

Çocuklardan biri koşarak bir başka arkadaşını aramaya gitti. Az sonra da arkadaşıyla döndü geldi.

"İşte şimdi tamamız. On kişi olduk, haydi anlat," dediler.

Böylece on çocuk bir araya geldiler ve masal başladı:

Günün birinde on kimsesiz çocuk bir araya geldiler.

Uzak bir ülkede bir araya gelen çocuklar oynamak için ırmak kıyısına gittiler. Güneş, çocuklara gülümsedi. Baktılar, balıklar suda takla atarak oynaşıyorlar. Onlar da soyunup suya girdiler.

Suda taklalar attılar. Balıklar, kendileri gibi takla atan bu çocukları sevdiler. Böylece çocuklarla balıklar dost oldular.

Kurunmak için dışarı çıktılar. Güneş, çocuklara gülümsedi. Çocuklar hemen ısındılar. Irmağın kıyısı zümrüt gibi çimendi, göz alabildiğine çimen. Çocuklar çimenlerde koşuştular. Ağaçlarda yüzlerce kuş, ötüşerek kuş şarkıları söylüyorlardı. Çocuklar da şarkı söylediler. Kuşlar, kendileri gibi şarkı söyleyen bu çocukları sevdiler. Böylece çocuklarla kuşlar dost oldular.

Dört bir yan kır çiçekleriyle doluydu. Baktılar, çiçeklerin çevresinde yüzlerce kelebek dans ediyor. Çocuklar da el ele tutuşarak dans ettiler. Kelebekler, kendileri gibi dans eden çocukları sevdiler. Böylece çocuklarla kelebekler dost oldular.

Bir ara çocuklar yoruldular. Zümrüt gibi çimenlerin üzerine uzandılar. Kuşlar dallara kondu. Kelebekler çiçeklerin üzerine yerleşti. Balıklar kıyıda birikti.

Derken bir sessizlik oldu.

"Çocukların diledikleri gibi yaşamaları ne güzel," dedi bir çocuk.

Ötekiler de katıldı bu görüşe.

"Biz de dilediğimiz gibi yaşayalım," dediler.

"Söz mü?"

"Söz."

Böylece on kimsesiz çocuk, birbirlerinden ayrılmamaya ve diledikleri gibi yaşamaya söz verdiler. Böyle bir karar verdikleri için de çok sevindiler. Birbirlerini kutladılar. Neşe ile şarkılar söylediler, dans ettiler, suya girip taklalar attılar. Kuşlar, balıklar, kelebekler de çocukların bu sevincine katıldılar. Bütün gün dünya döndü. Çocuklar oynadılar. Dünya döndü ve güneş görünmez oldu. Sonra akşam oldu.

Kuşlar, balıklar, kelebekler yuvalarına döndüler.

Çocuklar bir ağacın altına oturdular.

Ve on çocuğun karnı acıktı.

On çocuk hiçbir şey demediler. Birbirlerine sokularak uyudular.

Dünya dönmesini sürdürdü. Döndü, döndü, onları güneşin önüne getirdi, sonra sabah oldu.

Güneş gülümseyerek selamladı onları. Çocuklar neşeyle uyandılar. Irmağa gidip yüzlerini yıkadılar. On çocuğun karnı hâlâ açtı.

"Dilediğimiz gibi yaşamak çok iyi ama karnımızı da doyurmamız gerek," dediler.

Ve on çocuk karınlarını doyurmak için yola çıktılar. Yolda giderken, birden bir delik gördüler. Delik bir yamaçtaydı. Çok küçük bir delikti bu. Yaklaşıp bakınca bunun bir mağaranın ağzı olduğunu anladılar. Çocukların başı deliğe sığıyordu. İçeri bakınca mağaranın derinliklerinden gelen ve içinde anlatılmaz renklerin oynaştığı bir ışık gördüler. Işık mağaranın karanlığını tıpkı bir yol gibi aydınlatıyordu.

"Ne kadar güzel."

"İnsanın gözlerini kamaştırıyor."

"Bizi çağırıyor sanki."

"Işıktan bir yol bu."

"Yolun sonunda ne var?"

"Girelim, bakalım."

Çocuklar aralarında böyle konuştular ve delikten içeriye girmeye başladılar. Delik küçük olduğu için güçlük çektiler. Ama sonunda hepsi de içeri girdiler. Işık onlara yol gösteriyordu. Dizlerinin üzerinde ışıklı yolu yürümeye başladılar. Biraz sonra mağaranın tavanı yükseldi. Ayağa kalktılar. Şimdi rahatça yürüyorlardı. Bir süre gittiler. Karşılarına kocaman beyaz bir kapı çıktı.

En öndeki çocuk kapıyı itti. Koca kapı hemen açıldı. Duvarları beyaz boyalı bir odaya girdiler. Karşılarında kocaman siyah bir kapı vardı. Sırayla yürüdüler. En öndeki çocuk, siyah kapıya vardı. Kapıyı itti. Kapı açılmadı. Zorladı, açılmadı.

“Bu kapı açılmıyor,” dedi arkadaşlarına.

Birkaç çocuk daha onun yardımına gittiler. Dayandılar. Kapı açılmıyordu. Bu sırada en arkada kalan, korkuyla geriye döndü.

“Ya beyaz kapı da açılmazsa?” diye geçirdi içinden ve kapıyı açmaya koştu. Kapıyı itti. Beyaz kapı hemen açıldı. Beyaz kapı açılır açılmaz aynı anda siyah kapı da kolayca açıldı. Siyah kapıya dayanan çocuklar, hızlarını alamayıp paldır küldür ikinci odaya düştüler. İkinci odanın duvarları siyahtı.

Arkadaşlarının düştüğünü gören çocuklar, onlara yardım etmek için koşuştular. Beyaz kapı kendisini tutan olmayınca kendiliğinden kapandı. O kapanır kapanmaz siyah kapı da kapandı. Üç çocuk siyah odada kaldı. Gerisi beyaz odada. Siyah kapıyı açmaya çalıştılar ama açamadılar. Siyah odadaki çocuklar kapıyı yumrukluyorlardı. En gerideki, hemen koştu, beyaz kapıyı itti. Beyaz kapı hemen açıldı. Açılır açılmaz, siyah kapı da açıldı. Hızlarını alamayan üç çocuk, bu kez paldır küldür beyaz odaya, arkadaşlarının üstüne yuvarlandılar.

“Yahu ne oluyor böyle?” diye bağırdı birisi.

“Of, bacağım acıdı.”

“Üstümden kalksana.”

Çocuklar yerden doğrulmaya çalışırken, en gerideki, arkadaşlarının bu durumuna kahkahalarla gülüyordu.

“Ne gülüyorsun?” diye çıkıştılar. “Baksana halimize.”

Beyaz kapıyı açık tutan çocuk,

“Durumunuz çok gülünç,” dedi. Sonra da arkadaşlarına olanları açıkladı:

“Beyaz kapı açık durmazsa, siyah kapı açılmıyor. Bunun için bir kişinin beyaz kapıyı sürekli açık tutması gerekiyor.”

“Öyleyse sen beyaz kapıyı açık tut, biz ilerleyelim,” dedi çocuklar.

Beyaz kapı açık kaldı. Siyah kapıyı ittiler. Siyah kapı hemen açıldı. Siyah odaya girdiler. Karşılarına mor bir kapı çıktı. Mor

kapıya doğru yürüdüler. Siyah kapı, kendisini tutan olmayınca kendiliğinden kapandı. Mor kapıya varan, en öndeki kapıyı itti. Kapı açılmadı. Zorladı açamadı.

"Bu kapı da açılmıyor," dedi arkadaşlarına.

Birkaç çocuk daha yardıma gittiler, dayandılar, kapı açılmıyordu. En geride kalan korkuyla geri döndü.

"Ya siyah kapı da açılmazsa?" diye geçirdi içinden.

Kapıyı açmaya koştu. Açmadan önce, mor kapıya dayanan arkadaşlarına seslendi:

"Arkadaşlar, kapıya pek yüklenmeyin. Ben siyah kapıyı açacağım. Belki gene düşersiniz."

Siyah kapıyı itti. Siyah kapı hemen açıldı. Siyah kapı açılır açılmaz, mor kapı da kolayca açıldı. Üçüncü odanın duvarları mordu. Siyah kapıyı bir çocuk açık tuttu. Mor kapıyı bir başka çocuk açık tuttu. Kalanlar mor odada ilerlediler. Karşılarına kahverengi bir kapı çıktı. Dördüncü çocuk, kahverengi kapıyı açık tuttu. Beşinci kapı sarıydı. Bir çocuk sarı kapıyı açık tuttu. Altıncı kapı yeşildi. Yeşil kapıyı bir çocuk açık tuttu. Yedinci kapı maviydi. Mavi kapıyı bir çocuk açık tuttu. Sekizinci kapı turuncuydu. Turuncu kapıyı bir çocuk açık tuttu. Dokuzuncu kapı pembeydi. Bir çocuk pembe kapıyı açık tuttu. Onuncu kapı kırmızıydı. Onuncu çocuk kırmızı kapıyı açtı ve kırmızı kapı açılır açılmaz bütün kapılar kendiliğinden açık kaldı. Kapılar kendiliğinden açık kalınca çocuklar açık kapılardan geçerek, onuncu çocuğun yanına, kırmızı kapıya geldiler.

Bir kişi kırmızı kapıyı açık tuttu. Dokuz çocuk kırmızı kapıdan geçtiler. Bir kuyunun başına geldiler. Kuyunun dibinde ışığın kaynağını gördüler.

Kuyunun başında halka oldular. Halka olur olmaz, kırmızı kapının düzeyinde, kuyunun yan duvarlarından bir basamak ileri doğru çıkmaya başladı, sonra durdu. Basamağın başında duran çocuk basamağa indi. İner inmez, ikinci bir basamak

çıktı alttan. Çocuk ikinci basamağa inmek için ayağını kaldırdı. O zaman bastığı basamak geriye kaydı. Hemen kaldırdığı ayağını bastı. Basamak eski haline geldi. Başka bir çocuk, birinci basamağı geçip, ikinci basamağa bastı. Altından üçüncü basamak çıktı. Bir başkası gelip, üçüncü basamağa bastı. Alttan dördüncü basamak çıktı. Dördüncü çocuk, dördüncü basamağa bastı. Beşinci çıktı. Beşinci basamağa bir çocuk indi. Altıncı basamak çıktı. Altınca basamağa bir çocuk indi. Yedinci basamak çıktı. Yedinci basamağa bir çocuk bastı, sekizinci basamak çıktı. Sekizinci basamağa bir çocuk indi. Kuyunun dibinde bir adamlık yer kaldı. Dokuzuncu çocuk, sekiz basamağı indi ve kuyunun dibine vardı. Kuyunun ortasına yürüdü. Orada bir delik gördü. Diz çöküp delikten baktı. Işığın kaynağına vardığını anladı. Işığın ne ucu vardı, ne bucağı. Sonu gözükmüyordu. Işığın içinde binbir çeşit renk, durmaksızın hareket ediyordu. Renkler birbirleriyle birleşiyor, başka renklere dönüşüyordu. Her şey, ama her şey sonsuz bir biçimde hareket ediyordu. Çocuk, bu kadar güzel bir şey görmemişti, ellerini delikten içeri soktu, ışığa daldırdı.

Ve, birden, ışığın iki elinin arasında bir maddeye dönüştüğünü gördü. Ellerini delikten çıkardı. Ellerinin arasında, pırıl pırıl parlayan, portakal büyüklüğünde, yusyuvarlak top gibi bir cevher duruyordu. Çocuğun içini bir sevinç kapladı. Bütün çocuklar da aynı sevinci duydular içlerinde. Çocuk, cevheri kenara koydu. Ellerini delikten soktu, ışık kaynağına daldırdı. Ama bu kez, ışık maddeleşmedi. Bekledi, olmadı. Ellerini çıkardı. Bir kez daha soktu. Ama gene elleri boştu.

Çocuk, ışığın, kendisine başka cevher vermeyeceğini anladı. Yerden cevheri aldı. Merdivene geldi. Sekiz basamağı indikleri gibi çıktılar. Kırmızı kapının başına geldiler. Cevheri sevinçle incelediler. Her birisi bir kapıyı açık tutarak, geldikleri gibi odaları geçtiler. Beyaz kapının önünde toplandılar. Işıklı

yolu yürüdüler. Mağara alçaldı. Çıkışa yaklaştıklarını anladılar. Dizlerinin üstünde gittiler bir süre ve deliğe geldiler. Teker teker çıktılar. Baktılar ki dışarda akşam olmak üzere. Terden sırılsıklam olmuşlardı. Elleriyle yüzlerindeki terleri sıyırıp yere silkelediler. Yerde terden bir su birikintisi oldu. Çocuklardan birisi,

"Vay canına," dedi. "Alnımızdan akan tere bak."

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve:

"İşte çocuklar, 'alın teri ile kazanmak' sözü burdan çıkmış," dedi.

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

On çocuk, ırmağın kıyısına döndüler. Ağacın altına oturdular. Cevheri ortaya koydular.

"Çok yoruldum," dedi birisi.

"Ben de."

"Hepimiz yorulduk."

"Yorulduk ama bir cevherimiz oldu."

"Ne kadar da güzel, pırıl pırıl."

"Ben hiç böyle güzel bir şey görmedim."

"İyi ama bu cevher neye yarar?" diye sordu birisi en sonunda.

Bunu hiç düşünmediklerini anladılar. Hepsi sustu, düşünmeye başladılar. Aradan epey bir zaman geçti. Hepsinin karnı açlıktan gurulduyordu. Bir tanesi, derin derin içini çekti,

"Ah, ah" dedi, "şimdi bu cevherin yerinde et olsaydı. Bir de ateş yansaydı, ne iyi olurdu."

Çocuk bunları söyler söylemez, cevherden öyle bir ışık saçıldı ki, hepsinin gözleri kamaştı. Gözlerini kapadılar. Gözlerini yavaş yavaş açınca ne görsünler: Ortada kocaman bir ateş yanıyor. Yanıbaşında da derisi yüzülmüş bir koyun duruyor.

Koyunun bir budu eksik. Çocuklar şaşkınlıkla bakındılar. Cevher yok olmuştu.

"Cevher yok oldu," dedi birisi, üzüntüyle.

"Hayır," dedi birisi. "Yok olmadı. Cevher koyuna ve ateşe dönüştü."

O zaman akılları başlarına geldi. Sevinçle bağırıp ayağa fırladılar.

"Koyunu kızartalım," dediler.

Dediler ama, bir budu eksik bu kocaman koyunu parçalamak bir sorundu.

"Keşke bir tane de bıçak isteseydik," dediler.

"Nereden bilebilirdim," diye yanıtladı cevheri dönüştüren çocuk.

"Büyük bir dal bulalım," dedi birisi.

Hepsi bir yana dağıldı. Uzun bir dal buldular. Kocaman koyunu bir dala geçirdiler. Beşi bir yanından beşi öbür yanından dalı kaldırdılar. Koyunu ateşin üstüne tuttular. Koyun ateşin üstünde cazırdamaya ve yağları ateşe damlamaya başladı. Et kokusu çevreye dağıldı. Yorgun, karınları aç çocuklar, koca koyunu ateşin üstünde zaten güçlükle tutuyorlardı. Bir de çevreye kızarmış et kokusu yayılınca, açlıktan bacakları iyice titremeye başladı.

"Aman dayanın," dedi birisi. "Gevşemeyin."

"Yavaş yavaş döndürün, öbür yanları da pişsin," diye seslendi bir başkası kan ter içinde.

Uğraşa uğraşa, koyunu nar gibi kızarttılar. Çayırın üzerine indirdiler. Hep birlikte kızarmış koyuna saldırdılar. Elleri, ağızları yana yana, etleri kopartıp yediler. Hepsi tıka basa doydu. Karınları şişti. Gene de koyunun yarısı arttı.

"Oh doydum," diyen, kendini sırtüstü çimenlere attı.

Gökyüzünde yıldızlar vardı.

"Tuzu eksikti," dedi birisi.

“Asıl ekmek eksikti. Ekmek olsaydı...”

Sözlerini bitiremeden uyudu kaldı çocuk.

Hepsi uyudular. Dünya dönmesini sürdürdü. Çocuklar uyudular. Dünya döndü, onları güneşin önüne getirdi. Ve sabah oldu.

Güneş gülümseyerek selamladı onları. Çocuklar uyandılar, ırmakta yüzlerini yıkadılar. Ağacın altına döndüler. Ateşin sönmüş olduğunu gördüler. Akşamdan kalan etten koparıp yediler. Et soğumuştu.

“Bugün gene gidip cevher getirelim,” dediler.

“Ben dün kaç kez denedim, başka cevher oluşmadı,” dedi, cevheri alan çocuk.

“Belki bugün oluşur. Oluşmazsa gitmeyiz bir daha,” dediler.

Yola koyuldular, yamaca geldiler. Delikten baktı birisi,

“Işık gene parlıyor,” dedi.

İçeri girdiler. Beyaz kapıya geldiler. Kapıyı açtılar, bir çocuk beyaz kapıyı açık tuttu. Her çocuk bir kapıyı açık tuttu. Onuncu çocuk kırmızı kapıyı açtı. Bütün kapılar kendiliğinden açık kaldı. Hepsi kırmızı kapıda buluştular. Birisi kapıyı açık tuttu. Dokuzu dışarı çıktı, kuyunun çevresinde halka oldular. Birinci basamak ileri doğru çıktı.

Her biri bir basamağa indi. Onuncusu kuyunun dibine indi. Deliğin başına gitti. Ellerini deliğe soktu, ışığa daldırdı. Işık, ellerinin arasında maddeye dönüştü. Ellerini delikten çıkardı. Ellerinin arasında, pırıl pırıl parlayan, portakal büyüklüğünde, top gibi bir cevher duruyordu. Çocuk bunun, tam dünkü cevherin büyüklüğünde olduğunu, bakar bakmaz anladı. Cevheri bir kenara koydu. Ellerini gene deliğe soktu. Işığa daldırdı. Ama elleri boş kaldı. Gene denedi ama daha başka cevher oluşmadı. Cevheri alıp basamakları çıktılar. Kapıları geçtiler, delikten dışarı çıktılar. Güneş daha kaybolmamıştı.

“Bugün biraz daha erken çıktık,” dediler.

Terlerini sildiler. Ağaç dibine geldiler. Halka olup oturdular. Cevheri ortaya koydular.

“Aman acele etmeyelim,” dedi birisi. “Ne isteyeceğimizi iyice düşünelim.”

“Ekmek. On tane ekmek isteyelim.”

“Tuz. Tuz, tuzu unutmayalım. Tuzsuz hiç tadı olmuyor.”

“Meyve de olmalı.”

“Bıçak. Aman bıçak. Bıçağı unutursak, gene saatlerce pişeriz ateşin karşısında.”

“Eti kestik diyelim, nasıl pişireceğiz? On tane şiş isteyelim.”

“Oldu olacak bir de mangal gelsin.”

“Mangala kömür ister. Hem de çokça. İstediğimiz zaman yakabilelim.”

“Mangalı yakmak için kibrit ister.”

“Domatesle biber de olsun.”

“Ben kuruyemiş de isterim.”

Başka bir şey isteyen çıkmadı. O zaman bir tanesi,

“Ah, ah,” dedi. “Şimdi şu cevherin yerine, bütün bu istediklerimizle, bir de koyun eti olsaydı.”

Der demez, cevherden öyle bir ışık saçıldı ki, hepsinin gözleri kamaştı. Gözlerini kapadılar. Gözlerini yavaş yavaş açınca ne görsünler, bütün istedikleri sıra ile yan yana ortada duruyor. En sonra da koyun. Ama bu kez koyunun iki budu eksik.

“Aaa, ama olmaz ki,” diye karşı koydu çocuklardan birisi. “Dün bir budu eksikti, bugün iki budu birden eksik. Olur mu?”

“Bugün bir but eksik ama, o budun yerine de bunlar var,” dedi çocuklardan birisi, ortada durmakta olan mangalı göstererek.

Birisi mangalı yaktı. Birisi, koyunu bıçakla kuş başı doğradı. Birisi şişlere geçirdi, aralarına domates, biber koydu. Birisi tuzladı. Birisi meyveleri yıkadı. Hep birlikte şişleri mangalın üstüne koyup pişirdiler. Kendilerine güzel bir ziyafet çektiler.

Baktılar ki, gene koyunun bir budunu ancak yemişler.

On çocuk, ağacın altında uyudular.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Dünya döndü döndü.

Dünya onları güneşin önüne getirdi.

Sabah oldu.

Uyandılar. Irmakta yüzlerini yıkadılar. Gene mağaraya gittiler. Kapıları geçtiler. Basamakları indiler. Bir çocuk ellerini deliğe soktu. Işığa daldırdı. Tam öncekiler kadar cevher oluştu elinde. Aynı yollardan döndüler. Ağacın altına halka olup oturdular. Cevheri ortaya koydular. Yiyecekleri vardı. Ne isteyeceklerini konuştular. Birisi,

"Bir top olsa ne güzel oynardık. Bir top isteyelim," dedi.

Çocuklar,

"Evet top isteyelim," diyerek bu görüşe katıldılar.

"Ah, ah," dedi birisi, "şimdi şu cevherin yerinde bir top olsaydı."

Der demez, cevher gene ışık saçtı. Çocuklar kamaşan gözlerini açınca ne görsünler: Top ortada duruyor. Duruyor ama, cevher de duruyor. Hemen cevherin yanına gittiler. Dikkatlice baktılar. Cevher azıcık küçülmüştü. Bir fındık büyüklüğü kadar cevher eksildiğini anladılar. Çocuklar buna hem şaştılar, hem sevindiler.

"Cevher arttı!" diye bağırıştılar.

Artan cevheri, ağacın dibine koydular. Topu alıp çimenlerde oynamaya başladılar.

Çocuklar her sabah mağaraya gittiler. Öğleden sonra mağaradan çıktılar. Hep aynı büyüklükte cevher getirdiler. Getirdikleri cevheri, artan cevhere eklediler. Artan cevher büyüdü. Her eklenen cevherle daha büyük tek bir top oldu.

Günlerden bir gün, ırmakta yüzerlerken, bir rüzgâr çıktı. Ama ne rüzgâr. Çocuklar acele sudan çıktılar. Rüzgâr, ço-

cukların neleri var neleri yoksa, önüne katmış götürüyordu. Çocuklar, eşyalarını, yiyeceklerini yakalamak istediler. Ama rüzgâr gittikçe daha hızlı esmeye başladı. Çocukları bile sürükleyecek kadar hızlı esmeye başlayınca, çocuklar ağacın altında biriktiler. Birbirlerine sarıldılar. Rüzgâr gittikçe daha hızlı esiyordu. Çocuklar titremeye, üşümeye başladılar. Birbirlerine daha sıkı sarıldılar.

Geceyarısına doğru rüzgâr kesildi. Çocuklar tiril tiril titriyorlardı.

"Birbirimize sarılmasaydık, rüzgâr bizi de götürecekti," dediler.

Ateş yakmak istediler, ama ne kibrit kalmıştı ne bir şey. Rüzgâr her şeyi önüne katıp götürmüştü. Birden akıllarına artan cevherleri geldi. Acaba rüzgâr onu da götürmüş müydü? Ağacın arkasına koştular. Artan cevher yerinde parıldayıp duruyordu. On günlükten biraz fazla artan cevherleri vardı. Isınmak için birazını ateşe dönüştürdüler. Ateşin çevresine oturup ısındılar. Bir yandan da ne yapacaklarını konuştular.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Güneşten uzaklaştılar.

Ve gece oldu.

Çocuklar konuştular.

Dünya döndü.

Onlar hep konuştular.

Dünya onları güneşin önüne getirdi.

Ve sabah oldu.

Çocuklar bir karar verdiler. Güneş çocuklara gülümsedi. Çocuklar artan cevherlerini aldılar. Irmak kıyısına gittiler. Irmaktan yukarı doğru adım adım sayarak yürümeye başladılar. On tane on adım atıp orada durdular. Cevheri çimene bıraktılar. İçlerinden biri,

"Ah, ah," dedi, "şimdi şu cevherin yerinde bizim istediğimiz gibi bir ev olsaydı."

Çocuklar, beklediler ama, cevher ne ışık saçtı, ne de eve dönüştü. Cevher öylece duruyordu. Çocuklar üzüldüler. Oracığa oturdular.

"Neden dönüşmedi acaba?"

"Top istediğimiz zaman artıyor. Ama ev istediğimiz zaman hiçbir şey olmuyor."

"Belki de eve yetmedi."

"Doğru. Bir günlük cevherimiz, bir budu eksik bir koyun ediyor. Ama bir top için cevherin fındık kadarı yetiyor, gerisi artıyor. Demek ki bir ev için daha fazla cevher arttırmamız gerekiyor."

Aralarında böyle konuştular. Gittiler, cevher getirdiler. Evi istediler. Cevher yetmedi. Ertesi gün gittiler, cevher getirdiler. Evi istediler. Cevher yetmedi. Her gün gittiler, cevher getirdiler. Evi istediler. Cevher yetmedi.

Bu arada çocuklar, nasıl bir ev istediklerini aralarında konuştular. Her gün cevher getirdiler. Her gün evin nasıl olması gerektiğini tartıştılar.

Yirminci gün evi istediler. Birden gözleri kamaştı. Göremediler. Yavaşça gözlerini açtılar, karşılarında çimenlerin ortasında tam düşündükleri gibi bir ev duruyordu. Çocuklar sevinçle birbirlerine sarıldılar. Hep birlikte evlerine koştular. Evleri çok güzeldi. Evin kırmızı tuğladan duvarları vardı. Nehire bakan duvarı baştan sona camdandı. Cam duvarda büyük bir cam kapı, balkona açılıyordu. Bir önde bir arkada iki kapısı vardı. Merdivenler renk renk mermerden yapılmıştı. Çocuklar ön kapıdan girdiler. Bir aralığa geçtiler. Bir kapı salona açıldı. Bir başka kapı evin arka yanına giden aralığa açılıyordu. Çocuklar salona girdiler. Salonun bir duvarı camdandı. Irmağa bakıyordu. Öbür üç duvarda her biri ayrı renkte kapılar vardı. Saydılar: Yan duvarlarda üçer kapı, arka duvarda dört kapı vardı. Çocukların her birisi bir kapıyı açtı. Her kapı bir odaya açıldı. Her oda bir

renkti. Her oda bir çocuğun oldu. Odalarını çok sevdiler. Salona döndüler. Salonda uzun bir masa, masanın çevresinde on sandalye vardı. Her biri bir sandalyeye oturdu. Bu kadar büyük bir işi başardıkları için hepsi çok sevinçli ve gururluydu. Birisi,

"Bu ev bize ne kadar cevhere mal oldu?" diye sordu.

"Rüzgâr çıktığında on günlük cevherimiz vardı. Üstüne yirmi gün daha cevher getirdik. Demek ki otuz günlük cevhere mal oldu bu ev," diye hesap yaptı biri.

"Yani otuz koyunluk cevher gitti bu eve."

"Yanlış. Otuz koyun, ama birer butları eksik."

Hepsi gülerek katıldılar bu söze. Sonra kalktılar evlerini yeniden gezdiler. Arkada kocaman bir mutfak, yanında bir hela, onun yanında bir kiler, onun yanında da kocaman bir banyo vardı. Hepsi odalarına çekildiler. Küçük yumuşak yataklarına yattılar, rahat rahat uyudular.

Dünya döndü ve güneşe geldiler.

Çocuklar uyandılar.

Yüzlerini yıkadılar. Beslenmek için ayırdıkları cevher ceviz kadar kalmıştı. Cevheri kahvaltıya dönüştürdüler. Zeytin çekirdeği kadar cevher arttı. Kahvaltılarını ettiler. Cam duvardaki cam kapıyı açıp balkona çıktılar. Kuşlar, hemen kuş şarkıları söylemeye başladılar, gelip balkona kondular. Kelebekler dans etmeye başladılar. Yüz adım aşağıda, ırmakta balıklar sıçrayıp sıçrayıp kendilerini gösteriyorlardı.

İçlerinden biri, arkadaşlarına döndü,

"Arkadaşlar," dedi. "Dilediğimiz gibi yaşamaya karar verdik. Yaşamak için cevher çıkarmasını öğrendik. Cevheri artırmasını öğrendik. Cevher artırıp bu evi yaptık. Evi yaptığımıza göre başka şeyler de yapabiliriz."

"Elbette yapabiliriz," dedi öteki çocuklar.

İlk konuşan çocuk,

"Benim bir önerim var," dedi.

“Söyle,” dediler.

“Benim önerim şu: Dilediğimiz gibi yaşamak istiyorsak, kendimize içinde dilediğimiz gibi yaşayabileceğimiz bir çocuk ülkesi kuralım.”

“Çok doğru,” dedi çocuklar. “Asıl o zaman dilediğimiz gibi yaşayabiliriz.”

Çocuklar böylece bir çocuk ülkesi kurmaya karar verdiler.

Kuşlar, balıklar, kelebekler, o günden sonra çocuklarda bir değişiklik gördüler. Çocuklar, her gün gidip cevher getiriyorlar, sonra hemen eve kapanıp, masanın başında uzun uzun konuşuyorlardı. Kimi zaman saatlerce susuyorlar, kimi zaman bir şey bulmuş gibi havalara sıçrayıp neşeli neşeli konuşuyorlardı. Bazen de dışarı çıkıp evin çevresini dolaşıyorlar, her yana adımlar atıp işaretler koyuyorlardı.

Kuşlar, balıklar, kelebekler, çocukların yeni bir şeyler hazırladıklarını anladılar, merakla beklemeye başladılar.

Çocuklar, bir gün cevher getirmeye gitmediler. Evden erkenden çıktılar. Ellerinde on günlük artık cevher vardı. Cevheri evin sağ yanına götürdüler. Evin duvarından on adım saydılar. Cevheri oraya koydular.

“Şimdi şu cevherin yerinde, dilediğimiz gibi bir dönme dolap olsaydı ne iyi olurdu,” dediler.

Cevher, ışığını saçtı. Çocukların gözleri kamaştı. Gözlerini açtılar ki, ne görsünler: Bir dönme dolap kurulmuş. Dönme dolabın on tane dolabı var. Her dolap bir renk. Dolapların her yanından renkli kurdeleler sarkıyor.

Çocuklar hemen dolaba koştular. Her biri bir dolaba bindi. Dolap dönmeye başladı.

Kuşlarla kelebekler gelip dolaplara kondular, çocuklarla birlikte onlar da döndüler de döndüler, döndüler de döndüler.

Bir kuş, bir kelebeğe,

“Bu çocuklarda amma cevher var kelebek kardeş,” dedi.

Kelebek,

“Evet kuş kardeş, bu çocuklarda çok cevher var,” dedi.

Masalı anlatan çocuk, masalını burada kesti, kendisini dinleyen çocuklara şöyle dedi:

“İşte o günden sonra bu söz dünyaya yayıldı. ‘Bu çocukta cevher var’ sözünü şimdi büyükler de kullanıyor,” dedi.

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Dünya dönmesini sürdürdü, akşam oldu. Kuşlarla kelebekler yuvalarına, çocuklar da evlerine döndüler. Yemeklerini yediler, odalarına çekildiler, mutlu uyudular.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Ve sabah oldu.

Çocuklar cevher çıkarmaya gittiler. Cevher çıkarıp getirdiler. Her gün gittiler. Her gün cevher çıkarıp getirdiler. Aradan on gün geçti. On birinci gün gitmediler. On günlük cevheri alıp, evin sol yanına yürüdüler. Duvardan on adım sayıp cevheri oraya koydular.

“Şimdi şu cevherin yerinde bir atlıkarınca olsa ne iyi olurdu,” dediler.

Gözleri kamaştı. Gözlerini açtılar ki ne görsünler: Bir atlıkarınca kurulmuş. Atlıkarıncada on tane at var. Her biri bir renk, her yanında kurdeleler uçuşuyor.

Çocuklar hemen atlıkarıncaya koştular. Her biri bir ata bindi. Ve atlıkarınca dönmeye başladı. Kuşlarla kelebekler gelip atlara, çocukların omuzlarına kondular. Döndüler de döndüler, döndüler de döndüler.

Dünya dönmesini sürdürdü, akşam oldu.

Kuşlarla kelebekler yuvalarına döndüler.

Çocuklar da evlerine gittiler.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Ve sabah oldu.

Çocuklar yine cevher çıkarmaya gittiler. Cevher çıkarıp getirdiler. Her gün gittiler. Her gün cevher çıkarıp getirdiler. Aradan on gün geçti. On birinci gün gitmediler. On günlük cevheri alıp; evin arka yanına götürdüler. Duvardan on adım sayıp cevheri oraya koydular.

"Şimdi şu cevherin yerinde uçan salıncak olsa, ne iyi olurdu," dediler.

Gözleri kamaştı. Gözlerini açtılar ki ne görsünler: Uçan salıncaklar kurulmuş.

Uçan salıncaklar on taneydi. Her biri bir renkti ve aynı renkte zincirlerle bağlıydı. Salıncakların bağlı olduğu zincirlerde renk renk kurdeleler uçuşuyordu.

Çocuklar hemen uçan salıncaklara koştular. Her biri bir salıncağa bindi. Ve salıncaklar dönmeye başladı. Çocuklar salıncaklarla birlikte uçmaya başladılar. Kuşlarla kelebekler gelip salıncaklara, çocukların omuzlarına kondular, uçtular da uçtular, uçtular da uçtular.

Dünya dönmesini sürdürdü, akşam oldu.

Kuşlarla kelebekler yuvalarına döndüler.

Çocuklar da evlerine gittiler.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Ve sabah oldu, sabahlar oldu.

Çocuklar her sabah gidip cevher getirdiler. Bir çocuk ülkesi kurmak için durmadan cevher getirdiler. Durmadan yeni şeyler yaptılar. Ülkelerini kurmaya, ülkelerini büyütmeye başladılar. Ülkelerini güzelleştirdiler.

Artık akla gelen her şey vardı bu ülkede. Dizi dizi küçük kulübeler vardı. Kulübenin birinde şekerlemeler, birinde çikolatalar dağ gibi yığılmıştı. Birinde pestiller vardı, birinde lokumlar, birinde kuruyemişler. Her kulübenin birinde çocukların çok sevdiği yiyeceklerden biri vardı. Çocuklar gezsinler diye renk-

li küçük taşlardan yollar yapmışlardı. Her yanda salıncaklar, kaydıraklar, tahterevalliler sıralanmıştı. Gittikçe büyüyen bu ülkenin çeşitli yerlerine küçük çeşmeler yapmışlardı. Çeşmelerin her birisi bir renkti. Birinden şeftali suyu akardı, birinden elma suyu. Her birinden bir meyve suyu akardı. Her yanda renk renk güzel kokulu çiçekler açmıştı. Çeşit çeşit meyve ağaçları vardı, çocuklar ellerini uzatıp bu meyveleri yesinler diye. Söğüt ağaçları vardı, çocuklar dallarından düdük çıkartsınlar diye. Büyük ağaçlar vardı, kuşlar konsun, yuva kursunlar diye.

Çocuklar durmadan cevher getirip, ülkelerini büyütüp güzelleştiriyorlardı. Artık dünyanın en güzel oyunu bu çocuk ülkesini kurmaktı onlar için. Oynadıkça ülkelerini büyütüyorlar, büyütürken oynuyorlardı.

Bir gün çocuklardan biri, ırmak kıyısına indi. Baktı, balıklar kendisini görmemiş gibi davranıyor. Şaşırdı. Çünkü, o zamana kadar balıklar, hep takla atarak karşılarlarmış çocukları. Balıklar, sanki ona darılmıştı. Öyle küskün küskün yüzüyorlardı. Hiç eski neşeli halleri yoktu. Oysa eskiden olsa, balıklar bir o yana bir bu yana yıldırım gibi yüzerler, takla üstüne takla atarlardı.

Çocuk hemen koşup durumu arkadaşlarına anlattı. Hepsi ırmak kıyısına geldiler, durumu kendi gözleriyle gördüler. Birisi suya girdi. Balıklara yaklaşmak istedi. Balıklar ona sırtlarını dönüp uzaklaştılar.

“Balıklar bize darılmış,” dedi çocuklardan biri.

“Neden acaba?”

O gün çocukların boğazından hiçbir şey geçmedi. Irmak kıyısında oturup balıkları neden darılttıklarını araştırdılar. Kuşlar ötmedi. Kelebekler dans etmedi. O zaman çocuklardan biri şöyle konuştu:

“Arkadaşlar. Biz kendimize bir ülke kurduk. Her şeyimiz var. Kuş dostlarımız ve kelebek dostlarımız bizimle birlikte bu ülkede yaşayabiliyorlar. Oysa balık dostlarımız kıyıda kaldı. Ara-

mıza giremiyorlar. Bizimle oynayamıyorlar. Sakın bunun için darılmış olmasınlar."

Çocuklar, bunu çok doğru buldular. Arkadaşlarına hak verdiler.

"Çok doğru. Balık dostlarımız kıyıda kaldı. Onları da aramıza alalım."

Kuşlar ve kelebekler, çocukların gene değiştiğini gördüler. Çocuklar, erkenden evlerine kapanıyorlar, aralarında bitmez tükenmez tartışmalar yapıyorlardı.

Çocuklar her gün gidip cevher getiriyorlar, erkenden eve kapanıp aralarında konuşuyorlardı.

Bir kelebek, bir kuşa,

"Kuş kardeş," dedi, "anladığımız kadarıyla bu çocuklar, balıkları aramıza getirmek için uğraşıyorlar."

Kuş,

"Ben de öyle sanıyorum, kelebek kardeş," dedi.

Kelebek,

"İyi ama, balıklar karada yaşayamaz ki. Onları nasıl aramıza getirebilirler?"

Kuş,

"Çok doğru. Onlar ancak suda yaşayabilirler. Aramıza katılmalarına olanak yok. Oysa onlar da aramıza katılsa ne kadar çok sevinirdik," dedi.

"Hem de ne kadar çok sevinirdik. Ama olanaksız. Böyle şey görülmemiş ki," dedi kelebek.

Çocuklar günlerce cevher getirdiler. Bu arada bu işi nasıl yapacaklarını kararlaştırdılar.

Aradan tam otuz gün geçti.

Çocuklar, otuz birinci gün cevher getirmeye gitmediler. Sabahleyin evden çıktılar. Nehrin yukarısına doğru yürüdüler. Uygun gördükleri bir yerde durdular. İki kişi ellerine iki sopa aldı. Birbirlerinden uzak durdular. Sonra ikisi birden, nehirden baş-

layarak, yere birer çizgi çizerek, ülkelerine doğru yürümeye başladılar. İki çizgi arasında on ayak uzaklık vardı. Çocuklar, bu uzaklığı bozmamaya çalıştılar. Çizgileri ülkelerine kadar getirdiler. Ülkenin içinde, on ayrı yerde, on büyük daire çizdiler. Sopaları hiç kaldırmadan ülkenin her yanından dolaştırarak, çizgiyi nehrin alt yanına kadar götürdüler. Sopalarını suya soktular.

Gidip otuz günlük cevheri getirdiler. Nehrin yukarısına, çizginin başladığı noktaya koydular.

"Şimdi, şu cevherin üstünde durduğu çizgilerin arası su dolsa, ne iyi olurdu," dediler.

Gözleri ışıktan kamaştı. Gözlerini açınca, sevinçle bağrışıp, koşturmaya başladılar. Çünkü çizgilerin arası su doluyor, bir yandan kanala dönüşüyor, kanala dönüştüğü yerden su ileri doğru akmaya başlıyordu. Çocuklar çizgi boyunca koşmaya başladılar. Ama çizgi onlardan çok çabuk suyla doluyor, yıldırım gibi kanallaşıyordu. Çizdikleri birinci dairenin bir havuz olduğunu gördüler. İkinci havuza geldiklerinde, kanal çoktan tamamlanmış, nehrin yukarısından kanala giren su, alt baştan gene ırmağa karışmıştı.

Artık çocukların ülkesinde on yerde on havuz vardı. Birden, kuşların çığlık çığlığa, kanal boyunca hızla ilerlediklerini gördü çocuklar.

"Balıklar geliyor," diye bağırdı birisi heyecanla.

Hep birlikte gerisin geriye koşmaya başladılar. Birinci havuzda buluştular. Yüzlerce balık, kanaldan yıldırım gibi geçerek, birinci havuza doldular. Sevinçlerinden ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Kimi fırıl fırıl dönüyor, kimi üst üste on takla atıyordu. Kuşlar şakıyarak havuza pike yapıyorlar, bir yandan neşeyle kanat çırpıyorlardı. Hele kelebekler, hele kelebekler, sanki gökyüzünü doldurmuşlardı. Durmaksızın dans ediyorlardı. Çocuklar sevinçlerinden duramıyorlar, bir o yana bir bu yana koşturuyorlardı. En sonunda birisi kendisini tutamadı,

“Başardık, başardık!” diyerek kendisini havuza attı.

Arkasından bütün çocuklar kendilerini havuza attılar. Balıkların sevinci sonsuzdu. Çocukların çevresini sardılar. Yanaklarından, burunlarından öptüler. Kollarının arasından, bacaklarının arasından yüzdüler. Çocukların avuçlarına geldiler. Çocuklar onları okşamaya bile kıyamadılar.

Böylece çocuklar, kuşlar, kelebekler ve balıklar bu güzel ülkede hep birlikte yaşamaya başladılar.

Dünya hep dönüyordu.

Dünya dönerken de bu güzel ülkeyi bir güneşe karşı getiriyordu, bir güneşten alıp uzaklaştırıyordu. Bir aydınlık oluyordu ülke, bir karanlık. Bir sabah oluyordu, bir akşam, bir gündüz oluyordu, bir gece. Ve...

Ve bir sabah güneş on başka çocuğu aydınlattı.

On başka çocuk. Bu on çocuğun karınları açtı.

Bu on aç çocuk, bu güzel ülkeyi gördüler. Ağızları açık kaldı.

Çevrelerine bakındılar, kuşlardan, kelebeklerden, balıklardan başka kimseyi göremediler.

“Kimse yok mu?” diye seslendiler.

Kimse yanıt vermedi. Çünkü on çocuk, cevher getirmeye gitmişlerdi.

On aç çocuk, bu güzel çocuk dünyasını gezmeye başladılar. Kulübeler gördüler. Tıka basa yiyecek doluydu. Bunlardan yediler. Çeşmeler gördüler. Çeşmelerden meyve suları, şuruplar akıyordu. Bunlardan içtiler.

Öğleden sonra gelenler olduğunu gördüler. Ağaçların arkasına saklandılar. Gelenlerin ellerinde pırıl pırıl parlayan bir cevher vardı. Geldiler, evlerine girdiler. Yeni gelenler eve yaklaştılar, camlı duvardan içerisini gözlediler. İçerdekiler cevheri elli kat büyüklükte bir başka cevhere kattılar. Cevherler bütünleşti, büyüdü. Birisi aldı cevheri masanın üzerine koydu.

Çepeçevre masanın çevresine oturdular. Bir koyun budu,

sebze ve meyve istediler. Birden dışarıdakilerin gözleri kamaştı. Gözlerini açtıklarında ne görsünler: Masanın üzerinde bir koyun budu, çeşitli sebzeler ve meyveler duruyor. Şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. İçeridekiler yiyeceklerini mutfağa götürdüler. Pişirdiler güzelce, masaya getirip iştahla yediler. Odalarına çekildiler, sonra mışıl mışıl uyudular.

Dışarıdakiler uyumadılar. Sabaha kadar aralarında konuştular.

Ve dünya gene döndü.

İçerdekiler uyandılar. Kahvaltı ettiler. Evden çıkıp cevher getirmeye gittiler. Dışardakiler gizlice izlediler onları. Deliğe girdiklerini gördüler. Koşa koşa geri döndüler. Evin önüne geldiler. Yavaşça kapıyı açıp içeri girdiler. Masanın üzerindeki cevher pırıl pırıl parlıyordu. İçlerinden birisi cevhere yaklaştı.

"Gel bakalım güzel cevher, sen bizim oldun artık," dedi.

Cevheri almak için uzandı.

Birinci Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti, kendisini dinleyenlere,

"Birinci masal burada biter," dedi.

Çocuklar karşı koydular:

"Aaa! Olmaz! Hadi anlat! Sonra? Sonra ne oldu?"

Masalı anlatan,

"Birinci masal burada biter," dedi. Ve ekledi:

"Size baştan söyledim. Bu masalın kuralları var. Şimdi bundan sonrasını öğrenmek isterseniz, her biriniz bu masalı dokuz çocuğa daha anlatacaksınız."

Ötekiler,

"Dokuz çocuğa mı?" dediler.

Masalı anlatan,

“Evet, dokuz çocuğa bu masalı anlatmayan, ikinci masalı dinlese bile anlayamaz. Ben de daha ikinci masalı bilmiyorum. Bir arkadaş bize anlatıyor bu masalı. Ben birinci masalı sizlere anlattım. İkinci masalı öğrenmeye gidiyorum,” dedi.

Ve ikinci masalı öğrenmeye gitti.

Çocuklar birinci masalı anlatmak için dağıldılar.

İKİNCİ MASALIN GİRİŞİ

Mahallenin çocukları, masalı anlatan çocuğun geldiğini gördüler. Hemen masalı anlatan çocuğun çevresini sardılar.

"İkinci masalı öğrendin mi?"

"İkinci masalı anlatacak mısın?"

Masalı anlatan çocuk,

"İkinci masalı öğrendim. Sizlere anlatacağım," dedi. "Ama söyleyin bakalım, hepiniz birinci masalı dokuz çocuğa anlattınız mı?"

Çocuklar,

"Anlattık," dediler.

İçlerinden biri,

"Ama," dedi, "dokuz çocuğu bir araya toplamak çok zor. Tam ben anlatırken, birisinin annesi çağırıyor, o zaman anlatamıyorum."

Masalı anlatan çocuk,

"Evet bize masalı anlatan çocuk dedi ki: Eğer dokuz kişi bir araya gelemiyorsa üçer çocuğa üç kez anlatılırsa, gene olurmuş," dedi.

Çocuklar,

"Bak bu iyi," dediler.

Masalı anlatan çocuk,

"Nerede kalmıştık?" diye sordu.

Çocuklar, hemen,

"Yeni gelen çocuklar gizlice eve girmişlerdi, içlerinden birisi cevheri almak için uzanmıştı. İşte tam orada kalmıştık," dediler.

Masalı anlatan çocuk,

"Doğru," dedi ve masalı anlatmaya koyuldu:

"Durun durun önce cevheri dönüştürelim," dedi çocuklardan biri.

“Bir top isteyelim.”

“Peki,” dedi önden gelen.

Masanın çevresine sıralandılar. Önden gelen çocuk,

“Ah ah, şu cevherin yerinde bir top olsaydı, ne olurdu,” dedi.

Biraz geri çekilip beklediler. Cevherde hiçbir değişiklik olmadı. Masanın üzerinde pırıl pırıl parlayarak duruyordu.

“Dönüşmedi,” diye bağırdı birisi.

“Onlar da tıpkı bizim gibi söylediler. O zaman dönüştü. But istediler, but oldu, elma istediler elma oldu. Ne istedilerse o oldu. Şimdi niye olmuyor?”

“Biz de but isteyelim. Belki top olmuyordur,” dedi bir tanesi, “Ah ah, şimdi şu cevherin yerinde bir but olsaydı, ne olurdu,” dedi.

Beklediler. Cevher dönüşmedi.

“Şu cevherin yerinde elma olsa, ne olurdu?”

Cevher dönüşmedi.

Hepsi bir şey istemeye başladı:

“Patates ol cevher.”

“Güzel cevher, bir tanecik cevher, bir fındık tanesi ol.”

“Ne olursun bir şey ol. Ne olursa olsun. Bir kerecik bir şeye dönüş.”

“Aptal cevher, salak cevher, çabuk bir bilya ol.”

“Sen bizimle alay mı ediyorsun be.”

“Öteki çocuklara dönüşüyorsun da, bize gelince niye nazlanıyorsun?”

“Bak kafamı kızdırma.”

“Çabuk bir şeye dönüş, yoksa fena olacak.”

“Al sana alçak cevher,” dedi birisi ve bütün gücüyle cevherin tepesine bir yumruk indirdi. Ardından da avaz avaz bağırmaya başladı.

Yumruğu cevherin içinden geçip bütün hızıyla masaya vurmuştu.

“Elim elim ah ah... Elim kırıldı...” Birden sustu, hayretle cevhere baktı. “Ama, ama nasıl olur? Elim cevherin içinden geçti.”

Hepsi görmüşlerdi bunu. Şaşkın şaşkın bakındılar. Sonra içlerinden birisi iki eliyle cevheri tutup kaldırmak istedi. Elleri cevherin içinden geçip birbirine değdi. Gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Cevher tutulmuyordu. Elini cevherin içine daldırdı, sağa sola, aşağı yukarıya dolaştırdı. Bir ışık yumağının içindeymiş gibi görülüyordu eli.

“Bu bir ışık,” dedi korkuyla elini çekerek.

Hepsi teker teker ellerini bu ışık yumağının içinde gezdirdiler.

“İyi ama,” dedi içlerinden birisi korkuyla, “öteki çocuklar bunu tutup kaldırabiliyor, her yere taşıyabiliyorlar.”

“Onların eline geliyor da neden bizim elimize gelmiyor?”

Birbirlerine baktılar. Kimse bir şey söyleyemedi. Bir sessizlik oldu.

“Ben korkuyorum,” dedi bir tanesi.

“Ben de korkuyorum.”

“Ben de.”

“Hemen çıkalım buradan.”

Hepsi birden kapıya kaçıştılar. Birbirlerini iterek dışarı çıkmaya çalıştılar. Güçlükle çıktılar kapıdan. Bir tanesi ağlıyordu. Bir süre hiç konuşmadılar.

Kuşlarla, kelebekler çevrede toplanmış, merakla bu yeni gelen çocuklara bakıyorlardı. Yakındaki havuzda balıklar kıyıda sessiz sessiz dolanıp duruyordu.

“Ya başımıza bir şey gelirse?” diye sordu çocuklardan birisi.

Ötekiler korkuyla baktılar ona.

“Ne demek istiyorsun? Başımıza ne gelebilir?”

“Bilmiyorum. Ama korkuyorum.”

“Ne yapacağız?” diye ağlamaya başladı bir tanesi.

Kuşlardan birisi havalandı ve tepeye doğru hızla uçtu. Geldi

deliğin ağzına kondu. Bekledi. Çocuklar delikten çıktılar. Ellerinde cevher, evlerine doğru yürümeye başladılar. Kuş yukarıdan onları izleyerek uçtu. Sonra hızlandı geldi öteki kuşlara haber verdi, geliyorlar diye. Yabancı çocukları göremedi. Bir kelebek,

"Saklandılar," dedi kuşa.

Kuş incecik bir dala usulcacık kondu. Dal birkaç kez sallandı, sonra durdu.

On çocuk, ellerinde cevher, güle oynaya yaklaştılar.

Çocuklardan birisi durdu:

"Bakın aklıma ne geldi," dedi.

"Ne geldi söyle bakalım," dedi arkadaşları.

"Tam şuraya bir çeşme yapalım. Cevherden gelirken içeriz. Ben susadım."

"Olur. Yapalım. Çok iyi bir düşünce."

Çocuklar böyle dediler ve ülkelerinin girişinde büyük bir çeşme yapmaya karar verdiler. Cevheri seçtikleri yere koydular.

Yabancı çocuklar gizlendikleri yerden korkuyla bakıyorlardı. Birdenbire, cevher öyle bir ışık saçtı ki, gözleri bir şey göremez oldu. Kamaşan gözlerini yavaş yavaş açınca kocaman bir taş çeşme gördüler. Korkudan titrediler.

"Taş yaptılar," dedi birisi, ağlayarak.

"Bizi cezalandıracaklar."

"Onlar her şeyi biliyor. Bu çocuklar bizden başka türlü."

Yabancı çocuklar saklandıkları yerden çıktılar, ağlayarak kendilerini yere attılar.

"Bağışlayın, bizi taş yapmayın."

"Yalvarıyoruz bağışlayın bizi."

On çocuk öyle şaşırdılar öyle şaşırdılar ki, oldukları yerde donakaldılar. On küçük çocuk yerlere yatmış ağlıyor, bağışlanmalarını istiyorlardı.

“Siz kimsiniz? Ne işiniz var burada?” diye sordular.

“Bağışlayın bizi. Taş yapmayın bizi!”

“Durun ağlamayın. Kalkın yerden. Anlatın bakalım, siz kimsiniz neden ağlıyorsunuz?”

On küçük çocuk, içlerini çeke çeke, buraya nasıl geldiklerini, kendilerini nasıl gözlediklerini, cevheri almak istediklerini, hepsini olduğu gibi anlattılar ve,

“O zaman anladık ki siz bizden başkasınız, bizden üstünsünüz. Siz yoktan var ediyorsunuz, bizi bağışlayın,” dediler.

On çocuk şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar.

“Yani cevheri dönüştürmek istediniz, cevher dönüşmedi, öyle mi?”

“Dönüşmedi.”

“Cevheri almak istediniz, ele gelmedi, öyle mi?”

“Gelmedi.”

Çocuklardan biri koşarak eve gitti. Cevheri aldı getirdi. On küçük çocuk korktular.

“Ne olur bizi taş yapmayın, bağışlayın bizi,” diye yalvardılar.

Cevheri küçük çocukların önüne koydular.

“Haydi bakalım, deneyin,” dediler. “Bir top isteyin cevherden.”

Küçük çocuklardan birisi korka korka,

“Ah, ah,” dedi. “Şimdi şu cevherin yerinde bir top olsa ne olurdu.”

Beklediler, cevher dönüşmedi. Çocuklar birbirlerine baktılar.

“Yoksa cevher bozuldu mu?” diye sordular birbirlerine.

Sonra içlerinden birisi cevherden bir top istedi. Cevher ışığını saçtı ve topa dönüştü. On küçük çocuk yeniden ağlamaya başladı.

“Siz başkasınız, bizi bağışlayın.”

“Susun ağlamayın. Korkmayın.”

Sonra içlerinden birisi, küçük çocuklardan birisine,

“Şu cevheri kaldır bakalım,” dedi. “Korkma korkma, kaldır.”

Küçük çocuk cevheri yakalamak istedi ama elleri cevherin içinde kaldı.

“Elini gezdir içinde.”

Küçük çocuk elini gezdirdi.

“Vay canına,” dedi çocuklardan birisi. “Hani elimizi ışığın kaynağına ikinci kez soktuğumuzda, ele gelmiyordu ya, tıpkı öyle.”

“Peki neden bunlara dönüşmüyor, bunların eline gelmiyor?”

Küçük çocuklar, bir ağızdan bağırdılar:

“Siz başkasınız. Onun için.”

Çocuklar birbirlerine baktılar, gülümsediler, bir başkalık gördüler kendilerinde ve mırıldandılar:

“Evet, biz başkayız.”

Küçük çocuklar, onayladılar:

“Evet, siz başkasınız.”

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“İşte,” dedi, “insanların kendilerini başkalarından ayrı görmesi böyle başlamış.”

Sonra masalı anlatmayı sürdürdü:

On çocuk, evlerine gittiler. On çocuk aralarında konuştular.

“Evet biz başkayız. Cevher yalnız bize dönüşüyor, yalnız bizim elimizde cevher var. Evet biz başkayız.”

On çocuk kendilerinde üstünlük gördüler. Ve on küçük çocuğu çağırıp,

“Biz başkayız. Siz yabancısınız. Biz her şeyi cevherden elde ettik. Cevher yalnız bize dönüşür. Yalnız bizim elimizde cevher var. Sizin cevheriniz yok. Sizin cevheriniz olamaz. Bunu denediniz ve gördünüz. Bizim ülkemizde kalabilirsiniz. Bizim yiyeceklerimizden yiyebilirsiniz, bizim içeceklerimizden içebilirsiniz, bizim oyuncaklarımızla oynayabilirsiniz. Size izin verdik,” dediler.

Küçük on çocuk buna çok sevindiler. Gittiler, yiyeceklerden yediler, içeceklerden içtiler, oyuncaklarla oynadılar.

Dünya döndü. Çocuklar güneşi göremez oldular. Yani akşam oldu.

Dünya döndü döndü. Güneş, çocuk ülkesini ışığa boğdu. Yani sabah oldu.

On çocuk uyandılar. Hemen dışarı çıktılar. On küçük çocuğu görmek istediler. Çimenlerin üzerinde uyuduklarını gördüler.

"Bizim küçük çocuklarımız," dediler.

"Biz başkayız," dediler.

Gururlu gururlu evlerine döndüler. Kahvaltı ettiler.

"Bende bir başkalık var," dedi birisi.

"Bende de."

"Bende de."

"Biz başkayız," dediler.

Dışarı çıktılar. Küçük çocuklar uyanmıştı. Onlara,

"Biz cevher almaya gidiyoruz. Siz burada oynayın," dediler. "Yiyeceklerimizden yiyin, içeceklerimizden için."

"Sağolun. Siz başkasınız," dedi küçük çocuklar.

Ve on çocuk, cevher getirmek için yola koyuldular. Yeni yaptıkları çeşmenin yanından geçerken,

"İyi ki bu küçük çocuklar geldiler. Şimdiye kadar üstünlüğümüzü bilmiyorduk. Çok iyi oldu," dediler.

Yollarına devam ettiler.

Ve dünya dönüyordu.

Bir kuş, masmavi gökyüzüne baktı. Dolaşmak geldi içinden. Ve dalından sallanarak havalandı. Kuş yükseldi yükseldi, sonra kendisini boşluğa bıraktı. Bu güzel çocuk ülkesinin üzerinde süzülerek dönmeye başladı. Birden ülkeye yaklaşmakta olan bir grup çocuk gördü. Çocuklara doğru inişe geçti. Yabancı çocuklardı bunlar. Kuş, onlara iyice yaklaştı. Üstleri baş-

ları yırtık pırtıktı. Güçlükle yürüyorlardı. Tam yeniden yükselirken, birisinin yerden ot koparıp yediğini gördü. Kuş yükseldi. Bu kez bir başka grup çocuk gördü. Bunlar da karşı yandan geliyorlardı. Bir başka yönden gelenler de vardı. İyice yükseldi. Süzülerek dönmeye başladı. On ayrı yönden yabancı çocuklar, çocuk ülkesine yaklaşıyorlardı. Kuş döne döne alçalmaya başladı. Her koldan gelenler onar kişiydi. Hepsi yerlerden otlar toplayarak yiyorlardı. Kimi yönden gelen çocuklar iri, kimi yönden gelen çocuklarsa küçüktü.

Kuş, gelenlerin çocuk ülkesine girmek üzere olduklarını anladı. Yükseldi. İyice yükseldi. Her şeyi görebilecek kadar yükseldi ve aşağıya baktı.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti,
"İşte," dedi, "'kuş bakışı' deyimi buradan çıkmış."
Ve yine masalı anlatmaya koyuldu.

Kuş aşağıya baktı ve şunları gördü:

On yönden gelen çocuklar birbiri ardından ülkeye girdiler. Yiyeceklerle tıka basa dolu kulübeleri gördüler. Kulübelere saldırdılar. Birbirlerini ite kaka, ne buldularsa yemeye başladılar. Her birinden ayrı ayrı meyve suları akan çeşmeleri gördüler. Çeşmelere saldırdılar, birbirlerini ite kaka içmeye çalıştılar. İtiş kakış yüzünden meyve sularının çoğu boşa akıyordu. Meyve ağaçlarını gördüler, meyveleri koparıp yemeye başladılar. İtiş kakış yüzünden dallarını kırdılar ağaçların. Yüz çocuk birbirine karışmıştı. Her biri bir yana koşuyor, ne bulurlarsa yiyip içip bitiriyorlardı. Daha iri olanlar küçükleri itip kakıyor, ellerindekileri alıyor, gerekirse onları dövüyordu. Sağda solda birbirleriyle dövüşenler vardı. Bağrışmalar çağrışmalar öyle çok öyle çoktu ki, sesler taa gökte süzülen kuşa kadar ulaşıyordu.

Kuşun gözünden bir damla yaş geldi. Kuşun gözyaşı düştü düştü, bir havuzun suyuna değdi. Balıklar üzgün üzgün bekleşiyorlardı.

Kuş yeniden görmeye başlayınca, çocukların sağa sola oturduklarını gördü. Yavaş yavaş birbirine karışmış yüz çocuk yerlere uzanmaya başladılar. Karınları doymuştu. Bu yorgun yüz çocuk, uyuyakaldılar. Açık kalmış bir çeşmeden akan meyve suyunun şırıltısından başka ses duyulmuyordu.

Kuş yavaşça aşağıya süzülmeye başladı. Tam o sırada, yeni yapılan çeşmenin ardından usulca ayağa kalkan on küçük çocuğu gördü.

Ve dünya dönüyordu.

Deliğe girmiş olan çocuklar, ellerinde cevherleri, delikten çıktılar, evlerine doğru yürümeye başladılar.

"Öteki çocuklardan başka olmak, hoşuma gitti," dedi birisi.

"Benim de çok hoşuma gitti."

"Gidip küçük çocukları görelim. Onlar bize 'siz başkasınız' desinler. İşte en çok bu hoşuma gidiyor."

Böyle konuşa konuşa yürüdüler. Yeni yaptıkları çeşmeye yaklaşınca on küçük çocuğun koşa koşa geldiklerini gördüler. Bu hoşlarına gitti. Orada durup beklediler. Çocuklar düşe kalka bütün güçleriyle koşarak geldiler. Olup bitenleri bir bir anlattılar.

Çocuklar, olanları öğrenince koşarak ülkelerine geldiler. Her yanda uyuyan çocuklar gördüler. Üstleri başları eski püskü, yırtık pırtık, kirliydi. Sonra ağaçlara baktılar, dalları kırıktı. Kulübelere koştular, hepsi birer yıkıntıya dönmüştü. Çeşmelere koştular çoğu kurumuştu, bomboştu.

O zaman çocuklar birdenbire değişiverdiler. Uyuyan çocuklara delirmiş gibi saldırdılar. Önlerine geleni tekmelemeye, bağırıp çağırmaya başladılar.

"Defolun buradan!"

“Kalkın gidin bizim ülkemizden!”

“Dalları kırdınız!”

“Yiyeceklerimizi yediniz! Defolun!”

“İçeceklerimizi içtiniz! Defolun!”

Avazları çıktığı kadar bağırıyor, uyuyan çocukları tekmeliyor, saçlarını çekip kaldırıyorlardı. Uyuyan çocuklar, neye uğradıklarını anlayamadılar. Korkuyla sağa sola kaçışmaya başladılar.

“Ne oluyor yahu?”

“Of sırtım!”

“Ne vuruyorsun be!”

Her birisi bir yana sıvıştı. On çocuk, kaçanları kovalıyor, yakaladıklarına vuruyor, tekmeliyorlardı. Sanki delirmiştiler.

Herkes kaçtı. On çocuk yalnız kaldı ve ülkelerine bakıp hırslarından ağlamaya başladılar. Sağa sola kaçışıp gizlenmiş olan yabancı çocuklar, kendilerini tekmeleyip kovalayanların bu on çocuk olduğunu görünce, yavaş yavaş yerlerinden çıkıp, onlara yaklaştılar.

“Vay canına bizi tekmeleyen bu on bacaksız mıydı?” dedi iri oğlanlardan birisi.

Ve yabancı çocuklar, her bir yandan on çocuğa yaklaşmaya başladılar. Onları çevirdiler. İri oğlanlardan biri,

“Biz şimdi gösteririz size,” dedi.

Ve vurmak için elini kaldırdı.

Tam bu sırada, on küçük çocuk bağırmaya başladılar:

“Sakın ha. Vurmayın. Onlar başkadır. Başka çocuklardır. Sizi taş yaparlar.”

Hepsi sesin geldiği yana baktılar. On küçük çocuk bir çeşmenin üstüne çıkmış bağırıyorlardı:

“Onlar başka çocuklardır. Onların cevheri var. Cevher yalnız onlara dönüşür. Onlar her şeyi yaparlar. Bütün bu gördüklerinizi yapan onlardır. Onlar yoktan var ederler. İsterlerse ekmek, isterlerse taş yaparlar.”

İri oğlanlardan biri,

“Kim bu sivrisinekler? İşte onlar da bizim gibi hepsi çocuk. Bizi tekmelemek ne demekmiş, ben şimdi gösteririm onlara,” dedi ve çocuklardan birine yaklaştı.

Bu, elinde cevher tutan çocuktu. Elindeki cevheri, kendisini dövmeye gelen oğlanın ayaklarının dibine atıverdi.

“Ah, ah, şimdi şu cevherin yerinde bir ateş olsaydı ne iyi olurdu,” dedi.

Cevherden öyle bir ışık saçıldı ki, hepsinin gözleri kamaştı. Gözlerini açtıklarında ne görsünler. Kocaman bir ateşten göğe doğru alevler yükseliyor. İri oğlan birden pantolonunun alev aldığını gördü. Kaçmaya başladı.

“Yanıyorum! Yanıyorum!”

Bir anda yabancı çocuklar korkuyla birbirlerini ezercesine kaçışmaya başladılar. Pantolonu yanan çocuk, kaçarken havuza düştü. Böylece de yanmaktan kurtuldu. Havuzlara, kanallara düşen daha birçok çocuk vardı. Kısa bir süre sonra çevrede bir tek yabancı çocuk kalmadı. Çok uzaklardan ağlama sesleri geliyordu.

On küçük çocuk, çeşmenin üstünden seslendiler:

“Siz başkasınız. Siz insanı isterseniz taş yaparsınız, isterseniz yakarsınız. Çünkü cevher sizdedir. Siz başkasınız!”

On çocuk, bunları duyunca gene bir başkalık gördüler kendilerinde:

“Evet biz başkayız.”

Sonra evlerine gittiler. Masalarına oturdular. Aralarında konuştular. Bir süre sonra ellerinde o güne kadarki artan cevherle dışarı çıktılar. Çeşmeleri doldurdular. Barakaları doldurdular. Çeşmelerden gene meyve suları aktı. Kulübeler türlü türlü yiyeceklerle doldu.

Ellerinde çok az cevher arttı. Evlerine döndüler.

Bu sırada dünya dönmesini sürdürürken akşam oldu.

Yabancı çocuklar, kaçıp saklandıkları uzak yerlerden, göğe yükselen ateşi gördüler. Ateş, bütün gece yandı.

Dünya dönüyordu ve sabah oldu.

On çocuk, evlerinde uyandılar. Kahvaltı yaptılar. Dışarı çıktılar. On küçük çocuk onları selamladı. On çocuk, küçükleri görünce gene hoşnut oldular.

"Söyleyin bakalım, biz neyiz?"

"Siz başkasınız. Cevher sizdedir. İsterseniz taş, isterseniz ekmek yaparsınız. İsterseniz yakarsınız. Siz başkasınız!"

On çocuk gülümsediler.

"Evet, biz başkayız," dediler.

Cevher çıkartmaya gittiler.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Kuş yabancı çocukların ne olduğunu merak etti. Masmavi gökyüzüne doğru yükseldi yükseldi, süzülerek bakınmaya başladı. Kuş şunları gördü:

Yabancı çocuklar birer ikişer gizlendikleri yerlerden çıktılar. Dört bir yandan yavaş yavaş çocuklar ülkesine yaklaşmaya başladılar. Sonra dört bir yandan yavaşça sokulup girdiler. Hiç bağırıp çağırmadan kulübelere gittiler, yiyecekleri yediler. Çeşmelere gittiler, meyve sularını içtiler. Meyveleri yediler. Karnını doyuranlar evin önünde birikmeye başladılar. Cam duvardan içeriye baktılar. Cevher, masanın üzerinde pırıl pırıl parlıyordu.

"Ne kadar güzel."

İri çocuklardan birisi,

"Hadi içeri girelim," dedi.

Ve çocuklar içeri doluştular. Birbirlerini sıkıştırarak, üst üste alt alta, salona doldular.

"Susun!" diye sesini yükseltti iri oğlanlardan birisi.

Herkes sustu.

"Ah ah," dedi iri oğlan. "Şimdi şu cevherin yerinde, bana uyacak bir pantolon olsaydı, ne olurdu."

Herkes ışık saçılacağını bekleyerek hafif geri çekildi. Cam duvara bitişik olanlar camın esnediğini sezdiler. Ama ışık saçılmadı. Cevher dönüşmedi. Hepsi şaşırdılar.

Bir başkası,

"Belki pantolona dönüşmüyordur," dedi ve şekere dönüştürmek istedi. Ama cevher, şekere de dönüşmedi.

Bir başkası ete dönüştürmek istedi, dönüşmedi.

Hepsi korkuyla birbirlerine bakındılar. Hepsi teker teker cevheri dönüştürmek istediler, cevher dönüşmedi. Çocuklar korkudan titremeye başladılar.

Çocuklardan birisi,

"En iyisi biz bu cevheri alıp götürelim, belki zamanla inatçılığı geçer," dedi.

Götürmek için cevheri tutmak istedi. Ama elleri cevherden geçerek kenetlendi. Çabucak çekti ellerini.

"Gördünüz mü?" dedi korkuyla.

Arka taraftakiler görememişlerdi, öne doğru yaklaştılar,

"Göremedik, ne oldu?"

Bu sırada iri oğlanlardan biri, iyice sinirlendi,

"Namussuz cevher! Niye inat ediyorsun!" diye cevhere elinin tersiyle bir tokat attı.

Ama eli cevherden geçti ve tokat yanıbaşında duran çocuğun suratına indi.

"Ah yüzüm," diye bağırdı çocuk.

"Korkuyorum," dedi çocuklardan biri.

Bir kısmı ağlamaya başladı.

"Çıkalım buradan," dedi birisi.

O anda öyle bir panik oldu ki cam duvar, boydan boya kırıldı. Bir kısmı kapıya saldırdı.

Kuş yukarıdan bakarken ilk önce evin patladığını sandı. Sonra bunların evden kaçışmakta olan yabancı çocuklar olduğunu gördü. Elleri yüzleri kan içinde arkalarına bile bakmadan kaçtılar, solukları tükeninceye kadar kaçtılar. Kuş bunları gördü.

Dünya dönüyordu.

Çocuklar delikten çıktılar. Evlerine gelirlerken, on küçük çocuğun gene koşarak kendilerine doğru geldiklerini gördüler. Hoşlandılar bundan. Durdular. Beklediler. Küçük çocuklar gelip önlerine düştüler. Olanları soluk soluğa anlattılar.

Çocuklar koşarak evlerine geldiler. Bütün kapılar kırılmıştı. Bütün pencereler kırılmıştı. Cam duvar olduğu gibi aşağı inmişti. Gene birdenbire değiştiler. Sanki delirmişlerdi. Sağa sola koştular. Bir yandan da bağırıyorlardı:

"Sizi yakacağız!"

"Taş yapacağız!"

"Sizi hem taş yapacağız, hem yakacağız. Sizi gidi ev nedir bilmez yabancılar!"

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti, "İşte," dedi, "'Yabani' sözü buradan çıkmış."

Ve yine masalı anlatmaya koyuldu:

Her bir yanı aradılar, ama yabani çocuklardan hiçbirisini bulamadılar. Yabani çocuklar çok uzakta, korkuyla birbirlerine sarılmış onları gözetliyor, söylediklerini dinliyorlardı.

"Eyvah bizi taş yapacaklar!"

"Hem taş yapacak, hem de yakacaklar!"

On çocuk, bütün kulübeleri dolaştılar, boştu. Bütün çeşmeleri dolaştılar, boştu. Hırslarından ağladılar. Çaresiz evlerine döndüler. Getirdikleri cevherle artan cevheri birleştirdiler. Cam duvarı yeniden yaptılar. Kapıyı yeniden yaptılar ve ellerinde başka cevher kalmadı.

"Cevherimiz bitti. Nasıl karnımızı doyuracağız?"

Dışarı çıktılar. Her bir yanı aradılar. Yabancı çocuklardan arta kalmış birkaç yiyecek buldular. Karınları doymadı.

Evlerine gittiler. On küçük çocuk, her bir yanı aradılar ama ne yiyecek ne içecek hiçbir şey bulamadılar.

Bu sırada dünya dönüyordu, yine akşam oldu.

Ve dünya dönmesini sürdürdü ve yine sabah oldu.

On çocuk kalktılar, kahvaltı edecekleri bir şey yoktu.

“Hemen gidip cevher çıkartalım,” dediler.

“Ama ya o yabaniler gene gelirse?”

“Hem de gelirler.”

“O zaman gitmeyelim.”

“Gitmezsek aç kalırız.”

Aralarında tartıştılar, düşündüler. En sonunda küçük çocukları çağırdılar.

“Söyleyin bakalım biz neyiz?”

“Siz başkasınız. Cevher sizdedir. İsterseniz taş, isterseniz ekmek yaparsınız. İsterseniz yakarsınız. Siz başkasınız.”

On çocuk gülümsediler,

“Evet, biz başkayız,” dediler. “Şimdi bizi iyi dinleyin, bugün biz yokken o yabaniler gelirlerse onları bu ülkeye sokmayın.”

On çocuk böyle söylediler ve cevher çıkartmaya gittiler.

On küçük çocuk aralarında tartıştılar:

“Biz o kadar yabaniyle nasıl başa çıkarız?”

“Başa çıkmak zorundayız. Başa çıkamazsak bizi taş yaparlar.”

“Belki de yakarlar.”

“İsterlerse hem taş yaparlar, hem yakarlar.”

“Keşke bu yabaniler bugün gelmese.”

On küçük çocuk böyle konuştular ve ülkenin içinde dolaşmaya başladılar. Onlar dolaşadursun, gökteki kuşumuz, yabancı çocukların iyice yaklaştıklarını görüyordu. Her bir yandan geldiler. On küçük çocuk, bağırarak gelenlere doğru koştular.

“Gelmeyin, gidin, yoksa sizi taş yapacaklar!”

“Hemen gidin buradan, yoksa sizi yakacaklar!”

“Çabuk uzaklaşın, yoksa sizi hem taş yapıp hem yakacaklar!”

Yabancı çocuklar, korkuyla durdular.

“Ama bizim karnımız aç,” dediler.

On küçük çocuk, gelenlerin duraksadıklarını görünce daha yüksekten konuştular:

“Buradan gidin!”

“Onlar başkadır. Cevher onlardadır. İsterlerse taş, isterlerse ekmek yaparlar, isterlerse yakarlar. Onlar başkadır ve onlar bize buyurdular ki, sizleri içeri sokmayacağız. Öyleyse buradan gidin!”

Yabancı çocuklar, gene,

“Ama bizim karnımız aç,” dediler.

İçlerinde ağlayanlar vardı. On küçük çocuk, bunu görünce daha yüksekten konuştular:

“Hemen çekip gidin buradan, yoksa sizi fena yaparız!”

Yabancı çocuklar, bir iki adım geri attılar. O zaman içlerinden iri bir oğlan, öne çıktı,

“Siz ne yapabilirsiniz ki bize, çekilin yolumuzdan, bak yoksa karışmam!” dedi.

Küçük çocuklar, artık dönemezlerdi:

“Gidin diyoruz size, yoksa sizi çok fena yaparız!”

O zaman iri oğlanlardan birisi, bağırdı:

“Korkmayın, bunlar bacak kadar şeyler, bunlar bir şey yapamaz yürüyün.”

Ve kendisi ve iri oğlanlar ve arkasından ötekiler, her yana dağılmaya başladılar. Küçük çocuklar engel olmak isteyince, iri oğlanlar küçük çocukları dövmeye başladılar. Herkes, önüne gelen küçük çocuklara vurmaya başlayınca, küçük çocuklar, ellerinden kurtulup kaçmaya başladılar. Yeni yapılan çeşmenin oradan kaçıp, cevherden dönecek çocukları beklemeye koyuldular.

Bu arada yabancı çocuklar, kulübelere gittiler, kulübeler boştu. Çeşmelere gittiler, boştu. Sağa koştular, boştu. Sola koştular, boştu. Eve gitti bir kısmı, ev boştu. Yoktu, yiyecek

hiçbir şey yoktu. Sonra balıkları gördüler, yakalamak için kanallara girdiler, havuzlara girdiler. Ve balıklar kaçtılar, dereye döndüler. Kuşları gördüler, taş attılar, vurmak istediler. Kuşlar kaçtı, uzaklara gitti.

"Şimdi gelirlerse bizi taş yaparlar, yakarlar, gidelim buradan," dediler ve gittiler.

Ve dünya dönüyordu.

On çocuk, çıkardıkları cevherle evlerine yaklaştıklarında, küçük çocukların ağlamakta olduklarını gördüler. Küçük çocuklar onların geldiğini görünce korkuyla yerlerinden fırladılar.

"Ne olur bizi bağışlayın. O yabanileri içeri sokmamak için her şeyi yaptık. Tam kaçırıyorduk. Ama içlerinde iri iri oğlanlar var. Onlar bizi dövdüler. Biz de buraya kaçtık. Bizi bağışlayın, gücümüz yetmedi. O iri oğlan çocuklar bizden çok güçlü. Kızmayın bize," diye yalvardılar.

On çocuk, koşarak evlerine gittiler. Evlerine bir şey olmamıştı. Dolaştılar. Kanallarda balıkların olmadığını gördüler. Kuşları aradılar. Kuşlar yoktu. Ağaçların tepesinden, çiçeklerin arasından, kelebekler birer ikişer çıktılar. Onlar da saklanmışlardı.

Çocuklar evlerine girdiler. Cevheri yiyeceğe dönüştürdüler, pişirip yediler. Küçük çocuklara da yiyecek verdiler. Ve aralarında konuştular, konuştular, konuştular...

Ve dünya dönmesini sürdürdü. Akşam oldu.

Ve dünya döndü ve sabah oldu.

Bir kelebek cam duvara kondu ve içeriye baktı.

Çocuklar uyandılar. Kendilerine kahvaltı hazırladılar. Küçük çocukları çağırdılar. Yiyecek verdiler. Ve onlara bir şeyler söylediler. Küçük çocuklar dışarı çıktılar. Ve on çocuk o gün cevher getirmeye gitmediler.

Kelebek uzun süre çocuklara baktı. Birden yabancı çocukların seslerini duydu, acele uçup en yakın ağacın dallarının arasına saklandı.

Yabancı çocuklar, geldiler, gene her bir yanı dolaştılar. Yiyecek yoktu. Her biri bir yana dağılıp yiyecek aramaya başladılar.

Kelebek, saklandığı yerden çevreyi gözetlerken, on küçük çocuğun iri bir oğlanla konuştuklarını gördü. Biraz sonra iri oğlanın gittiğini gördü. Az sonra iri oğlan gene küçük çocukların yanına geldi. Yanında kendisi gibi iri iki oğlan daha vardı. Küçük çocuklar, onlarla da konuştular. İri oğlanlardan biri gitti. Az sonra yanında yedi iri oğlanla döndü. On iri oğlanla, on küçük çocuk konuştular. Kelebek bütün bunları gördü. Sonra on küçük çocuk ve on iri oğlan eve doğru yürüdüler. İçeri girdiler. Bu güzel ve narin kelebek dayanamadı, saklandığı yerden çıktı ve gidip cam duvara kondu. İçeri baktı ve şunları gördü:

On çocuk cevhere bir şeyler söylediler, cevherden on ekmek dönüştürdüler. Küçük çocuklar ekmekleri iri oğlanlara dağıttılar. İri oğlanlar, korkudan dizlerinin üstüne düştüler. Daha sonra cevherden on cop dönüştürdüler. Küçük çocuklar copları iri oğlanlara dağıttılar. İri oğlanlar söylenenleri dikkatlice dinlediler, başlarını salladılar ve küçük çocuklarla birlikte dışarı çıktılar.

Güzel ve narin kelebek, uçtu ve eski yerine saklandı.

On iri oğlan, her yana seslenmeye başladılar.

“Hey! Bütün çocuklar buraya toplansın! Söyleyeceğimiz çok önemli şeyler var!”

Bütün yabancı çocuklar koşarak geldiler, toplandılar.

“Yiyecek mi buldunuz?”

“Nerde?”

“Çok karnımız acıkmıştı.”

“Ne oldu, ne var?”

“Yiyecek bulmuşlar!”

“Nerede?”

“Şimdi söyleyecekler.”

İri oğlanlardan birisi,

“Susun! Beni dinleyin!” diye bağırdı.

“Susalım, susalım. Yiyecek bulmuşlar. Hadi söyleyin.”

“Susun da dinleyelim.”

İri oğlan, bir daha bağırdı:

“Susun ve dinleyin!”

Ortalığı bir sessizlik kapladı. Ve iri oğlan konuşmaya başladı:

“Onlar başkadır. Cevher onlardadır. İsterlerse cop, isterlerse ekmek yaparlar,” dedi ve copunu ve ekmeğini havaya kaldırıp gösterdi.

“Ekmek! Ekmeğe bakın! Ekmek isteriz!” diye çığırıştı çocuklar.

İri oğlan, bağırdı:

“Susun ve dinleyin!”

Herkes sustu, o konuşmasını sürdürdü:

“İsterlerse cop, isterlerse ekmek yaparlar, isterlerse yakarlar. Onlar başkadır. Ve onlar bizleri yanlarına aldılar. Bir elimize cop, bir elimize ekmek verdiler. Ve onlar bizi görevlendirdiler. Bundan sonra hiçbiriniz buraya gelmeyeceksiniz. Gelirseniz sizi döveriz, sizi perişan ederiz. Bizim tuttuklarımızı onlar taş yapacaklar, bizim tuttuklarımızı yakacaklar. Haydi hemen gidin buradan.”

Yabancı çocuklar önce şaşırdılar, sonra karşı koydular:

“Ama bizim karnımız aç.”

“Biz de ekmek istiyoruz.”

“Karnımız aç!”

İşte o zaman on iri oğlan, ekmeklerini on küçük çocuğa emanet ettiler ve coplarını çektiler, yabancı çocukları dövmeye başladılar. Yabancı çocukları kovaladılar. Yabancı çocuklar kaçmaya başladılar.

Gökteki kuşumuz, çocukların gene eski yerlerine kaçtıklarını gördü ve birden ilk kez coplu oğlanları gördü. Coplu oğlanların küçük çocukların yanına geldiğini gördü. Küçük çocuklardan ekmek aldıklarını gördü. Oturup ekmeklerini yediklerini gördü. Küçük kuş bunları ilk kez gördü ve çok şaşırdı. Gördüklerini anlatmak için kuşların yanına uçtu.

İkinci Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti.

“İkinci masal burada biter,” dedi.

Çocuklar, hayıflandılar,

“Aaa. Keşke daha bitmeseydi,” dediler.

Masalı anlatan çocuk,

“Şimdi bundan sonrasını öğrenmek isterseniz, her biriniz bu masalı dokuz çocuğa anlatacaksınız. Üçüncü masalı ben de bilmiyorum. Ben ikinci masalı sizlere anlattım, üçüncü masalı öğrenmeye gidiyorum,” dedi.

O zaman çocuklardan birisi, masalı anlatan çocuğa sordu:

“Bir şey soracağım. Size masalı anlatan o çocuk, masalın tümünü biliyor mu? Yoksa o da size anlatıp, gidip başkasından yenisini mi öğreniyor?”

Masalı anlatan çocuk, şaşırdı.

“İyi bilmiyorum. O çocuk bizlerden biraz başka. Buralı değil sanırım. O çocukta bir başkalık var gibi. İyi bilmiyorum ama, o, masalın bütününü biliyor herhalde. Şimdi gidince sorarım kendisine,” dedi ve üçüncü masalı öğrenmeye gitti.

Dokuz çocuk, dağıldılar. Her birisi ikinci masalı anlatacağı arkadaşlarını bulmaya gitti.

ÜÇÜNCÜ MASALIN GİRİŞİ

Masalı anlatan çocuk, mahalleye geldi. Mahallede üç çocuk vardı.

“Arkadaşlar nerede?” diye sordu.

“Cezalılar,” dedi çocuklardan birisi, gülerek.

Masalı anlatan çocuk,

“Anlamadım,” dedi. “Neden cezalılar? Kim cezalandırdı?”

Çocuklardan biri,

“Bugün tarihçi yazılı yaptı. İlk insanları anlatın, dedi. Bizimkiler de, tarihçi nasıl olsa yazılıları okumaz diye birinci masalı yazdılar.”

“Sonra?”

“Aksilik bu ya, tarihçi de kâğıtları okumuş. Bugün dersten sonra, siz burada kalın, dedi onlara.”

Tam bu sırada, öteki altı çocuk koşarak geldiler.

“Ne oldu? Ne dedi? İdareye verdi mi?”

“Yok canım, idareye falan vermedi. İkinci masalı anlattırdı,” dedi gelenlerden biri.

“İkinci masalı mı anlattırdı?”

“Evet. Şimdi de üçüncü masalı bekliyor.”

“Hadi anlat üçüncü masalı, gidip tarihçiye anlatacağız. Bizi bekliyor,” dedi çocuklardan biri.

Ve masalı anlatan çocuk, sordu:

“Nerde kalmıştık?”

“İri oğlanlara ekmek ve cop vermişlerdi. İri oğlanlar, ekmek isteyen yabancı çocukları dövdülerdi. Küçük kuş bunları görmüş ve gördüklerini anlatmak için kuşların yanına uçmuştu.”

Masalı anlatan çocuk,

“Doğru,” dedi.

Ve masalı anlatmaya koyuldu:

Ve dünya durmaksızın dönüyordu.

Ve akşam oldu.

Ve sabah oldu.

On çocuk cevher getirmeye gittiler.

Yabancı çocuklar yavaş yavaş dört bir yandan ülkeye girdiler. On iri oğlan, onları copladı. Yabancı çocuklar kaçtılar. Yabancı çocuklar taş topladılar ve iri oğlanları taşa tuttular. Evin camlarından birisi kırıldı. Her yan taş doldu. İri oğlanlardan birisinin başı yarıldı ve kanadı. İri oğlan ağladı.

"Biz açız! Ekmek verin!" diye bağırdılar.

Ve yerlerden ot topladılar. Dereden su içtiler. Çeşit çeşit otlar vardı, çeşit çeşit dikenler vardı. Otları topluyor, bazılarının kökleri olduğunu görüyorlardı. Ve bazı otların kökleri lezzetliydi.

Dünya dönüyordu.

On çocuk, cevherle birlikte döndüler. Küçük çocuklar ve iri oğlanlar onlara bütün olanları anlattılar.

On çocuk çok kızdılar. Önce gidip camı onardılar. Sonra küçük çocuklara ve iri oğlanlara,

"Taşları toplayın," dediler.

İri oğlanlardan birisi,

"Toplayalım ama, karnımız çok acıktı. Bugün çok yorulduk. Yaralandık. Bize yiyecek verin," dedi.

"Doğru," dedi çocuklar ve cevherden biraz yiyecek dönüştürdüler, iri oğlanlara ve küçük çocuklara verdiler.

"Karnınızı doyurun, sonra da taşları toplayın," dediler.

Evlerine girdiler. Artan cevheri masanın üzerine koydular. Çok az cevher kaldığını gördüler. Yiyeceğe dönüştürdüler. Ve cevher bitti. İstedikleri yiyeceklerin tamamına bile yetmedi.

"Cevher yetmiyor."

"Artık eski güzel günlerimizi yaşayamayacağız!"

Sonra sustular. Hiç konuşmadılar. Düşündüler düşündüler düşündüler...

O gece içlerinden birisi hiç uyumadı.

Dünya sabaha döndü.

On çocuk kalktılar, cevher getirmeye gittiler.

Dünya dönüyordu.

On çocuk cevherle döndüler. İri oğlanlara ve küçük çocuklara ekmek zeytin verdiler. Evlerinde kendileri için cevheri yiyeceğe dönüştürdüler. Sonra dışarı çıktılar. Ülkelerini gezmeye başladılar. Her birisi bir yana dağıldı.

O gün yabancı çocuklar görünmemişti.

Cevher getiren çocuklardan biri, on küçük çocuğun yanına geldi. Bu, gece hiç uyumayan çocuktu.

"Hiç konuşmadan usulca arkamdan gelin," dedi küçük çocuklara.

Küçük çocuklar, korkuyla arkasından gittiler.

Yeni çeşmeyi geçtiler. Bir tepeye vardılar ve bir deliğin önünde durdular.

"Bakın," dedi çocuk.

Küçük çocuklar, delikten baktılar. Mağaranın derinliklerinden gelen ve içinde anlatılmaz renklerin oynaştığı bir ışık gördüler.

Çocuk,

"Şimdi biriniz burada kalacak, geri kalan dokuzunuz benimle geleceksiniz, ben ne dersem onu yapacaksınız," dedi.

Küçük çocuklardan birisi, deliğin başında kaldı, dokuz tanesi çocuğun arkasından içeri girdiler.

Kapıları geçtiler, merdivenleri indiler ve her biri bir basamakta durdu.

Küçük çocukları getiren çocuk, kuyunun dibine indi ve ortasına gitti. Elini delikten içeri soktu, ışığa daldırdı. Çok heyecanlıydı çocuk. Bütün gece bunu düşünmüştü. Acaba ışık cevhere dönüşecek miydi? Birden ışığın iki elinin arasında cevhere dönüştüğünü anladı.

"İşte dönüştü!" dedi ve çok sevindi.

Bunu başardığı için kendisinde bir başkalık gördü.

Geri döndüler.

Delikten çıktıklarında akşam olmak üzereydi.

Deliğin başında kalan küçük çocuk çok korkmuştu, ağlıyordu. Onları görünce çok sevindi.

Eve döndüler. Küçük çocuklar dışarda kaldılar ve gördüklerini içeri girmeyen arkadaşlarına anlattılar.

Cevheri getiren çocuk eve girdi. Cevheri masanın üzerine koydu. Çok uykusuzdu. Hem de çok yorulmuştu. Odasına girdi ve hemen uyudu.

Dünya akşama dönüyordu. Dokuz çocuk, on iri oğlana ekmek zeytin vermek için içeri girdiler. On iri çocuk ve on küçük çocuk cam duvardan içeri bakıyorlardı. Dokuz çocuktan biri, cevheri ekmek ve zeytine dönüştürmek istedi. Fakat cevher dönüşmedi.

"Dönüşmüyor, dönüşmüyor!" diye korkuyla bağırdı.

Ötekiler şaşırarak yaklaştılar,

"Bir daha dene," dediler.

Çocuk bir daha denedi, cevher dönüşmedi.

Çocuk ağlamaya başladı.

"Cevher bende dönüşmüyor. Ben de artık başka değilim."

O zaman çocuklardan birisi cevheri dönüştürmek istedi, cevher gene dönüşmedi. O da korkuyla bağırdı. Hepsi teker teker denediler ve cevher dönüşmedi. Cevheri tutmak istediler, ellerine gelmedi. Hepsi birden ağlamaya başladılar.

On iri çocuk ve on küçük çocuk korkuyla olanları izliyorlardı.

Evin içinde çocuklar korkuyla ağlaşıyorlardı. Odasında uyumakta olan çocuk, ağlama seslerini duydu. Çok uykusu vardı. Uyumak istedi ama ağlamalar artıyordu. Yabancı çocuklar geldi, diye düşündü ve hemen dışarı çıktı. Ağlayanların, arkadaşları olduğunu gördü. Yabancı çocuklar yoktu. Camlı duvardan iri oğlanlarla, küçük çocuklar bakıyordu.

“Ne var? Neden ağlıyorsunuz?” diye sordu.

“Cevher bizde de dönüşmüyor, bizim elimize gelmiyor. Artık başkalığımız yok,” dediler.

“Nasıl olur? Biz başkayız. Cevher yalnız bizde dönüşür.”

“Dönüşmüyor işte. Dışarıdakilere ekmek zeytin verecektik, dönüşmedi.”

“Ekmek zeytin mi?” dedi çocuk ve cevherden ekmek zeytine dönüşmesini istedi.

Cevher ışığını saçtı ve ekmeğe ve zeytine dönüştü.

“İşte dönüştü,” dedi çocuk.

Dokuz çocuk korkuyla birbirlerine baktılar.

“Evet dönüştü,” dediler.

“Haydi bir daha deneyin,” dedi çocuk.

Dokuz çocuk korku içindeydiler. Birisi usulca yaklaştı masaya ve cevherden dönüşmesini istedi, fakat cevher dönüşmedi. Cevheri getiren çocuk çok şaşırdı buna.

“Sizler de deneyin,” dedi.

Ötekiler de denedi fakat cevher dönüşmedi.

“Kaldırın bakalım,” dedi.

Dokuz çocuk teker teker denediler ve cevher ellerine gelmedi. Dokuz çocuk ağlamaya başladılar.

“Cevher bizde dönüşmüyor, bizim elimize gelmiyor. Artık başkalığımız kalmadı.”

Sonra arkadaşlarına baktılar.

“Ama sen başkasın.”

“Evet sen başkasın.”

“Yalnız sen başkasın.”

“Artık bir sen başkasın!”

Çocuk bunları dinledi. Gülümsedi, bir başkalık gördü kendisinde ve mırıldandı,

“Evet, ben başkayım.”

Dokuz çocuk onayladılar,

“Evet sen başkasın.”

“Gelin benimle,” dedi çocuk, dokuz arkadaşına.

Cam duvardaki büyük camlı kapıyı açtı, balkona çıktı. Dokuz çocuk, onun arkasından geldiler. İri oğlanlar ve küçük çocuklar korkuyla geri çekildiler.

“Biz sizden başkayız.”

“Siz bizden başkasınız,” diye yanıtladılar.

“Ama ben. Ben herkesten başkayım!”

“Sen herkesten başkasın,” dediler.

Çocuk, dokuz arkadaşına,

“Siz de söyleyin,” dedi.

Arkadaşları,

“Sen herkesten başkasın,” dediler.

“Ben hepinizden üstünüm, hepinizden başkayım.”

“Sen hepimizden üstünsün, hepimizden başkasın.”

Dokuz çocuk,

“Artık sen BAŞKANIMIZSIN,” dediler.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti,

“İşte, ‘başkan’ sözü buradan çıkmış,” dedi.

Sonra masalı anlatmayı sürdürdü:

“Sen başkanımızsın!” diye bağırdı bütün çocuklar.

“Ben Başkanım,” dedi çocuk. “Şimdi ekmek ve zeytinlerinizi yiyin,” dedi.

Dışardakilere ekmek ve zeytin verildi.

Başkan ve arkadaşları içeri girdiler.

Başkan masanın başına oturdu.

“Siz de yemeklerinizi yiyin ve hemen yatın. Çünkü ben düşüneceğim ve ülkemizi yeniden kuracağım,” dedi.

Arkadaşları için cevherden yemeklik dönüştürdü. Pişirdiler hep birlikte yediler ve başkanın dışındakiler odalarına gidip yattılar.

Başkan o gece hiç uyumadı. Düşündü düşündü düşündü.

Dünya sabaha döndü.

Arkadaşları uyanıp başkanın yanına geldiler. Onun hiç uyumadığını anladılar. Kahvaltı ettiler. Başkan,

"Dışarı çıkın ve balkonun önünde toplanın," dedi.

Dokuz çocuk dışarı çıktılar. On küçük çocuk ve on iri oğlanla birlikte balkonun önünde toplandılar.

Başkan balkona çıktı.

"Şimdi beni dinleyin. Küçük çocuklar, burada benimle kalacaklar. Sizler, bugün yabani çocukları yakalayacaksınız. Yakaladığınız yabanileri dokuzar dokuzar ayıracaksınız. Her dokuz çocuğu ayaklarından birbirine bağlayacaksınız. Tam dokuz tane dokuz yabani çocuk yakalanıncaya kadar göreviniz budur," dedi ve içeri girdi.

Küçük çocuklar kaldı, ötekiler dağıldılar.

Herkes gittikten sonra başkan dışarı çıktı, küçük çocukları arkasına taktı, tepeye tırmandı, deliğe geldi. Bu kez bir başka küçük çocuğu dışarda bıraktı. Geri kalan çocuklarla birlikte deliğe girdi.

Dünya döndü...

Başkan cevherle birlikte döndü. Kimsecikler yoktu. Küçük çocuklara,

"Ben uyumaya gidiyorum, siz burada oynayın," dedi.

Onlara yiyecek dönüştürdü ve uyumaya gitti.

Küçük çocuklar karınlarını doyurdular. Sonra salıncaklara bindiler, dönme dolaplarda döndüler...

Dünya dönüyordu.

Küçük çocuklar, akşama doğru gelenler olduğunu gördüler. Başkanın arkadaşları ve iri oğlanlar dokuz yabancı çocuğu sürükleye sürükleye getirdiler. Başkana haber verdiler. Başkan balkona çıktı. Elinde cevheri tutuyordu. Yabancı çocuklar korkudan tir tir titreyerek ağlıyorlardı. Coplu çocuklar dövmüşlerdi. Her yanları sızlıyordu. Cevheri görünce,

“Bizi yakma! Bizi taş yapma!” diye bağırıştılar ve kaçmak istediler. İri oğlanlar onları tuttu ve copladı.

“Durun!” diye bağırdı başkan.

Herkes durdu, sesler kesildi.

“Sizler yabani çocuklarsınız,” dedi. “Bizim ülkemize geldiniz, yiyeceklerimizi yediniz, içeceklerimizi içtiniz, dallarımızı kırdınız, balıklarımızı kaçırdınız. Kuşlarımızı küstürdünüz. Düzensizlik getirdiniz. Güzel ülkemizi bozdunuz. Evimize saldırdınız. Camlarımızı kırdınız. Söyleyin bakalım, sizi taş mı yapayım, yoksa yakayım mı?”

Yabancı çocuklar ağlayarak,

“Hayır hayır, bizi taş yapma, bizi yakma,” dediler.

Başkan,

“Sizi gidi yabaniler. Sizi taş yapmazsam ya da sizi ateşte yakmazsam gene ülkemizi yakıp yıkmayacak mısınız?” dedi.

“Karnımız aç. Bağışla bizi,” dediler yabancı çocuklar.

Başkan, elindeki cevheri yere bıraktı. Cevheri dokuz küçük kelepçe ve zincire dönüştürdü. Sonra,

“Sizi taş yapmayacağım ve sizi yakmayacağım. Ama bu zincirle ayaklarınızdan birbirinize bağlayacağım,” dedi.

İri oğlanlar, çocukların bacaklarına küçük kelepçeleri taktılar ve zincirlerle birbirlerine bağladılar.

Başkan,

“Şimdi bırakın gitsinler,” dedi iri oğlanlara. “Ülkemin içine girmeyeceksiniz ve uzaklara da gitmeyeceksiniz, aradığımız zaman sizi bulabileceğiz.”

Başkan böyle dedi ve içeri girdi.

Ayakları zincirli çocuklar, birbiri ardından yürümeye çalıştılar. Birisi birazcık acele davransa, hepsi birden yere düşüyordu. Düşe kalka yürüdüler. Karanlıkta kayboldular.

Başkan, herkese yiyecek dönüştürdü.

“Yarın gene yabani çocuk avlayacaksınız,” dedi ve uyudu...

Dünya dönüyordu...

Her gün dokuz yabancı çocuk yakalandı ve zincirlere vuruldu.

Her gün başkan, küçük çocuklarla deliğe girdi cevher çıkarttı.

Ve dünya dokuz kez döndü ve dokuz tane zincire vurulmuş dokuz yabancı çocuk toplandı.

Zincire vurulmuş çocuklar dere kıyısında bir arada duruyorlardı. Açlıktan ayakta duramıyorlardı çoğu. Çevredeki bütün otları yemişlerdi. Sadece yeşil renkli zıkkım dikenleri vardı. Zincire vurulmuş çocuklardan biri zıkkım dikeninin dibindeki toprakları eli ile kazıdı. Dikenin kökü iriydi ve derinlere gidiyordu. Çocuk bütün gücüyle dikeni sökmeye çalıştı. Elleri kan içinde kaldı ama dikeni söktü. İri kökünü dikenden ayırdı. Üzerindeki sarı renkli kabuğu sıyırdı. Bembeyaz, marul göbeğine benzer kökü usulca ısırdı. Çok lezzetli bir şeydi bu.

"Çok lezzetli," dedi ötekilere.

Ve zincire vurulmuş çocuklar, zıkkım dikenlerini sökerek, köklerini yediler. Kök çok lezzetliydi. Elleri kan içinde kalmıştı. Ama doydular.

"Oh be doydum," dedi ilk kökü yiyen çocuk.

Ve birdenbire iki kat acıktığını anladı.

"Ah çok açım, açlıktan ölüyorum," dedi ve gene diken sökmeye başladı.

Bütün çocuklar gene diken sökmeye koyuldular.

Zıkkım dikeninin kökünü yedikleri zaman doyuyorlar, ama hemen ardından iki kat acıkıyorlardı.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte, 'zıkkımın kökünü yemek' deyimi buradan gelmiş," dedi.

Ve masalını anlatmayı sürdürdü:

Bu sırada başkan ve dokuz arkadaşı evde masanın başında toplanmışlardı. Başkan,

“Yarın sabah her birinizin dokuz yabani çocuğu olacak. Her biriniz dokuz yabani çocukla deliğe gireceksiniz ve cevher sizin elinizde de dönüşecek.”

“Dönüşecek mi?” diye sevinçle sordular dokuz çocuk:

“Evet, dönüşecek,” dedi başkan. “Böylece dokuz koldan cevher elde edilecek. Sizler KOLBAŞI olacaksınız ve sizlere KOLBAŞI denilecek.”

“Evet, ne güzel. Biz kolbaşı olacağız.”

“Evet, kolbaşı olacaksınız.”

“Peki, ya bu yabaniler deliğe girmek istemezlerse?”

“Her birinizin bir coplu çocuğu olacak. Coplu oğlanlara ONBAŞI denilecek. Yarın sabah herkes kendi kolunu ve onbaşısını hazırlasın. Sırayla deliğe girilecek. Ve çabuk gidilip gelinecek. Gece ve gündüz cevher çıkartılacak.”

Toplantı bitti ve başkan ve kolbaşılar uyudular.

Dünya sabaha döndü.

Kolbaşılar uyandılar. Hemen dışarı çıktılar. İri oğlanları buldular. Her birisi bir onbaşı seçti. Bir kişi arttı.

“Demek ki sen başkanın onbaşısısın.”

Tam bu sırada, başkan balkona çıktı.

“Hayır,” dedi.

Hepsi başkana döndüler.

“O sizin onbaşılarınızın başıdır. Ona YÜZBAŞI denilecek. O benim yüzbaşımdır. Bütün onbaşılar ona bağlıdır. Buyrukları ondan alacaklar. Çünkü ben yüzbaşıya yapılması gerekenleri söyleyeceğim.”

Yüzbaşı, başkanın yanında kaldı. Kolbaşılar ve onbaşılar zincirli çocukları almaya gittiler.

Zincire vurulmuş çocukların toplandığı dere kıyısına doğru yürüdüler. Dereye yaklaştıkça bir inleme sesi duydular. Yaklaştıkça inleme sesleri arttı. İnleme sesleri dört bir yanı kaplamaya başladı. Seslere doğru koşmaya başladılar. Birden zincire

vurulmuş çocukları gördüler. Hepsi yerlerde sürünüyor, karınlarını tutarak kıvranıyorlardı.

"Bu çocuklar ölüyor, ölüyorlar," dedi kolbaşılardan birisi.

Bir başkası,

"Ne oldu size böyle? Neden böyle kıvranıyorsunuz?" diye sordu.

Zincirli çocuklardan birisi güçlükle,

"Zıkkımın kökü," dedi. "Zıkkımın kökünü yedik, şimdi açlıktan ölüyoruz."

Kolbaşılar ve onbaşılar o zaman, yerlerdeki kökleri yenilmiş zıkkım dikenlerini gördüler. Onbaşılar,

"Haydi kalkın bakalım, bizimle geleceksiniz," dediler.

Ama zincire vurulmuş çocuklar yerlerde kıvranmaya devam ettiler. O zaman onbaşılardan birisi, en yakınındaki çocuğu kaldırmak istedi. Çocuğu tutması ile bırakması bir oldu.

"Vay canına, bu çocuk yanıyor yahu," dedi. "Ateş gibi."

Kolbaşılar telaşla çocuklara eğildiler ve çocukların ateşler içinde yandıklarını gördüler. Birisi, bir onbaşıya,

"Çabuk koş, başkana haber ver, bu çocuklar ölüyor," dedi.

Onbaşı koşarak haber vermeye gitti. Kolbaşılardan biri,

"Aman ölmesinler," dedi. "Onlar ölürse cevher çıkaramayız."

Kolbaşılar çocukların arasında dolaşmaya başladılar.

"Güzel çocuklar, sevimli çocuklar. Biz sizi çok seviyoruz. Ne olursunuz ölmeyin!"

"Ölmeyin olur mu küçük çocuklar?"

"Ne olur ölmeyin!"

"Siz olmazsanız biz ne yaparız?"

Bu arada başkan ve yanındakiler koşarak geldiler.

"Ne var, ne oluyor?"

Kolbaşılar olanları anlattılar,

"Bu çocuklar ölecek," dediler.

Başkan,

“Ama olmaz ki. Ölmemeleri gerek. Cevher çıkartmaları için ölmemeleri gerek,” dedi.

Kolbaşılardan biri,

“Bu çocukların karınları aç. Karınlarını doyurmazsak ölürler,” dedi.

Bir başkası sordu:

“İyi ama nasıl doyuracağız?”

“Nasılı var mı? Yiyecek vereceğiz.”

Başkan,

“Delirdin mi sen? Yiyecek demek cevher demektir. Bunlara neden cevher harcayalım. Onlar bizim bütün ülkemizi yakıp yıktılar,” dedi.

“Yiyecek vermezsek ölürler. Biz de cevher çıkartamayız.”

“Hayır. Ben başkanım. Bunlar için cevher harcayamam.”

Sonra kıvranmakta olan çocuklara yaklaştı,

“Beni dinleyin,” dedi. “Ben başkanım. Size ölmeyi yasak ettim. Ölecek olanı yakarım!”

Ama çocuklar hâlâ yerlerde kıvranıyorlardı.

“Sizler deliğe gireceksiniz. Kolbaşılarınız olacak, cevher çıkartılacak. Haydi kalkın bakalım.”

Çocuklar yerlerde kıvranıyordu.

Bir kolbaşı,

“Cevher sahibi olmak istiyorsak, çocuklara ölmeyecek kadar yiyecek vermeliyiz,” dedi.

Bir başkası,

“Doğru söylüyor. Cevheri bu çocuklarla getireceksek, yaşamaları gerek,” dedi.

Başkan,

“Yaşasınlar. Yaşamalarını yasak etmedik ki!” dedi.

“Yaşamak için ölmemeleri gerek. Yani ölmeyecek kadar yemek yemeleri gerek.”

“Yemek yesinler ki, deliğe girmeye güçleri olsun.”

Başkan düşündü:

“Peki, sizin dediğiniz gibi olsun. Ama ben bunları sevmiyorum. Onlar bizim ülkemizi yakıp yıktılar, düzenimizi bozdular. Rahatımızı kaçırdılar. Neyse, ölmeyecek kadar yiyecek verilsin.”

“Ne verelim bunlara yiyecek olarak?”

“Çorba verebiliriz.”

“Her birine bir kap bir kaşık ister.”

“Her dokuz çocuğa iki ekmek.”

“Çocukları güçlendirecek bir çorba olmalı.”

“Doğru.”

“Çocukların güçlenmesi için et vermeli.”

“Çorbadan başka bir de et mi vereceğiz?”

Başkan,

“Yooo! O kadar çok cevher harcayamam,” dedi.

“Çorbanın içinde veririz.”

“On parça et olsa yeter.”

Başkan,

“Hayır on parça olmaz,” dedi. “Üç parça olacak.”

Başkan böyle dedi. Gidip cevheri getirdi. On günlük artan cevherden, kap ve kaşık dönüştürdü, ekmek dönüştürdü, büyük bir kazan çorba yapıldı ve her kaba üçer et konuldu. Ve bu çorbaya ÜÇER-ET çorbası denildi.

Zincire vurulmuş çocuklar, üçer-et çorbası içtiler. Biraz dirilir gibi oldular. Ama gene de yerlerinden kalkamadılar. Öğleyin gene üçer-et çorbası içtiler. Akşam gene üçer-et çorbası içtiler. Ve yavaş yavaş kendilerine geldiler. Oturdular. Kendi aralarında konuşmaya başladılar.

Kolbaşılar o akşam, kendi kollarını seçtiler. Zincire vurulmuş dokuz çocuğu kendi onbaşılarına teslim ettiler. Ne yapacakları anlatıldı. Ve uyudular.

Bütün kolbaşılar eve gidip başkana yaptıklarını anlattılar.

Bir kolbaşı,

“Ama,” dedi, “bu çocuklar zincirle birbirlerine bağlı, kapıları nasıl geçecekler? Merdivenleri nasıl inecekler?”

Başkan,

"Doğru," dedi. "Ama ben bunu düşünmüştüm. İşte kelepçelerin anahtarları. Bunları yarın sabah onbaşılara verin. Deliğin ağzında kelepçeler çözülsün, çıkınca gene kelepçeleri taksınlar."

Ve dokuz anahtar verdi kolbaşılara.

Dünya dönüyordu.

Sabah oldu.

Zincire vurulmuş çocuklara üçer-et çorbası verildi.

Kolbaşılar, kelepçelerin anahtarlarını kendi onbaşılarına verdiler. Birinci kol deliğe gitti. Çocukların kelepçeleri çözüldü. Birinci kol deliğe girdi. Kolbaşı dokuz çocuğa ne yapacaklarını anlattı. Kapıları geçtiler. Kuyunun başına geldiler. Merdivenleri çıktılar. Merdivenleri indiler. Ve kolbaşı kuyunun dibine indi, deliğe vardı, ellerini delikten soktu ve ışığın cevhere dönüştüğünü anladı. İçini bir sevinç kapladı.

Dokuz çocuk hem sevindi, hem korktu. Geldikleri yoldan geri döndüler. Delikten çıktılar. Onbaşı çocukların ayaklarına kelepçeleri taktı ve onları gene zincirlerle birbirine bağladı.

İkinci koldaki çocukların zinciri ve kelepçeleri çözüldü. İkinci kol deliğe girdi.

Başkan, yanında yüzbaşısı ve on küçük çocuğu ile olanları seyrediyordu.

Kolbaşı, cevherle birlikte başkana gitti. Sevinçle cevheri gösterdi.

"Çıkarttım. Cevheri çıkarttım," dedi.

Başkan,

"Şimdi kendin için beyaz ve parlak bir elbise dönüştüreceksin. Öyle bir elbise olsun ki, uzaktan bakan senin Beyaz KOL-BAŞI olduğunu anlasın," dedi.

Kolbaşı buna çok sevindi ve kendisi için pırıl pırıl bir elbise dönüştürdü. Elbise çok süslüydü. Cevherin yarısı bu elbiseye gitti. Kolbaşı çok sevindi, kendisinde bir başkalık gördü.

Başkan,

“Şimdi de, onbaşın için beyaz bir elbise dönüştüreceksin. Elbisenin omuzlarında apoletleri olacak, kollarında sırmadan bir çizgi olacak. Bir de beyaz bir şapka dönüştüreceksin. Siperliği olacak,” dedi.

Kolbaşı denilenleri dönüştürdü. Artan cevherin yarısı da bu elbiseye gitti.

Başkan,

“Şimdi de, bu zincire vurulmuş yabani çocuklar için dokuz tane beyaz elbise dönüştüreceksin,” dedi.

Kolbaşı denilenleri dönüştürdü. Kalan cevherden ancak çuvala benzer kötü dokuz beyaz elbise dönüştü.

Başkan,

“Şimdi, siz beyaz kolsunuz. Bu elbiseleri giyeceksiniz,” dedi.

Onbaşı zincire vurulmuş çocuklara elbiselerini dağıttı. Kendi elbisesini eline aldı ve çocukları götürdü. Kolbaşı elbisesini giymek için eve gitti.

Üçüncü kol deliğin başında bekliyordu.

Bu sırada deliğe giren ikinci kol çıktı. Kolbaşının elinde cevher pırıl pırıl parlıyordu.

Üçüncü koldakilerin kelepçeleri çözüldü ve deliğe girdiler.

İkinci koldakilerin kelepçeleri takıldı.

Başkan ikinci koldakilere siyah elbiseler dönüştürmelerini istedi.

Kolbaşı birinci koldaki elbiselerin siyahını dönüştürdü.

Başkan,

“Şimdi siz siyah kolsunuz. Bu elbiseleri giyeceksiniz,” dedi.

Üçüncü kol delikten çıkınca, onlara mor elbiseler giydirdi.

Dördüncü kol çıkınca, onlara kahverengi elbiseler giydirdi.

Beşinci kol çıkınca, onlara sarı elbiseler giydirdi.

Bu arada akşam oldu. Ama kollar deliğe girmeye devam ettiler.

Altıncı kol çıkınca onlara yeşil elbiseler giydirdi.

Yedinci kol çıkınca onlara mavi elbiseler giydirdi.

Sekizinci kol çıkınca onlara turuncu elbiseler giydirdi.

Dokuzuncu kol çıkınca, onlara pembe elbiseler giydirdi.

Dokuzuncu kol çıktığı zaman, sabah oluyordu.

Beyaz kolbaşı, beyaz onbaşı ve beyazlar giyinmiş dokuz çocuk, deliğin başına geldiler ve içeri girdiler. Beyaz onbaşı deliğin başında kaldı.

Başkan ve küçük çocuklar uyumaya gittiler.

Biraz sonra yüzbaşı geldi ve beyaz onbaşıya,

"Beyaz kol çıkınca, sen kol çocuklarını yerine götür. Kolbaşı cevherle birlikte başkana gelsin," dedi.

"Peki," dedi onbaşı.

"Başüstüne diyeceksin, aptal," dedi yüzbaşı.

"Başüstüne," dedi onbaşı.

"Siyah onbaşıya da söyle o da aynını yapacak."

"Peki," dedi onbaşı.

"Başüstüne diyeceksin, aptal," dedi yüzbaşı.

"Başüstüne."

Ve yüzbaşı gitti. Beyaz kol çıktı. Siyah kol girdi.

Beyaz onbaşı, siyah onbaşıya yüzbaşının dediklerini anlattı. Beyaz kolun çocuklarının kelepçelerini taktı ve götürdü.

Başkan, beyaz kolbaşının getirdiği cevherden kendisi için kırmızı bir elbise dönüştürmesini istedi.

"Öyle bir elbise olsun ki, benim başkan olduğum hemen anlaşılsın," dedi.

Kolbaşı cevheri dönüştürdü. Öyle güzel öyle güzel bir kırmızı elbiseye dönüştü ki, cevher hiç artmadı. Sırmalar içinde işlemeleri vardı. Pırıl pırıl parlıyordu. Başkan gitti bu kırmızı elbiseyi giydi.

“Ben herkesten başkayım,” dedi.

Siyah onbaşının getirdiği cevherden, yüzbaşıya kırmızı bir elbise dönüştürüldü. Yarım cevher arttı. Artan cevherden on küçük çocuğa kırmızı elbiseler dönüştürüldü.

Başkan, yüzbaşıdan bütün kolbaşılarını çağırmasını istedi. Bu sırada mor kolbaşı cevherle geldi. Kahverengi kolbaşı deliğe girmişti. Onun dışındaki bütün kolbaşılar geldiler.

Başkan,

“Gördüğünüz gibi ülkemizde yeni bir düzen kurdum. Bütün bunları ben düşündüm. Çünkü ben herkesten başkayım. Hepinizin başkanıyım,” dedi.

“Evet, sen hepimizden başkasın. Bütün bunları sen düşündün. Sen hepimizin başkanısın,” dediler kolbaşılar.

Başkan,

“Şimdi, bundan sonra neler yapacağınızı söyleyeceğim,” dedi ve başkan neler yapılacağını anlattı.

Aralarında tartıştılar. Ve dağıldılar.

Dünya iki kez döndüğünde, bütün kulübeler gene tıkabasa yiyecekle dolmuştu. Bütün çeşmelerden gene meyve suları akıyordu.

Gece ve gündüz durmadan cevher çıkıyordu. Zincire vurulmuş çocuklara üçer-et çorbası veriliyor, artan bütün cevher durmadan bir şeylere dönüştürülüyordu.

Dünya durmadan dönüyordu.

Çocuk ülkesinden uzaklara gitmiş olan kuşlar, bir gün,

“Gidip bakalım çocuk ülkesinde neler oluyor?” dediler. Kuşlar yola çıktılar. Bütün gün uçtular. Akşam oldu. O zaman ağaçlara kondular ve dinlendiler. Sabah oldu yola çıktılar. Uçtular uçtular. Öğlene doğru ülkeye vardılar. Çok şaşırdılar kuşlar.

“Acaba yanlış bir yere mi geldik,” dediler.

Gökyüzünde süzülerek uçarken,

“Hayır, işte çocukların yaptığı ev. İşte dönme dolaplar, salıncaklar, kulübeler, kanallar ve havuzlar...” dediler.

O zaman ülkenin büyüdüğünü anladılar. Çocukların yaptıkları evden başka dokuz on küçük ev daha gördüler. Her birisi ilk evden aynı uzaklıkta yapılmıştı. Her birisi ülkenin bir ucuna yerleştirilmişti. Küçük evler ülkeyi çepeçevre sarmıştı.

Kuşlar ülkenin dört bir yanına inişe geçtiler. Küçük evlerin her birisinin ayrı renkte olduğunu gördüler. Çevreleri ağaçlarla, çimenlerle çevrilmişti. Yollar uzamıştı. Çeşmeler ve kulübeler vardı her küçük evin çevresinde. Sonra renk renk elbiseler giymiş çocuklar gördüler. Kuşlardan birkaç tanesi, ülkenin dışında ince uzun bir baraka gördüler. Yıkık dökük bir barakaydı bu. Gidip damına kondular. Birçok aralıktan içerisi görünüyordu. İçerde ayaklarından zincire vurulmuş çocuklar gördüler. Coplu, kasketli birisinin, zincire vurulmuş dokuz çocuk getirdiğini gördüler. Bu çocuklara üçer-et çorbası verildiğini gördüler. Onbaşı gidince, zincirli çocukların hemen bir araya geldiklerini ve acele acele konuştuklarını gördüler.

“Her şey tamam. Bu gece...”

“Herkes katılıyor mu?”

“Evet.”

Dışarıyı gözlemekte olan birisi seslendi:

“Dikkat. Mavi onbaşı geliyor.”

Zincirli çocuklar, hemen yerlere uzandılar ve sözde uyumaya başladılar.

Mavi onbaşı geldi.

“Dinleyin,” dedi. “Uyanın da dinleyin. Kalkın ayağa. Dizilin sırayla.”

Çocuklar kalktılar ve tek sıra dizildiler. Mavi onbaşı, çocuklar dizilince arsızca güldü ve,

“İyi, daha gebermemişsiniz. Şimdi yatın, zıbarın,” dedi ve çıkmaya davrandı.

“Ayı,” dedi bir ses.

Onbaşı döndü,

“Kim ulan o?”

Kimse cevap vermedi.

“Ben size gösteririm,” dedi onbaşı, çıktı gitti.

Kuşlar gördüklerini anlatmak için damdan havalandılar. Küçük evlerden birisinin yanıbaşındaki bir ağaca kondular. Açık pencereden baktılar. Dört kolbaşıyı tanıdılar. Bunlar ilk çocuklardı. Ama elbiseleri değişmişti.

“Artık bu kadarı da fazla,” diyordu kolbaşılardan birisi. “Bundan sonra bütün cevher başkanın evinde arttırılacakmış. Biz istediğimiz zaman dönüştüremeyecekmişiz.”

“Bunu kabul etmeyelim.”

“Bu akşamki toplantıda bunu kabul etmediğimizi söyleriz.”

Bütün kuşlar her yanda böyle konuşmalar duydular. Duyduklarını birbirlerine anlattılar.

Dünya dönüyordu...

Ve akşam oldu.

Kolbaşılar birer ikişer başkanın evine geldiler. Bir kolbaşı delikteydi. Her kolbaşı o gün çıkarttığı cevheri yanında getirmişti. Masanın çevresinde toplandılar. Yüzbaşı salona geldi.

“Sayın başkan şu anda uyuyor. Lütfen ses çıkarmadan uyanmasını bekleyin,” dedi ve salondan çıktı.

Kolbaşılar fısıldaşarak konuşmaya başladılar. Hepsinin yüzü asıktı. Beklediler.

Dünya dönüyordu.

Yüzbaşı salona geldi. Beyaz kolbaşıya,

“Pembe kol çıkmak üzere, sizin sıranız geliyor. Lütfen geliniz,” dedi.

Beyaz kolbaşı çıktı. Az ileride beyaz onbaşı ve dokuz beyaz köle çocuk kendisini bekliyorlardı. Yürümeye başladılar. Onbaşı köle çocukların yavaş yürüdüklerini gördü.

“Daha hızlı yürüyün,” dedi.

Bu sırada çocuklardan birisi düştü, ötekiler de düştüler.

"Benim ayağım acıyor," dedi köle çocuklardan birisi.

Onbaşı copla üzerlerine yürüdü.

"Çabuk, çabuk. Sizle mi uğraşacağız? Kalkın ayağa."

Çocuklar kalkar gibi yapıp, yeniden yerlere yuvarlandılar.

Kolbaşı,

"Ne oluyor?" diye sordu.

"Düştüler."

"Çabuk, çabuk."

Çocuklar yürümeye başladılar. Yavaş yavaş gidiyorlardı. Bir kere daha düştüler.

Onbaşı gene copladı onları. Gene kalktılar yavaş yavaş yürüdüler. Bu sırada pembe kolbaşı elinde cevherle gözüktü.

Beyaz kolbaşıya,

"Geciktiniz," dedi. "Ne oldu toplantı?" diye sordu.

"Başkan uyuyor. Arkadaşlar bekliyorlar. Karşı koyacağız artık."

"Peki, ben gideyim."

Pembe kolbaşı gitti.

Köle çocuklar hızlandılar. Karanlıkta delikten çıkan arkadaşlarının götürüldüğünü duydular.

Onbaşıları bağırıyordu:

"Hadi çabuk olun biraz. Ne oldu bugün sizlere?"

Beyaz kol, deliğin önüne vardı. Onbaşı kelepçeleri çözdü. Kolbaşı delikten içeri girdi, çocuklar deliğin önünde sıraya girdiler. Onbaşı yere oturdu, bekleyecekti. Tam bu sırada çocuklardan birisi fısıldadı:

"Haydi!"

Hep birlikte onbaşının üstüne atıldılar, kıskıvrak yakaladılar. Birisi bağırmasın diye kasketini ağzına soktu. Kelepçeleri iki ayağına ve iki eline geçirdiler. Zincirle iyice bağladılar ve deliğin ağzına götürüp, yarı yarıya delikten içeri soktular.

“Tamam, başardık.”

“Cebinden anahtarı aldınız mı?”

“Aldım. Haydi çabuk olalım.”

Çocuklar karanlıkta kayboldular.

Tam bu sırada başkan salona girdi. Kolbaşılar ayağa kalktılar. Çünkü başkan böyle istiyordu. Başkan oturdu.

“Oturun,” dedi.

Kolbaşılar oturdular.

“Dediklerimi yapacağınızdan eminim. Ama önce karnımı doyurmalıyım, karnım çok acıkmış,” dedi.

Pembe kolbaşı getirdiği cevheri başkanın önüne koydu.

Başkanın hoşuna gitti bu. Gülümsedi.

“Böyle saygılı olmanız hoşuma gidiyor. Dur bakalım canım ne istiyor. Yiyecek ne dönüştüreyim kendime. Hımm.. Sanırım pek de acıkmamışım. Bir... bir... bir... Tamam bir taze incir yemeliyim. Canım taze incir istiyormuş.”

Bütün kolbaşıların yüzü asıktı. Başkan çok değişmişti. Başkanlık değiştirmişti onu. Herkesin ona başka türlü davranmasını istiyor, her gün yeni yeni isteklerde bulunuyordu.

Başkan,

“Sizler de incir ister misiniz? İsterseniz sizin için de dönüştüreyim. İstemiyor musunuz? Peki peki. Ah ah şimdi şu cevherin yerinde bir taze incir olsaydı, ne iyi olurdu,” dedi.

Bekledi ama cevher dönüşmedi.

Kolbaşılar birbirlerine baktılar.

“Dönüşmedi,” dediler.

Başkan birden deliye döndü.

“Alçak cevher, sen nasıl olur da benim elimde dönüşmezsin,” deyip, cevhere bir yumruk indirdi.

Yumruğu cevheri geçip masaya inince acıyla bağırdı.

Üçüncü Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“Üçüncü masal burada biter,” dedi.

“Tam da yerinde bitti yani,” dedi çocuklardan birisi.

Masalı anlatan çocuk,

“Ben dördüncü masalı öğrenmeye gidiyorum. Siz de üçüncü masalı anlatın,” dedi.

“Biz şimdi tarihçiye gidiyoruz,” dedi çocuklardan birisi.

Ve acele gitti altı çocuk. Geride kalanlar tam dağılırlarken, çocuklardan birisi,

“Sordun mu, size masalı anlatan o çocuk, masalın tümünü biliyor muymuş?”

Masalı anlatan çocuk,

“Sordum. Biliyormuş,” dedi.

“Peki o kimden öğrenmiş?”

“Onu da sordum. Masal tamamlanınca öğrenirsiniz dedi.”

“Bana bak. O çocukta gerçekten bir başkalık var mı?”

“Bana öyle geliyor.”

Masalı anlatan çocuk böyle söyledi ve dağıldılar.

DÖRDÜNCÜ MASALIN GİRİŞİ

Masalı anlatan çocuk geldiğinde, mahallenin çocukları oturmuş onu bekliyorlardı.

Masalı anlatan çocuk,

"Tarihçiye üçüncü masalı anlattınız mı?" diye sordu.

"Anlattık."

"Ne dedi?"

"Ben bu masalı bir yerden biliyorum, ama ne zaman dinlemiştim onu çıkartamıyorum, dedi. Bu masal ona yabancı gelmiyormuş."

Çocuklar gülüştüler,

Masalı anlatan çocuk,

"Nerede kalmıştık?" diye sordu.

"Başkan, cevhere bir yumruk indirmişti. Ama yumruğu cevheri geçip, masaya inince acıyla bağırmıştı."

Masalı anlatan çocuk,

"Doğru," dedi ve masalı anlatmaya koyuldu:

"Ah elim elim," diye bağırdı başkan, sonra gözleri iri iri açıldı, "Ama elim içinden geçti," dedi.

Bütün kolbaşılar,

"Evet, içinden geçti," dediler.

İşte o zaman bir sessizlik oldu. Hepsi birbirlerine baktılar. Sonra gözlerini başkana çevirdiler. Başkan korku içinde kolbaşılara bakakaldı.

"Cevher sana dönüşmüyor. Biz senden başkayız. Artık sen başkanımız değilsin!" dedi kolbaşılardan birisi. "Bizi evimizden attın. Biz deliğe girerken, sen tek başına oynadın. Küçük çocukları kendine ayırdın. Artık sen başkan değilsin!"

Başkan, bunları söyleyen siyah kolbaşıya,

"Sanki sende dönüyor mu?" dedi. "Hem ben sizleri yabani

çocuklardan kurtarmadım mı? Yeniden bir düzen kurmadım mı? Ben başkanım," dedi.

Siyah kolbaşı,

"Cevher sende dönüşmüyor. Bizde dönüşüyor," dedi ve başkanın önündeki cevheri incire dönüştürmek istedi. Ama cevher dönüşmedi.

"Gördün mü? Sende de dönüşmedi," diye atıldı başkan.

O zaman pembe kolbaşı kalktı, kendi getirdiği cevherin, incire dönüşmesini istedi. Cevher ışığını saçtı ve incire dönüştü. Sonra siyah kolbaşı da, kendi getirdiği cevheri incire dönüştürdü; cevher ışığını saçarak incire dönüştü. Bütün kolbaşılar, kendi getirdikleri cevherleri incire dönüştürdüler.

"Demek ki cevher kendisini getirende dönüşüyor."

"Demek ki hiçbirimizin öbüründen başkalığı yok."

Tam bu sırada yüzbaşı koşarak geldi.

"Sayın başkan, sayın başkan. Köle çocuklar bu gece kaçmaya karar vermişler," dedi.

"Nasıl kaçabilirler?" dedi başkan.

"Şimdi sarı onbaşı geldi, haber verdi. Beşinci koldaki kölelerden birisi anlatmış. Onbaşılardan birisini deliğe gönderdim. Nerdeyse gelir," dedi. Yüzbaşı öğrendiği planı anlattı.

Bu sırada dışarıdan,

"Kaçmışlar! Beyaz onbaşıyı deliğe sokmuşlar! Kolbaşı içerde kalmış!" diye bağırarak geldi onbaşı.

Kolbaşılar korkuyla,

"Ama," dediler, "köle çocuklar kaçarlarsa, biz nasıl cevher çıkarırız? Kaçmasınlar!"

"Kaçmasınlar demekle olur mu? Kaçmışlar," dedi başkan.

Kolbaşılar,

"Yüzbaşı, ne duruyorsun, onbaşılar gidip yakalasınlar kaçanları!" dediler.

Yüzbaşı,

“Ben sayın başkanımızdan buyruk alırım,” dedi. “Ne yapalım sayın başkanım?”

Başkan, kolbaşıların konuşmasına fırsat vermeden,

“Önce barakaya koşun, içeridekileri kaçırmasınlar. Daha sonra ötekileri yakalamaya çalışın,” dedi.

“Ama çok karanlık, kaçanları göremeyiz ki!”

Başkan, o zaman kolbaşılara döndü:

“Çabuk her biriniz evinize gidin, cevherlerinizi orada ateşe çevirin, ortalık aydınlansın. Gördüklerinizi yakalayın, ya da onbaşılara haber verin. Durmayın çabuk!” diye bağırdı.

Kolbaşılar, şaşkınlıkla,

“Başüstüne sayın başkanım,” dediler ve cevherlerini alıp evlerine koşmaya başladılar.

Yüzbaşı da onbaşılarla birlikte barakaya koşmaya başladı.

Başkan, arkalarından baktı ve,

“Evet ben başkayım ve başkanım. Çünkü yüzbaşı ve onbaşılar beni dinliyor,” dedi.

Kırmızı çocuklara seslendi. İçeri gelmelerini istedi.

Beyaz köleler, kurtulduktan sonra kulübeye gitmekte olan pembe kolun arkasından gittiler. Birisi kuş gibi öttü. O zaman köleler durdular. Pembe onbaşı çevreye bakındı. Tam bu sırada köleler üzerine atıldılar. Aynı anda beyaz köleler de karanlıkta gelip pembe onbaşıyı kıskıvrak yakaladılar. Şapkasını ağzına tıktılar. Cebinden anahtarı alıp arkadaşlarını bıraktılar. Aynı kelepçelerle pembe onbaşıyı sımsıkı bağlayıp zincirle sarmalayıp bir ağaca bağladılar. Sessizce karanlığa karıştılar.

Barakalarına geldiler. Hiç ses yoktu. Birisi kuş gibi öttü. İçeriden bir kuş sesi geldi. İçeri girdiler. Fakat her yan zifir gibi karanlıktı.

“Başardık,” dedi gelenlerden birisi, fısıltıyla. “Şimdi acele kelepçeleri çözmeye başlayalım. İki anahtar var, ona göre.”

Çocuklar, karanlıkta kelepçeleri çözmekte çok zorluk çeki-

yorlardı. Anahtarlı iki çocuk, daha üçer çocuk çözmüşlerdi ki, uzaktan sesler gelmeye başladı.

"Eyvah anladılar."

"Daha çabuk, daha çabuk."

"Karanlıkta anahtarı deliğe sokamıyorum, çok zor oluyor."

Bu sırada koşarak gelenler olduğunu anladılar.

"Kaçın, çözülmüş olanlar kaçsın. Bizi sonradan kurtarmaya çalışın. Kaçın yoksa sizi yakalarlar."

"Evet kaçın. Durmayın."

O zaman çözülmüş köleler, barakadan fırlayıp kaçmaya başladılar.

Tam bu sırada ülkenin her bir yanında ateşler yanmaya başladı.

Hangi yöne doğrulsalar bir ateş yanıyor, alevleri göklere yükseliyordu.

Kolbaşılar, kaçanları gördüler, bağırmaya başladılar.

"İşte buradalar."

"Durun kaçmayın!"

Onbaşılar, çocukları kovalamaya başladılar:

İşte tam bu sırada kuşlar hep birlikte havalandılar, gene geldikleri yere gideceklerdi. Gece bile olsa gideceklerdi. Artık burada durmak istemiyorlardı. Kuşlar iyice yükseldiler. Son bir kez ülkenin üzerinde dolaştılar. Onbaşıların, kaçan çocukları teker teker yakalamaya başladıklarını gördüler. Coplarla döverek barakaya götürüp kapadıklarını gördüler. Ve bütün güçleriyle kuşlar uzaklaştılar ülkeden.

En geriden gelen kuş, deliğin bulunduğu tepede bazı karaltıların kımıldadığını görür gibi oldu. Ama o da uzaklaştı. Geride bıraktığı çocuk ülkesi alevler içindeydi. Çığlıklar yükseliyordu.

Deliğin başındaki karaltılar başkan ve on kırmızı çocuktu. Kırmızı çocuklardan birisi dışarıda kaldı, geri kalan dokuz çocuk başkanının peşisıra içeri girdiler. Bütün kapıları geçtiler.

Basamakları indiler. Başkan son basamağa indi ve bu basamakta duran çocuğa kuyunun dibine inmesini ve tam ortadaki delikten içeri iki elini sokmasını ve ışık dönüşürse cevheri alıp getirmesini söyledi. Kırmızılı çocuk, önce korktu.

Başkan,

"Korkma. Ben izin verdim. Cevher sana da dönüşecek," deyince yüreklendi ve gidip ellerini ışığın kaynağına daldırdı.

Birden ışığın iki elinin arasında cevhere dönüştüğünü gördü. İçini bir sevinç kapladı. Getirdi, cevheri başkana verdi. Başkan cevheri aldı. Hiçbir şey demedi.

Geldikleri yoldan geri döndüler. Doğru eve gittiler.

Çevrede, kaçan çocukların yakalanması devam ediyordu. Başkan, kırmızı çocuklara,

"Gidip öğrenin bakalım, yakalamışlar mı? Bir de deliğe girdiğimizi kimseye söylemeyeceksiniz. Ağzından kaçıranı taş yaparım," dedi.

Kırmızı çocuklar çıktılar. Başkan, delikten cevheri alan çocuğu bırakmadı.

"Sen burada kal," dedi.

Başkan, cevheri aldı, odasına girdi. Cevheri tam kapının önüne bıraktı. Sonra çıkıp kapıyı örttü. Çocuğu kapının önüne çağırdı ve ona,

"Şimdi bu cevherin yerinde ne olsun isterdin? Çekinme yüksek sesle söyle!" dedi.

Çocuk,

"Ah ah!" diye iç geçirdi. "Azıcık çikolata olsa ne iyi olurdu," dedi.

Başkan,

"Peki sen de git şimdi, neler oluyor öğren gel, ben sana çikolata vereceğim. Ama bu gece yaptıklarımızı hiç kimseye anlatmayacaksın, anlatırsan seni taş yaparım," dedi.

Çocuk,

“Anlatmam,” dedi, gitti.

Başkan kapıyı çekti açtı. Cevherin yanında küçük bir çikolata duruyordu.

“Bunu kimse bilmemeli,” diye mırıldandı.

Kaçan çocukların yakalanması sabaha kadar sürdü. Dünya dönüp ülkeyi güneşin önüne getirince, kolbaşılar ve onbaşılar köle çocukları saydılar. Beyaz koldan başlayıp sırayla bütün kolları saydılar. Hepsi tamamdı. Sıra pembe kola gelince, bir kişinin eksik olduğu görüldü. Kolbaşılar, onbaşılar ve kırmızı çocuklar dört bir yanı aradılar, ama kaçan çocuğu bulamadılar. Yüzbaşı gelip başkana durumu anlattı.

Başkan,

“Herkes uyusun. Uyanınca herkesi bir araya toplayın. Toplantı yapacağız, gidip kolbaşılara söyle,” dedi.

Yüzbaşı, gidip kolbaşıları buldu, başkanın dediklerini söyledi.

Kolbaşılar gülümsediler.

“Bundan sonra o artık başkan değil,” dediler ve evlerine gittiler ve uyudular.

Yüzbaşı, gene başkana geldi ve kolbaşıların dediklerini anlattı.

Başkan güldü:

“Onları cezalandıracağım!” dedi.

Herkes yorgundu, hemen uykuya daldılar. Herkes uyudu, başkan uyumadı. Başkan elinde cevher, ülkeyi dolaşmaya başladı.

Ve dünya dönüyordu.

Kolbaşılar uyandılar. Kapılarında onbaşılar bekliyordu.

“Başkan bekliyor, acele eve gideceksiniz,” dediler.

“O başkan falan değil. Çünkü bizden başkalığı yok onun,” dediler ve geldiler.

Başkan, yüzbaşıya,

“Şimdi herkesi dediğim yerde toplayın! Kimse buralarda kalmasın,” dedi.

Yüzbaşı, onbaşılarını aldı ve barakaya gitti.

Küçük kırmızılı çocuklar, yeni yapılan çeşmenin önüne gittiler ve beklemeye başladılar.

Kolbaşılar, başkana,

"Ne var, neden buraya çağırttın bizi? Konuşulacak bir şey yok. Şimdi bütün çocuklara bizden başkalığın olmadığını göstereceğiz. Sen bizi aldattın. Cevhere tek başına sahip olmaya kalkıştın. Bizi evimizden çıkarttın," dediler.

Başkan, söylenenleri dinledi, sonra,

"Şimdi de siz beni dinleyin. Cevher yalnız bizlere dönüşmüyor. Deliğe giren herkese dönüşüyor," dedi.

"Yalan!" dediler kolbaşılar. "Cevher yalnız bize dönüşür!"

Başkan,

"Biz hep birlikte girdiğimizde cevher hepimize dönüşüyordu. Hangimiz istesek cevheri dönüştürebiliyorduk. Oysa köle çocuklarla hangimiz cevheri getirdiysek cevher yalnızca ona dönüştü, hepimize dönüşmedi. Ben dün gece kırmızı çocuklarla deliğe girdim, cevher onlara da oluştu ve istediklerine dönüştü," dedi.

"Hayır, bu doğru değil! Biz öteki çocuklardan başkayız. Cevher onlara dönüşmez!" diye bağırıp çağırmaya başladı kolbaşılar.

O zaman başkan,

"Siz onlardan başka değilsiniz. Dinleyin şimdi beni. Oturun. Köle çocuklar bunu öğrenirlerse ne olur?"

Kolbaşılar birbirlerine baktılar.

"Olamaz!"

"Nasıl olur?"

"Bizi zincire vururlar!"

"Bizi buralardan kovarlar!"

"Bizi deliğe sokmazlar!"

"Her şeyimizi elimizden alırlar!" diye düşündüklerini söylediler.

Başkan,

"O zaman onbaşılar beni dinler mi? Beni dinlemezlerse köle çocukları kim düzene sokar? İşte bunun için benim başkanlığımı kabul edeceksiniz!" dedi.

Kolbaşılar,

"Hayır! Sen bizden başka değilsin ki başkan olasın! Hem söylediklerine inanmıyoruz!" dediler. "Sen bizi kandırıyorsun. Sen bizden başka değilsin!"

"Siz de bütün çocuklardan başka değilsiniz!"

"Hayır biz başkayız. Haydi arkadaşlar, bunun yalanlarına kulak asmayın, gidip artık onun başkan olmadığını, bundan sonra her şeyin bizim olduğunu anlatalım!"

Kolbaşılar böyle dediler ve evden çıktılar.

Yeni yapılan çeşmenin önünde onbaşılar, kırmızılı çocuklar, zincire vurulmuş köle çocuklar birikmişler bekliyorlardı. Kolbaşıların geldiklerini gördüler. Başkan arkalarından geliyordu. Çeşmenin yanına vardılar.

Başkan, kolbaşılarına,

"Çeşmenin üzerine çıkın, öyle konuşun! Önce köleleri cezalandıracağınızı söyleyin!" dedi.

Çeşmenin arkasına bir merdiven yapılmıştı.

"Sen mi yaptın bu merdiveni?" diye sordular kolbaşılar.

Başkan,

"Evet, ben yaptım, yüksekten konuşmak daha etkili olur!" dedi.

Kolbaşılar merdivenle çeşmenin üzerine çıktılar. Çeşmenin üstünde cevher duruyordu. Cevher pırıl pırıl parlıyordu. Bu sırada aşağıdan başkanın sesini duydular:

"Herkes sussun! Kolbaşılar, sizlere benim başkan olmadığımı söyleyeceklermiş! Bana karşı geleceklermiş!"

Fısıldaşmalar oldu. Ortalığı bir mırıltı kapladı. Kolbaşılar da şaşırdılar. Çeşmenin üzerine ancak sığmışlardı. Kımıldasalar

düşecek gibiydiler. Cevher ayaklarının arasında parlayıp duruyordu. Kolbaşılardan birisi inmek istedi, yüzbaşının, merdiveni çektiğini gördü.

"Hey, getir o merdiveni buraya! Artık o başkan değil! Onun bizden başkalığı yok! Bundan sonra sizlere biz buyruk vereceğiz!" diye bağırdı.

Başkan,

"Hepiniz aynı şeyi mi söylüyorsunuz?" diye sordu.

Kolbaşılar,

"Evet, sen bizden başka değilsin, başkanımız falan değilsin, çünkü cevher..."

Sözlerini bitiremediler.

Başkan bir şeyler söyledi usulca. Birden cevher ışığını saçtı. Herkesin gözleri kamaştı. Gözlerini yavaş yavaş açtılar ve korkuyla bağırıp ağlamaya başladılar.

Çeşmenin üzerinde dokuz kolbaşı kaskatı kesilmişler, taş olmuşlardı.

Başkan, cevherden, kolbaşıları alçıyla kaplamasını istemişti.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi. "İnsanların kendilerinden başka sandıkları kişilerin heykellerini yapmaları böyle başlamış."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Başkan,

"Kolbaşılar sizlerden başkaydı. Ben onlardan başkaydım. Bana karşı geldiler. Bana karşı gelince düzen bozulur. Cevher çıkmaz olur. Herkes birbirini yer. Ben onların arkadaşıydım. Bu çocuk ülkesini birlikte kurduk. Ben onları çok severdim," dedi ve birden ağlamaya başladı. "Ama beni dinlemediler. Onlar iyi çocuklardı, başka çocuklardı. Ama..."

Artık hıçkırarak ağlıyordu.

Bütün çocuklar korku ve şaşkınlıktan aynı şekilde ağlamaya başladılar.

“Ben onları taş yapmak ister miydim. Ama beni dinlemediler. O zaman herkes birbirini yerdi.”

Hıçkırarak bir süre ağladı başkan. Herkes ağlıyordu.

“Biz ne güzel kardeş kardeş yaşıyorduk. Siz geldiniz. Her şey bozuldu. Sizler olmasaydınız, onlar da taş olmayacaktı. Hep sizin yüzünüzden...”

Başkan, birden öfkeyle bağırmaya başladı:

“Evet sizin yüzünüzden! Sizler de bana karşı geldiniz. Asıl sizleri taş yapmalıydım!”

Çocuklar,

“Sen başkasın! Bizi bağışla!” diye yalvardılar.

Başkan olan çocuk, birden değişti:

“Evet ben sizlerden başkayım. Ben başkanım. Çünkü ben olmasam hepiniz zıkkımın kökünü yer geberirdiniz.” Sonra yüzbaşıya döndü,

“Bunları götürün, barakaya kapatın! Ben eve gidiyorum! Hiç kimse beni rahatsız etmesin!” dedi.

Başkan eve yürüdü. Kırmızı çocuklar usulca onun arkasından yürüdüler.

Onbaşılar, köle çocukları barakaya götürüp kapadılar.

Başkan salona girdi. Masanın başına oturdu. Ve ağladı.

Dünya dönüyordu.

Kırmızı çocuklar ve onbaşılar kendi aralarında usul usul konuşuyorlardı:

“Nerdeyse akşam olacak. Hâlâ masanın başında düşünüyor.”

“Kolbaşılar taş olduğuna göre, artık cevher getirilmez eskisi gibi.”

“Benim de karnım acıktı.”

“Artık karnımız doymayacak.”

Dünya dönüyordu.

Ve akşam oldu.

Başkan, tek başına düşünüyordu. Başkan birden yerinden fırladı. Dışarı çıktı. Kırmızı çocukları çağırdı.

"Siz içeride benimle birlikte durun, yalnız kalmak istemiyorum!" dedi. Yüzbaşıya,

"Kulübelerden herkese yiyecek dağıtın! Kimse beni rahatsız etmesin!" dedi.

Kırmızı çocukları alıp salona döndü. Oturdu ve düşünmeye başladı.

Yüzbaşı ve onbaşılar, kulübelerden yiyecekleri aldılar, köle çocuklara da verdiler. Kırmızı çocuklara da götürdüler. Salonun kapısını açıp yiyecekleri verdiler, çıktılar, kapıyı örttüler. Başkan hiçbir şeyin farkında değildi. Birden ayağa kalktı.

"Siz yaparsınız!" dedi. "Yaparsınız tabii. Ben enayi miyim? Cevher çıkartmak yok!"

Sonra gene oturdu. Düşündü. Düşündü. Düşündü.

Dünya dönüyordu.

Ve sabah oldu.

Ve gene akşam oldu.

Ve gene sabah oldu.

Başkan birden,

"Buldum, çaresini buldum!" dedi.

O zaman başkan yerinden kalktı. Kırmızılı çocuklar duvarın dibinde uyuyakalmışlardı. Uyandırdı onları. Arkasına taktı, ülkede dolaşmaya başladılar. Kulübelerden yiyecek aldılar, çeşmelerden meyve suları içtiler. Sonra, yeni yapılan çeşmenin başına geldiler. Taş kesilmiş dokuz kolbaşıya baktılar.

Başkan konuştu:

"Onlar benim arkadaşlarımdı, ben onları kolbaşı yaptım ve onlar bana karşı geldiler ve ben onları taş yaptım. Eğer siz de benim dediklerimden çıkarsanız ve bana karşı gelirseniz sizleri de taş yaparım," dedi.

Kırmızılı çocuklar,

“Biz karşı gelmeyiz ve de dediklerinden dışarı çıkmayız!” dediler.

Başkan:

“Benim dediklerimi aynen yapacaksınız ve ben sizleri kolbaşı yapacağım!” dedi.

Kırmızılı çocuklar çok sevindiler.

“Bizi mi? Bizi mi kolbaşı yapacaksınız sayın başkan?”

“Evet. Sizler kolbaşı olacaksınız! Deliğe girip cevher çıkartacaksınız. Ama ben nasıl istersem öyle davranacaksınız!”

“Sen nasıl istersen öyle davranırız,” dediler kırmızılı çocuklar.

Başkan, yüzbaşıyı çağırdı. Köle çocukları toplamasını istedi.

Onbaşılar koştular, köle çocukları getirdiler.

Başkan,

“Bundan sonra kolbaşınız bu kırmızılı çocuklardır. Onlarla birlikte deliğe gireceksiniz,” dedi.

Yüzbaşı,

“Sayın başkan!” diye söze karıştı. “Kırmızılı çocuklar on tane. Oysa bizim dokuz kolumuz var. Bu nasıl olacak?” diye sordu.

Başkan, kırmızılı çocuklara döndü:

“Dün gece deliğe girmeyen hanginizdi?” diye sordu.

Bir çocuk öne çıktı,

“Bendim. Ben dün gece deliğe girmedim. Bekledim,” dedi.

Başkan, yüzbaşıya,

“Bu çocuğu alın, pembe kolda bir kişi eksik, bunu o kola sokun, ayağına kelepçe vurun,” dedi.

Kırmızılı çocuklar çok şaşırdılar. Üzüldüler.

Onbaşılar hemen öne çıkan kırmızılı çocuğu yakalayıp, pembe kola götürdüler, ayağına kelepçeyi vurdular.

Kırmızılı çocuk ağlıyordu.

“Ama bu haksızlık,” dedi.

Başkan,

“Bana karşı mı koyuyorsun?” diye sordu.

Kırmızılı çocuk, bir şey demedi, ağlamaya devam etti.

Dokuz kırmızılı çocuk, dokuz kola kolbaşı oldular.

Başkan,

“Az sonra beyaz kol deliğe girecek, hazır olun!” dedi.

Başkan yeni kolbaşılarını eve götürdü. Beyaz onbaşı, beyaz köle çocukları deliğin başına götürdü. Ötekiler gene barakaya götürüldü. Başkan kolbaşılara neler yapacaklarını teker teker anlattı. Ve beyaz kolun kolbaşısı, deliğe gitti ve beyaz kol deliğe girdi.

Başkan, yüzbaşı ve onbaşıları çağırdı. Onlara da neler yapacaklarını teker teker anlattı.

Dünya döndü.

Siyah kol deliğe girmek için bekliyordu. Beyaz koldakiler çıkmaya başladı. Siyah koldakiler şaşırdılar, çünkü köle çocuklar önce çıkmışlardı. Kolbaşı delikten çıkmadı. Beyaz onbaşı, köle çocukları uzaklaştırdı. O zaman kolbaşı dışarı çıktı ve hemen cevheri önüne koydu. Cevheri dönüştürdü ve önce kendisi için beyaz bir kolbaşı elbisesi oluşturdu. Onbaşılardan birisi elbiseyi aldı. O zaman kolbaşı aklına gelen her türlü yiyeceği söyledi ve cevheri dönüştürdü. Cevher bitince, deliğin başından ayrıldı. Onbaşılar, yiyecekleri kenara taşıdılar. O zaman siyah kol içeri girdi.

Başkan uzaktaki bir kayanın arkasına gizlendi ve olanları gözledi. Her delikten çıkan kolbaşı, önce kendisi için kolbaşı elbisesi dönüştürdü. Ardından canının istediklerini dönüştürerek getirdiği cevheri tüketti.

Sonuncu kol da çıktıktan sonra ve cevherini tükettikten sonra, başkan saklandığı kayanın ardından çıktı. Her onbaşı, kendi kolbaşısının elbisesini verdi. Ve her birisi kırmızı elbiselerini çıkardılar. Kolbaşı elbiselerini giydiler. Ve başkan onlara,

“İşte gördünüz, sizleri kolbaşı yaptım,” dedi.

Çocuklar, birbirlerinin elbiselerine baktılar. Kendilerinde bir başkalık gördüler ve,

“Evet, artık biz başkayız. Biz kolbaşıyız. Biz istersek ekmek, biz istersek taş yaparız. Çünkü cevher bizdedir. Biz başkayız,” dediler.

Başkan bunları duydu ve,

“Yüzbaşı!” diye bağırdı. “Nerdesin?”

“Buradayım, başkanım!” dedi yüzbaşı.

“Deliğin başına onbaşılarını nöbetçi koy. Ben izin vermeden kimse deliğe girmeyecek ve cevher çıkartmayacak. Çünkü ben başkanım! Ben istersem kolbaşı yaparım, istersem taş yaparım! Çünkü cevher bendedir. Ben başkanım!”

Başkan, bunları söyledi.

Kolbaşılar,

“Evet sen başkanımızsın! Sen istersen taş, istersen kolbaşı yaparsın! Bizi kolbaşı yaptın! Senin emrinle biz kolbaşı olduk. İstersek ekmek, istersek taş yapabiliriz!” dediler.

Başkan, kolbaşılara uzun uzun baktı ve döndü, evine doğru hızlı hızlı yürüdü.

Yüzbaşı, arkasından,

“Siz izin vermeden kimse deliğe girmeyecek, sayın başkan!” dedi.

Başkan eve geldi. Masanın başına oturdu. Açık pencereden bir kelebek girdi içeri. Geldi başkanın koluna kondu. Başkan kelebeğe baktı, kolunu kımıldatmadı.

“İyi ki geldin kelebek. Öyle yalnızım ki. Olanları biliyorsun değil mi? Arkadaşlarımı taş yaptım. Bu güzel ülkeyi kurtarmak için taş yaptım arkadaşlarımı. Şimdi yalnız kaldım. Hiç kimseyle konuşamıyorum. Düşündüklerimi söyleyemiyorum.”

Başkan çocuk, çevresine bakındı. Kelebek, bir iki kez kanatlarını oynattı. Çocuk başkan, kelebeğe fısıldadı:

“Çok korkuyorum kelebek, çok korkuyorum. Kolbaşılara güvenemiyorum. Ya onlar da beni taş yaparlarsa. Yapabileceklerini bilmiyorlar. Bilseler yaparlar. Giderek öğrenirler. Buna bir çare bulmalıyım. Sen korkuyu bilir misin kelebek? Şimdi ben gerçekten başkayım artık. Başkan olmak, yalnızlık, hiç bitmeyen bir korku, kimseye güvenememek demekmiş. Çok yalnızım, çok korkuyorum, kimseye güvenim yok. Anlıyor musun kelebek? Çünkü ben başkanım. Başkan olduğum için korkuyorum. Ben başkan olduğum için de herkes benden korkuyor. Korkmaları gerek. Korkutmalıyım onları. Yoksa korktuğum başıma gelebilir. Taş yaparlar beni. Cevher hemen dönüştürülmeli. Kolbaşılar ellerinde cevher taşımamalı. O zaman güven içindeyim demektir. Anladın mı kelebek. Bir de öyle olur olmaz dışarı çıkmamalıyım...”

Dünya dönüyordu.

Akşam oldu.

Dünya dönüyordu.

Sabah oldu.

Kelebek, başkanın kolunda ölüverdi. Kelebeklerin ömrü bu kadarcıktır. Başkan çocuk, fısıltıyla anlatıyordu kelebeğe düşündüklerini:

“Ben de ötekiler gibi bir çocuktum. Şimdi başkan oldum. Yalnızım ve korkuyorum. Söylesene bana güzel kelebek, ne yapabilirim? Gene eskisi gibi kardeşçe yaşayabilmek için, yapabileceğim bir şey var mı? Kendimi nasıl koruyabilirim?”

Tam bu sırada ölü kelebek, çocuk başkanın kolundan masanın üzerine düştü ve sırtüstü kalakaldı.

“Ölmüş,” dedi başkan çocuk. “Ölmüş...”

Ve ağladı ve daha çok korktu.

Kapı vuruldu. Yüzbaşı ve ardından kolbaşılar içeri girdiler.

“Ne var, ne istiyorsunuz. Ben sizin başkanınız değil miyim?” diye bağırmaya başladı başkan.

“Sen bizim başkanımızsın,” dedi gelenler. “Yalnız hiç yiyeceğimiz kalmadı.”

“Peki ne istiyorsunuz?”

Yüzbaşı,

“İzin verirseniz, kolbaşılar deliğe girip cevher getirsinler. Cevheri yiyeceğe dönüştürsünler. Karnımızı doyuralım,” dedi.

Başkan,

“Hayır. Kimse deliğe girmeyecek. Çıkın buradan ve ben çağırmadan gelmeyin!” dedi.

Gelenler, çıktılar.

Başkan, ölü kelebeğe,

“Gördün mü güzel kelebek, cevher çıkartmak istiyorlar. Beni taş yapmak istiyorlar. Onları deliğe sokmayacağım. Ama benim de karnım acıktı. Aç karnına yaşanmaz ki. Ne yapmalıyım güzel kelebek? Öyle bir şey yapmalıyım ki, yanıma yaklaşamasınlar. Bana düşman oldular. Onları korkutmalıyım. Benden korkmaları gerek. Ah kelebek ah, ne kadar çok korkuyorum bir bilsen,” dedi.

Başkan düşündü:

“Öyle bir yer yapacağım ki, hiçbir çocuk öyle bir yer görmemiştir. Ama çok düşünmeliyim. Her şeyi iyice hesaplamalıyım.”

Dünya durmaksızın dönüyordu.

Ve kuşlar çoktan çocuk ülkesinden ayrılıp eski yerlerine gelmişlerdi.

Ve kuşlar bir gün pembe elbiseli bir çocuk gördüler.

“Demek çocuklardan birisi kaçabilmiş,” dediler birbirlerine.

Çok sevindiler.

Pembe elbiseli çocuk, kaçtığı günden beri her yanı dolaşıyor, karşılaştığı çocuklara, çocuk ülkesini ve orada başından geçenleri anlatıyor ve zincire vurulmuş arkadaşlarını kurtarmak için yardım istiyordu. Bu ülkeyi merak eden çocuklardan

birçoğu yola düştüler. Karşılaştıkları başka çocuklara da anlattılar. Pembe çocuk, dolaşmaya devam etti.

Kuşlar bir süre sonra pembe elbiseli çocuğu göremediler.

Başkan çok düşündü. Bir gün yüzbaşıyı çağırdı. Ve yüzbaşıya düşündüklerini anlattı.

Ve yüzbaşı, kolbaşıları topladı ve başkanın düşündüklerini anlattı.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Beyaz kolbaşı, cevher çıkarttı. Onbaşılar, kolbaşının çevresine toplandılar. Onbaşılar, kolbaşıyı, başkanın evinin arkasındaki düzlüğe götürdüler. Yüzbaşı, kolbaşıya cevheri koyması gereken yeri gösterdi.

Kolbaşı, yüzbaşının istediğini cevhere söyledi ve cevheri dönüştürdü.

Ve düzlükte bir duvar yükseldi.

Siyah kolbaşıyı getirdiler. Siyah kolbaşı da denilenleri yaptı. Cevher dönüştü ve duvar uzadı.

Kolbaşılar, sırayla, çıkarttıkları cevheri getirdiler, yüzbaşının gösterdiği yere koydular. Cevheri dönüştürdüler. Ve düzlükte çok büyük bir taş duvar yükselmeye başladı.

Bir kolbaşının getirdiği cevher üçer-et çorbasına dönüştürüldü ve herkes bu çorbayı içti.

Dünya dönüyordu.

Kolbaşılar, her gün sırayla çıkarttıkları cevheri getirdiler, yüzbaşının gösterdiği yere koydular. Cevheri dönüştürdüler.

Ve düzlükte çok büyük bir taş yapı yükselmeye başladı.

Onuncu gün, birinci katı bitti. Birinci katta kırk oda vardı. Her odanın bir küçük pencere deliği vardı. Her delik demir parmaklıkla örülmüştü.

Kolbaşılar, cevher çıkarttılar. Birinci katın üstüne çıktılar, cevheri orada dönüştürdüler. Ve duvarlar yükseldi.

Yirminci gün ikinci kat bitti. İkinci katta yirmi oda vardı. Her odada bir pencere deliği vardı. Buradaki pencereler daha büyüktü ve gene demir parmaklıkla örülmüştü.

Otuzuncu gün üçüncü kat bitti. Üçüncü katta on oda vardı. Her odada bir büyük pencere vardı. Pencerelerde demir parmaklık yoktu.

Kırkıncı gün dördüncü kat bitti. Bu katta üç oda ve kocaman bir salon vardı.

Kırkıncı gün başkan dördüncü kata çıktı. Yanında yüzbaşı vardı. Başkan salonun penceresinden baktı. İlk çocuk ülkesi önünde duruyordu. Uzakta dere pırıl pırıl parlıyordu. Kanallar havuzları birbirine bağlıyordu. Salıncaklar, atlı karıncalar, dönme dolaplar, renkli taşlardan küçük yollar, çeşmeler, kulübeler, çok güzel görünüyordu yukarıdan bakınca. Ve ilk evi, ülkenin çevresine sıralanmış dokuz küçük evi gördü başkan.

"Ne kadar güzel değil mi?" diye sordu.

Yüzbaşı,

"Çok güzel sayın başkan. Hiç bu kadar güzel bir şey görmemiştim," dedi.

Ve işte tam bu sırada başkan, on yabancı çocuğun ülkeye yaklaştıklarını gördü.

"Bak, yabani çocuklar. Çabuk onları yakalayın!" dedi yüzbaşıya.

Onbaşılar, çocukları yakaladılar. Beşi oğlan beşi kızdı. Yabancı çocuklar, yüzbaşıya pembe elbiseli çocuğun kendilerine söylediklerini anlattılar.

Yüzbaşı, duyduklarını geldi başkana anlattı.

Başkan,

"Bunları çeşmenin önüne götürün. Ve taş olan kolbaşıları gösterin. Bana karşı gelirlerse, onları taş yaparım," dedi.

Onbaşılar, yabancı çocukları çeşmenin yanına götürüp taş ol-

muş ilk kolbaşıları gösterdiler. Çocuklar çok korktular. Çocuklar ağladılar ve kendilerini taş yapmamaları için yalvardılar.

Başkan, bunu yukarıdan gördü.

Yüzbaşıya buyurdu.

Kolbaşılar, cevher getirdiler. Çeşmenin çevresine mermer taşlar döşendi. Mermer yollar yapıldı. Yolların arası çimenlerle, çiçeklerle kaplandı. Ve o günden sonra bütün çocuklar, çeşmenin önünden geçerlerken durdular, taşlaşmış ilk kolbaşıları selamladılar.

Başkan, yüzbaşıyı çağırdı,

"Demek ki gene yabani çocuklar gelecek. Onlardan kendimizi korumalıyız," dedi.

"Evet başkanım."

"Onbaşıları arttırmamız gerekecek. Yakalanan yabani çocuklardan beş erkeği onbaşı yap."

"Başüstüne. Kızları ne yapalım?"

"Onları ikinci kata yerleştirin. Kızlar benim hizmetimi görsünler ve ben onlarla oynayayım. Çünkü benim canım sıkılıyor."

"Başüstüne."

Başkan, dördüncü katın salonundan ülkeye baktı. Düşündü ve,

"Bak yüzbaşı," dedi, "ülkemizin çevresinde dokuz küçük ev var, görüyor musun?"

"Evet başkanım, görüyorum."

"Her evden ötekine yüksek duvarlar yapılsın. Her duvarda bir demir kapı olsun ve ülkemizin çevresi duvarlarla çevrilsin. O zaman yabani çocuklar, ülkemize giremezler."

O günden sonra, kolbaşılar, her gün cevher çıkarttılar ve ülkenin çevresi duvarlarla çevrildi.

Dördüncü Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“Dördüncü masal burada biter,” dedi.

Dinleyen çocuklar, gene hayıflandılar. Ama masalı anlatan çocuk,

“Ben dördüncü masalı sizlere anlattım. Şimdi gidip beşinci masalı öğreneceğim. Sizler de gidip dördüncü masalı arkadaşlarınıza anlatın,” dedi.

Çocuklar dağılmak üzere kalktılar.

Çocuklardan birisi, masalı anlatan çocuğa,

“Bizim tarihçinin söylediklerini, size masal anlatan o çocuğa söyle bakalım, ne diyecek? Tarihçinin bu masalı başkasından duymasına olanak var mı?” diye seslendi.

Masalı anlatan çocuk, uzaklaşırken,

“Olur, sorarım,” dedi.

Bütün çocuklar dağıldılar.

BEŞİNCİ MASALIN GİRİŞİ

Masalı anlatan çocuk geldi ve kendisini bekleyen arkadaşlarına,

“Masalı bize anlatan çocuğa, tarihçinin dediklerini sordum,” dedi.

“Ne dedi?” diye ilgilendi çocuklar.

“Buraya benden başkası gelmiş olamaz, masalı bilmesine olanak yok,” dedi.

Çocuklar,

“Elbette canım, nereden bilecek,” dediler.

Çocuklardan biri,

“Tarihçi ne dedi biliyor musunuz? Sözde beşinci masalda, zincire vurulmuş çocuklar ayaklanacakmış.”

“Ne dedin? Ne dedin?” diye yerinden fırladı masalı anlatan çocuk. “Ayaklanacaklar mı dedi?”

“Evet. Yoksa bildi mi?”

Masalı anlatan çocuk, bir süre düşündü. Sonra,

“Tuhaf,” diye mırıldandı.

Sonra da,

“Nerede kalmıştık?” diye sordu.

“O günden sonra, kolbaşılar her gün cevher çıkarmışlardı ve ülkenin çevresi duvarlarla çevrilmişti.”

Masalı anlatan çocuk,

“Doğru,” dedi.

Ve masalı anlatmaya koyuldu:

Ülke duvarlarla çevrildi.

Dünya dönüyordu.

Yabancı çocuklar geldiler. Duvarları gördüler. Çevresini dolaştılar. Ve ülkeye giremediler.

Başkan, dördüncü kattan bakıyor, gelenleri görüyordu.

Başkan, yüzbaşıyı çağırdı ve,

“Artık yabancı çocuklar ülkeme giremez ve talan edemez, ülkemi çepeçevre duvarla çevirdim. Ben herkesten başkayım. Ben başkanım,” dedi.

Yüzbaşı,

“Evet siz herkesten başkasınız. Bizim başkanımızsınız,” dedi.

Başkan memnun oldu.

“Evet yüzbaşı, artık tehlike kalmadı. Bundan sonra sen ikinci katta kalacaksın. Onbaşılar birinci katta kalacak. Kızlar üçüncü katta kalacak. Kolbaşılar cevher çıkartsın. Sarayımın her yeri yiyecekle ve içecekle ve gerekenlerle tıkabasa doldurulsun. Kız çocuklarına çok güzel elbiseler dönüştürülsün. Ve onlar benim hizmetimi görsün. Ve ben onlarla oynayayım. Sen yüzbaşısın, sen onbaşılardan daha iyi yemekler ye. Kızlar sana da yemek pişirsin. Ve hiçbir kolbaşı elinde cevherle sarayıma girmeyecek ve yukarılara çıkartılmayacak,” dedi.

Yüzbaşı,

“Başüstüne başkanım,” dedi ve gitti, başkanın dediklerini herkese duyurdu.

Dünya dönüyordu.

Gece ve gündüz oluyordu.

Gece ve gündüz cevher çıkartılıyor, başkanın dedikleri yerine getiriliyordu.

Başkanın sarayı, yiyecekle ve içecekle ve gerekenlerle tıkabasa doldu. Kızlara çeşit çeşit güzel elbiseler yapıldı. Ve onlara saray kızları denildi. Saray kızları, başkanın yemeklerini pişirdiler. Hizmetini gördüler.

Ve başkan, saray kızları ile oyun oynamak istedi.

Saklanbaç oynadılar. Kimse başkanı yakalamadı. Kızlar korkudan onu görmediler. Ve başkan hiç ebe olmadı. Kızlar sırayla kendi aralarında ebe oldular. Başkan hep sobele-

di. Bir süre sonra kızlar başkanı saymadan kendi aralarında oynamaya başladılar. O zaman başkan sobeden vazgeçti. Çeşit çeşit oyunlar oynadılar. Saray kızları hep başkanın kazanmasına özen gösterdiler. Ve kızlar hep çekindiler, başkanı görmemezliğe gelip kendi aralarında oynamaya başladılar. Ve başkan oyundan vazgeçti. Hangi oyunu oynasalar, durum aynı oldu ve başkan oyundan vazgeçti. Ve başkan artık oyun oynayamayacağını anladı. Çünkü o başkaydı. Onun başkalığı vardı. Oyun oynayabilmek için hiç kimsenin başkalığının olmaması gerekir. O zaman başkan oyun oynamadı. Kızlar kendi aralarında oynadılar ve başkan seyretti. Sonra sıkıldı bu oyunlardan,

"Daha eğlendirici oyunlar oynayın," dedi saray kızlarına.

Ve saray kızları başkanı eğlendirmek için yeni yeni oyunlar düşündüler. Ve şarkılar söylediler. Ve dans ettiler ve taklitler yaptılar ve temsiller oynadılar ve başkanı eğlendirdiler.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi, "bazı insanların bazı insanları eğlendirmesi buradan çıkmış."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Başkan kendisini en çok eğlendirenlere armağanlar verdi.

Başkan bir gün yüzbaşıyı çağırdı,

"Artık bunlar beni eğlendiremiyor. Buna bir çare bul," dedi.

Yüzbaşı o gece yanına onbaşılarını aldı. Ülkeyi çevreleyen duvarlardaki kapıların birinden dışarı çıktı. Uyumakta olan yabancı çocukları birer birer yakaladı ve ertesi gün başkana on yeni kız çocuğu getirdi. Başkan buna çok sevindi.

"Dile benden ne dilersen," dedi yüzbaşıya.

Yüzbaşı,

"Ben kendim için de kız istiyorum," dedi.

Başkan, bunu kabul etti.

Ve yüzbaşı gene bir gece gidip beş kız çocuğu yakaladı. Onlar da yüzbaşının hizmetini gördüler.

Bir gün saray kızları dışarı çıktılar. Salıncaklara bindiler. Atlıkarıncalara bindiler. Kendi aralarında oyunlar oynadılar. Ve güzel elbiseleri içinde kolbaşıları gördüler. Kolbaşıların yüzü asıktı. Kendi aralarında bir şeyler konuşuyorlardı. Kızlar kolbaşıların kendilerine bakmadıklarını, kafalarını çevirdiklerini gördüler.

Ve kızlar, zincire vurulmuş çocukları gördüler. Bunlar bir deri bir kemik kalmışlardı. Güçlükle yürüyorlardı. Onbaşılar, yürüyemeyeni kırbaçlıyordu.

Ve kızlar zincire vurulmuş çocukların içinde kırmızı elbiseli çocuğu gördüler. Buna şaşırdılar. Ve kızlardan birisi zincire vurulmuş pembe kola yaklaştı. Onbaşıya,

"Durun biraz," dedi.

Onbaşı, başkanın kızlarından birisi ile başının belaya girmesini istemedi ve zincire vurulmuş çocuklara,

"Durun," dedi.

Çocuklar durdu. Kız, kolun en gerisindeki kırmızılı çocuğa yaklaştı. Kırmızılı çocuk, başını çevirdi, kıza bakmadı.

"Baksana bana," dedi kız. "Neden başını çeviriyorsun?"

Kırmızılı çocuk, yanıt vermedi.

"Yanıt versene. Neden benimle konuşmuyorsun? Ben sana bir kötülük yapmadım ki!"

Kırmızı elbiseli çocuk, döndü kıza baktı. Mavi elbiseli bir kızdı. Sarı saçları, yeşil gözleri vardı.

"Neden benimle konuşmuyorsun?" diye sordu kız.

Kırmızılı çocuk,

"Çünkü sen başkanın kızısın," dedi ve başını çevirdi.

"Neden bir tek senin kırmızı elbisen var?"

Kırmızılı çocuk karşılık vermedi. Onbaşı, bu çocuğun es-

kiden şimdiki kolbaşıların arkadaşı olduğunu anlattı. Başkan onu zincire vurdurmuştu.

"Çok üzüldüm," dedi kız.

Kırmızılı çocuk, bir şey demedi.

Ve onbaşı, kolu barakaya götürdü.

Mavi elbiseli kız, o gece hiç uyumadı. Hep kırmızı elbiseli çocuğu düşündü.

Ve dünya dönüyordu ve sabah oldu.

Mavi elbiseli kız, birinci kata indi. Pembe onbaşıyı buldu. Zincire vurulmuş çocukların, dönüştürülen yiyecek içecek ve gerekli şeyleri saraya taşıdıklarını öğrendi. O zaman zincirleri çözülüyordu. Ve mavili kız, kırmızılı çocuğun ne zaman geleceğini öğrendi.

Dünya dönüyordu.

Pembe kol, delikten çıktı. Kolbaşı önce zincirli çocuklara üçer-et çorbası için gerekli olanları dönüştürdü. Daha sonra onbaşı neleri dönüştürmesi gerektiğini söyledi ve kolbaşı bunları dönüştürdü. Kolbaşı kendisi için yiyecek ve içecek ayırdı. Sonra çocuklar dönüşenleri yüklendiler. Pembe onbaşı ve yeni onbaşı olan beş oğlan, kolu çevirdiler ve saraya doğru yola çıktılar. Kolbaşı, öteki arkadaşlarının yanına gitti.

Mavi elbiseli kız, tutsak çocukların geldiğini gördü. Kırmızılı çocuk en arkadaydı. Sarayın birinci katında kırk oda vardı. Bunların on beşinde onbaşılar kalırdı. Geri kalan odalar yiyecek içecek ve gerekli maddelerle doluydu. Kırmızı elbiseli çocuk, odalardan birisine getirdiklerini yerleştirdi. Çıkmak üzere döndü ve karşısında mavi elbiseli kızı gördü. Sarı saçları, yeşil gözleri vardı. Kız ona yaklaştı,

"Ben kendim isteyerek saray kızı olmadım ki," dedi. "Bizi onbaşılar yakaladılar zorla getirdiler. Siz tutsaksınız, ama biz de tutsak sayılırız."

Kırmızılı çocuk,

“Neden söylüyorsun bunları?” dedi.

“Sana yardım etmek istiyorum. Seninle arkadaş olmak istiyorum.”

“Sizin ayağınızda zincir yok. Siz üçer-et çorbası yemezsiniz. Siz güzel odalarda güzel yataklarda yatarsınız. Biz barakalarda, toprakta yatarız. Sen benimle nasıl arkadaş olabilirsin?”

Kırmızılı çocuk, bunları söyledi ve odadan çıktı. Mavi elbiseli kız, arkasından baktı yeşil gözlerinden bir damla yaş yavaşça süzüldü, mavi elbisesine damladı.

Dünya döndü ve akşam oldu.

Mavili kız, kırmızılı çocuğu düşündü. Kırmızılı çocuk, mavili kızı düşünde gördü. Kırmızılı çocuğun düşünde, ayaklarında kelepçe ve zincir yoktu. Mavili kızla birlikte zümrüt gibi yeşil bir çayırda el ele koşuyorlardı. Çayırın her tarafında, çocuklar zincirlerinden kurtulmuş koşuyorlardı. Güneş pırıl pırıl parlıyordu. Gökyüzü masmaviydi, kız masmaviydi. İçlerinde inanılmaz bir sevinç vardı.

Kırmızılı çocuk, onbaşının tekmesiyle uyandı. Gördüğü düşü geçirdi kafasından.

“Çok güzeldi,” diye mırıldandı.

Onbaşı güldü,

“Ben çok güzel tekme atarım,” dedi ve bir tekme daha vurdu.

Pembe kol, cevher getirmek için yola koyuldu. Mavili kızın gene kendisini beklediğini gördü kırmızı elbiseli çocuk. Sevindi buna. Getirdiklerini bir odaya götürdü. Kız arkasından geldi.

“Ben çok düşündüm,” dedi mavi elbiseli kız. “Ne olursa olsun ben seninle arkadaş olmak istiyorum.”

“Dün gece seni düşümde gördüm,” dedi kırmızı elbiseli çocuk ve mavi elbiseli sarı saçlı yeşil gözlü kıza düşünü anlattı.

“Ne kadar güzel,” dedi kız.

Ve arkadaş oldular. Ve her gün mavili kız, kırmızılı çocuğu

bekledi. Ve her gün konuştular ve düşlerini gerçekleştirmeye karar verdiler.

Ve bir gün, mavi elbiseli kız,

"Öğrendim," dedi. "Yeni onbaşılara da anahtar vermişler."

"Çok iyi," dedi kırmızılı çocuk. "Yeni onbaşılar anahtarlarını hiç kullanmıyorlar. Eğer anahtarı alabilirsen, farkına varmazlar."

Dünya dönüyordu.

Kırmızılı çocuk, olanları kol arkadaşlarına anlattı. Pembe elbiseli çocuklardan biri,

"Bunu şimdilik kimseye söylemeyelim. Geçen sefer aramızdan birileri onbaşılara haber verdi. Anahtar elimize geçerse kaçacağımız gece söyleriz herkese. Gelen gelir," dedi.

Bunu uygun gördüler.

O gece sarayda büyük bir eğlence vardı. Dördüncü katın pencerelerinden, kahkahalar yayılıyordu. Şarkı sesleri kolbaşılara kadar geliyordu. Kolbaşılar, saray yapıldığından beri, ilk on çocuğun yaptığı evde kalıyorlardı. Kolbaşılar salonda masanın başında konuşuyorlardı:

"Artık yeter. Bizim kolbaşı olduğumuzu unuttu. Sarayında oturuyor. Bizler zincirli çocuklar gibi durmadan cevher çıkartıyoruz. Gidip kendisi ile konuşalım. Biz de kendi istediklerimizi dönüştürelim. Bizim haklarımız belli olsun."

"Bana kalırsa, önce yüzbaşıyı kandıralım."

"Ben derim ki, hiçbirisiyle konuşmayalım. Çıkarttığımız cevherden istediklerimizi dönüştürelim. O bizim dönüştürdüklerimizden alsın."

"Her şeyden önce bizim de kendi istediğimizi dönüştürebilecek cevher hakkımız olmalı. Bilelim ki şu kadar cevher bizimdir, gerisi başkanındır. O zaman biz de istediklerimizi yapabiliriz."

Saraydan kahkahalar yükseliyordu.

Sarayın birinci katındaki odalardan birisinin kapısı usulca

açıldı. Bir onbaşı uyuyordu. İçerisi karanlıktı. Karanlıkta yavaşça içeriye birisi süzüldü. Onbaşının üniforması duvarda asılıydı. Bir küçük el, cepleri karıştırdı. Ve birden bir şıngırtı oldu. Onbaşı bir yandan öbür yana döndü ve uyumaya devam etti. Küçük el, usulca çıktı üniformanın cebinden. El açıldı. İçinde bir anahtar vardı. Sonra sımsıkı kapandı el. Ve kapı gene usulca kapandı.

Yukarıda başkan ve yüzbaşı eğleniyorlardı.

Ve dünya durmadan dönüyordu.

Ve gene sabah oldu.

Kırmızılı çocuk ve arkadaşları saraya yiyecek getirdiler. Kırmızılı çocuk, mavi elbiseli kızla yalnız kaldı.

"Anahtarı aldım," dedi sarı saçlı, yeşil gözlü, mavi elbiseli kız.

"Yarın gece," dedi kırmızı elbiseli çocuk. "Dediklerimi unutma."

"Unutmam," dedi mavi elbiseli kız. "Düşünü anlatsana bana."

Kırmızılı çocuk düşünü anlattı:

"Ayaklarımızda kelepçe ve zincir yoktu. Zümrüt gibi bir çayırda el ele koştuk. Sen ve ben. Bütün çocuklar zincirlerinden kurtulmuştu. Onlar da bizim gibi çayırda koşuyorlardı. Güneş pırıl pırıl parlıyordu. Gökyüzü masmaviydi, sen de masmaviydin. İçimizde inanılmaz bir sevinç vardı."

Mavili kız, yeşil gözleriyle, sarı saçlarıyla sevinç içinde,

"Ne kadar güzel," dedi.

"Yarın gece."

Kırmızı çocuk odadan çıktı.

Mavi elbiseli kız arkasından baktı. Yeşil gözlerinden bir damla yaş süzüldü, mavi elbisesine damladı.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“İşte,” dedi, “sevinç gözyaşı dökmek o zaman başlamış.”

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Dünya dönüyordu.

Ve sabah oldu ve akşam oldu.

Ve kolbaşılar, yüzbaşıya gittiler. Başkanla görüşmek istediklerini söylediler.

Yüzbaşı, başkana haber verdi. Başkan, saray kızları ile birlikte idi.

“Hayır!” diye bağırdı.

Kızlar çok şaşırdılar.

Başkan,

“Neden benimle görüşmek istiyorlar? Ellerinde cevher var mı?” diye sordu.

“Ellerinde cevher yok. Yalnız sizinle görüşmek istiyorlar,” dedi yüzbaşı.

“Onbaşıların nerede?”

“Çoğu aşağıda. Yeni geldiler. Yiyecek getirildi. Bir tek onbaşı, deliğe girenlerin başında.”

“Kimse deliğe girmesin. Git bütün onbaşılarını buraya getir. Kamçıları da yanında olsun. Onbaşılar buraya geldikten sonra kolbaşıları içeri al.”

Yüzbaşı gitti.

Mavi elbiseli kız, sevindi. Onbaşıların hepsi burada olacaktı.

Onbaşılar geldiler. Başkanın çevresinde durdular.

Mavi elbiseli kız, usulca dışarı çıktı.

Yüzbaşı, kolbaşıları getirdi. Kolbaşılar sarayı ilk olarak gördüler. Kolbaşılar, içeri girdiler. Başkan en dipte oturuyordu. Önünde saray kızları diz çökmüşlerdi. Onların çevresinde onbaşılar, ellerinde kamçıları dimdik duruyorlardı.

“Ne var ne istiyorsunuz? Ben sizin başkanınız değil miyim?” diye bağırdı başkan.

“Sen bizim başkanımızsın. Bir dileğimiz var sayın başkan,” dedi bir kolbaşı.

Başkan, bir an düşündü, sonra,

“Yani şimdi siz dileğinizi açıklamaya mı geldiniz?” diye sordu.

“Evet sayın başkanımız, izin verirseniz bazı isteklerimiz var, söyleyelim.”

“Söyleyin bakalım.”

“Sayın başkan, siz bizi kolbaşı yaptınız. Cevheri biz çıkartırız ve biz dönüştürürüz. Ama zincire vurulmuş çocuklardan başkalığımız yoktur. Çoğu zaman biz de onlar gibi üçer-et çorbası içtik. Artık bizim başkalığımız da belirli olsun.”

“Nasıl olacak?” diye sordu başkan.

“Biz de cevherden istediğimizi dönüştürelim. Bizim de cevherden istediğimizi dönüştürme hakkımızı tanı.”

“Hayır!” diye bağırdı başkan. “Kimsenin, ama hiç kimsenin cevherde hakkı yoktur! Cevher ve delik ve kapılar ve basamaklar benimdir! Bunlar benimse hak da benimdir. Yalnız ben haklıyım! Benden başka kimse haklı olamaz ve bana karşı hakkı olamaz. İstersem sizi taş yaparım! Sizi kolbaşılıktan alırım! Ben kolbaşıları taş yapmadım mı?”

Hiç kimseden çıt çıkmıyordu. Salonu sessizlik kapladı. Başkan, kendisinde bir güven duydu. Çünkü kolbaşılar korkuyordu. Ve başkan onların korkusunu gördü. Yavaşça ayağa kalktı.

“Siz bana karşı mı geliyorsunuz?”

Çıt yoktu. Açık pencereden cırcır böceklerinin ötüşleri duyuldu.

Tam bu sırada dışarıdan bir ses duyuldu:

“Saraya! Sarayı basalım!”

Ve korkunç bir gürültüyle sesler yükseldi:

“Saraya! Sarayı basalım!”

Herkes pencereye koşuştu.

Karanlığın içinden saraya doğru koşan çocuklar bağırıyorlardı:

"Saraya! Sarayı basalım!"

Yüzbaşı,

"Tutsak çocuklar kaçmışlar," dedi.

Kolbaşılar,

"Sarayı basacaklar. Başkanım, bir şeyler yapın. Taş yapın onları," dediler.

Başkan,

"Aptallar, cevher olmadan taş yapılır mı? Siz çabuk deliğe gidin ve cevher getirin. Onbaşılar, siz aşağıya koşun ve onların saraya girmelerine engel olun. Kolbaşıları arka kapıların birinden dışarı çıkarın. Çabuk!"

Mavi elbiseli kız, bütün onbaşıların saraya geldiklerini gördükten sonra, usulca dışarı çıktı. Onu kimse görmedi. Saraydan çıkan mavi elbiseli kız, barakaya geldiğinde soluk soluğaydı. Kırmızılı çocuk, anahtarla bütün kelepçeleri açıyordu. Mavili kız bütün onbaşıların ve kolbaşıların ve yüzbaşının sarayda olduğunu haber verdi. Çocuklar çok sevindiler. Bütün kelepçeler açıldı. Zincirler çözüldü. O zaman kırmızı elbiseli çocuk,

"Zincirlerinizi elinize alın. Onbaşılarla karşılaşırsak dövüşeceğiz," dedi.

Çocuklar zincirlerini ellerine aldılar.

"Hiç gürültü etmeyin. Çok dikkatli olun," dedi kırmızılı çocuk.

Mavi elbiseli kızın elini tuttu ve dışarı çıktılar. Bütün çocuklar onları izliyordu. Yürüdüler, yürüdüler ve bir duvara vardılar. Duvarda demir bir kapı gördüler. Kapıyı açmak istediler, açamadılar.

"Her taraf duvarla çevrili," dedi mavi elbiseli kız. Çocuklardan her biri bir yana koştu. Bütün kapıları buldular, bütün ka-

pıları denediler ve hiçbirini açamadılar. Gelip kırmızılı çocuğa haber verdiler. Bütün çocuklar hırslarından ağlıyorlardı. Tam özgürlüklerine kavuşacaklardı. Ama kaçamıyorlardı.

"Özgür olamayacağız," dediler.

Kırmızılı çocuk,

"Kaçarak özgürlüğümüzü kazanamıyoruz, o zaman biz de özgürlüğümüzü dövüşerek kazanırız," dedi.

"Nasıl?" diye sordular. "Bu kapıların anahtarı sarayda."

"Bizi tutsak edenleri tepeleyerek. Sarayı basalım," dedi kırmızılı çocuk.

"Evet! Doğru!"

"Sarayı basalım!"

O zaman kırmızılı çocuk, yüksek sesle,

"Saraya! Sarayı basalım!" dedi.

Bütün çocuklar bağırarak saraya doğru koşmaya başladılar.

"Saraya! Sarayı basalım!"

Kırmızılı çocuk, mavili kıza,

"Sen burada bekle," dedi ve saraya doğru koşmaya başladı.

Fakat mavi elbiseli kız beklemedi, o da çocuklarla birlikte saraya doğru koşmaya başladı.

Ve çocuklar, ellerinde zincirleriyle sarayın birinci katına girdiler. Onbaşılar ikinci katın merdivenlerinde çocukları karşıladılar. Ellerindeki uzun kamçılarla çocukları durdurmaya çalıştılar. Çocuklar zincirleriyle onbaşıları geriletmeye çalıştılar.

Kırmızılı çocuk,

"Dağılmayın! Yukarıya çıkmalıyız! Korkmayın, saldırın!" diye bağırıyordu.

Birden çocuklardan birisi,

"Ben çikolataları şu odaya koyardım," dedi yanındakine. "Birkaç tane alalım."

Ve odaya girdiler. Ve merdivende çocuklar onbaşıları geri-

letmeye başladılar. Zincir kamçıdan daha iyi bir silahtı. Onbaşılar yavaş yavaş geriliediler. Ama geride kalan çocuklar, yiyecek doldurdukları odaları gördüler. Akıllarına o yiyeceklerden almak geldi. Çünkü bu yiyecekler dönüştürüldüğünde hep ağızlarının suları akardı ama yiyemezlerdi. Ve çocuklar odalara dağıldılar ve yiyeceklere sarıldılar. Bu sırada kırmızı elbiseli çocuk ve altı arkadaşı, onbaşıları geriletip, ikinci kata vardılar. O zaman onbaşılar arkalarından gelen olmadığını gördüler. Onbaşılar, yalnız kalan çocukları hemen yakaladılar. Onbaşılar çoktu ve onbaşılar daha büyüktü. Ve çocukları yakaladılar. Hem onbaşılar, hem de çocuklar kan içinde kalmışlardı. Kırmızı elbiseli çocuğun yüzü de kırmızıydı. Kan içindeydi. Yüzbaşı her birini zincirle bağlattı. Her birini ikinci kattaki odalardan birine kapattırdı.

Onbaşılardan birisi usulca birinci kata indi ve olanları gördü. Bütün çocuklar odalara dağılmışlardı. Merdivenin başında sadece mavi elbiseli kız vardı. Ve mavi elbiseli kız ağlıyordu. Onbaşı gidip gördüklerini anlattı. Ve o zaman onbaşılar birinci kata indiler ve odaların kapılarını kapattılar ve kilitlediler. Ve çocuklar yiyecek dolu odalarda tutsak kaldılar.

Yüzbaşı, dördüncü kata çıktı. Başkan, kızların arkasına saklanmıştı. Yüzbaşı, olanları anlattı. Başkan o zaman gülmeye başladı. Kahkahalarla güldü. Sonra da ağladı. Kızlar da onunla birlikte güldüler, onunla birlikte ağladılar. Başkan birden durdu.

“Kolbaşılar!” diye bağırdı. “Kolbaşılar nerede? Çıkabildiler mi saraydan?”

“Evet, ilk önce onları arka kapıların birinden kaçırdık. Neredeyse dönerler,” dedi yüzbaşı.

“Kolbaşılar gelince evlerine gitsinler ve de cevheri dönüştürmesinler. Onbaşılar, kapıları teker teker açıp, hepsini yeniden zincire vursunlar.”

Yüzbaşı gitti.

Mavi elbiseli kız ağlıyordu. Ve hiç kimse mavi elbiseli kızı düşünmedi. Bir tek kırmızı elbiseli çocuktan başka. Mavi elbiseli kız, ikinci kata çıktı. Bütün kapıları dolaştı. Ve kırmızı elbiseli çocuğun kaldığı odayı buldu. Kapılar kilitliydi ve açılmıyordu.

Ve konuşmaya başladılar.

Dünya dönüyordu.

Ve sabah oldu.

Ve sabaha kadar mavi elbiseli kız ve kırmızı elbiseli çocuk konuştular. Ve onların neler konuştuğunu kimse bilmedi. Ve ikisi de hiç kimsenin bilmediği ortak bir duygu yarattılar. Bu duyguyu kavradılar ve farkına vardılar. Bu duygu kapıdan geçebiliyordu. Karanlıkta görebiliyor, sözsüz konuşabiliyordu.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi, "bu duyguya sonradan 'sevgi' denilmiş."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Onbaşılar geldiler ve mavili kızı kapının önünde buldular. Kapıları açtılar, çocukları teker teker çıkardılar. Aşağıya indirdiler. Saraydan çıkardılar. Öteki çocukların yanına götürdüler. Onbaşıların yüzü gözü şişmişti. Her yanlarında yara izleri vardı. Ve onbaşılar zincire vurulmuş çocukları kırbaçladılar. Ve başkan gelinceye kadar kırbaçladılar.

Başkan geldi.

"Hangisiymiş?" dedi.

Beşinci sarı kolun onbaşısı, kırmızılı çocuğu gösterdi.

"Elebaşıları buymuş başkanım," dedi.

Kırmızılı çocuğu öne çıkardılar.

"Cezalandırılacak," dedi başkan.

Yüzbaşıyla konuştu ve acele saraya döndü. Dördüncü kata çıktı. Başkan dördüncü kattan görününce, yüzbaşı bir onbaşıyı

gönderdi. Ve kolbaşılar cevherle birlikte geldiler. Kırmızılı çocuğu en yakındaki çeşmenin üzerine çıkardılar. Yüzbaşı kolbaşılara başkanın söylediklerini söyledi. Kolbaşılar karşıkoydular:

"Ama nasıl olur?" dediler. "O bizimle birlikte geldi bu ülkeye, o bizim arkadaşımızdı."

Yüzbaşının emri üzerine onbaşılar, etraflarını çevirdiler. Kamçılarını gösterdiler. Kolbaşılar aralarında konuştular. Ve cevheri tutan kolbaşı çeşmeye yaklaştı, cevheri kırmızılı çocuğun ayaklarının dibine bıraktı.

"Taş yapacaklar," dediler tutsak çocuklar.

Ve bunu mavili kızın kulağı duydu ve,

"Hayır!" diye bağırdı.

Kırmızı elbiseli çocuğun kulağı bu sesi duydu ve ona döndü. Ellerini uzattı ve birdenbire kaskatı oldu, taş kesildi.

Kolbaşı cevheri dönüştürmüştü.

Mavili kız, birdenbire yepyeni bir duygu fark etti içinde. Bu duygu, alevden yakıcı, kızgın yağdan keskin, iğneden delici ve dayanılmayacak kadar acıydı. Ve bu duygu çığ gibi büyüyordu. Bu duyguyu bütün zincire vurulmuş çocuklar da duydular. Gözlerinden akan yaşlar bu yakıcı duyguyu alev alev büyütüyordu.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi, "bu duyguya sonradan 'nefret' ve 'kin' denilmiş."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

O zaman çocuklar, kolbaşılara baktılar, onbaşılara baktılar, başlarını kaldırıp başkana baktılar, saray kızlarına baktılar.

Ve o zaman kolbaşılar ve onbaşılar ve saray kızları ve başkan, çocukların bu duygusunu anladılar. Artık kendilerinin tehlikede olduğunu da anladılar. Ve aynı duyguyu bu çocuklara karşı duydular.

Çocuklar, mavili kıza baktılar ve ona karşı sevgi duydular.

Onbaşılar, çocukları alıp barakaya götürdüler.

Kolbaşılar, yüzbaşıyı yanlarına alıp evlerine gittiler.

Dördüncü katın penceresi kapandı.

Mavi elbiseli kız, yavaşça yürüdü, bir kırmızı gül kopardı. Bir gözyaşı damlası, gülün yapraklarının arasına düştü, damlacık güneşte pırıl pırıl parlıyordu. Tıpkı cevher gibi.

Az önce cevherin durduğu yere, gülü bıraktı. Sarı saçlı, yeşil gözlü, mavi elbiseli kız uzaklaştı.

O günden sonra, oradan geçenler her gün kırmızılı çocuğun taş kesilmiş ayaklarının arasında yeni bir kırmızı gül ve gülün yapraklarının arasında, pırıl pırıl bir gözyaşı damlası gördüler.

Masalı anlatan çocuk masalı burada kesti ve,

"Biz de dinlerken sizin gibi bir tuhaf olduk. O zaman masalı anlatan çocuk bize, 'Durun, üzülmeyin, daha masal bitmedi' dedi. Ve bize masalın gerisini anlattı," dedi.

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Kolbaşılar, evlerine geldiler. Yanlarında yüzbaşı da vardı. Kolbaşılar masanın başına oturdular.

Kolbaşılardan biri,

"Bu zincirli çocuklardan nefret ediyorum. Çünkü onlar bize düşman. Oysa onların üçer-et çorbalarını biz veriyoruz. Yoksa zıkkımın kökünü yer geberir giderlerdi," dedi.

"Nankörler!" dedi bir başkası.

"Ben artık bu zincirli çocuklarla birlikte deliğe girmem!"

"Neden?"

"Onlar dokuz kişi, ben tek başımayım. Ya arkadaşlarının öcünü almak isterlerse?"

"Çok doğru. Bunu hiç düşünmedik."

Kolbaşılar, korkuya kapıldılar ve sustular. O zaman yüzbaşı,

“Ama,” dedi, “siz cevher çıkartıp dönüştürmezseniz bütün ülke aç kalır. Cevhersiz yaşayamayız ki.”

Ve kolbaşılar gene korkuya kapıldılar.

“Evet, aç kalırız.”

Ve kolbaşılar, konuşmadan, bir şey diyemeden öylece kalakaldılar. Bütün kolbaşılar düşünüyorlardı. Öyle daldılar ki, yüzbaşının kalkıp gittiğini bile fark etmediler.

Dünya dönüyor,

Kolbaşılar düşünüyordu.

Ve kolbaşılardan birisi, birdenbire zincire vurulmuş çocukların ilk ayaklandığı geceyi hatırladı.

“Zincirli çocukların ayaklandığı ilk geceyi hatırlıyor musunuz?” diye konuştu. “Başkan, bizi gizlice deliğe götürdü ve cevher çıkarttı. Sonra buraya, bu eve geldik. Sizleri gönderdi, beni alıkoydu, hatırlıyor musunuz.”

“Evet, sen kaldın, biz dışarı çıktık.”

“İşte o gece, başkan şu odaya girdi, cevheri oraya bıraktı, kapıyı örttü ve bana, ‘Bu cevherin yerinde ne olsun isterdin, çekinme yüksek sesle söyle’ dedi. Ben de çikolata istedim. Beni gönderdi sonra.”

“Eee? Ne olacak?”

“Ne olacağı var mı? Beni sınadı. Cevher dönüşüyor mu, dönüşmüyor mu, anlamak istedi. Çikolatanın dönüştüğünü anladıktan sonra da bizleri kolbaşı yaptı.”

O zaman çocuklar geçenleri hatırladılar.

“Dün gece ne dedi başkan? Ayaklanan çocukları taş yapın diye yalvardığımızda ne dedi? ‘Aptal, cevher olmadan taş yapılır mı?’ demedi mi?”

“Demek ki elinde cevher yoksa taş yapamıyor.”

“Onun için bizi cevher çıkartmaya gönderdi.”

“Kendisi taş yapamadı da bize yaptırttı.”

“Neden?”

“Çünkü cevher ancak kendisini getirene dönüşüyor da ondan.”

“Demek ki, başkandan korkmamıza gerek yok.”

“Artık onun bizden bir başkalığının olmadığını anladık. Artık o başkan olamaz.”

Tam bu sırada bir ses duydular:

“Yanıldınız!”

Kolbaşılar, sese doğru döndüler. Başkan, kapının önünde onlara bakıyordu. Kolbaşılar çok korktular. Başkan, elleri arkasında, kapının önünde durmuş onlara bakıyordu.

“Yanıldınız! Çünkü ben sizlerden başkayım! Ben başkanım!” dedi başkan.

“Hayır, senin bizlerden bir ayrılığın yok! İlk kolbaşıları da, bunu anladıkları için taş yaptın. Ama bizi taş yapamazsın!”

“Gene yanıldınız!” dedi başkan ve arkasında tuttuğu ellerini yavaş yavaş öne getirdi. Başkanın elinde cevher pırıl pırıl parlıyordu. Kolbaşılar korkuyla sağa sola kaçışmaya ve yalvarmaya başladılar.

“Durun!” diye bağırdı başkan. “Hiçbir yere kaçamazsınız! Evin çevresi onbaşılarla sarılı! Kim kaçmaya çalışırsa taş yaparım! Şimdi hepiniz yerlerinize oturun ve beni dinleyin!”

Kolbaşılar, korktular ve yerlerine oturdular.

“Beni iyi dinleyin!” dedi başkan. “Yanıma dokuz onbaşı alıp deliğe girdim ve cevher çıkarttım. Çünkü sizlerin zincirli çocuklardan korktuğunuzu anladım. Çünkü siz de kendi arkadaşınızı taş yaptınız. Ve cevherin kendisini getirene dönüştüğünü anladınız. Sizin anladığınızı günün birinde zincirli çocuklar da anlayacak. Anlarlarsa ne olur?”

Kolbaşılar, korkuyla,

“Hepimizi taş yaparlar. Çünkü onlar bizden nefret ediyor,” dediler.

Başkan,

“Zincirli çocuklarla, deliğe girer misiniz?”

“Hayır,” dedi kolbaşılar.

“Peki cevheri kim getirecek? Nasıl karnınız doyacak? Yabani çocuklardan nasıl korunacaksınız? Zincire vurduğumuz çocuklar ne olacak?”

Kolbaşılar, hiçbir şey diyemediler. O zaman başkan,

“Öyleyse beni dinleyeceksiniz,” dedi.

Ve neler yapılacağını kolbaşılarına anlatmaya başladı.

Dünya dönüyordu.

Başkan anlatıyordu. En sonunda,

“Tamam mı? Anladınız mı?” dedi.

“Evet anladık. Çok doğru. Sen gerçekten başkasın. Sen bizim başkanımızsın,” dediler.

“Şimdi, hemen işe koyulalım,” dedi başkan ve cevheri masanın üzerine koydu.

Ve cevherin on eşit parçaya bölünmesini istedi. Cevher ışığını saçmadı ama on yuvarlak cevhere bölündü.

Kolbaşılardan birisi dışarı çıktı ve az sonra dokuz onbaşı ile geldi. Onbaşılar masanın üzerinde on küçük cevherin sırayla durduğunu gördüler.

Başkan, onbaşılara,

“Ben başkanım. İstersem ekmek, istersem taş yaparım. Ben sizleri deliğe götürdüm. Sizlere deliği gösterdim. Şimdi de sizlere cevheri dönüştürme gücü vereceğim. Sizler de cevher dönüştürebileceksiniz. Cevheri dönüştürünce artık sizlere onbaşı denmeyecek. Çünkü sizler deliğe girip cevher çıkartacaksınız.”

Onbaşılar çok sevindiler.

Başkan,

“Bunlar benim kolbaşılarımdır. Ve onlar sizlerden ve öteki çocuklardan başkadır. Her biriniz, benim kolbaşılarımdan birisinin buyruğunda olacaksınız. Ve kolbaşılar artık deliğe girme-

yecek. Sizler gireceksiniz. Şimdi kolbaşılarınızın yanına geçin," dedi.

Beyaz onbaşı beyaz kolbaşının, siyah onbaşı siyah kolbaşının ve her onbaşı, kendi kolbaşısının yanına gitti. O zaman beyaz kolbaşı, beyaz onbaşısına,

"Ben senin kolbaşınım. Ve sen şimdi bu cevheri bir kelepçe anahtarına dönüştüreceksin. Cevheri dönüştürürsen, sen de onbaşılıktan ustalığa dönüşeceksin ve beyaz kolun ustası olacaksın," dedi.

Ve onbaşı, cevheri anahtara dönüştürdü ve usta oldu. Ve bütün onbaşılar cevherlerini anahtara dönüştürdüler ve usta oldular. Ve kolbaşılar, yeni ustalarına neler yapacaklarını anlattılar ve ustalar gittiler.

Pembe kolbaşı, ustalar gittikten sonra,

"Ama bir şey unuttuk. Pembe koldan bir kişi eksik. Çünkü kırmızı elbiseli çocuk taş oldu. Onun yerine de bir çocuk gerekli," dedi.

"Yabancı çocuklardan bir tane buluruz," dedi başkan.

Ve yüzbaşıyı çağırdılar. Başkan, yüzbaşıya, neler yapacaklarını anlattı. Yüzbaşı,

"Başüstüne sayın başkanım. Hemen gerekenleri yapacağım. Yalnız, bir şey var: Biz, zincirlerden daha iyi bir silah bulmak zorundayız," dedi.

Başkan,

"Düşünelim. Sen hemen yola çık," diye buyurdu.

Yüzbaşı çıktı.

Başkan, kolbaşılara döndü,

"Yarın sabah görüşürüz. Şimdi benim bir işim daha var," dedi.

Başkan böyle dedi ve sarayına döndü. Dördüncü kata çıktı, ve,

"Şimdi bana mavi elbiseli kızı getirin," dedi.

Saray kızları koşuştular. Mavi elbiseli, sarı saçlı, yeşil gözlü kız, odalardan birisinde ağlıyordu. Saray kızları onu yukarı götürdüler ve başkanın karşısına getirdiler. Başkan,

"Neden ağlıyorsun?" diye sordu.

Bir şey demedi mavi elbiseli kız, fakat ağladı.

"Korkudan ağlıyorsun!" dedi başkan, "bana karşı geliyorsun, şimdi de korkuyorsun."

"Senden korkmuyorum," dedi mavi elbiseli kız.

"Seni taş yapacağım!" diye bağırdı başkan. "Seni taş yapacağım!"

"Ben de bunu istiyorum. Beni taş yap. Taş olmaktan korkmuyorum."

Başkan, bunları işitince şaşırıp kaldı.

Saray kızları da korkudan ağlıyordu.

"Sen çocuklara düşmansın! Sen kötüsün!" dedi mavi elbiseli kız. "Beni taş yap ve herkes benim taş olmaktan korkmadığımı görsün."

Saray kızları, eteğini çekiştiriyor, işaret ediyor ve mavi elbiseli kızı susturmak istiyorlardı. Çünkü saray kızları mavi elbiseli kızın taş olmasını istemiyorlardı.

"Sen kırmızı elbiseli çocuğu taş yaptırttın. Beni de taş yap. Senden korkmuyorum!"

Başkan çok şaşırmıştı. Ve düşünüyordu:

"İşte bu çok tehlikeli. Bir çocuk taş olmaktan korkmazsa, ben nasıl korku salabilirim. Ben korku salamazsam, nasıl başkan olabilirim. İşte bu çok tehlikeli."

İşte başkan böyle düşündü. Ve birden dedi ki:

"Sen bana gene karşı geldin. Sana başka bir ceza vereceğim. Sen mutfakta kalacaksın. Ve hep ateşin karşısında kalacaksın ve yemek pişireceksin. Artık sen saray kızlarından değilsin. Bütün saray kızlarına hizmet edeceksin. Ve onların hizmetçisi olacaksın. Ve her gün bana yemek pişireceksin.

Böylece benden korkmayı öğreneceksin. Götürün bunu!"

Ve mavi elbiseli, sarı saçlı, yeşil gözlü kız, mutfağa götürüldü. Saray kızları, mavi elbiseli kıza acıdılar ve o zaman kendilerini başka gördüler. Çünkü onlar saray kızlarıydı. Mavi elbiseli kız ise onların hizmetini görecekti. Mavi elbiseli kızı mutfakta bırakıp gittiler.

Mavi elbiseli kız, mutfağın penceresinden baktı ve kırmızı elbiseli çocuğu gördü. Ellerini uzatmış, kımıldamadan duruyordu.

Dünya dönüyordu.

Mavi elbiseli kız, pencereden bakıyordu. Ve mavi elbiseli kız birden gölgeler gördü. Birçok gölge, sessizce saraya doğru geliyordu. Ve gölgeler birinci kata girdiler.

Beşinci Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"Beşinci masal burada biter," dedi.

Çocuklar uzun süre konuşmadılar. Bir süre sonra çocuklardan biri, masalı anlatan çocuğa sordu:

"Size masalı anlatan o çocuk ne dedi?"

"Nasıl ne dedi?"

"Buraya benden başkası gelmiş olamaz mı dedi o çocuk?"

"Ha... Evet... Tam öyle söyledi."

"Peki bu çocuk nereden gelmiş ki."

"Bilmiyorum."

Gene bir sessizlik oldu. Çocuklardan bir başkası,

"Bizim tarihçinin dedikleri doğru çıktı ama," dedi.

"Doğru be. Peki, bizim tarihçi, masalı nereden biliyor?"

"Bu işin içinde bir iş var ya, dur bakalım."

Masalı anlatan çocuk,

“Evet, bu işin içinde bir iş var,” dedi ve davrandı. “Ben altıncı masalı öğrenmeye gidiyorum.”

Çocuklar da doğruldular.

“Biz de gidip beşinci masalı anlatalım,” dediler.

Bütün çocuklar,

“Bu işin içinde bir iş var,” dediler.

İçlerinden biri,

“Elbette,” dedi.

Ötekiler baktılar.

“Çünkü dünya hâlâ dönüyor,” dedi çocuk.

Güldüler ve dağıldılar.

ALTINCI MASALIN GİRİŞİ

Masalı anlatan çocuk geldiğinde çok neşeliydi. Masalı dinleyen çocuklar,

"Neden bu kadar neşelisin?" diye sordular.

Masalı anlatan çocuk,

"Neşeli olduğumu nereden anladınız?" dedi ve gülmeye başladı.

Çocuklar,

"Anlamayacak ne var? Baksana durduğun yerde gülüp duruyorsun," dediler.

Masalı anlatan çocuk,

"Doğru, çok neşelendim. Çok neşeliyim doğrusu," dedi ve gene gülmeye başladı.

Çocuklar,

"Canım ne oldu?" dediler. "Bize de anlat da biz de neşelenelim."

Masalı anlatan çocuk,

"Altıncı masalı anlatırsam, siz de neşelenebilirsiniz," dedi.

"O zaman anlat bakalım. Tarihçi de bizi bekliyor zaten. Hadi anlat."

"Nerde kalmıştık?"

"Mavi elbiseli kız birden saraya yaklaşan gölgeler görmüştü. Gölgeler birinci kata girmişti. Orada kalmıştık."

Masalı anlatan çocuk,

"Doğru," dedi ve masalı anlatmaya koyuldu:

Mavi elbiseli kız, mutfağın penceresinden, bir yığın gölgenin sessizce saraya girdiğini gördü. Bekledi. Ama hiçbir şey olmadı, hiçbir ses duyulmadı. Mavi elbiseli kız sabaha kadar pencerenin önünde durdu. Sabahın ilk ışıkları ile kırmızı elbiseli çocuğu daha iyi gördü. Ellerini uzatmış, mavi elbiseli, sarı saçlı, yeşil gözlü kıza ulaşmak istiyordu. Mavi elbiseli kız,

“Öcünü alacağım,” diye mırıldandı.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Ve sabah oldu.

Bu sırada yüzbaşı sarayın birinci katına indi. Birinci katta, kırk iri yabancı oğlan vardı. Yüzbaşıyı görünce ayağa kalktılar. Mavi elbiseli kızın gece gördüğü gölgeler bunlardı.

Yüzbaşı,

“Dediklerimi anladınız mı?” diye sordu.

“Anladık, yüzbaşım,” dedi yabancı oğlanlar.

Yüzbaşı,

“Sizler bundan sonra başkanın ve sarayın muhafızlarısınız. Muhafız elbisesi giyeceksiniz ve uzun kırbaçlarınız olacak. Ve bu kırbaçları iyi kullanmayı öğreneceksiniz. Ve yalnız benim buyruklarımı dinleyeceksiniz. Anlaşıldı mı?” dedi.

“Anlaşıldı yüzbaşım,” dedi muhafızlar.

Mavi elbiseli kız, saraydan çıkanları gördü. Yüzbaşı ve kırk muhafız barakalara doğru gittiler ve barakaların çevresini sardılar.

Yüzbaşı ve muhafızlar, zincire vurulmuş çocukları dışarı çıkardılar. Zincire vurulmuş çocuklar inliyorlardı ve kan içindeydiler. Güçlükle ayakta duruyorlardı.

Ve zincire vurulmuş çocuklar, kolbaşılarının geldiklerini gördüler.

Kolbaşılar,

“Şimdi bizi dinleyin,” dediler. “Sizler bize ve başkana karşı geldiniz. Biz sizlere yiyecek verdik, içecek verdik. Sizler nankörlük yaptınız. Bizler sayın başkanımızla oturup konuştuk. Sayın başkanımız sizi bağışladı ve bizler de bağışladık. Zincirlerinizi ve kelepçelerinizi çözeceğiz.”

Zincire vurulmuş çocuklar şaşırdılar ve birbirlerine baktılar.

“Evet, zincirlerinizi ve kelepçelerinizi çözeceğiz. İsteyen istediği yere gider. İsterseniz burada kalabilirsiniz. Burada kalanlar duvarlardan içeri girmeyecek. İçeri giren taş yapılacak.

Duvarlardan içeri girmemeyi kabul ederseniz ve burada kalırsanız, sizlere deliğe girme fırsatı tanıyacağız. Deliğe sizleri ustalarınız sokacak."

Ve yeni ustaları gösterdiler.

"Çünkü başkanımız onlara, ışığı cevhere, cevheri istedikleri şeye dönüştürme gücü verdi. Siz onlarla birlikte deliğe gireceksiniz. Ve ustalarınız cevher çıkartacak ve cevheri on parçaya bölecekler. Her parça birinizin olacak. Ve biz sizlere kendi cevherlerinizi dönüştürme gücü vereceğiz. Ve her biriniz kendi cevherinizi canınızın istediğine dönüştürebileceksiniz. Ve beyaz koldakilerin dönüştürdüklerinin dörtte biri beyaz kolbaşının olacak. Ve her kolun dönüştürdüklerinin dörtte biri o kolun kolbaşısının olacak. Ve her kolbaşının elde ettiklerinin yarısı başkanın olacak. Çünkü bu ülke başkanındır. Ve başkan deliği bize vermiştir. Delik bizimdir. Çünkü biz kolbaşıyız. Ve sizlerden başkayız. Şimdi düşünün ve hemen bir karar verin."

Kolbaşılar, böyle dediler ve evlerine gittiler.

Zincire vurulmuş çocuklar, aralarında konuştular.

Yeni ustalar, cevheri nasıl anahtara dönüştürdüklerini anlattılar.

O zaman çocuklar, aralarında konuştular ve,

"Demek ki kavgamız boşa gitmemiş," dediler ve aralarında anlaştılar.

O zaman bütün çocukları duvarlardan dışarı çıkardılar. Kapılar kapatıldı. Çocukların zincirleri ve kelepçeleri çözüldü. Çocuklar dere kıyısına indiler, su içtiler, kanlarını, yaralarını suyla temizlediler.

Duvarların birbirlerini kestiği yerde dokuz küçük ev vardı. Bu evler kolbaşılarınındı. Duvarlar derenin yukarı kısmından başlıyor, at nalı gibi genişliyor, dokuz küçük evi çevreleyip, derenin alt kıyısında bitiyordu. Birinci usta ve dokuz çocuk, bu kıyıda kaldı. Buraya birinci köy denildi.

İkinci usta ve çocukları, duvar boyunca yürüdüler ve ikinci köşeye geldiler ve orada kaldılar, buraya ikinci köy denildi.

Üçüncü usta ve çocukları üçüncü köşede kaldılar, buraya üçüncü köy denildi.

Ve her usta ve onun çocukları bir köşede kaldı ve her kol duvarların bir köşesinde yerleşti ve böylece duvarların dışında dokuz köy oluştu.

Dünya döndü.

Ve sabah oldu.

Ve birinci köy, cevher getirmek için deliğin başına geldi. Ve on çocuk deliğe girdiler.

Bu sırada yüzbaşı ve muhafızları saraydan çıktılar, deliğin başına geldiler. Ve demir kapıyı açık bıraktılar.

Mavi elbiseli kız, usulca kapıdan çıktı, duvar dibinden gizlice yürümeye başladı. Pembe elbiseli çocuklardan birisi, mavi elbiseli kızı gördü. Yanına gitti. Kız onu ağaçların arasına götürdü ve bir şeyler konuştular. Mavi elbiseli kız geldiği yoldan acele geri döndü.

Pembe elbiseli çocuk, arkadaşlarının yanına gitti. Aralarında bir şeyler konuştular. Pembe elbiseli çocuklardan biri topluluktan ayrıldı. Zıkkım dikenlerinin olduğu bir yere geldi. Dikenlerden birini söktü. Eli kanadı, ama dikenin kökünü ayırdı, soydu. Arkadaşlarının yanına geldi.

Pembe elbiseli çocuklar, duvar boyunca yürümeye başladılar. Dördüncü kapıda durdular. Çocukların her birisi bir yanı kolladı. Çocuklar demir kapının altından azıcık toprak kazdılar. Bir elin geçebileceği kadar bir delik açtılar. Dikenin kökünü getiren çocuk, delikten elini soktu ve dikeni oraya bıraktı. Kapının öte yanında mavi elbiseli kız, dikenin kökünü aldı. Çevresine bakındı. Kimsecikler yoktu. Ve delikten seslendi:

“Sağolun. Her gün bir tane,” dedi.

“Tamam!” dedi dışardaki çocuklar.

Ve mavi elbiseli kız, usulca mutfağa döndü. Pembe çocuklar da köylerine döndüler.

Birinci kol, bu sırada delikten çıktı.

Usta, elindeki cevheri yere koydu, on parçaya böldü ve kendisi için usta elbisesine dönüştürdü. Ve uzun bir kırbaca dönüştürdü. Ve apoletli muhafız elbisesine dönüştürdü. Çok az cevher kaldı.

Yüzbaşı,

"Bugünlük bunları dönüştürün, yarından başlayarak kolbaşılarının dediği gibi dönüştürürsünüz," dedi.

Çocuklardan birisi, cevheri ekmeğe dönüştürdü. Cevher ekmeğe dönüşünce çocuklar çok sevindiler.

Muhafızlar, elbiseleri ve kırbaçları aldılar.

Sırayla bütün kollar deliğe girdiler.

Kırk kırbaç, kırk muhafız elbisesi dönüştürüldü. Her usta kendisi için usta elbisesi dönüştürdü.

Ve beş tane saray görevlisi için, görevli elbisesi dönüştürüldü.

Yüzbaşı, bütün çocuklara dedi ki:

"Yarından başlayarak, dönüştürdüklerinizin dörtte biri kolbaşılarındır. Ve bu gördüğünüz saray görevlileri, dönüştürdüklerinizin dörtte birini sizden alacaklar. Onlara karşı gelmeyeceksiniz."

Çocuklar,

"Olur," dediler ve kendilerine kalan cevherle canlarının çektikleri yiyecekleri dönüştürdüler.

Ve dünya döndü.

Ve birinci gün böyle geçti.

Ve sabah oldu.

Saray kızlarından biri mutfağa geldi. Mavi elbiseli kıza,

"Bana bak, aşçı," dedi. "Başkanın canı öğle yemeğine etli pilav istiyormuş, ona göre," dedi.

Mavi elbiseli kız,

“Peki, pişiririm,” dedi.

Saray kızı, sinirlendi.

“İstersen pişirme,” dedi. “Sen kendini ne sanıyorsun? Gidip o kırmızı elbiseli çocuğun ardına takılmasaydın, böyle ateşin karşısında pişmezdin. Bizim gibi saray kızı kalırdın.”

“Ben pişman değilim,” dedi mavi elbiseli kız.

Kırımızı çocuğu düşündü. Yeşil gözlerinden bir damla yaş süzüldü ve tencereye damladı. Saray kızı bunu gördü. Çevresine bakındı. Birden mavi elbiseli kızın boynuna sarıldı. Sarı saçlarını öptü ve usulca,

“Sen bizden başkasın,” dedi. “Seni çok seviyorum. Ama senin gibi yapamazdım.”

Saray kızı böyle dedi ve çabucak gitti.

Mavi elbiseli kız, sakladığı yerden zıkkım dikeninin kökünü çıkardı, bir rendeyle tencereye rendeledi. Ve etli pilav pişirdi.

Dünya döndü ve öğlen oldu.

Ve başkan yemeğini istedi.

Saray kızları hemen masayı hazırladılar. Başkanın yemeğini getirdiler.

Başkan etli pilavı yedi.

“Bu çok lezzetli,” dedi ve bütün tabağı bitirdi.

“Oh doydum,” dedi ve arkasından acıktığını hissetti.

“Hayır doymadım. Daha etli pilav getirin,” dedi.

Başkan bir tabak daha yedi.

“Oh bu kez iyice doydum,” dedi ve arkasından bir tabak daha istedi.

Ve başkan bütün tencereyi yedi.

“Nerdeyse çatlayacağım. Gene de doymadım,” dedi.

Bir elma istedi. Elmanın yarısını yiyebildi.

Ve başkan,

“Oh canıma değsin,” dedi. “İyice doydum.”

Mavi elbiseli sarı saçlı kız, salonun kapısının aralığından bütün bu olanları seyrediyordu. Arkasında ayak sesleri duydu. Döndü, kolbaşılar ve yüzbaşı ve saray görevlileri geliyordu.

Yüzbaşı,

"Senin ne işin var burada? Mutfağına git. Dolaşma buralarda!" dedi.

Kız, mutfağa gitti.

Gelenler salona girdiler. Hepsi de heyecanlıydı. Uykusu gelen başkan, onları görünce canlandı. Kolbaşılar ve yüzbaşı, salonun ortasındaki büyük yuvarlak masanın çevresine oturdular. Başkan, saray görevlilerine,

"Anlatın bakalım, neler oluyor?" dedi.

Görevlilerden biri,

"Sayın başkanım," dedi, "deliğe girmeye başladılar. Çıkan cevheri ona böldüler ve her çocuk kendi cevherini aldı. Her çocuk cevheri canının dilediğine dönüştürdü. Her birisi bir şeye dönüştürdü. Karınları aç. Onun için yiyecek dönüştürdüler. Biz de dönüştürülen her şeyin dörtte birini aldık."

"Aldınız ha. Çok iyi. Peki karşı koymadılar mı?"

"Hayır başkanım. Ancak tam dörtte birini ayırmak çok güç oluyor. Onun için, birtakım ölçüler gerekli. İzin verirseniz bu ölçüleri yapalım. O zaman tartılacakları tartar, ölçülecekleri ölçeriz."

Başkan düşündü:

"Çok doğru. Seni gelircibaşı yaptım. Bundan sonra sen sarayın gelircibaşısısın. Ve senin yerin ötekilerden başka olacak. Şimdi gidin, bakın bakalım neler yapıyorlar, gözden kaçırmayın," dedi.

Kolbaşılar,

"Sakın gözden kaçırmayın. Neler yaptıklarını çok merak ediyoruz. Gelip bize haber verin," dediler. Sonra da yüzbaşıya: "Yüzbaşım," dediler: "Sen de gerekli tedbirleri al. Kapının

açılıp kapanmasına gözkulak ol. İçeriye o çocuklardan kimse girmesin ve kim olursa olsun içeriye cevher sokulmasın."

"Başüstüne," dedi yüzbaşı ve gitti.

Başkan,

"Artık duvarlar bizi koruduğuna göre ve muhafızlarımız olduğuna göre dışarı çıkabiliriz. Ve orada eğlenebiliriz. Çünkü duvarların arası sarayımın bahçesi oldu. Haydi dışarı çıkalım. Saray kızları bizi eğlendirsin. Dışarda olanları bize haber versinler," dedi.

Kolbaşılar buna sevindiler.

"Akşam yemeğini bahçede yiyelim. Havuzların orada," dediler ve dışarı çıktılar. Salıncaklara bindiler, dönme dolaplara bindiler, atlıkarıncalara bindiler, meyve suları içtiler.

Saray kızları da şarkılar söyledi ve dans ettiler.

Dünya dönüyordu...

Gelircibaşı, deliğe girip cevher çıkaran çocukları izliyordu.

Çocukların karnı açtı ve karınlarını doyurmak istiyorlardı.

Gelircibaşı olan saray görevlisi çocuk, kendisinde bir başkalık gördü.

"Ben başkanımızın ve sarayın gelircibaşısıyım. Bundan sonra herkes benimle daha saygılı konuşacak," dedi ve öteki görevlilere: "Hemen gidip bütün çocuklara ve ustalara ve muhafızlara bunu duyurun!" diye buyurdu.

Görevliler, denileni yaptılar.

Gelircibaşı, cevher çıkaran çocukların neler yaptıklarını izliyordu.

Bir gece, duvarların üstüne çıktı ve her köyde beş ateş yandığını gördü. Acele duvardan indi ve birinci köye gitti. Köyde beş tane ocak yapılmıştı. Her ocağın başında, bir kız, bir oğlan çocuk vardı. Her ocakta küçük bir tencere kaynıyordu. Küçük tabakları ve çatalları ve kaşıkları vardı. Her ocağın başında bir kız, bir oğlan çocuk vardı. Karınlarını doyurdular ve ateşte ısındılar.

Dünya döndü.

Ve çocuklar, köylerde kendileri için kulübeler yaptılar. Her köyde beş kulübe yapıldı. Her evde kızlar, küçük perdeler dönüştürdüler, küçük pencerelerine astılar. Erkekler evin bitişiğine bir küçük mutfak, bir küçük ambar yaptılar.

Kızlardan birisi, bir gün çimenlere baktı, her yanda renk renk, türlü türlü çiçekler vardı. Ve cevherden, çiçek desenleriyle bezenmiş küçük bir kilim dönüştürdü.

Her evde bir ötekinde olmayan yeni yeni şeyler vardı. Küçücük iki yatakları, çarşafları, yastıkları vardı. Gündüzleri üst üste koyup üstüne bir örtü örtüyorlardı. Evlerine gelenler bunların üzerine oturuyordu.

Gelircibaşı, bunları gördü ve anlatmak üzere saraya döndü.

Başkan ve kolbaşılar havuz başında yemek yerlerken, gelircibaşı geldi ve gördüklerini anlattı. Kolbaşılar anlatılanları dinlediler. Yemeklerini unuttular. Ama başkan bir türlü kendi yemeğinden ayrılamıyordu. Ve başkan o gece altı tabak yemek yedi.

Mavi elbiseli kız uzaktan bunu gördü. Usulca dördüncü kapıya gitti. Kapının altına elini soktu. Dikenin kökü oradaydı. Aldı ve saraya döndü.

Dünya dönüyordu.

Ve başkan her gün şişmanlıyordu.

Ve bir gün yabancı çocuklar geldiler. Köyleri, kulübeleri ve yiyecekleri ve içecekleri ve eşyaları gördüler. Ve yabancı çocuklar, yiyecekleri yemek, içecekleri içmek için kulübelere girmeye çalıştılar. O zaman kulübelerdeki çocuklar, yabancı çocuklarla dövüşmeye başladılar. Yabancı çocuklar hiçbir şeyi dinlemiyorlardı. Her kulübeyi basıyor, bulduklarını alıyorlardı. Dere kıyısında çığlıklar ve bağırışmalar göklere yükseliyordu.

Tam bu sırada duvardaki kapılardan birisi açıldı ve ellerinde uzun kırbaçları ile, saray muhafızları dışarı çıktılar ve kulübelere koştular. Ve yabancı çocukları kırbaçladılar. Yabancı ço-

cuklar, o zaman başa çıkamayacaklarını anladılar ve kaçmaya başladılar. Muhafızlar, kaçanları kovaladılar ve kız çocuklarını yakaladılar. Her muhafız, bir kız çocuğunu yakaladı ve alıp duvarlardan içeri götürdü.

Yüzbaşı, kulübedeki çocuklara,

"Bundan sonra, sizleri yabancı çocuklara karşı benim muhafız çocuklarım koruyacak. Yabancı çocuklar yiyeceklerinizi içeceklerinizi talan edemeyecekler. Hadi şimdi gidin, çekinmeden cevher çıkartın," dedi.

Kulübedeki çocuklar,

"Yaşasın!" diye bağırdılar.

"Bu muhafızlar bizim için çok iyi oldu doğrusu. Saray olmasa ne yapardık?" dediler ve cevher çıkarmaya devam ettiler.

Başkan geldi.

Kızlar, korku içinde birbirlerine sokuldular. Çünkü o güne kadar böylesine şişman bir çocuk görmemişlerdi. Başkan, her kolbaşıya dört kız verdi. Ve duvarların arasındaki her küçük evi kolbaşılardan birisine verdi. Dokuz kolbaşı, kızları ile bu evlere yerleştiler. Ve kızlar, kolbaşıların hizmetini gördüler. Başkan, geri kalan dört kızı, gelircibaşısına verdi. Gelircibaşısına, sarayın ikinci katındaki odalardan beş oda verdi.

O günden sonra sarayın ikinci katında yüzbaşı ve beş kızı ile gelircibaşı ve dört kızı birlikte kaldılar.

Gelircibaşı,

"Biraz daha göze girersem, yüzbaşıdan bile üstün olurum," dedi kendi kendine.

Gelircibaşı, bir gün, ambardaki yiyecek, içecek ve eşyaların azalmakta olduğunu gördü. Bazılarından hiç kalmamıştı. Gelircibaşı uzun uzun düşündü ve bunun nedeninin yeni gelen kırk kız olduğunu anladı. Kırk kızın gelmesi ile sarayda yaşayanların sayısı tam yüz on bir olmuştu. Sarayın giderleri, gelirlerinden daha çoktu. Böyle giderse saray aç kalırdı.

Gelircibaşı, durumu başkana, kolbaşılara ve yüzbaşıya anlattı. Uzun uzun tartışıldı. Başkan, kolbaşılar ve yüzbaşı, ne yapacaklarını bilemediler. O zaman gelircibaşı,

"Bunun tek bir yolu var," dedi. "Cevher çıkaran çocuklar, dönüştürdüklerinin dörtte birini veriyorlar. Yarısını verseler, sarayın geliri iki katına çıkar."

"Çok doğru! Yarısını versinler!"

"Versinler!"

"Versinler!"

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi. "O günden sonra çocukların mallarını almaya 'vergi' denmiş."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Cevher çıkartan çocuklara, dönüştürdüklerinin yarısını vergi olarak verecekleri bildirildi.

Ama çocuklar bu buyruğu tanımadılar ve karşı çıktılar. Çocuklar, muhafızları taşa tuttular. O zaman muhafızlar, uzun kırbaçları ile köylere saldırdılar. Çocukları kırbaçladılar. Kulübeleri bastılar, çocukların yiyeceklerini aldılar, ocaklarını yıktılar. O zaman çocuklar çaresiz kaldılar ve yeni vergiyi kabul ettiler.

Muhafızlar gitti.

Ve çocuklar kulübelerine girdiler. Her şeyleri yağmalanmıştı ve ocakları yıkılmıştı. Kızlar ağladılar.

"Sizin de ocağınız sönsün! Sizin de ocağınız yıkılsın!" diye ilendiler muhafızların arkasından.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte, 'ocağı sönmek' deyimi buradan çıkmış," dedi.

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Erkek çocuklar,

"Bu muhafızlar bizim için kötü oldu," dediler.

Mavi elbiseli, sarı saçlı kız, yeşil gözleriyle bütün olanları duvarın üzerinden gördü. Sonra mutfağa gitti.

Mavi elbiseli kız, tencereye zıkkımın kökünü rendeledi,

"Artık bu işin sonunu getirmeli," diye mırıldandı.

Ve mavi elbiseli kız, dördüncü kapıya gitti. Orada bekledi. Pembe elbiseli çocuklardan biri kök getirdi. Kız ona fısıldadı:

"Yarın otuz kırk tane daha zıkkımın kökü getirin."

"Otuz kırk tane mi?"

"Evet."

"Olur."

Ve mavi elbiseli kız mutfağa döndü.

Dünya dönüyor, başkan şişmanlıyordu.

Gelircibaşı, dönüştürülenlerin yarısını almalarının, durumu iyileştirmediğini gördü. Çünkü saray eğleniyordu ve her gün sarayın giderleri daha da artıyordu. Başkan ve kolbaşılar, her gün bir başka eğlence istiyorlardı. Ve saray kızları, her gün onları eğlendirmek için yeni yeni oyunlar düzenliyor, yeni yeni masraflar çıkıyordu. Ve hepsinden önemlisi, yüzbaşıydı. Yüzbaşı, ordusu için miğferler istiyordu. Çünkü taş yağmurunda birçok muhafızın kafası yarılmıştı. Üstelik muhafızlar, çocukların kulübelerinde türlü türlü yiyecekler görmüşler ve onlardan yemişlerdi. Şimdi artık üçer-et çorbası istemiyorlardı.

Yüzbaşının buyruğu ile muhafızlara da yemek çıkmaya başladı.

Yüzbaşı, muhafızlara her gün talim yaptırıyor, kırbaç kullanmakta onları ustalaştırıyordu. Muhafızlar, her gün birbirleriyle güreşiyor ve taş atışı yapıyorlardı.

Gelircibaşı, bu işin içinden nasıl çıkabileceğini bilemiyordu:

"Ya vergileri arttırmak gerek, ya da bir başka yol bulmalı. Vergiler artarsa çocuklar gene ayaklanabilir," diye düşünüyordu.

Ve gelircibaşının aklına bir şey geldi. Gidip beyaz kolbaşıyı buldu ve bir köşeye çekip düşündüklerini ona anlattı:

"Deliğe bir kerede on çocuk sokuyoruz. Acaba yirmi çocuk soksak ne olur."

Beyaz kolbaşı düşündü.

"Ne olur bilmem, ama bir kere denemeli."

Beyaz kolbaşı ve gelircibaşı bu düşünceyi kimseye söylemeden denemeye karar verdiler. Gelircibaşı, çevrede dolaşan yabancı çocuklardan on tanesi ile anlaştı. O gece birinci köyün çocukları içeri girecekken, beyaz kolbaşı deliğin başına geldi. Beyaz kolbaşı kırmızı elbiseli çocuk taş olduğundan beri ilk kez duvarların dışına çıkıyordu. Çok korkuyordu. Ama korkusunu belli etmek istemiyordu.

"Beni dinleyin!" dedi.

Çocuklar, kolbaşıyı görünce çok şaşırdılar.

"Bu gece sizinle birlikte ikinci bir kol daha içeri girecek. Ve siz bunu kimseye söylemeyeceksiniz. Söyleyeni taş yaparım. Ve hiçbirinizi bir daha deliğe sokmam. Ve sizler yabancı çocuklardan olursunuz," dedi.

Bu sırada gelircibaşı, on yabancı çocuğu deliğin başına getirmişti.

Gelircibaşı, yabancı çocuklara köyün çocuklarını göstererek,

"Bunlar ne yaparsa siz de onu yapacaksınız. Ve onlar ne derlerse siz de onu yerine getireceksiniz," dedi.

Kolbaşı,

"Haydi girin!" dedi.

Önce birinci köyün çocukları girdiler. Arkasından yabancı çocuklar girdiler. İki topluluk da beyaz kapının önüne gelince, beyaz kapının iki kat büyüdüğünü gördüler. Ve beyaz kapıyı bir çocuk açamadı. İki çocuk itince beyaz kapı açıldı.

Beyaz oda iki kat büyüktü ve karşıdaki siyah kapı da iki kat büyüktü.

Beyaz kapıyı, her iki topluluktan birer çocuk açık tuttu ve ötekiler ilerlediler.

Her kapı iki kat büyüktü ve her kapıyı iki çocuk açık tuttu.

Kırmızı kapıyı da iki çocuk açık tutunca, bütün kapılar kendiliğinden açık kaldı.

Ve bütün çocuklar odaları geçip, kuyunun başında toplandılar.

Kuyu iki kat büyüktü ve her basamak iki kat büyüklükteydi. Her basamağa iki çocuk bastı. Ve kuyunun dibine iki çocuk indi.

Birinci köyün ustası elini deliğe soktu ve ışık cevhere dönüştü.

İkinci çocuk yabancı çocuklardandı. O da elini deliğe soktu ve ışık aynı büyüklükte cevhere dönüştü.

Ellerini birer kere daha soktular, ama ışık cevhere dönüşmedi.

Yabancı çocuklar çok sevindiler. Birinci köyün çocukları çok şaşırdılar ve aynı yollardan dışarı çıktılar.

Gelircibaşı onları bekliyordu. Ve iki cevher görünce sevincinden ne yapacağını şaşırdı. Her cevher ona bölündü, her çocuk cevheri bir şeye dönüştürdü.

Gelircibaşı, yabancı çocukları aldı ve onları duvarların arkasında kimsenin göremeyeceği bir yere götürdü.

“Dönüştürdüklerinizi hemen yiyin. Ve ben gene gelinceye kadar buradan ayrılmayın. Benim dediklerimden çıkmazsanız, sizler de kulübelerdeki öteki çocuklar gibi olursunuz,” dedi.

Yabancı çocuklar, çok sevindiler ve hemen dönüştürdüklerini yemeye başladılar.

Birinci köyün çocukları, kulübelerine döndüler ve kimseye bir şey söylemediler.

Gelircibaşı, acele, duvarlardan içeri girip, kendisini bekleyen beyaz kolbaşıya, olanları anlattı. Beyaz kolbaşı kendisinde bir başkalık gördü. Ama bunu gelircibaşıya söylemedi.

Gelircibaşı,

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu.

Beyaz kolbaşı,

"Yarın akşam havuzların başında büyük bir eğlence düzenle. O zaman başkana ve öteki kolbaşılara bunları anlatalım. Ve onları şaşırtalım," dedi.

Gelircibaşı, doğruca mutfağa gitti. Mavi elbiseli, sarı saçlı, yeşil gözlü kıza,

"Yarın akşam havuzların başında büyük bir eğlence düzenlenecek. Şimdiye kadar böylesi hiç yapılmadı. Şimdiden başla ve en güzel yemekleri pişir," dedi.

Mavi elbiseli kız,

"Hiç merak etmeyin. Özellikle başkana öyle bir yemek yapacağım ki, şimdiye kadar böyle lezzetlisini hiç kimse yememiştir," dedi.

Ve dünya döndü.

Ve sabah oldu ve akşam oldu...

Bir havuzun çevresine masalar dizilmiş ve kocaman bir sofra hazırlanmıştı. Masaların üzerinde şamdanlar, şamdanlarda yüzlerce mum vardı. Sürahilerle meyve suyu hazırlanmıştı. Havuza çeşit çeşit çiçek atılmıştı. Masanın üzerinde çeşit çeşit yemekler vardı. Bütün kolbaşılar ve kızları, yüzbaşı ve kızları, gelircibaşı ve kızları büyük sofranın çevresinde oturdular ve başkanı beklediler. Bir tek başkanın geniş koltuğu boştu. Başkanın oturacağı yerin tam gerisinde kırmızı elbiseli çocuğun taş olmuş heykeli duruyordu.

Birden, yirmi muhafız, ellerinde meşalelerle, sarayın kapısından çıkmaya başladılar. On muhafız yolun bir yanına, on muhafız öte yanına dizildiler. Ve meşalelerini yukarı kaldırdılar. İşte o zaman başkan, sarayın kapısından çıktı. Başkan öyle şişmanlamış, öyle şişmanlamıştı ki, yusyuvarlak, balon gibi bir şey olmuştu. Uzaktan bakanlar, başkanın yuvarlanmakta olduğunu sanırlardı. Çünkü sallanmadan yürüyemiyordu.

O zaman bütün kızlar şarkılar söylemeye başladılar. Saray kızları dans ettiler.

Ve şişko başkan, güç bela masanın başına varabildi. Hemen kendisini geniş koltuğuna bıraktı. Saray kızları hemen koşup terini sildiler.

Başkan,

"Haydi bakalım yemeğimizi yiyelim," dedi ve herkes yemeye başladı.

Neşeyle başlayan yemek ansızın durdu. Herkes şaşkın şaşkın birbirine baktı. Çevrede halka halinde dizilmiş muhafızların meşalelerinden çıkan çıtırtıdan başka ses duyulmuyordu. Çünkü başkan, hangi yemekten bir lokma alsa, acı bir şey yemiş gibi hemen tükürüyordu. Oysa başkanın, ne yemeği olursa olsun silip süpürdüğünü herkes biliyordu. Acaba ne olmuştu?

Başkan,

"Bunlar da ne böyle canım, hepsi de saman gibi. Ben bunları yiyemem ki," dedi.

Tam bu sırada saraydan saray görevlileri çıktılar. Dört görevli, koca bir kazan taşıyorlardı. Kazanı getirip başkanın yanına bıraktılar.

"Sayın başkanım, aşçı sizin için özel bir yemek hazırlamış. Çok beğenecekmişsiniz. Ve bu yemeği ancak siz yiyebilirmişsiniz," dediler.

"İyi ya," dedi başkan. "Koyun bakalım tabağıma."

Başkanın tabağına, o güne kadar kimsenin görmediği bir yemek koydular. Başkan gene çekinerek bir kaşık aldı ve yavaş yavaş çiğnedi. Birden gözleri parladı.

"Hımmm... Çok lezzetli," dedi ve kaşık kaşık yemeye başladı.

O zaman herkes gene neşelendi.

Mutfağın penceresinden mavi elbiseli kız bakıyordu ve bunları gördü.

Mavi elbiseli kız, bütün öteki yemeklere zıkkımın kökünden koymamıştı. O zaman da başkan o yemekleri yiyememişti. Ama kazanla gelen yemek, kırk zıkkım dikeninin kökünden yapılmıştı. Pilav ve et vardı.

Ve herkes şaşkınlıkla, başkanın tabak tabak bu yemeği yediğini gördüler. Ve başkan yirminci tabağı yerken, gözlerinden yaşlar gelmekteydi.

"Of Aman! Patlayacağım! Yememeliyim! Of! Of!" diye kıvranmaya başladı ve hemen sonra,

"Benim tabağım neden boş! Çabuk yemek koyun!" diye gürledi.

Saray görevlileri, bir tabak daha yemek verdiler.

Başkan hem tıkınıyor, hem de gözlerinden sicim gibi yaş geliyordu. Bir yandan tıkınıyor, bir yandan da,

"Ah, ah! Ölüyorum! Her bir yanlarım acıyor!" diye yakınıyordu.

Başkan, terden sırılsıklam olmuştu. Saray kızları durmadan terlerini siliyorlardı.

"Yeter! Ne olursunuz bana yemek vermeyin! Öldüm artık! Dayanamayacağım!" dedi.

O zaman yemek vermediler.

"Dayanamıyorum! Çabuk bana yemek verin! Çabuk, durmayın! Açlıktan öleceğim!" dedi.

Ve hemen bir tabak yemek daha geldi.

"Oh! Aman, çok iyi, birazcık doydum! İmdat! Ölüyorum! Yedirmeyin bana yemek, yedirmeyin!.."

Ve başkan artık hıçkırarak ağlıyordu. Görevlilerden biri önünden tabağı almak istedi. Başkan hemen kolundan yakaladı,

"Yemeğimi alma! Atın bunu burdan! Yemeğime göz dikti!"

Ve hemen yine yemeye koyuldu.

"Çabuk bir tabak daha!"

Yemeye başladı. Bir yandan da hıçkırıklarla ağlıyordu.

“Muhafızlar!” dedi, sağ yanında duran on muhafıza.

Muhafızlar yaklaştılar,

“Size söylüyorum. Başkanınızın buyruğudur bu. Bana yemek verdirmeyin. Görmüyor musunuz, biraz daha yersem öleceğim.”

O zaman sağdaki muhafızlar, hemen koşup kazanı almak istediler. Ama başkan,

“Muhafızlar!” diye seslendi sol yanındaki on muhafıza.

Muhafızlar yaklaştılar.

“Size söylüyorum. Bana çabuk yemek yedirin. Görmüyor musunuz, açlıktan geberiyorum.”

O zaman soldaki muhafızlar, hemen koşup kazanı öteki muhafızlardan almaya kalktılar. Ve o zaman bütün muhafızlar birbirlerine girdiler. Meşaleler yerlere düştü. Saray kızları çığlıklar atarak kaçışmaya başladılar. Kolbaşıların bir kısmı, “verin,” diyordu, bir kısmı “vermeyin,” diyordu.

Yüzbaşı,

“Buyruk buyruktur. Yerine getirin!” diye buyruklar yağdırıyordu.

Ve herkes birbirine girdi.

Bu sırada başkan koltuğundan devrildi. Yuvarlanarak, bir yanda duran kazana gitti, başına çöktü, avuç avuç yemeye başladı. İnliyor, sızlıyor, hıçkırıklarla ağlıyordu. Ama bir yandan da avuç avuç atıştırıyordu.

Ve kavga sürüyordu. Neden sonra yüzbaşının aklı başına geldi.

“Hey! Herkes dursun! Başkan yok! Başkanı bulun!” diye bağırdı.

Herkes kavgayı kesti. Muhafızlar yerlerdeki meşalelerini alıp kaldırdılar. Her yan aydınlandı. Ve hepsi korkuyla başkanı gördüler. Başkan, taş kesilen kırmızı elbiseli çocuğun ayaklarının dibinde sırtüstü yatıyordu. Ölmüştü. Ve bir eli hâlâ kazanın içindeydi.

Herkes şaşkınlıktan donup kalmıştı. Öylece başkana bakıyorlardı. Ve bir an mavi elbiseli kızı gördüler.

Kız, kırmızı elbiseli çocuğun ayaklarının dibine bir kırmızı gül bıraktı ve karanlığa karıştı.

Kimse ne yapacağını bilmiyordu. Neden sonra,

"Başkan öldü!" dedi bir ses.

"Başkan öldü!"

Muhafızlar, mavi elbiseli kızı aradılar. Ama mavi elbiseli kızı gören olmadı.

Hiç kimse mavi elbiseli kızın ne olduğunu bilmiyordu.

Dünya dönüyordu.

Yeni başkan, kolbaşıları sarayın dördüncü katına getirtti. Başkan ve kolbaşılar dördüncü katta yalnız kaldılar.

Yeni başkan,

"Çocuk ülkesini kuran ilk on çocuktan hiç kimse kalmadı. Hepsi de taş oldular. Ülkeye ilk gelen bizlerdik. Bizim de bir arkadaşımız taş oldu. Şimdi bu ülke artık bizimdir," dedi.

Kolbaşılardan biri,

"İyi ama, sen neden başkan oluyorsun? Bizden bir başkalığın yok ki," dedi.

"Var," dedi yeni başkan ve kolbaşılarına, bir seferde iki topluluğu birden deliğe soktuğunu ve iki kat cevher elde ettiğini anlattı.

"Hepimizin birer köyü var. Deliğe giren topluluklarımızı arttıralım. O zaman çok zenginleşiriz. Ama o kadar çocuğu yönetebilmek için, muhafızları da arttırmak zorunda kalacağız. Saray görevlilerini arttıracağız. Sarayın giderleri de artacak. Bu yüzden bütün kolbaşılar, sarayın giderlerini karşılamak için saraya belirli bir vergi verirse, her şey düzelir. Ve her köy kendi kolbaşısının yönetimine geçer. Böylece sizler de kendi köylerinizin başkanı olursunuz," dedi yeni başkan.

Kolbaşılar, bunu kabul ettiler.

O zaman yeni başkan, yüzbaşıyı, gelircibaşıyı ve saray görevlilerini çağırdı. Aldıkları kararları bildirdi.

Dünya dönüyordu.

Saray görevlileri, dört bir yana dağıldılar ve gördükleri yabancı çocuklara, çocuk ülkesine gelebileceklerini bildirdiler. Bu haber yabancı çocukların arasında yıldırım hızıyla yayıldı. Ve yabancı çocuklar, dört bir yandan ülkeye gelmeye başladılar. İlk gördükleri köylere vardılar ve o köyün kolbaşısının buyruğuna girdiler. Ve yabancı çocuklardan dokuz tanesi bir araya gelince, köyün ilk on çocuklarından birisini usta olarak başlarına geçirdiler.

Ve bütün köylerde yeni yeni topluluklar oluştu.

Kalenin içindekiler, birbirlerine sordular:

"Şimdi ne olacak?"

Ve kalenin içi karıştı. Herkes bir yana koşturdu ve kimse ne yaptığını, ne yapacağını bilemedi.

Kalenin dışı da karıştı. Cevher çıkaran çocuklar, ellerinde meşaleler, birinci köyde toplanmaya başladılar. Ve cevher çıkaran çocuklar sevindiler.

"Başkan çatladı. Başkan öldü. Yaşasın! Biz de istediğimiz gibi yaşayacağız! Çocuk ülkesi kurtuldu!" diye bağırdılar.

Ve onların sesleri, kalenin içine kadar geldi. Kalenin içindekiler,

"Şimdi ne olacak?" dediler birbirlerine ve korktular.

Kızlar ağlamaya başladı.

Muhafızlar,

"Bizim sonumuz geldi," dediler. "Bu çocuklar bizleri taş yaparlar."

Kalenin içinde herkes, birbirine,

"Çocuklar hepimizi taş yapacaklarmış," diyordu.

Ve kalenin içindekiler, muhafızlara koştular ve onlara dediler ki:

“Siz bu kalenin muhafızlarısınız. Bizleri ve kaleyi ve sarayı koruyun!”

Muhafızlar,

“Biz kendi başımıza ne yapabiliriz? Bize buyrukları ancak yüzbaşı verir. O bize ne yapacağımızı söylesin.”

Herkes, yüzbaşıyı aradı ve yüzbaşıyı buldular.

“Dışardaki çocuklar hepimizi taş yapacaklarmış. Muhafızlar bizleri korusun. Sen muhafızlara ne yapacaklarını söyle,” dediler.

Yüzbaşı,

“Ben kendi başıma ne yapabilirim,” dedi. “Bana buyrukları ancak başkan verir. Başkan olmayınca ben ne yapabilirim?”

Kalenin içindekiler, kolbaşılarına gittiler.

“Başkanımız öldü. Başkanımız olmadığı için, kimse yüzbaşıya buyruk veremiyor. Yüzbaşı da muhafızlara buyruk veremiyor. Ülkemizin kurtulması için aranızdan birisi başkan olsun,” dediler.

Kolbaşılar, aralarında konuştular. Ve gördüler ki her birisi kendisinin başkan olmasını istiyor. Aralarında tartıştılar ve kavga ettiler. Kolbaşıların kızları da aralarında kavga ettiler. Kolbaşıların kızlarından biri, kendi kolbaşısına usulca dedi ki:

“Burada durma. Saraya koş. Ve başkanın koltuğuna otur. O zaman başkan sen olursun.”

Kolbaşı, saraya doğru koşmaya başladı. O zaman öteki kolbaşılar, koltuğu hatırladılar ve onlar da saraya koştular. Aralarında bir yarış başladı. Bütün kaleliler, kolbaşıların ardısıra seğirttiler. Geride beyaz kolbaşı ve gelircibaşı ve yüzbaşı kaldı. Beyaz kolbaşı yüzbaşıya, kendi köyünde iki çocuk topluluğunun aynı zamanda deliğe girdiğini anlattı ve gelircibaşı, bunu doğruladı.

Beyaz kolbaşı dedi ki:

“Gördüğün gibi, ben öteki kolbaşılarından başkayım. Bu ülkeyi ancak ben yönetirim. Ve sizler bana destek olursanız, sizleri öteki kolbaşılar kadar zengin ederim.”

Ve yüzbaşı, beyaz kolbaşıyı, başkan olarak tanıdı. Gelircibaşı da beyaz kolbaşıyı başkan olarak tanıdı. Ve üçü birlikte saraya yürüdüler.

Öteki kolbaşılar, bu sırada çoktan dördüncü kata varmışlardı. Ve ilk gelen hemen başkanın koltuğuna oturdu ve kendisini yeni başkan ilan etti. Ama öteki kolbaşılar onu tanımadılar, yakapaça koltuktan kaldırıp yere fırlattılar. Ve bu arada bir başkası koltuğa oturdu ve sıkı sıkı yapıştı. Ama kolbaşılar, onu da koltuktan söküp kaldırdılar ve yere fırlattılar. Her seferinde kolbaşılardan birisi koltuğa yapıştı, ama ötekiler onu kaldırıp attılar. Sonunda hiçbiri koltuğa oturmadı ve koltuğun başında ötekiler oturmasın diye bekledi. Ortalığı bir sessizlik kapladı. Olanları seyredenlerden bir saray kızı,

"En güçlü kimse, en başka olan odur ve o başkan olur," dedi.

Kolbaşılar bu sözleri duydular ve birbirlerine saldırdılar. Aralarında çok büyük bir kavga başladı. Birbirlerini yerden yere vurdular. Kolbaşıların kızları, kendi kolbaşıları kazansın diye bağırarak desteklediler kendi kolbaşılarını. Bütün kolbaşılar kan içinde kaldılar. Birisi eline bir sandalye geçirdi ve ötekilere vurdu. Bir başkası bir sopa geçirdi eline ve önüne gelene vurmaya başladı. Her birisi eline bir şey geçirdi. Derken kolbaşı kızları da birbirleriyle kavgaya tutuştular. Birbirlerinin saçlarını yakaladılar ve alt alta, üst üste dövüşmeye başladılar.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte, 'Koltuk kavgası' deyimi buradan çıkmış," dedi.

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Kavga yavaş yavaş duruldu ve sonunda dövüşen iki kolbaşı kaldı. Ve bu iki kolbaşıdan biri ötekine bir sandalye daha vurdu. Karşısındaki yere düştü ve bir daha kalkmadı. Ayakta

kalan kolbaşı kan ter içindeydi. Ayakta durabilmek için masaya tutundu ve,

"İşte," dedi, "en güçlü benim. Ben ötekilerden daha başkayım. Başkan benim."

Koltuğa oturmak için yürüdü. O zaman bütün salondakiler, koltukta beyaz kolbaşının oturduğunu gördüler. Koltuğun bir yanında yüzbaşı, bir yanında gelircibaşı vardı.

Beyaz kolbaşı,

"Muhafızlar!" diye seslendi.

Muhafızlar, ellerinde uzun kırbaçlarıyla salona girdiler.

"Bu aptalları yakalayın ve her birisini bir odaya kapatın!"

Muhafızlar, kan içindeki kolbaşıları teker teker kaldırıp götürdüler. Ve üçüncü katta birer odaya kapattılar, üstlerine kilit vurdular.

Bu sırada salonda yüzbaşı,

"Yeni başkanımız, beyaz kolbaşımızdır! Ve ben buyrukları ondan alacağım!" dedi.

Gelircibaşı da konuştu:

"Yeni başkanımız, beyaz kolbaşımızdır! Ben de buyrukları ondan alacağım!" dedi.

O zaman bütün salondakiler bağırıştılar:

"Yaşasın yeni başkanımız!" dediler.

Dünya dönüyordu...

O gece yeni başkan, yanına dokuz saray görevlisi aldı. Ve gizlice deliğe girip cevher çıkarttı.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Kale içindekiler, görevlilerce uyandırıldılar ve bir çeşmenin önünde toplandılar. Çeşmenin üzerinde ölen başkan yatıyordu. Yeni başkan geldi. Cevheri çeşmenin üzerine koydu ve eski başkanı taş yaptı.

Kale içindekiler bağırıştılar:

"Yaşasın yeni başkanımız!"

Başkan ve yüzbaşı ve gelircibaşı, duvarların üzerine çıktılar ve dışarıda olup bitenleri gözlemeye başladılar. Bütün cevher çıkartan çocuklar, birinci köyde toplanmıştı. Mavi elbiseli kızı gördüler. On çocuğun delikten geldiğini gördüler. Mavi elbiseli kız gelenlere bir şeyler söyledi. Ve gelen çocuklar cevherden uzun sopalar dönüştürdüler.

Başkan ve yanındakiler, cevher çıkartan çocukların saraya karşı ayaklandıklarını anladılar.

Başkan yüzbaşıya buyruk verdi. Yüzbaşı muhafızlarını topladı ve birinci kapıdan dışarı çıktılar. Muhafızların ellerinde uzun kırbaçları vardı. Ve muhafızlar çocuklara doğru koştular. Cevher çıkartan çocuklar, dönüştürdükleri sopaları ellerine aldılar.

Tam bu sırada mavi elbiseli kız,

"Taşları hazırlayın!" dedi.

Çocuklar, bütün gece toplayıp yığın yaptıkları taşların başına geçtiler.

Muhafızlar çocuklara doğru koşuyordu.

Mavi elbiseli kız,

"Başlayın!" diye seslendi.

Ve çocuklar, muhafızların üzerine taş yağdırmaya başladılar. Muhafızlar birden kendilerini bir taş yağmurunun içinde buldular. Birçoğunun kafası yarıldı. Şaşırdılar. Birkaç tanesi koşmaya devam etti. Ama ötekiler dağıldılar. O zaman sopalı çocuklar, muhafızları kovaladılar. Ve muhafızlar, güçlükle kaleye sığındılar. Çocuklar sevindiler. Ve birbirlerini kutladılar.

"Başkan öldü. Artık bizi saray yönetmeyecek. Bizler istediğimiz gibi yaşayacağız," dediler.

Çocuklar, ikinci köyden dumanlar çıktığını gördüler.

"Köyümüzü yaktılar," dedi ikinci köyden bir çocuk.

O zaman çocuklar ikinci köye doğru koştular. Ve köyün kulübelerinin yanmakta olduğunu gördüler. Üçüncü köyden de dumanlar çıkıyordu. Çocuklar bunu da gördüler.

“Kulübelerimizi, eşyalarımızı yakıyorlar,” dediler.

Ve bütün çocuklar, köylerine varmak için koşmaya başladılar.

Bütün köyler yanıyordu. Bütün çocuklar kendi köylerine koştular. Ve eşyalarını yanmaktan kurtarmaya çalıştılar.

İşte o zaman her köyde on çocuk kaldı.

Ve muhafızlar geldiler. Her köydeki on çocuğu yakaladılar ve kırbaçladılar ve kulübelerden birisine kapattılar.

Çocuklar dokuz köye bölünmüştü.

Ve muhafızlar dokuz köydeki çocukları teker teker yakalayıp birer kulübeye kapattılar.

İşte o zaman çocuk ülkesinde ve kalede ve sarayda ve köylerde anlaşılmaz şeyler olmaya başladı:

Bir gün bütün ülkede etten geçilmezken, bir tutam tuz bulamıyordu kimse. Bir başka gün her yan tepeleme tuz ile dolarken bir lokmacık et dönüştürülmüyordu. Kimi günler her yan şekerle doluyordu, kimi günler de ekmekle.

Ve sarayda ve kolbaşı evlerinde, istenilen hiçbir şey istenilen anda bulunmuyordu. Bütün ülke ne yapacağını şaşırmıştı.

Altıncı Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“Altıncı masal burada biter,” dedi.

“Bu çocuk ülkesinde de her şey durmadan değişiyor,” dedi dinleyenlerden birisi.

“Doğru,” dediler öteki çocuklar.

Ve aralarında uzun uzun konuştular.

Neredeyse akşam oluyordu. Çocuklardan birisi yerinden sıçradı.

“Eyvah!” dedi. “Tarihçiyi unuttuk. Bizi bekliyordur. Çok geç kaldık. Nerdeyse güneş batacak.”

Bütün çocuklar yerlerinden kalktılar. Tam ayrılmak üzereler-ken, bir tanesi,

“Ne dedin, ne dedin?” diye sordu. “Güneş batacak mı de-din?”

“Evet,” dedi çocuk, şaşırarak.

“Güneş batar mı be. Güneş batmaz.”

“Nasıl batmaz.”

“Güneş batmaz. Dünya döner.”

Çocuklar gülüşerek durdular.

“Peki neden herkes ‘güneş batar’ diyor?”

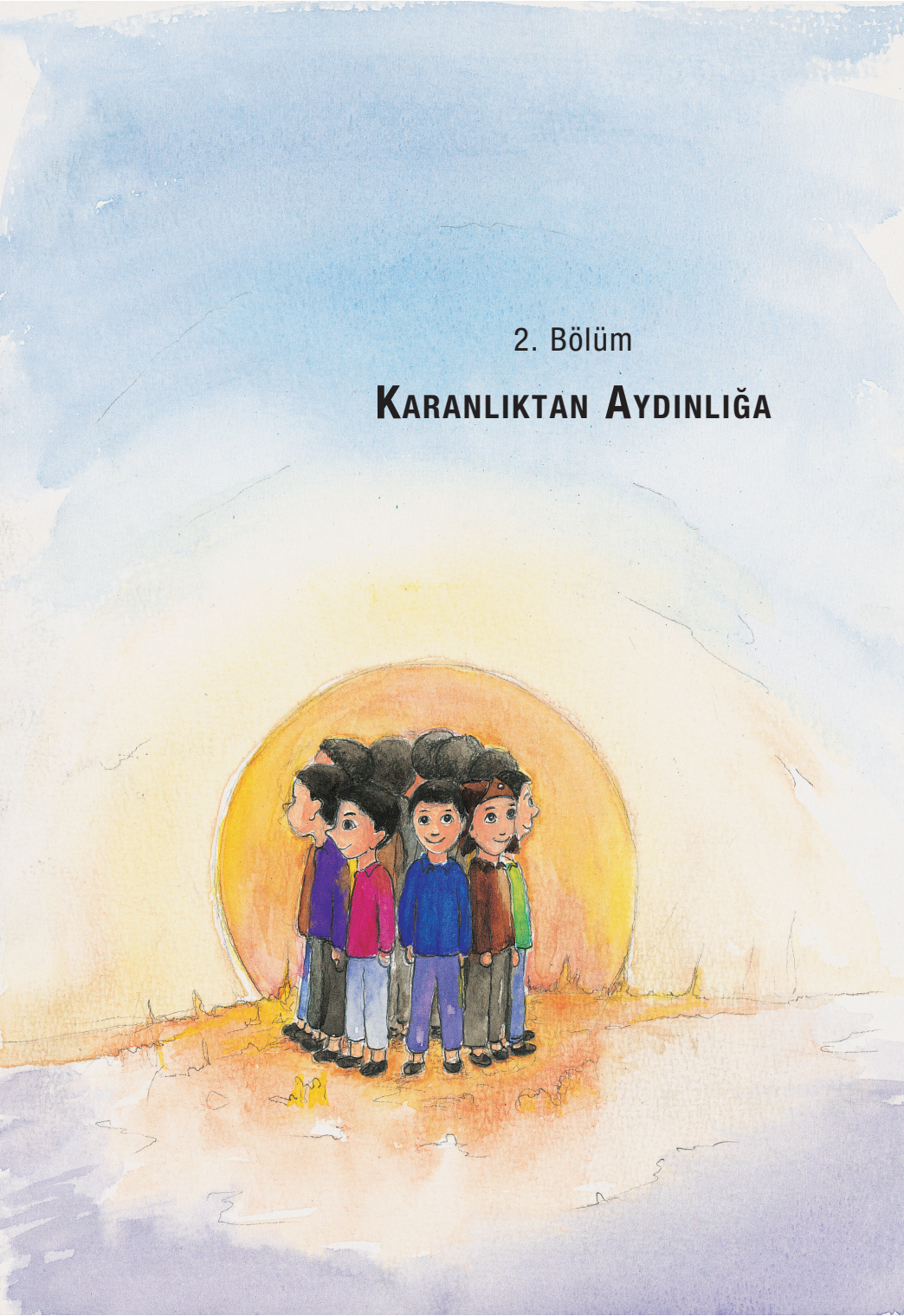
“Annem, babam, öğretmenim, herkes ama herkes güneş batar diyor.”

Ve çocuklar dağıldılar.

Masalı anlatan çocuk, yedinci masalı öğrenmeye gitti.

2. Bölüm

KARANLIKTAN AYDINLIĞA

YEDİNCİ MASALIN GİRİŞİ

Masalı anlatan çocuk gelir gelmez, dinleyen çocuklar çevresini sardılar.

“Sana haberlerimiz var,” dediler.

Masalı anlatan çocuk, merakla,

“Ne oldu?” diye sordu.

“Türkçe dersinde öğretmenimize sorduk. Güneşin batmadığını biliyoruz da, neden konuşurken ‘güneş batar’, ‘güneş doğar’ diyoruz? Neden siz bile böyle söylüyorsunuz? dedik.”

“Ne dedi?”

“Haklısınız. Dilimize öyle yerleşmiş, dedi. Sonra da, bu nereden aklınıza geldi diye sordu. Biz de masalı anlattık.”

“Eee?”

“Şimdi o da yedinci masalı bekliyor. Çabuk anlat da, gidip biz de ona anlatalım.”

Masalı anlatan çocuk,

“Peki,” dedi. “Nerede kalmıştık?”

“Ve sarayda ve kolbaşıların evlerinde, istenilen hiçbir şey, istenilen anda bulunmuyordu. Bütün ülke ne yapacağını şaşırmıştı...”

Masalı anlatan çocuk,

“Doğru,” dedi.

Ve masalı anlatmaya koyuldu:

Başkan, gelircibaşıyı çağırdı.

“Sen ne biçim gelircibaşısın! Her şey karmakarışık! Buna bir çare bul! Yoksa senin için iyi olmaz!” diye bağırdı.

Gelircibaşı,

“Sayın başkanım, inanın gece gündüz bu işle uğraşıyorum. Çocuklardan birisinin canı şeker istiyor, o gün cevheri şekere dönüştürüyor. O zaman bütün çocukların canı şeker istiyor. Er-

tesi gün bütün çocuklar şeker dönüştürüyorlar. Birisi cevheri süte dönüştürse, öteki çocukların da canı süt istiyor. Haydi hepsi süt dönüştürüyorlar. Ne dönüştürülürse, bütün çocukların canı onu istiyor."

"Eee? Ne olacak böyle?" diye sordu başkan.

Gelircibaşı,

"Efendimiz, dönüştürülen her şeyi istiyor çocuklar. Tuz, yağ, biber, şeker, et, süt, yumurta, havuç, domates, ekmek, soğan, peynir, yoğurt, çay, kibrit, tabak, tencere, sabun, elma..."

"Çık dışarı!" diye bağırdı başkan.

"Armut..." derken sustu gelircibaşı ve çıkmak için kapıya doğru yürüdü. Bu kez,

"Çıkma!" diye bağırdı başkan.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte, 'elma dersem çık, armut dersem çıkma' sözü buradan çıkmış," dedi.

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

"Nereye gidiyorsun, anlat ne oluyor?" dedi başkan.

"Dönüştürülen her şeyi canları istiyor. Ama ellerindeki cevher bunların hepsini birden dönüştürmeye yetmiyor. Çocuklar sınırsız olarak her şeyi istiyorlar. Ama ellerindeki cevher sınırlı," dedi gelircibaşı.

"Amma da çelişik bir durum," diyerek düşünmeye başladı başkan.

Gelircibaşı,

"Doğru söylediniz sayın başkanım. İşte bu çelişki yüzünden ülkemizin altı üstüne gelmeye başladı," dedi.

Başkan, öfkeyle ayağa kalktı.

"Ben çelişki melişki tanımam! Çelişkiyi yasakladım! Benim ülkemin altını üstüne getiren çelişki istemiyorum! Git ve bu işi düzelt! Yoksa seni taş yaparım!" diye bağırmaya başladı.

Gelircibaşı, korkuyla dışarı çıktı. Nerdeyse ağlayacaktı. Düşünceli düşünceli birinci kata indi ve ambarları dolaşmaya başladı. Görevliler, ambarlara, dönüştürülen şeyleri taşıyorlardı. Ve gelircibaşı birden şaşkına döndü. Sarayın ambarına her çeşit yiyecek, içecek ve eşya gelmeye başlamıştı. Ne istenirse vardı. Koşarak dışarı çıktı. Duvardaki kapıyı açtırdı ve birinci köye vardı. Gözlerine inanamadı.

Birinci köyde bütün çocuklar, ayrı ayrı şeyler dönüştürüyorlardı. Yumurtayı bir çocuk dönüştürüyordu. Ekmeği bir başka çocuk. Tuzu daha başka bir çocuk. Her çocuk 'tek' bir şeyi dönüştürüyordu.

Gelircibaşı sevinçle mırıldandı:

"Böylece, bir çocuğun canının isteyebileceği her şey dönüştürülmüş oluyor."

Gelircibaşı, doğru saraya gitti ve başkana çıktı.

"Sayın başkanım, çok düşündüm ve bir çözüm yolu buldum," dedi.

"Anlat bakalım, neymiş senin düşüncen?"

O zaman gelircibaşı, birinci köyde olanları kendisi düşünmüş gibi anlattı:

"Böylece ambarlarınızda, canınızın istediği her çeşit yiyecek, içecek ve eşya bulunacaktır," dedi.

"Bunu sen mi düşündün?" dedi başkan şaşırarak.

"Evet efendimiz," dedi gelircibaşı; başını öne eğdi.

"Sen çok akıllısın. Bu kimsenin aklına gelmez. Aferim sana. Bundan sonra her çocuk tek bir şey dönüştürsün. Ve her çocuğun neyi dönüştüreceği bilinsin. Başka bir şey dönüştüren olursa, etleri kanayıncaya kadar kırbaçlansın ve dönüştürdükleri ellerinden alınsın."

"Başüstüne," dedi gelircibaşı ve hemen saray görevlilerine gidip gerekli buyrukları verdi. Saray görevlileri köylere dağıldılar.

Tam bu sırada, gelircibaşı, başkanın kendisini çağırdığını öğrendi. Koşarak başkanın yanına gitti. Başkanın öfkeli olduğunu gördü ve korkmaya başladı.

"Sen aptal bir gelircibaşısın!" dedi başkan. "Tabak dönüştüren bir çocuk hep tabak dönüştürecek. Öyle mi?"

"Evet efendimiz."

"Dangalak!" diye bağırdı başkan. "Peki tabak dönüştüren çocuk ne yiyecek, ne içecek?"

Gelircibaşı iyice aptallaştı. Bunu hiç düşünmemişti. Ne diyeceğini bilemedi.

"Evet efendimiz, çelişik bir durum."

"Git bu işi düzelt. Yoksa seni taş yaparım!"

Gelircibaşı, süklüm püklüm salondan çıktı. Başkan, arkasından,

"Aptal!" diye bağırdı.

Gelircibaşı, ne yapacağını bilmiyordu. Gene yürüye yürüye birinci köye geldi. Arkasında görevliler ve muhafızlar vardı. Gelircibaşı birden tabak dönüştüren çocuğu gördü. Çocuğun elinde on tabak vardı. Gelircibaşı çocuğun arkasına takıldı. Birden bütün çocukların ellerinde dönüştürdükleri eşyalar, yiyecekler ve içeceklerle köyün ortasına doğru yürüdüklerini gördü. Gelircibaşı ve arkasındakiler birbirlerine baktılar. İyice meraklandılar.

Çocuklar köyün ortasına geldiler. Herkes getirdiklerini yere koydu. Ve çocuklar dolaşmaya başladılar.

Gelircibaşı ve yanındakiler ne olduğunu anlayamadılar. Gelircibaşı, gitti ve tabak dönüştüren çocuğun arkasında durdu. Çocuğa sordu:

"Burada neden toplandınız?"

Çocuk, gelircibaşıyı tanıdı.

"Şey," dedi. "Biz buraya pazaryeri diyoruz."

Bu sırada elinde sepetle bir çocuk geldi ve tabak dönüştüren çocuğa sordu:

“Tabağını benimle değiştirir misin?”

“Neyin var?”

“Yumurtam var.”

“Değiştirelim. Bir tabağa kaç yumurta vereceksin?”

“Ben günde ikiyüz yumurta dönüştürüyorum. Sen kaç tabak dönüştürüyorsun.”

“Yirmi tabak. Demek ki on yumurta vereceksin.”

“Tamam, oldu. Al on yumurta.”

“Tamam, al bir tabak.”

Çocuk, yumurtaları aldı ve bir köşeye koydu. Gelircibaşı o kadar şaşırdı, o kadar şaşırdı ki birden,

“Yaşasın! Kurtuldum!” diye bağırdı.

Pazaryerindekiler, dönüp gelircibaşıya baktılar, fısıldaştılar. Ama gelircibaşı onları görmedi bile. Ve pazaryerini dolaşmaya başladı. Kulağına durmaksızın belirli sözler geliyordu. Ve gelircibaşı bu sözleri farkında olmadan tekrarlıyordu:

“Tamam al... Ta ma mal... Tama mal... Tam mal... Tam mal... Tam mal... Tam mal... Tam mal... Tam mal...”

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“İşte,” dedi, ‘pazarda değiştirilmek üzere üretilince, her çeşit yiyecek, içecek ve eşya, o günden sonra, yiyecek, içecek ve eşya olmaktan çıkıp, ‘mal’ olmuş,” dedi.

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Gelircibaşı, bütün çocukların tek bir şey dönüştürdüklerini ve bunu pazarda değiştirdiklerini görmüştü. Bir yandan da durmadan mırıldanıyordu:

“Tam mal... Tam mal...”

Sonra birden kaleye doğru koşmaya başladı. Görevliler ve muhafızlar ardından yetişmeye çalışıyorlardı.

Gelircibaşı, koşarak sarayın dördüncü katına çıktı, salona girdiğinde hâlâ,

“Tam mal... Tam mal...” deyip duruyordu.

Başkan, gelircibaşıyı görünce,

“Hey, sen delirdin mi? Ne oluyor? Ne biçim giriş bu? Ne geveleyip duruyorsun?” dedi.

Gelircibaşı,

“Bağışlayın sayın başkanım,” dedi, soluk soluğa. “Çözüm yolunu buldum.”

“Anlat,” dedi başkan.

Ve gelircibaşı, birinci köyde olanları, kendi düşünmüş gibi, başkana anlattı ve,

“Böylece bütün çocuklar canlarının istediklerini birbirleriyle değiştirebilirler,” dedi.

“Bunu sen mi düşündün?” dedi başkan, şaşırarak. “Sen çok akıllısın. Bu kimsenin aklına gelmez. Aferim sana. Bundan sonra bütün köylerde pazaryerleri kurulsun. Ve çocuklar dönüştürdüklerini o pazaryerlerinde değiştirsinler.”

“Başüstüne,” dedi gelircibaşı ve hemen saray görevlilerine gidip gerekli buyrukları verdi.

Saray görevlileri köylere dağıldılar.

Tam bu sırada, gelircibaşı, kendisini başkanın çağırttığını öğrendi. Koşarak başkanın yanına gitti. Başkanın öfkeli olduğunu gördü. Korkmaya başladı.

“Sen aptal mısın, akıllı mısın, anlayamadım,” dedi başkan.

“Ne oldu efendimiz?” dedi gelircibaşı.

“Bir tabak verip on yumurta alabiliyor o çocuk öyle değil mi?”

“Evet efendimiz. Bir tabak veriyor on yumurta alıyor.”

“Dangalak!” diye bağırdı başkan. “Peki tabak dönüştüren çocuk yalnız bir yumurta almak isterse ne olacak?”

Gelircibaşı şaşırdı. Bir şey diyemedi. Güçlükle mırıldandı:

“Haklısınız efendimiz. Gene çelişkili bir durum...”

Ama sözünü bitirmeden başkan bağırdı:

“Defol! Çabuk bu işi düzelt! Yoksa seni taş yapacağım! Mankafa! Ülkemin altını üstüne getirdin!..”

Gelircibaşı, can korkusuyla salondan kaçtı. Başkan, arkasından bağırıp duruyordu.

Tam saraydan dışarı çıkmıştı ki, görevliler koşarak geldiler. Pazaryerinde kavga çıkmıştı. Top dönüştüren çocuk, tencere almak istemişti. Tencere alabilmek için, on top vermesi gerekiyordu. Ama tencereyi dönüştüren çocuk, on top istemiyordu. Ve bir tek top istiyordu. Ve tencereyi vermiyordu. O zaman çocuklar kavga etmişlerdi.

Gelircibaşı,

"Dur bakalım," diye geçirdi içinden. "Bunun da bir çaresini bulur bu çocuklar."

Ve dünya döndü ve sabah oldu.

Ve akşam oldu. Ve günler geçti. Ve bir gün pazaryerindeki kavgalar bitti.

Gelircibaşı, birinci köye gitti. Pazar yerinde çocuklar toplanmışlardı ve mallarını değiştiriyorlardı. Gelircibaşı, çocukların ellerinde, yassı ve yuvarlak, madeni parçalar gördü. Çocukların birisini durdurdu ve elindekileri alıp inceledi ve,

"Bu nedir?" diye sordu.

"Marka," diye yanıtladı çocuk.

"Ne işe yarıyor bu?"

"Mallarımızı değiştirmeye yarıyor."

"Nasıl? Anlat bakalım."

"Benim bir günlük cevherimden yirmi tabak dönüşüyor. Bir günlük cevheri yirmi markaya dönüştürdük. Bir günlük cevherden ikiyüz yumurta dönüşüyor. Bir günlük cevherden ikiyüz de markacık dönüştürdük," dedi çocuk. Sonra daha küçük olan markacıkları gösterdi ve anlattı: "Sonra bir yana bir çikolata koyduk, ve cevherden, çikolataya giden cevher kadar markaya dönüşmesini istedik. İki markaya dönüştü. Her malın içindeki cevheri marka ile belirledik ve hepsinin fiyatını bulduk. O zaman da bütün malları değiştirmeye yetecek kadar marka ve

markacık çıktı ortaya. Şimdi artık mallarımızı marka aracılığı ile değiştiriyoruz. Marka, malları değiştirmeye yarar."

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,
"İşte, 'Alman Markı' buradan çıkmış," dedi.
Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Gelircibaşı, sevinçle saraya koştu. Ve işitip gördüklerini kendisi düşünmüş gibi başkana bir bir anlattı.
Başkan,
"Bunları da sen mi düşündün?" diye sordu.
Gelircibaşı,
"Evet efendimiz, ben düşündüm," dedi.
"Aferim, sen çok akıllısın," dedi başkan.
Ve bütün mallar marka ile değiştirilmeye başladı.
Dünya dönüyordu.
Yabancı çocuklar geliyordu. Ve köyler büyüyordu.
O zaman öyle şeyler oldu ki, gelircibaşı, kolbaşıları, yüzbaşı ve başkan, ne yapacaklarını şaşırdılar. Saray, bütün bu olanlarla nasıl başa çıkacağını bilemedi.
Köylerde çocuklar vardı. Köyler dolusu çocuk deliğe giriyordu. Köyler dolusu mal dönüştürüyorlardı. Sarayın, bütün bu malları taşıyacak kadar görevlisi yoktu.
"Şimdi ne olacak?" diye şaşırıp kaldı saraylılar.
Ve bir çocuk dedi ki:
"Mallar arttı. Taşıyacak görevlileri de arttırmak gerekir."
O zaman saray, o çocuğa,
"Çok doğru. Sen bizi aydınlattın," dediler ve saraya yeni görevliler alındı. Böylece mallar saraya taşınabildi. Mallar saraya taşındı, ama sarayın ambarları bu malları almaya yetmedi.
"Şimdi ne yapacağız?" diye şaşırıp kaldı saraylılar.
O zaman bir çocuk,

“Malları koyacağımız yerlerde muhafızlar ve görevliler oturuyor. Muhafızlara ve görevlilere yeni yerler yapılmalı,” dedi.

“Çok doğru. Sen bizi aydınlattın,” dediler.

Ve görevliler ve muhafızlar saraydan çıkartıldı. Muhafızlara yeni barakalar, görevlilere de yeni evler yapılmaya başlandı.

Görevliler ve muhafızlar arttı. Artınca, bunlar ambarlardaki malları gizlice yemeye başladılar.

“Şimdi ne olacak?” diye şaşırıp kaldı saraylılar.

O zaman bir çocuk dedi ki:

“Ambarlara kilit vurulsun. Anahtarları bir çocuğa verilsin. Ve o çocuk ambarcıbaşı olsun.”

“Çok doğru. Sen bizi aydınlattın,” dediler.

Ve ambarlar kilitlendi, anahtarları bir çocuğa verildi ve o ambarcıbaşı oldu.

Ambarcıbaşı, sarayın birinci katındaki kırk odayı kilitledi ve anahtarları kimseye vermedi, kapıları kimseye açmadı. Herkes karnını doyurmak için ambara geldi. Ambarcıbaşı hiçbir kapıyı açmadı.

“Açarsam, gene malları aşırırsınız. Hem ben kime ne kadar mal verilecek nerden bileyim?” dedi.

“Şimdi ne olacak?” diye şaşırıp kaldı saraylılar.

O zaman bir çocuk,

“Herkesin karnının doyması için, herkese ne kadar yiyecek, içecek ve giyecek verileceğini kararlaştırmak gerek. Bunun için bir dağıtımcıbaşı seçilsin. Dağıtımcıbaşı bütün bunları düşünüp hesap etsin,” dedi.

“Çok doğru, sen bizi aydınlattın,” dediler.

Ve o çocuk dağıtımcıbaşı oldu.

Ve bunun sonu gelmedi. “Muhafızlara dağıtılanlarla, görevlilere dağıtılanlar neden farklı oluyor?” denildi.

Kimin kimden üstün olduğunu belli etmek için ayrı bir çocuk görevlendirildi ve o çocuk yalnızca bunu düşündü. Ve sa-

rayda, bütün görevleri düşünmek olan çocuklar görüldü. Bu çocukların bütün işleri düşünmekti. Onlar sarayı ve gelircibaşıyı aydınlatıyorlardı. Bu çocuklara 'saray aydınları' denildi. Ve saray aydınları, ülkeye ilk gelen on çocuğun yaptığı bir evde oturdular ve düşündüler. Düşünen çocuklar herkesten başkalaştı. Ve onlara sorulmadan hiçbir şey yapılamaz oldu.

O zaman başkan ve kolbaşılar ve gelircibaşı ve yüzbaşı çok şaşırdılar.

"Şimdi ne olacak?" dediler.

Ama yapılacak bir şey yoktu.

Gelircibaşıyı, aynı zamanda saray aydınlarının başı yaptılar.

Saray aydınları için kâğıt ve kalem dönüştürüldü. O zaman aydınlar yazdılar. Ve her şey yazılır oldu. Bütün buyruklar yazılı olarak verilir oldu.

Dünya dönüyordu...

Ve aydınlar, akşamları, başkanın şöleninde, saraylıları aydınlatıyorlardı.

"Önemli ve değerli olan, sayın başkanımıza saygı, dürüst ve namuslu olmaktır," diyorlardı. "Ona karşı güzel duygular beslemektir."

Başkan ve kolbaşılar ve yüzbaşı ve bütün kızlar, bu sözleri alkışlıyorlardı.

"Bütün saray görevlileri ve bu sarayda yaşayanlar, sayın başkanımıza ve sayın kolbaşılarımıza içten bir bağlılıkla hizmet etmelidirler. Bu hepimizin onuru ve namusudur. İşte bir çocuğun en değer vereceği şey, onuru ve namusu ve dürüstlüğüdür."

Ve dünya dönüyordu.

Bir gün görevliler, yakaladıkları bir çocuğu yakapaça, gelircibaşının karşısına getirdiler. Çocuğun sırtında büyük bir torba vardı.

"Kim bu? Neden getirdiniz bu çocuğu karşıma?" diye sordu gelircibaşı.

“Sayın gelircibaşı, bunlara ‘torbacı’ diyorlar. Yeni çıktılar bunlar. Bu torbacılar, kimsenin yapmadığı bir şey yapıyorlar.”

“Yani ne yapıyorlar?”

“Bunlar deliğe girip cevher çıkartmıyorlar. Ama birer kulübeleri var. Evlerinde mal dolu ve çok markaları var. Ama saraylı da değiller. Bu nasıl oluyor? Onun için yakalayıp size getirdik.”

Gelircibaşı sordu:

“Söyle bakalım, nasıl oluyor bütün bunlar?”

Torbacı çocuk,

“Önce sayın başkanımıza ve kolbaşılarımıza ve siz sayın gelircibaşımıza esenlikler dilerim. Hiç istemeden ve elimde olmadan değerli zamanınızı aldığım için beni bağışlayın. Ben kimseyi incitmedim ve kimseye bir zararım dokunmadı.”

Gelircibaşı ve aydınlar, birbirlerine baktılar. Bu torbacı da, tıpkı aydınlar gibi konuşuyordu. Üstelik aydın da değildi.

Gelircibaşı,

“Uzatma,” dedi. “Girip cevher çıkartmıyorsun, ama markan var. Saraylı değilsin ama malların var. Üstelik aydın da değilsin, ama konuşmasını iyi biliyorsun. Bu nasıl oluyor? Çabuk anlat!”

“Başüstüne sayın gelircibaşım. Ben derenin yukarısındaki köylerden birinde oturuyorum. Eskiden cevher de çıkartırdım. Bizim yaşamımız zordur. Köylerde yaşamak çok zordur sayın efendilerim. Her istediğinizi bulamazsınız. Sizler bizlerden başkasınız. İnsanın, istediği şeyleri bulamaması çok zordur, sizler bunun ne demek olduğunu bilmezsiniz. İstediğinizi almak için bir başka köye gidersiniz. Yakın köylere gitmek çok zor değildir, ama derenin alt yakasındaki köylere gitmek çok zor olur. Çok zaman alır.”

“Uzatma!” diye bağırdı gelircibaşı.

“Başüstüne. O zaman ben ve benim gibi düşünenler, sırtımıza bu torbaları aldık. Gidip yukarı köylerden çeşitli mallar aldık. Bunları aşağıdaki köylere götürdük ve marka ile değiştir-

dik. Sonra bu markalarla, aşağı köylerdeki çeşitli malları aldık ve yukarı köylere götürdük ve getirdiğimiz malları marka ile değiştirdik."

"Eee? Bu senin yaptığın aptallık. Malları markayla değiştirdiğine göre, yukarıda malları verip, diyelim ki yirmi markayı alıyorsun, sonra o markalarla yine mal alıp aşağı köylerde satınca gene yirmi marka alıyorsun. Bu aptallık değil mi? Bu kadar yorulmak niye?"

"Çok doğru buyurdunuz efendim. Ben bu kadar yorulduğum için, ve aşağı köylerdekiler yorulmak istemedikleri için, her malda birkaç markacık fazla ödüyorlar. Biz de böylece..."

"Vay alçak torbacı vay! Ulan bu senin yaptığın düpedüz arsızlık be!"

"Siz söylediğinize göre arsızlıktır efendim. İşte aşağı köye gidiyoruz biraz arsızlık yapıyoruz, sonra yukarı köye gidiyoruz, gene biraz arsızlık yapıyoruz. Ama hiç kimseye bir zararımız dokunmuyor. Tam tersine efendilerim, tam tersine, köylü çocuklara yardım ediyoruz."

Gelircibaşı ve aydınlar birbirlerine baktılar.

Gelircibaşı,

"Kendi aralarında arsızlık ederlerse kendileri bilirler. Bırakın gitsin," dedi. Saray aydınları da bu görüşe katıldılar.

O zaman torbacı,

"Ah benim iyi yürekli efendilerim, sağolun varolun. Ancak izin verirseniz bir şey söylemek istiyorum," dedi.

"Söyle bakalım geveze torbacı!"

"Sizler bizim mal alıp satmamıza ve karşılığında azıcık arsızlık yapmamıza izin verdiniz. Ama, sarayın çok görevlisi var. Bizi gene yakalayıp karşınıza getirirler. Değerli zamanlarınızı bizim gibi torbacılarla geçirmek istemezsiniz sanırım. Onun için bizlere birer yazılı buyruk verirseniz, saray görevlileri bizi yakalamaz."

Gelircibaşı ve aydınlar, bunu da uygun gördüler.

Ve o günden sonra bütün torbacılara birer yazılı izin belgesi verildi.

Ve on torbacı bir araya geldiler. Ve kendilerine izin belgesini sağlayan arkadaşlarını kutladılar.

"Artık bizden başka kimse mal alıp satamayacak," dediler.

Ve torbacılar yukarı köylerden malları topladılar, aşağı köylerde sattılar. Satarlarken her malda arsızlık yaptılar ve markaları arttı. Ve artan markaları ile aşağı köylerden mal topladılar ve yukarı köylere götürüp sattılar. Ve her malda arsızlık yaptılar ve markaları yine arttı. Artan markaları ile mal alıp sattılar ve daha çok markaları oldu.

Dünya dönüyordu.

Ve gelircibaşı öfkeyle düşünüyordu: Bir gece önce salonda verilen şölende başkan, yüzbaşının, gelircibaşıdan daha güçlü olduğunu söylemişti. O zaman aydınlar, yüzbaşının gelirinin gelircibaşının gelirinden daha çok olması gerektiğini hesaplamışlar ve gelircibaşının gelirini düşürmüşlerdi. Oysa gelircibaşının kızları, kendisinden durmadan daha fazla şeyler istiyorlardı. Saray kızları ne güzel elbiseler giyiyorlardı. Kolbaşı kızları, hatta yüzbaşının kızları bile ne güzel çeşit çeşit elbiseler giyiyorlardı. Bir tek kendileri hep aynı elbiseleri giyiyorlardı. Topu topu her birisinin on elbisesi vardı. Öteki kızlar öyle miydi ya. Hele mavi kolbaşının kızları, bir giydiklerini bir daha giymiyorlardı. Gelircibaşı ne söylese, anlatamıyordu.

Bu sırada bir başka görevli geldi,

"Sayın gelircibaşı, torbacılardan biri geldi. Size söyleyecek çok önemli bir şeyi varmış," dedi.

Gelircibaşı,

"Çok önemli şey neymiş? Bana güçlü olmanın yolunu söyleyebilir mi? Söyleyemez. Bak yüzbaşının muhafızları var, bunun için o daha güçlü. Defedin gitsin," dedi.

Gelircibaşı, düşünüyor düşünüyor, bir yol bulamıyordu.

Ama az önceki görevli gene geldi.

“Sayın gelircibaşım, torbacı güçlü olmanın yolunu biliyormuş,” dedi.

“Biliyor muymuş? Hele getirin bakalım.”

Torbacıyı getirdiler.

“Güçlü olmanın yolunu biliyormuşsun, söyle bakalım,” dedi gelircibaşı.

Torbacı,

“Bunu yalnız size söyleyebilirim, sayın gelircibaşı,” dedi.

Gelircibaşı, görevlilerden odayı boşaltmalarını istedi. Yalnız kaldılar. O zaman torbacı cebinden bir kese çıkarıp gelircibaşıya uzattı. Gelircibaşı keseyi alıp açtı. İçi markayla doluydu.

“Ne olacak bu markalar?”

“O markalar sizin olacak,” dedi torbacı.

“Benim mi olacak? Ben ne yapayım bu markaları?”

“Marka, bu ülkede dönüştürülen bütün malları alır. Markanın satın alma gücü sınırsızdır.”

Gelircibaşı, kızdı:

“Haydi canım, saçmalama! Marka sizlerin arasında işe yarar. Ben ne yapayım markayı?”

Torbacı, kurnaz kurnaz güldü.

“Unutmayın sayın gelircibaşım, bu saraya gelen malların yarısı dışarıda kalır. Bu sarayda elde edilemeyen her şey dışarıdan elde edilebilir.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Duyduğuma göre, sayın gelircibaşımızın kızları çeşitli elbiseler istiyorlarmış. Saraya gelen her şeyin bir eşi de dışarda kalır. Ve dışarda her şey markayla alınabilir.”

Gelircibaşı, şaşırmıştı:

“Sen bunu nereden biliyorsun?”

“Yüzbaşının dün geceki toplantıda sizden üstün sayılması,

bizleri gerçekten çok üzdü sayın gelircibaşım. Biz torbacılar, sizin, istedikten sonra, bu ülkenin en güçlüsü olabileceğinizi biliyoruz."

Gelircibaşı, ağzı açık kalmış, torbacıya bakıyordu. Şaşkınlıktan ne diyeceğini bilemiyordu.

"Marka her şeyi alır. Markanın satın alma gücü sınırsızdır. Güçlü olmanın tek yolu da markaya sahip olmaktır. Ve marka her yerde geçerlidir."

"Her yerde mi? Kalede de geçerli midir?"

"Geçerlidir saygıdeğer efendim. Bütün muhafızlar özellikle de saray görevlileri bizlerden marka ile alışveriş ederler."

"Ne dedin, ne dedin? Saray görevlileri markayla alışveriş mi ederler?"

Gelircibaşı, yerinden fırlamış, gözleri faltaşı gibi açılmıştı.

"Çünkü onlar da herkes gibi çocukturlar. Onların da canı her şeyi ister. Bütün çocukların canı bu ülkede dönüştürülen her şeyi ister. Ama her şeyi, ancak markaları olursa alabilirler. Çünkü markanın alma gücü sınırsızdır."

Torbacı, bir an durdu, gülümsedi ve garip bir sesle,

"Markanın gücü sınırsızdır, ama herkesin markası sınırlıdır," dedi. "Anlıyorsunuz değil mi zeki efendimiz? Herkes bunun için marka biriktirmeye çalışıyor. Kimin daha çok markası varsa, o daha güçlüdür. Ve siz isterseniz bu ülkede yaşayan çocukların en güçlüsü olabilirsiniz?"

"Olabilir miyim? Gerçekten olabilir miyim? Buna beni inandırabilir misin?"

"İnandırabilirim efendimiz."

"İnandır bakalım."

"Ancak bir koşulla, saygıdeğer efendimiz. Çünkü bu koşulu yerine getirmezseniz sizi inandırmama olanak yok. Bu koşulu kabul ederseniz, size, en güçlü olmanın yolunu gösterebilirim."

"Neymiş o koşul?"

"Benim dediklerimi yapacaksınız. Ve bu dediklerimi yapar-

ken, size kim ne söylerse söylesin karşılık vermeyeceksiniz. Ve ne görürseniz görün, hiçbir şey yapmayacaksınız. Ve kim olursa olsun, kimseye kızmayacaksınız. Kabul ederseniz, size en güçlü olmanın yolunu göstermeye hazırım."

"Peki, kabul ediyorum. Dediklerini yapacağım. Kim ne derse desin karşılık vermeyeceğim. Ne görürsem göreyim, hiçbir şey yapmayacağım. Ve hiç kimseye kızmayacağım."

O zaman torbacı, dedi ki:

"Sayın efendim. Ambarcıbaşına gitseniz, ambardan her istediğinizi alabilir misiniz?"

"Olur mu öyle şey. Herkesin ne alacağı bellidir. Herkese alacağı kadar verilir ve de başka bir şey verilmez. İstediğini almaya kimsenin gücü yetmez."

"Bunu gerçekleştiren birisi güçlü birisi midir sizce?"

"Saçmalama, olmaz ki böyle bir şey."

O zaman torbacı, dedi ki:

"Sayın efendim. Size bir kese marka verdim. Şimdi lütfen ambara gidin. Ambarcıbaşıya markaları gizlice gösterin. Ve kızlarınız için dört elbise alın. Ve ambarcıya yirmi marka verin."

Gelircibaşı, önce şaşırdı, sonra kızdı ve tam bir şeyler diyecekti ki, torbacı,

"Koşulumu unutmayın," diye durdurdu onu.

Gelircibaşı keseyi aldı, ambarcıbaşıya gitti.

"Ambarcıbaşı, bana en güzelinden dört tane elbise ver. Kızlarım için," dedi.

Ambarcıbaşı, çok şaşırdı.

"Ama olmaz ki sayın gelircibaşım. Size verilecekler verildi. Başka bir şey veremem. Sayın başkanımızın adına görevimizi doğru yapacağımıza namus söz verdik," dedi.

O zaman gelircibaşı, keseyi çıkardı, içinden yirmi marka alıp, ambarcıbaşıya uzattı.

"Şunu önceden söylesenize benim sevgili efendim. Hay hay, ben şimdi getiririm."

Gelircibaşı, az daha küçük dilini yutacaktı. Ambarcıbaşı çoktan bir odaya gitmiş, elbiseleri seçiyordu. Az sonra dört elbiseyi getirdi. Bunlar en güzel elbiselerdi.

"Demek siz de bizdensiniz ha? Koskoca gelircibaşı da bizden olduktan sonra artık kimseden korkmayız. Çok sevindim," dedi ve gelircibaşıya bir göz kırptı.

Gelircibaşı, tam bağırıp çağıracaktı ki, birden torbacının koşulunu hatırladı ve hiç karşılık vermedi.

Ambarcıbaşı,

"Siz hiç yorulmayın, ben bu elbiseleri yukarıya sizin kızlarınıza çıkartırım," dedi ve ikinci kata çıktı.

Gelircibaşı, torbacının yanına geldi. Gelircibaşı çok sinirliydi. Ama torbacı onu konuşturmadı.

"Efendimiz, çok sinirlendiğinizi görüyorum. Ama şimdi dağıtımcıbaşıya gitseniz ve ona her gün size yüzbaşıdan daha çok mal ayırmasını söyleseniz ve kendisine kesede kalan kırk markayı verseniz, ve dağıtımcıbaşı her gün size yüzbaşıdan daha çok mal ayırsa, siz yüzbaşıdan daha güçlü olmaz mısınız?"

"Bu gerçekten olabilir mi?"

"Bir deneyin efendim."

Gelircibaşı, kalkıp dağıtımcıbaşıya gitti. Torbacının bütün dediklerini söyleyip keseyi verdi. Ve dağıtımcıbaşı, bunu kabul etti. Gelircibaşı, gene torbacının yanına geldi.

"Bu sarayı sen mi yönetiyorsun şeytan kılıklı?" dedi.

Torbacı güldü.

"Hayır saygıdeğer efendimiz, ben değil ama marka yönetiyor. Çünkü markanın satın alma gücü sınırsızdır. Bugün sarayınızda, isterseniz yüzbaşının arkasına kuyruk taktırabilirsiniz. İsterseniz, bütün saygıdeğer saray aydınlarınızın sırtına binebilirsiniz. Çünkü benim akıllı efendim, gördüğünüz gibi, marka yalnızca malları almaya yaramaz, markayla, şan, şeref, namus gibi şeyleri de satın alabilirsiniz. Alabilirsiniz, ama yeteri kadar

markayla alabilirsiniz. Eğer güçlü olmayı kabul ederseniz, en çok markası olan siz olursunuz. Biz torbacılar, size bunu sağlayabiliriz. En güçlü olmak istiyor musunuz?"

"Evet istiyorum."

Torbacı,

"O zaman, birlikte neler yapacağımızı ben size yarın gelir anlatırım," dedi ve çıkıp gitti.

Dünya dönmesini sürdürdü...

Gelircibaşı, torbacılarla sık sık buluştu ve uzun uzun konuştular.

Ve bir gün, bütün ülkede vergiler mal olarak değil, marka olarak toplanmaya başladı.

Her çocuk günde on marka vergi vermeye başladı.

Ve saraya ve kolbaşılarına her gün oluk gibi marka akmaya başladı. Sarayın ve kolbaşıların gereksinmelerini görevliler, torbacılardan satın aldılar. Torbacılar, malları pahalı pahalı saraya sattılar. Ve onların çok markaları olmaya başladı. Ve onlar gelircibaşıya kazançlarından pay verdiler ve gelircibaşının da markaları çoğaldı.

Bütün köylerde dükkânlar açıldı ve bu dükkânlarda her çeşit mal satılmaya başladı. Ve saray kızları ve öteki kale kızları bu köylere gidip, marka ile alışveriş ettiler ve alışveriş en çok sevdikleri oyun oldu.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi, "bu oyunu o kadar çok sevmişler ki, şimdi bile annelerimiz, bu oyundan vazgeçememişler."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Ve çocuk ülkesinde, markadan önemli hiçbir şey kalmadı. Bütün çocuklar, marka sahibi olmak istedi. En çok markası olan, en güçlü demekti. Ve saray aydınları bu konuda kitaplar

yazdılar. Ve başkanın ve kolbaşıların akşamları düzenledikleri şölenlerde marka üzerine çeşitli görüşler ileri sürdüler.

Marka kazanmak için her türlü arsızlık yapılmaya başlandı. Ve sarayda ve kalede ve kalenin dışında bütün çocuklar, kumar oynamaya ve marka kazanmaya çalıştılar. Bütün ülkede kumarbazlar türedi. Bütün köylerde kahveler açıldı. Marka kazanmak için bazı çocuklar, eğlence yerleri açtılar. Ve buralarda kızlar şarkılar söylediler, dans ettiler.

Ve bütün ülkede, marka sahibi olabilmek için, hırsızlık yapılmaya başladı.

Ve çocuk ülkesi, çocuk ülkesi olalı, böyle bir şey görülmemişti.

Her köyde vergi evleri açıldı. Ve vergi görevlileri, çocuklardan rüşvet aldılar.

Ve her köyde karakollar açıldı ve polisler, hırsızlarla birlik oldular.

Her köyde hapishaneler açıldı ve gardiyanlar serserilerle birlik oldular.

Dünya dönmesini sürdürüyordu...

Ve bir gün çocuk ülkesinde beklenmedik bir şey oldu. Bir çocuk, kumar oynadı ve bütün markalarını yitirdi. Ertesi gün cevher çıkarttı. Ve cevheri mala dönüştürmedi. Acele kumar oynamak istiyordu. Ve cevherini doğrudan doğruya markaya dönüştürdü. On markasını vergievine götürüp yatırdı ve kahveye gitti ve kumar oynadı. Ve yaptıklarını arkadaşlarına anlattı.

Ve ertesi gün arkadaşları da aynı yola başvurdular.

Ve birkaç gün içinde bütün ülkede bu yaygınlaştı ve bütün çocuklar cevherlerini doğrudan doğruya markaya dönüştürdüler. Ve o gün birkaç çocuğun dışında kimse mal dönüştürmedi.

Çocuklar, doğruca dükkânlara gittiler. Birçok dükkânda mal yoktu. Marka çok, mal yoktu. Öğlene doğru her zaman

dört markacığa satılan ekmeğin fiyatı birdenbire doksan markaya çıktı.

Akşama doğru, hiçbir şey satılamaz oldu.

Saray ve kolbaşıları ve gelircibaşı, ne yapacaklarını şaşırdılar.

Torbacılar, gelircibaşıya koştular. Saray bu işe bir çare bulmalıydı. Markanın hiç değeri kalmamıştı.

Gelircibaşı ve saray aydınları ve torbacılar, günlerce toplandılar, aralarında tartıştılar. Ve markaları kâğıttan yapmaya karar verdiler. Kâğıt markaların üzerinde başkanın ve kolbaşıların resimleri olacaktı. Ve kâğıt markaların değeri kadar dönüştürülmemiş cevher, özel bir odada saklanacaktı.

Ve eski markalar geçersiz oldu.

Torbacılar, çocukların ellerindeki eski markaları, yeni markacıklarla değiştirdiler. Ve topladıkları eski markaları sarayın yeni markaları ile değiştirdiler.

Gelircibaşı bir gün torbacıyı çağırttı.

"Hani en güçlü ben olacaktım. Hani herkesten güçlü olacaktım? Dediklerini yapmadın," dedi.

Torbacı,

"Çünkü efendimiz," dedi, "ne kadar arsızlık yapsak, başkan kadar ve kolbaşılar kadar gelirimiz olmuyor. Onlar kadar güçlü olunmuyor. Ama onların dışındakilerin en güçlüsü sizsiniz."

Gelircibaşı,

"Ben herkesten güçlü olmak istiyorum," dedi. "Bunun yolunu bulun."

Torbacı gitti.

'Bunun yolunu bulsam, sana mı söylerdim, aptal gelircibaşı,' diye geçirdi içinden.

Gelircibaşı, en iyi düşünen saray aydınlarını çağırdı ve,

"Alındıktan sonra, kendi cevherini kendisi arttıran bir mal biliyor musunuz?" diye sordu.

Aydınlar düşündüler, taşındılar ve,

"Bilmiyoruz," dediler. "Böyle bir mal yoktur."

"Bana böyle bir mal bulursanız size istediğiniz kadar marka veririm," dedi gelircibaşı.

Ve saray aydınları bu konuda düşünmeye başladılar.

Dünya dönüyordu...

Gelircibaşı ve saray aydınları bunları düşünürken, birinci köyde, küçük bir evde ülkenin en ünlü cam ustası da bir şeyler düşünüyordu. Cam ustasının kızı, bulaşıkları kurularken sordu:

"Gene ne düşünüyorsun?"

"Yepyeni bir şey dönüştüreceğim," dedi cam ustası.

Tezgâhının başına geçti. Bu camdan yapılmış bir tezgâhtı. Dönüştürülen cam eşyalar, düşüp kırılmasın diye yapılmıştı. Usta, oradaki camlarla deneyler yaptı ve en sonunda tezgâhın üzerine cevherini koydu ve cevheri dönüştürdü. Bulaşıkları kurulayan kız, gözleri kamaşınca, cam ustasının cevheri dönüştürdüğünü anladı.

Cam ustası dönüştürdüğü şeyi eline alıp baktı ve dönüştürdüğü şeyin içinde, ansızın, tanımadığı bir çocuk gördü. Korkuyla,

"Ay!" diye bağırdı.

Aynı zamanda karşısındaki çocuk da bir şey söyledi. Ama cam ustası duyamadı ve elinde olmadan sordu: "Ne?" dedi.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte, 'ayna' sözcüğü böyle çıkmış," dedi. "Çünkü ustanın dönüştürdüğü aynaymış."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Kız tezgâha döndü. Ustanın korkuyla bağırdığını görmüştü.

Kız ustanın yanına geldi. Usta elinde bir şey tutuyordu. Kız baktı ve şaşırdı.

“Amanın. Bu da kim?” dedi.

Usta,

“Kim olacak? Sensin.”

Çocuk ülkesinde hiç kimse aynayı bilmiyordu. Ve hiçbir çocuk, kendisini görmemişti.

Kız, aynayı eline aldı.

“Ay, ay. Bu kız kim?” diye sordu.

Usta baktı ve sevinçle bağırdı:

“Sensin!” dedi. “Başardım. İşte ben bunu dönüştürmek istedim.”

Sonra aynayı aldı ve kendisini seyretti.

“İşe bak be,” dedi. “Kendimi görseydim tanıyamazdım.”

Ve o gece, usta ve kız, durmadan aynayı ellerine aldılar ve kendilerini seyrettiler. Kız kendisini uzun uzun seyretti ve,

“Senin üstüne usta yoktur,” dedi. “Bundan sonra sana ‘aynacı ustası’ diyecekler. Senin sayende çocuklar kendilerini tanıyacaklar.”

Usta gülümsedi.

“Biliyor musun,” dedi. “Ben hiçbir çocuğa benzemiyorum. Ben bütün çocuklardan başkayım.”

“Evet,” dedi kız. “Ben de kimseye benzemiyorum. Ben de öteki kızlardan başkayım.”

Dünya döndü...

Ve sabah oldu.

Aynacı ustası, torbacılardan birini çağırdı. Ve aynayı gösterdi. Torbacı gördüğünün kendisi olduğunu anlayınca çok şaşırdı. Bu çok büyük bir buluştu. Aynayı hemen satın aldı. Bir günlük cevherden yapılmıştı ve usta yirmi markaya aynayı sattı.

“Yarınki aynayı da ben alacağım,” dedi torbacı ve kaleye gitti.

Torbacının getirdiği ayna, kısa zamanda bütün kale içinde duyuldu ve bütün kızlar aynayı görmek için torbacının yanına

geldiler. Ve bütün kızlar, aynaya tutuldular. Bütün kızlar aynayı almak istiyordu. Saray kızlarından, yüzbaşının kızlarına kadar bütün kızlar, ne olursa olsun, aynayı almak istiyorlardı.

Torbacı,

"Ey bu ülkenin en güzel ve en saygıdeğer kızları. Hepiniz bu aynayı istiyorsunuz. Ama gördüğünüz gibi, elimde ve bu çocuk ülkesinde bir tek ayna var. Ben bu aynayı hiçbirinize veremem. Çünkü böyle bir seçme yapıp kimseyi gücendiremem. Bunun için, aynayı siz benden almalısınız," dedi.

Kızlar,

"Nasıl alacağız?" diye sordular.

Torbacı,

"Bu aynanın fiyatı yirmi beş marka. Ama kim daha fazla verebilirse, o benden aynayı almış olur. Ve o zaman ben hiçbirinizi gücendirmiş olmam."

O zaman kızlar, fiyatı arttırmaya başladılar. Ve saray kızlarından birisi yüz markaya aynayı aldı. Aynayı alan kız koşarak saraya gitti. O zaman bütün kızlar koşarak dağıldılar.

Torbacı sevincinden uçuyordu. Ellerini ovuşturarak evine gitmeye hazırlandı. Bu sırada saray görevlilerinden birisi soluk soluğa geldi. Başkan, torbacıyı çağırıyordu. Torbacı çok şaşırdı. Koşarak saraya gittiler.

Başkan, elinde ayna, kendisine bakıyordu. Neden sonra torbacıyı fark etti ve,

"Yarınki aynayı bana getireceksin. Hiç kimseye vermek yok. Yoksa zindanı boylarsın, haberin olsun," dedi ve aynada kendisini seyretmeye devam etti.

Torbacı,

"Başüstüne sayın başkanımız. Elbette size getireceğim," dedi ve saraydan çıktı.

Torbacı şimdi daha çok seviniyordu. Böylece başkanın yanına kadar çıkan ilk torbacı olmuştu. Saraydan dışarı çıkar

çıkmaz, iki muhafız, kendisini yakaladıkları gibi kolbaşılardan birisinin karşısına çıkardılar.

Kolbaşı,

"Bana bak torbacı, yarınki aynayı bana getireceksin. Hiç kimseye vermek yok. Yoksa zindanı boylarsın, haberin olsun," dedi.

Torbacı, bir şeyler söylemek istediyse de, muhafızlar yakapaça kendisini dışarı çıkardılar.

Torbacı, ne yapacağını düşünürken, iki muhafız geldi ve torbacıyı apartopar bir başka kolbaşının karşısına götürdüler. Bu kolbaşı da aynı şeyleri istedi. Ve torbacıyı dışarı çıkardılar.

Bütün kolbaşılar, birer kere torbacıyı karşılarına aldılar ve ikinci aynayı kendilerine getirmesini söylediler. Yoksa torbacı zindana tıkılacaktı.

En son kolbaşıdan çıktığında, torbacı ağlıyordu.

Ama gene muhafızlar geldiler ve torbacıyı yüzbaşının karşısına çıkardılar. O da aynı şeyleri söyledi.

Ardından gelircibaşının karşısına diktiler ve gelircibaşı da aynı şeyleri söyledi.

Torbacı ne yapacağını bilemiyordu. İnleyerek evine geldi. Torbacının kızları, çoktanberi kendisini bekliyorlardı. Ve bir ağızdan, yarınki aynayı kendilerine getirmesini istediler.

Torbacı evinde de duramadı. Evinden çıktı. Kalenin içinde ne yapabileceğini düşünerek dolaştı. Sonunda kaleden çıktı ve aynacı ustasının evine geldi.

"Aman ustacığım, canım ustacığım, eline ayağına düştüm. Bu derdi başıma sen açtın, çaresini de sen bul," dedi.

"Ne oldu torbacı? Derdin nedir?"

"Derdim çok büyük. Ben bittim," dedi torbacı ve olanları birer birer aynacı ustasına anlattı.

"Başkan, sekiz kolbaşı, yüzbaşı ve gelircibaşı ikinci aynayı istiyor. Sen bir ayna dönüştüreceksin, oysa bana tam onbir

ayna gerekli. Bir eksik olsa, zindanda bulacağım kendimi," dedi ve ağlamaya başladı.

Aynacı ustası ve kızı, birbirlerine baktılar. Kız gidip meyve suyu getirdi. Torbacı içemedi. Durmadan ağlıyordu. Aynacı ustası düşünmeye başladı ve birden,

"Bak torbacı," dedi. "Bu işin bir çaresi var. Ama saraydan bana yazılı bir belge getirebilirsen..."

Yedinci Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"Yedinci masal burada biter," dedi.

Masalı dinleyen çocuklar yerlerinden kalktılar ve yedinci masalı anlatmak için dağıldılar.

Masalı anlatan çocuk, dinleyenlerden birisinin gitmediğini gördü,

"Sana bir şey söyleyeceğim," dedi dinleyen çocuk.

Masalı anlatan çocuk,

"Söyle," dedi.

"Bizim tarihçi var ya..."

"Eee?"

"Size masalı anlatan çocuğu sordu bana."

"Sonra?"

"Kendisini görmek istiyor. Sen kendisine söyleyiver, bakalım ne diyecek."

Masalı anlatan çocuk, bir an düşündü, sonra,

"Ben kendisine bir kere söyleyeyim. Ne diyecek bilmiyorum," dedi.

Ve çocuklar ayrıldılar.

Masalı anlatan çocuk sekizinci masalı öğrenmeye gitti.

SEKİZİNCİ MASALIN GİRİŞİ

Masalı anlatan çocuk geldiğinde arkadaşlarının ellerinde birer ayna olduğunu gördü.

“Bakıyorum ayna almışsınız,” dedi gülerek.

“Evet,” dedi çocuklar.

“Ben sizlerden başkayım,” dedi çocuklardan biri ve ötekiler güldüler.

“Kaça aldınız aynaları?” diye sordu masalı anlatan çocuk.

Bütün çocukların aynaları değişikti. Ve her aynanın fiyatı da değişikti.

“Neden her aynanın fiyatı değişik? Neden birinizin aynası ötekinden daha pahalı?”

Çocuklar şaşırdılar.

“Hepsi ayna, ama hepsi aynı değerde değil, neden?” dedi masalı anlatan çocuk.

“Neden?”

“Her aynanın içindeki cevher farklı da ondan.”

“Cevher, çocukların ülkesinde olur,” dedi bir çocuk.

“Ama işte sizin elinizde de ayna var. Büyüklerin dünyasında da cevherin yerini tutan bir şey olmalı. Neyse... Nerede kalmıştık?”

“Aynacı ustası, torbacının derdine bir çare bulmuş, saraydan yazılı bir belge getirmesini istemişti...”

“Doğru,” dedi masalı anlatan çocuk.

Ve masalı anlatmaya koyuldu:

Torbacı, umutla sordu:

“Nasıl bir belge?”

“Yarın benimle deliğe giren dokuz çocuğun cevherlerini ben alırım. Onlara yirmişer markalarını veririz. O zaman yarın sana on ayna dönüştürebilirim. Ama on birinci aynayı dönüştüremem.”

Torbacı çok sevindi.

"On tanesini bulduktan sonra bir tanesinin de çaresini buluruz. Ben şimdi saraya gidiyorum," dedi.

Aradan uzunca bir zaman geçti ve torbacı elinde yazılı bir izin belgesiyle çıkageldi. Aynacı ustasına, başka çocukların cevherlerini satın alma hakkı verilmişti.

Torbacı, kesesini çıkardı ve,

"Buyur ustacığım, işte tam iki yüz marka. Yarın çocuklara verirsin. Sizinki de içinde," dedi ve gitti.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Aynacı ustası ve kolundaki dokuz çocuk deliğe girdiler ve cevheri alıp çıktılar. Aynacı ustası, cevheri bölmedi. Sekiz çocuğa yirmişer marka verdi. Ve kızı ile birlikte evlerine geldiler. Torbacı kapının önünde onları bekliyordu. Çok üzgündü. Bu sabah başkan ve ötekiler kendisini gene çağırtıp teker teker, aynayı kendilerine getirmesini yoksa zindanı boylayacağını hatırlatmışlardı.

Kız dışarda torbacının yanında kaldı.

Aynacı ustası eve girdi. Bölünmemiş cevheri tezgâhın üzerine koydu. Ve cevherden on aynaya dönüşmesini istedi. Kamaşan gözlerini açınca ne görsün: On ayna yan yana duruyordu, ama cevher bütünüyle dönüşmemişti. Cevher artmıştı. Gitti cevheri eline aldı, inceledi. Bu, tam her gün bir çocuğa düşen cevher kadardı. Her gün cevheri ona böldüğünde, her çocuğa ve kendisine işte tam bu kadar cevher düşerdi. Aynacı ustası, hemen aynaları saydı. Aynalar tam on taneydi. Aynacı ustası çok şaşırdı. Sonra torbacı geldi aklına. Ve hemen artan cevheri de dönüştürdü. Cevher dönüştü ve on bir ayna tamamlandı. Sevinçle dışarı çıktı.

"Gözün aydın torbacı! İşte sana tam on bir ayna!"

"Ne dedin? Ne dedin? On bir ayna mı? On bir ayna mı dedin? Olamaz. Nasıl olur?"

Torbacı bunları söylerken, bir yandan da aynaları sayıyordu.

"Evet doğru. Tam on bir ayna. Bu bir mucize. Ustacığım, dile benden ne dilersen?"

Torbacı, sevincinden ne yapacağını bilemiyordu. Bütün aynaları öpüyor, durmadan aynaları sayıyordu. Sevincinden zıplayıp duruyordu.

"Yavaş ol torbacı. Aynaları kırarsan zindanı boylarsın," dedi usta, gülerek.

Torbacı hemen durdu. Sonra kesesini çıkardı. Önce bütün keseyi vermek istedi. Sonra durdu. Keseyi açtı. Yüz marka vermeyi düşündü, sonra yetmiş markaya düştü, sonra elli marka iyidir diye düşündü. En sonunda keseden yirmi marka çıkardı ve ustaya verdi.

Aynacı ustası, şaşkın şaşkın avucundaki yirmi markaya bakarken, torbacı çoktan sarayın yolunu tutmuştu bile. Usta, avucundaki markalara bakarken, kız da şaşkın şaşkın ustaya bakıyordu. Sonunda usta,

"Bu cevher kendiliğinden arttı. Hiç yoktan bana yirmi marka verdi. Bedavadan yirmi marka," dedi ve sonra olanları kızına anlattı.

Dünya dönüyordu.

Akşama doğru, torbacı gene geldi. Gene on bir ayna istiyordu.

Aynacı ustası,

"On tane aynayı kesinlikle veririm. Ama on birinci ayna için şimdiden bir şey diyemem," dedi.

Torbacı, gene iki yüz markayı ustaya verdi. Deliğe giren çocukların cevherlerinin karşılığını ödesin diye.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Aynacı ustası ve çocuklar gene girip cevher çıkardılar.

Aynacı ustası ve kızı, cevheri alıp eve geldiler. Cevherden on ayna istediler. Cevher dönüştü ve on ayna tezgâhın üze-

rine sıralandı ve gene cevher arttı. Artan cevher, tam dünkü kadardı. Artan cevheri de dönüştürdüler. On bir ayna hazırdı. Torbacıya on bir aynayı verdiler. Torbacı on birinci aynanın karşılığını da ödedi.

"Bu nasıl oluyor? Neden cevher artıyor?" diye sordu kızı aynacı ustasına.

Usta,

"Cevher bölündüğü zaman, dönüşme gücü azalıyor. Bölünmeyen toplu cevher, daha çok dönüşüyor."

"Evet," dedi kız. "Cevher bölündüğünde on ayna elde edilirken, toplu cevherden on bir ayna elde ediliyor."

Bir süre düşündüler. İkisi de aynı şeyi düşünüyordu. Artan cevherden yirmi marka elde ediyorlardı. Bu yirmi markayı koldaki çocuklarla üleşmeli miydiler? İkisi de bunu düşünüyordu. Üleşirlerse, o zaman her çocuk yirmi marka değil yirmi iki marka almalıydı. Birbirlerine hiçbir şey demeden aynı şeyleri düşündüler.

Dünya dönüyor, aynacı ustası ve kızı düşünüyorlardı. Bir ara birbirlerine baktılar ve ikisi birden,

"Artan cevheri bizden başka kimse bilmiyor," dediler.

Ve birbirlerine gülümsediler ve uyudular.

Dünya dönüyordu...

Kale içinde herkes aynadan söz ediyordu. Aynada kendisini ilk kez gören her kaleli çocuk, aynı şeyi düşündü:

"Ben hiçbir çocuğa benzemiyorum. Ben bütün çocuklardan başkayım."

Saray aydınları da böyle düşündüler. Ama düşündüklerini söylemediler.

"Ayna çok önemli bir buluş. Aynaya bakan her çocuk kendisinin başkan olmadığını görecek. Ancak bir kişi aynaya baktığında, kendisinin başkan olduğunu görebilir. O da sayın başkanımızdır," dediler.

Başkan, bu sözlerden çok hoşnut oldu. Ülkedeki bütün cam ustaları saraya çağrıldı. Onlara aynalar gösterildi ve hepsine yalnızca cevheri aynaya dönüştürmeleri buyuruldu.

Bütün ülkede on tane cam ustası vardı.

Cam ustalarının üçü birinci köyde, üçü dokuzuncu köyde otururdu. Geri kalan dört cam ustasının her biri bir başka köyde otururdu. Ustalar köylerine geldiler. Ustalar kendileri ile deliğe giren çocuklara aynaları nasıl yapacaklarını anlattılar ve o günden sonra bütün cam ustaları, ayna dönüştürdü.

Kale içinde herkes bir ayna sahibi oluyordu. Ve kale içindekiler hep aynı şeyleri düşünüyorlardı.

"Ben hiçbir çocuğa benzemiyorum. Ben bütün çocuklardan başkayım."

Ama bu tehlikeli bir düşünceydi. Çünkü başkalık, yalnızca başkana aitti. Ama kale içindeki eğlence yerlerinde ve kumarhanelerde ve kahvelerde yavaş yavaş bu düşünce konuşulmaya başlandı.

Torbacı her gün gidiyor ve aynacı ustasından on bir aynayı alıyordu.

Bir gün gene on bir aynayı aldı, tam kaleye gidecekken, birden durdu.

"Vay canına," diye düşündü. "Öteki çocuklar günde on ayna dönüştürebilirken, bu aynacı ustası nasıl oluyor da on bir ayna dönüştürebiliyor?"

Torbacı, gerisin geriye döndü ve aynacı ustasının karşısına dikildi.

"Usta, sana bir sorum var," dedi. "Sen nasıl oluyor da on aynalık cevherden, on bir ayna dönüştürüyorsun?"

Aynacı ustası, önce bir şey demedi. Sonra,

"Öteki cam ustalarına bir şey söylemezsen, anlatırım," dedi.

"Söz. Kimseye söylemem, sen anlat," dedi torbacı.

Aynacı ustası, olanları anlattı.

“İşte böyle torbacı, toplu cevher, bölünmüş cevherden daha çok mala dönüşüyor.”

“Vay canına,” dedi torbacı.

Ve kaleye gitti. Aynalarını sattı. Ve artan cevheri düşündü.

Aynacı ustası, torbacıya gizli bilgisini açıkladıktan sonra, demirci ustalarından birine gitti ve toplu cevheri ve artan cevheri ona da anlattı.

Demirci ustası da, ertesi gün, toplu cevher dönüştürmek için saraydan bir izin belgesi aldı.

Demirci ustası, bildiklerini bir kumaş ustasına anlattı.

Ve kumaş ustası da, toplu cevher dönüştürmek için bir izin belgesi aldı saraydan.

Ve birinci köyde çeşitli ustalar, toplu cevher dönüştürmek için izin belgeleri aldılar.

Kolbaşılar kendi köylerindeki ustalara toplu cevher dönüştürme izni verdiler.

Toplu cevher dönüştürme izni alanlar, her gün yirmi marka kazanıyorlardı. Ama birlikte deliğe girdikleri çocuklar bunu bilmiyorlardı. Bunu saray da bilmiyordu. Kaleliler de bilmiyordu.

Bunu bir tek ayna alan torbacı biliyordu. Gece gündüz bunu düşünüyordu.

Ayna alan torbacı, kimselerle konuşmaz oldu. Torbacıların kızları vardı. Kale içinde evleri vardı. Kale içinde kahveler vardı ve eğlence yerleri vardı. Torbacı, kendi kızları ile de konuşmuyor, kale içindeki kahvelere ve eğlence yerlerine gitmiyordu. Torbacı aynalarını sattıktan sonra, aynacı ustasının ve izin belgeleri olan öteki ustaların yanlarına gidiyordu.

İzin belgesi alan ustalar, aralarında anlaştılar ve saray görevlilerine marka verdiler. Ve saray onların, istediklerini yaptı ve başkalarına izin belgesi vermedi.

Dünya dönüyordu...

Aynacı ustası, bir gün küçük cep aynaları dönüştürdü. Bunlara

iki markalık cevher gidiyordu. Aynalar iki markadan satışa çıkarıldı. O zaman kale dışındaki çocuklar da ayna alabildiler. Ve aynacı ustasının kapısı ayna almak için bekleyen çocuklarla doldu.

Aynacı ustası günde on bir ayna dönüştürebiliyordu.

Öteki cam ustaları da ayna dönüştürdüler. Ama cam ustalarının toplu cevher dönüştürme izinleri yoktu. Bu ustalar cevheri ona bölüyordu ve her çocuk kendi cevherini aynaya dönüştürüyordu. Her çocuk beş cep aynası dönüştürüyordu.

Kale dışındaki çocuklar, ayna edinmek için birbirlerini çiğniyorlardı.

Ve çocuklar aynada ilk kez kendilerini gördüler ve kendi kendilerine,

"Ben öteki çocuklara benzemiyorum," dediler. "Ben öteki çocuklardan başkayım."

Aynacı ustası, durmadan ayna dönüştürüyor ve bütün köylerde çocuklar, kahvelerde, eğlence yerlerinde ve evlerde ayna üzerine konuşuyorlardı. Dışarda yürürken bile aynalarına bakan çocuklar vardı. Ve aynaya bakıp dalanlar birbirleri ile çarpışıyor ya da düşüyorlardı. Ve çocuklar durmadan ayna istiyorlardı.

Aynacı ustası, kapıda bekleşen çocuklara bakıyor ve kızına,

"Daha çok ayna dönüştürmenin bir yolu olsa, zengin olurduk, biliyor musun," diyordu.

Ve her gün bunun yolunu arıyordu. Bir gün, birdenbire,

"Acaba, başka çocukların cevheri bizim cevherimizle bütünleşir mi?" dedi.

Ve hemen dışarı fırladı. Elinde cevheriyle gitmekte olan çocuklardan birisinin yolunu kesti ve cevherini yirmi markaya kendisine satmasını istedi.

Çocuk,

"İyi ama, benim cevherim senin eline gelmez ve sen benim cevherimi dönüştüremezsin. Neden benim cevherimi satın almak istiyorsun?" dedi.

Aynacı ustası,

“Ben dönüştürmek için istemiyorum. Sen cevherini bana sat. Gerisine karışma,” dedi.

“Sen bilirsin,” dedi çocuk.

Birlikte aynacı ustasının evine gittiler. Çocuk cevheri tezgâhın üzerine bıraktı. Aynacı ustasından yirmi marka aldı ve sevinerek gitti.

Çocuk gider gitmez, aynacı ustası kendi cevherini eline aldı ve tezgâhtaki cevherin üstüne değdirdi. Cevherlerin bütünleşip iki kat büyüklükte tek bir cevher olduğunu gördü.

“Yaşasın! Bütünleşti!” diye bağırdı.

Cevheri eline aldı. Ve cevher eline geldi. Cevheri aynaya dönüştürdü ve bütün cevher, ışığını saçıp aynaya dönüştü.

Aynacı ustası sevinçten havalara uçuyordu. Aynacı ustasının kızı,

“Neden bu kadar seviniyorsun?” diye sordu.

“Zengin olacağız! Çok zengin olacağız! Onun için seviniyorum!” dedi. Sonra birden durdu. “Ama, bunu bizden başka kimse bilmemeli,” dedi.

“Bilirlerse ne olur?” diye sordu kız.

“Kafanı kullansana. Cevherlerin bütünleştiğini bizden başka kimse bilmiyor. Yirmi marka verip, on çocuğun cevherini alırsak, bu kez de günde kırk marka kazanırız. İşte bunun bir yolunu bulmalıyız. Bulabilirsek zengin olduk gitti demektir.”

Ve o günden sonra aynacı ustası kimseyle konuşmaz oldu. Gece gündüz düşünüyordu.

Ve bir gün demirci ustasına gitti. Günlerce iki usta karşılıklı oturup bir şeyler konuştular.

Dünya döndü...

Bir gün bütün çocuklar, aynacı ustasının evine bir oda eklediğini gördüler.

Geceleri demirci ustası ve aynacı ustası, evde bir şeyler yapmaya başladılar.

Yeni yapılan odaya, hemen duvarın dibine bir kasnak yerleştirdiler. Duvarda alt alta iki delik açtılar. Bitişik odaya bir başka kasnak daha yerleştirdiler. Bu kasnağın bir de kolu vardı. Kasnakların yanlarında ayaklar vardı. Kasnaklar yere değmedikleri için çevirince dönüyorlardı. Yeni yapılan odada ince uzun bir kumaşı demirci ustası üst delikten öbür odaya uzattı. Aynacı ustası kumaşı içerden tuttu. Demirci ustası kumaşı kasnağa doladı ve öteki ucunu alt delikten geçirip aynacı ustasına verdi. Aynacı ustası, kumaşı kollu kasnağın altından geçirdi ve kumaşın iki ucunu kız sıkı sıkı dikti. Demirci ustası da geldi ve kollu kasnağı birlikte geriye doğru çektiler. Kumaş, iki kasnağın arasında iyice gerginleşti. O zaman kollu kasnağı yere sımsıkı tutturdular. Kasnağın kolunu çevirdiler. Kasnak döndü ve kumaşı döndürdü. Kumaş üst delikten odaya giriyor, alt delikten bitişik odaya dönüyordu. Ustalar çok sevindiler. O zaman kollu kasnağın tam arkasına ayaklı bir sehpa koydular ve iyice kumaşa yaklaştırdılar. Ama değdirmediler. Sehpanın tam ucuna, aynacı ustası kendi cevherini koydu. Demirci ustası kendi cevherini aldı ve bitişik odaya geçti. Cevheri kumaşın üzerine bıraktı. Duvarı tıklattı. O zaman aynacı ustası kolu yavaş yavaş çevirdi. Ve kumaş üst delikten içeri girmeye başladı. Ve cevher de delikten içeri girdi. Kumaşın üzerinde gelen cevher, sehpanın üzerindeki aynacı ustasının cevherine değdi ve değer değmez de cevherler sehpanın üzerinde bütünleştiler. Aynacı ustası ve kız sevinçle birbirlerine sarıldılar. Bu arada demirci ustası da koşarak içeri girdi.

“Başardık! Başardık! Artık zengin olacağız!” diye bağırmaya ve dans etmeye başladılar.

Aynacı ustası, yeni yapılan odadaki deliklerin çevresini bütün aynayla kapladı.

Dünya döndü ve sabah oldu...

Aynacı ustası, çocukların cevherini yirmi markaya satın alacağını duyurdu. Ve çocuklar hemen aynacı ustasına geldiler. Aynacı ustası, gelen çocukları teker teker aynalı odaya aldı. Çocuklar cevherlerini kumaşın üstüne koydular ve dışarı çıktılar. Aynacı ustası, o çocuğun markalarını verirken, içeri odada kız, kolu çevirdi ve cevher arkaya geçip, odadaki cevherle bütünleşti.

Ve o gün, aynacı ustası yirmi çocuğun cevherini yirmişer markadan satın aldı. Ve o gün kırk marka kazandı.

Dünya döndü...

Ve her gün aynacı ustasının kapısında, ellerindeki cevherleri satmak için çocuklar bekleştiler.

Torbacı, cevherlerini satan çocukları gördü.

Torbacı, bir süre sonra, demirci ustasının kapısında da cevherlerini satan çocuklar gördü.

Ve çocuk ülkesinde kasnaklar dönmeye başladı.

Ve torbacı bir süre sonra, cevher bütünleştirme izni olan bütün ustaların evlerini büyüttürdüğünü ve başka çocukların cevherlerini yirmi markaya aldıklarını gördü.

"İçeride neler oluyor, bunu öğrenmeliyim," dedi ve saraya gitti.

Dünya dönüyordu.

Ve kasnaklar da dönüyordu.

Torbacı, birkaç saat sonra saraydan geldi ve aynacı ustasının evinin yanında durdu. Çocuklar ellerinde cevherleriyle kapının önünde bekliyorlar, teker teker içeri giriyorlar, ama çıktıklarında ellerinde cevher olmuyordu.

Tam bu sırada, polisler ve saray görevlileri geldiler. Aynacı ustasını ve kızını alıp götürdüler. Çocukları da dağıttılar.

O zaman torbacı eve girdi. Birinci odada kasnaktan dolanan kumaşın üzerinde bir cevher duruyordu. Cevheri tutmak istedi. Ama cevher ele gelmiyordu. Sonra ikinci odaya girdi.

Bütünleşmiş cevheri gördü. Kasnağın kolunu çevirdi. Birden üstteki delikten cevherin girdiğini gördü. Kumaşla birlikte cevher de hareket ediyordu. Kolu çevirmeye devam etti ve şaşkınlık içinde, cevherlerin bütünleştiğini gördü. O zaman neler olduğunu anladı. Usulca evden çıktı.

Torbacı, kaleye giderken, aynacı ustası ile kızının geldiklerini gördü.

"Ne oldu?" diye sordu torbacı.

"Bir yanlışlık olmuş. Önemli değil," dedi aynacı ustası.

Dünya dönmesini sürdürüyordu.

Ve çocuk ülkesinde kasnaklar dönüyordu.

Bütün köylerde cevher bütünleştirme aracı olan ustalar gün günden zenginleştiler. Oturmak için yeni ve güzel evler yaptırdılar. Eski evlerini yalnızca cevher bütünleştirmek ve dönüştürmek için kullandılar.

Cam ustalarından birisine cevher dönüştürme izni verildiğini öğrenince, bütün araç sahibi ustalar, toplanıp kaleye gittiler. Aynacı ustası, başlarındaydı. Görevlilere her şeyi anlattılar ve cam ustalarına verilen izin belgesinin geri alınmasını istediler.

Görevliler, iznin gelircibaşı tarafından verildiğini, yapılacak bir şey olmadığını söylediler.

O zaman ustalar, topluca saray aydınlarından birisinin yeni açtığı büroya gittiler. Bu aydın, sarayın aldığı bütün kararları ve yasal kuralları biliyordu. Kale içindekilerden ve kale dışındakilerden saraya karşı haklarını arayanlar bu büroya geliyorlardı. O da bilgisini belirli bir marka karşılığında kiralıyordu. Ve saray mahkemesine başvuruyor ve onların haklarını koruyordu. Çünkü o sarayın bütün kurallarını, bütün kararlarını biliyordu. Ve bu kural ve kararlardan birisi de, saray mahkemesine yalnızca kendisinin ve birkaç saray aydınının başvurabileceği idi.

Ustalar, saray mahkemesine başvurması için aydınla anlaştılar ve ona kırk marka verdiler.

Ama cam ustası, yepyeni iki odalı bir ev yaptırmıştı bile. Ve evin içinde bir cevher bütünleştirme aracı vardı. Bütün bunlar

çok marka demekti. Ustalar, cam ustasının hiç parası olmadığını biliyorlardı.

Saray mahkemesinin, itirazı reddettiği gün, cam ustasının aynalarını alan torbacı ile ortak olduğunu da öğrendiler.

Torbacı ve cam ustası, evin duvarına bir tabela astılar:

TOR-CAM ORTAKLIĞI

AYNA YAPIMEVİ

Dünya döndü...

Ve bütün ülkenin altını üstüne getiren bir haber duyuldu:

Tor-Cam aynaları, öbür aynalardan daha ucuza satılıyordu. Yirmi markalık aynalar ondokuz markaya, iki markalık aynalar, on markacık daha ucuzaydı.

Ve Tor-Cam Ayna Yapımevi'nin önü bir anda yüzlerce çocukla doldu. Herkes ucuza satılan aynalardan alabilmek için birbirini çiğniyordu.

Aynacı ustası ve kızı, kendi yapımevlerinin önünde durdular ve çocukların ucuz ayna almak için birbirlerini çiğneyişini seyrettiler. Bir tek çocuk bile gelmemişti kendilerine. Bir tek ayna satamadılar. Aynacı ustası ve kızı dokunsanız ağlayacaklardı.

"Bu bir felaket," diye sızlandı aynacı ustası.

Tam yirmi çocuğun cevherini almışlar ve tam dört yüz marka vermişlerdi.

Tor-Cam aynaları bir anda satıldı. O zaman yapımevinin sahipleri kapının önüne çıktılar ve,

"Elimizde hiç ayna kalmadı. Ama ortaklığımız bu günden sonra hep ucuz ayna satacaktır. Yarın gene bekleriz," dediler.

Çocuklar dağılmaya başladılar.

Aynacı ustası, bunları duydu ve "biz de aynı fiyata satacağız, yoksa erir gideriz," dedi.

Ve dağılan çocuklara seslendi:

"Ucuz ayna almak isteyenler buraya! Ucuz aynalar burada!" diye bağırdı.

O zaman çocuklar, aynacı ustasının aynalarını kapıştılar. Çocuklar gittikten sonra aynacı ustası markalarını saydı. Birdenbire hayretle bağırdı:

"Zarar etmemişiz. Burada tam dört yüz on sekiz marka var. On sekiz marka kazanmışız."

O zaman aynacı ustası, işi anladı. İki markadan satsa, eline dört yüz kırk marka geçecekti. Kırk marka yerine on sekiz marka kazanınca, bu ucuza satmak oluyordu.

Aynacı ustası, kendisini kurtardı. Ama tek tek ayna dönüştürenler, neye uğradıklarını şaşırdılar. Yirmi markalık ayna dönüştürenler, aynalarını on dokuz markaya satmışlardı. Ve onlar aralarında dertleştiler:

"On marka vergi verdikten sonra elimize dokuz marka kalacak. On markayla zor geçiniyorduk, şimdi ne olacak?" dediler.

Neler olacağını hiçbirisi bilmiyordu.

Dünya döndü ve akşam oldu ve kasnaklar durdu.

Dünya döndü ve sabah oldu ve kasnaklar dönmeye başladı.

Ve bütün yapımevleri ve ustaları ucuzluğun gizlerini öğrendiler.

Ve bütün tek tek cevher dönüştüren çocuklar, mallarını bir marka ucuza sattılar. O zaman çocuklar cevherlerini mala dönüştürmediler ve cevherlerini satmak için yapımevlerine gittiler. Yapımevleri cevheri yirmi markadan alıyordu. Ama bütün çocukların cevherlerini alıp bütünleştirmeye araçlar yetişmiyordu. Cevher bütünleştirme araçları, bir günde en çok otuz çocuğun cevherini bütünleştirmeye yetiyordu.

Kasnaklar dönüyordu.

Ve çocuk ülkesini bir huzursuzluk kapladı.

Çocuklar cevherlerini yapımevlerine satabilmek için yapımevlerinin önlerinde kuyruklara giriyorlardı. Ve birbirlerini çiğniyorlardı.

Kasnaklar döndü ve bir gün inanılmaz bir haber duyuldu:

“Tor-Cam aynaları şimdi daha da ucuza!”

“Yirmi markalık aynalar şimdi on sekiz markaya! İki markalık aynalar şimdi yirmi markacık daha ucuza!”

Çocuk ülkesi, sanki depreme uğradı. Yer yerinden oynadı. Bütün çocuklar sokaklara döküldü.

Aynacı ustası, hırsından hüngür hüngür ağlıyordu.

Bütün çocuklar, topluluklar halinde bir araya gelip tartıştılar. Her kafadan bir ses çıktı. Ve bu sesler o kadar arttı ki, bütün polisler, görevliler, çocukların dağılmalarını istediler. Ama kimse dağılmıyordu. Polisler ve görevliler de bağırmaya başlayınca gürültü her yanı kapladı ve sarayın dördüncü katında koltuğunda uyuklayan başkana kadar ulaştı.

Saray kızları saklambaç oynuyordu ve başkan da koltuğunda, elinde aynası uyukluyordu. Ve işte tam uyuyacakken gürültüyü duydu ve koltuğundan fırlayıp bağırmaya başladı:

“Ne oluyor? Bu gürültü nedir? Yoksa, yoksa çocuklar mı ayaklandı? Yandım! Beni taş yapacaklar! Yüzbaşı! Yüzbaşı! Nereye gitti bu! Hangi cehennemde!..”

Yüzbaşıya haber verdiler. Yüzbaşı koşarak geldi.

“Gidin, dağıtın, yakalayıp kırbaçlayın!” diye bağırıyordu başkan.

Yüzbaşı, acele çıktı ve muhafızlarını aldı ve kale kapıları açıldı ve muhafızlar dışarı çıktılar. Ve önlerine geleni kırbaçladılar. O zaman herkes kaçışmaya başladı. Yüzbaşı, polislerden ve görevlilerden, neler olup bittiğini öğrendi. Yüzbaşı bu işe çok şaşırdı. Ama yüzbaşı herkes gibi şaşırmadı.

“Ee, yani bu kadar gürültü patırdı, bir ayna yüzünden mi?” dedi. Ve gidip başkana, “Önemli bir şey değilmiş sayın başkanım, bir yapımevi ucuza ayna satmış, hepsi bu. Ne olacak, görgüsüz çocuklar,” dedi.

Başkan,

“Yani bu kadar gürültü bir ayna yüzünden mi çıkmış? Ben de bir şey oldu sandım,” dedi.

Ve koltuğuna oturdu. Aynasını eline aldı. Kendini hayran hayran seyretti ve,

“Kimse gürültü edip beni rahatsız etmesin,” diye buyurdu.

Ve başkan koltuğunda uyuyakaldı.

Ama dünya dönüyordu ve kasnaklar da dönüyordu...

Aynacı ustası oturdu ve hesap yaptı:

“Bunlar delirmiş,” dedi kızına, “Aynayı on sekiz markadan satarlarsa, her on çocuk da kendi cebinden iki marka ödemesi gerekiyor. Göz göre göre zarar ediyorlar.”

Ama Tor-Cam zarar etmekte devam etti. Ve bütün yapımevleri zarar ettiler.

On çocuktan başkasının cevherini alamadılar.

Cevherlerini satan çocuklar ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Onlar da mal dönüştürüp zararına sattılar. Ellerinde sekiz marka kaldı.

İşte o zaman,

Tor-Cam yapımevinin sahipleri çocuklara dedi ki:

“Cevherlerinizi on dokuz markadan satın alırız.”

Ve işte o zaman çocuklar, cevherlerini on dokuz markadan sattılar.

Ve işte o zaman Tor-Cam, gene kazanmaya başladı.

Ama öteki yapımevleri bunu kısa zamanda öğrendiler.

Ve o zaman Tor-Cam fiyatı on yedi markaya indirdi. Ama çocukların cevherini on sekiz markadan aldı.

Yapımevleri arasında yarış kızıştı ve cevher çıkaran çocuklar, cevherlerinin gittikçe ucuzladığını gördüler.

“Bu gidişin sonu yok. Artık elimize beş marka geçiyor. Karnımızı doyuramıyoruz,” dediler.

Kasnaklar döndü ve çocuklar yoksullaştı.

Ama kasnaklar durmadı.

Ve bir gün şöyle bir haber duyuldu:

"Tor-Cam bundan sonra çocuklara eskisi gibi yine yirmi marka verecektir. Tor-Cam'a koşun."

Dünya döndü ve ertesi gün duyulan en son haber şuydu:

"Tor-Cam aynaları, yarı yarıya ucuzdur. Büyük aynalar on marka, küçük aynalar bir marka."

Ve sanki çocuk ülkesine bir bomba düştü. Bu seferki gürültü öyle büyüktü ki.

Koltuğunda şekerleme yapmakta olan başkan, koltuğundan yere yuvarlandı. Korkudan bütün saray kızları kaçışıyordu. Başkan, cevher çıkartan çocukların sarayı bastıklarını sandı ve bayıldı. Yüzbaşı, kalenin kapılarını kapattırdı. Dışardaki polisler ve görevliler uzaklara kaçıştılar. Kalenin içi, gidip gelenlerle ve alabildiğine yüksek sesle tartışanlarla doluydu. Kalenin dışında ise, bütün çocuklar ne yapacaklarını bilmeden koşuşturup duruyor ve avaz avaz tartışıyorlardı.

Aynacı ustası, hüngür hüngür ağlıyor, kendini yerden yere atıyordu.

"İşte bu olamaz. Her şey olur ama bu olamaz. Hem çocuklara yirmi marka veriyor, hem de aynaları yarı yarıya ucuza satıyorlar. Aklım almıyor. Bu nasıl olabilir?"

Kızı, onu durdurmaya çalışıyordu, ama kendisi de bir yandan söyleniyordu:

"Bittik. Tükendik. Artık ben de yeniden deliğe gireceğim. Oysa ne güzel kurtulmuştum."

Bu sırada sarayda, başkan, yavaş yavaş kendine geldi. Elini kolunu oynattı. Kendisine bir çimdik attı ve acıyla bağırdı:

"Ay aman! Evet canım acıdı! Yaşasın, canım acıdı! Demek ki beni taş yapmamışlar!"

Aynasını eline aldı. Baktı.

"İşte ayna! Ayna doğru söyler! Ben taş değilim! Ben başkanım!"

Yüzbaşı geldiğinde, başkanı aynayla konuşur buldu. Ve başkana olanları anlattı:

"Bu nasıl olabilir? Çocuklara yirmi marka veriyor, ama aynayı on markaya satıyorlar. Olacak iş değil."

Dünya döndü, ama aynacı ustası o gece hiç uyumadı. Sabaha kadar düşündü.

Ve sabah oldu.

Aynacı ustasının kızı,

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu.

Aynacı ustası,

"Artık kendi kolumuzdaki çocukların dışındakilerin cevherlerini alamayız," dedi.

Aynacı ustası ve kızı, dışarı çıktılar ve kendi kollarındaki çocukların dışındakilerden cevher almayacaklarını duyurdular. Ve bütün çocuklar cevherlerini satmak için Tor-Cam yapımevinin önünde birikti.

Aynacı ustası, kızı ve öteki sekiz çocuk, deliğe girip cevher çıkarttılar. Aynacı ustası, içeri girdi ve cevheri aynaya dönüştürdü. On bir ayna dönüştü. Orta boy aynalardı bunlar. Aynacı ustası dışarı çıktı ve kendisini bekleyen çocuklara,

"Arkadaşlar," dedi. "Bildiğiniz gibi Tor-Cam aynayı on markadan satıyor. Bizler de on markadan satacağız. Böylece hepimiz saraya vergilerimizi verebilelim. Vergimizi vermezsek, bizi zindana atarlar."

"On markayı saraya verirsek ne yiyip ne içeceğiz?" diye sızlandı çocuklar.

Aynacı,

"Ben sizlere üçer-et çorbası hazırlatacağım. Günde üç öğün üçer-et çorbası içeceğiz. Başka çaremiz yok. Yirmi markalık ayna on markaya satılırsa, bundan başka ne yapabiliriz?"

Çocuklar düşündüler ve başka çıkar bir yol bulamadılar. Vergilerini vermezlerse zindanı boylayacakları belliydi.

Ve o gün aynacı ustası ve kızı ve yanlarındaki sekiz çocuk, üçer-et çorbası içtiler.

Ve öteki cam ustasının yanındakiler de aynı şeyleri düşündüler ve onlar da üçer-et çorbası içtiler.

Birinci köyde zaten üç ayna yapımevi vardı.

Dünya döndü ve akşam oldu ve sabah oldu...

Aynacı ustası ve yanındakiler gene deliğe girip cevher çıkarttılar. Aynacı ustası, cevheri on bir aynaya dönüştürdü. On markadan sattı. Ellerinde on marka kaldı. Bu on marka ile on çocuk için, üçer-et çorbası yaptılar. Tam çorbalarını içerlerken, Tor-Cam'ın sahipleri yanlarına geldi.

"Neden üçer-et çorbası içiyorsunuz?" diye sordular.

Çocuklar, gelenlere kızgın kızgın baktılar. İçlerinden birisi,

"Ne yapalım. Ölmeyecek kadar bir şeyler yemek zorundayız. Gücümüz üçer-et çorbasına yetiyor," dedi.

Tor-Cam'ın sahipleri,

"Bizim için çalışırsanız, her birinize günde beş marka veririz. Vergilerinizi de biz öderiz," dediler.

"Vergilerin dışında beş marka mı vereceksiniz?"

"Evet, beş marka. Üçer-et çorbasının yerine beş marka alacaksınız. Ama günde iki kez deliğe gireceksiniz. İki kez cevher çıkartacaksınız."

Çocuklar düşündüler. Ve,

"Olur, kabul ediyoruz," dediler.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi, "çocuklar ölmesin ve girip cevher çıkartabilsin diye üçer-et çorbasının yerine, marka verilmiş ve zamanla bunun adı değişmiş ve 'ücret' olmuş."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Ve çocuklar, kalkıp Tor-Cam'ın sahiplerinin arkasından gittiler.

Aynacı ustası ve kızı orada kalakaldılar. Kız ağlamaya başladı,

"Artık topluluğumuz da dağıldı. Açlıktan öleceğiz," dedi.

Aynacı ustası, gülmeye başladı. Kız şaşırdı ve ustaya baktı. Ama usta durmadan gülüyordu. Karnını tuta tuta gülüyor, yerlerde debeleniyordu. Kız çok korktu. "Eyvah, delirdi," diye düşündü. Aynacı ustasını sarsmaya, kendine getirmeye çalıştı. Ve aynacı ustası, birden durdu ve gülmedi ve,

"Açlıktan ölmeyeceğiz. Tersine çok zengin olacağız," dedi.

Bu sözleri öyle hırsla söyledi ki, kız daha çok korktu.

Aynacı ustası,

"Göreceksin, bu namussuzları yok edeceğim," dedi.

Kız hiçbir şey anlamadı.

"Sana ne oldu? Kendine gel. Dediklerinden hiçbir şey anlamıyorum," dedi ağlayarak.

Aynacı ustası,

"Ağlama. Beni dinle," dedi. "Bunların ne yaptıklarını anlamadın mı? Bir aynanın on markaya nasıl satıldığını anlamadın mı?"

"Hayır," dedi kız. "Hiçbir şey anlamadım."

"Akıllım," dedi aynacı ustası. "Çok basit. Bir çocuğu iki kez deliğe sokuyorlar. O zaman her çocuk iki kat cevher getirmez mi?"

"Getirir."

"İki kat cevherden, iki ayna dönüşür. Çocuklara beş marka verecekler. On marka da vergileri. Ne etti? On beş marka. İki aynalık cevhere kaç marka ödemiş oldu?"

"On beş marka."

"Aynaları on markadan satınca, eline ne geçecek? Yirmi marka. Demek ki her çocuktan beş markalık cevher arttırıyorlar."

"Ama bu arsızlık," dedi kız.

"İşte bütün sorun burada ya. Marka kazanmanın tek yolu, artan cevher elde edebilmek."

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“İşte,” dedi, “işte o günden sonra bu arsızlığı yapmayan, kârsız kalmış. Bu arsızlığa sonradan ‘kâr’ demişler.”

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

“Birikmiş kaç markamız var?” diye sordu aynacı ustası. Kız düşündü:

“Beşyüz markadan biraz çok.”

“İyi. Demek otuz çocuk alabiliriz.” Sonra düşünmeye koyuldu. Birden, “Buldum!” diye yerinden sıçradı. “Sen şimdi git, her yeri dolaş, yarın otuz çocuğun cevherini alacağız. Ben birisini göreceğim.”

Ve aynacı ustası, doğru torbacılardan birisinin yanına gitti. Aralarında bir şeyler konuştular.

Sonra torbacı, kalkıp kaleye gitti. Kalede saray aydınlarından birisini buldu. Torbacı, ona bir şeyler anlattı. O zaman saray aydını, başını salladı ve,

“Olur. Bana getir,” dedi.

Torbacı, sevinçle ayrıldı ve kaleden dışarı çıktı.

Aynacı ustası onu bekliyordu. Torbacının geldiğini görünce, heyecanla ayağa kalktı. Torbacı,

“Tamam. Yarın gelir alırım,” dedi.

Aynacı ustası, neredeyse sevincinden uçacaktı.

Koşarak eve geldi. Kızı evde bekliyordu. Aynacı ustasını görünce,

“Tamam,” dedi. “Dediğin gibi, gidip aradım. Yarın otuz çocuğun cevherini alacağız.”

O zaman aynacı ustası, kıza, düşündüklerini anlattı.

Dünya döndü ve sabah oldu...

Aynacı ustası, erkenden kalktı. Ve evin duvarına bir tabela astı.

AY-CAM

YAPIMEVİ

Ve çocuklar geldiler.

Aynacı ustası,

“Vergilerinizin dışında her birinize beş marka vereceğim. Ve sizler benim için iki kez deliğe girip iki kez cevher çıkaracaksınız. Kabul ediyor musunuz?” diye sordu.

Çocuklar, üçer-et çorbası yemektense, beş marka kazanmaya dünden karar vermişlerdi.

O zaman aynacı ustası, onları iki topluluğa ayırdı. Birinci kez, kendisi de bir toplulukla deliğe girdi ve cevher çıkarttı. İkinci kez kendisi girmedi, yirminci çocuk, deliğe girdi. Aynacı ustası, çocukların çıkarttığı cevheri bütünleştirdi. Ve yirmi çocuğa, on beşer marka verdi. Ve hepsine üç yüz marka ödedi.

“Her gün geleceksiniz ve her gün benim yanımda çalışacaksınız.”

Aynacı ustası böyle dedi ve çocuklar dağıldılar.

Aynacı ustası içeri girdi. Yere bir bez serdi ve bütünleştirilmiş cevheri bu bezin ortasına koydu. Ve cevherden düşündüğü gibi bir aynaya dönüşmesini istedi. Kamaşan gözlerini açtıklarında, yerde koskocaman bir ayna gördüler. Böylece aynacı ustası, ülkedeki ilk boy aynasını dönüştürdü.

Torbacı geldi.

“Tamam mı?” diye sordu.

“Tamam. Gel bak,” dedi aynacı ustası ve torbacıya bu boy aynasını gösterdi.

Torbacı kendisini tepeden tırnağa aynanın içinde gördü. Aynacı ustası, bu boy aynasına tam kırk çocuğun cevherinin gittiğini söyledi ve oturup hesapladılar. Ve torbacı aynacı ustasına tam sekiz yüz seksen marka verdi. Torbacı, dışardaki adamlarını çağırdı. Boy aynasını bezlere sarıp bağladılar ve götürdüler. Aynacı ustasının kızı, şaşkın şaşkın bakıyordu. Bir günde tam beş yüz seksen marka kazanmışlardı. Aynacı ustası, dışarı çıktı, TOR-CAM’a doğru baktı ve,

“Sizi yok edeceğim!” diye mırıldandı.

Bu sırada torbacı, boy aynasını, saray aydınına gösteriyordu. Saray aydını, boy aynasına hayran hayran bakıyordu. Torbacı biraz dikkat edince, saray aydınının aslında hayran hayran kendisini seyrettiğini fark etti. Ama bir şey demedi. Saray aydını, torbacıya,

“Bu çok güzel bir ayna,” dedi ve torbacıya bin marka ödedi.

Dünya dönüyordu...

O gece sarayın dördüncü katında büyük bir eğlence vardı. Bütün saraylılar, en güzel elbiselerini giymişlerdi. Özellikle kızlar, birbirleriyle yarışırcasına güzel elbiseler giymişler, takılar takmışlar, kokular sürünmüşlerdi. Şamdanlarda yüzlerce mum yanıyordu.

Ve artık sarayda uşaklar vardı. Ve uşakların ellerinde tepsiler vardı. Ve tepsilerde çok güzel bardaklar vardı. Ve bardaklarda çeşit çeşit meyve suları ve içecekler vardı. Ve uşaklar bunları davetlilerin arasında dolaştırdılar. Beyaz örtülü masalarda çeşit çeşit yiyecekler vardı.

Ve artık sarayda bir orkestra vardı. Bunlar özel olarak saray aydınlarının arasından yetiştirilmişti. Ve onlar durmadan çalıyorlardı. Ve davetliler dans ettiler.

Ve salonda kahkahalar vardı. Davetliler eğlendiler. Kolbaşılar ayrı ayrı toplanıp konuştular. Ve saray aydınları, güzel sözler, güzel düşünceler söylediler. Bütün davetliler eğleniyordu.

Ancak başkan, bir tek o hiç eğlenemiyordu. Artık hiçbir şey onu eğlendirmiyordu. Başkanın canı sıkılıyordu. Ve elinde aynası, koltuğunda uyukluyordu.

Ve birden salona uşaklar kocaman bir şey getirdiler. Bu bezlerle sarılmış, iplerle bağlanmıştı. Görevliler, taşıdıkları şeyi getirip uyuklayan başkanın tam önüne koydular. O zaman saray aydını, başkana yaklaştı.

“Ülkemizin sayın başkanına, ülkede hiç kimsede olmayan

bir armağan getirdim. Lütfen kabul buyursunlar. Ve de göstermeme izin versinler," dedi.

Bütün salonda bir mırıltı duyuldu. Herkes görebilmek için yaklaştı. Ama saray aydını,

"Sayın davetliler, izin verirseniz, önce sayın başkanımız bir baksınlar. İzin verirlerse sizler de bakarsınız," dedi.

Başkan, yarı uykulu,

"İyi ya, açın bakalım neymiş. Belki can sıkıntımı biraz hafifletir," dedi.

O zaman saray görevlileri, ipleri çözdüler, bezleri açtılar. İşte o zaman, salondaki davetliler, başkanın şaşkınlıkla yerinden sıçradığını gördüler. Başkan boy aynasında kendisini tepeden tırnağa gördü. Ve kendisine hayran oldu. Salonda çıt çıkmıyordu. Herkes başkanın tuhaf hareketlerine bakıyordu. Çünkü onlar aynanın yalnızca arkasını gördüklerinden, ne olduğunu anlayamadılar. Ama başkan bir o yana dönüyor, bir bu yana dönüyor ve hayran hayran kendisini seyrediyordu. Davetliler, meraktan çatlayacak gibi oldular.

Ve saray aydını usulca başkanın yanına sokuldu.

"Sayın başkanımızın başkalığını bütünüyle gözler önüne seren bu armağanı kabul buyurursanız, kendimi bu ülkenin en mutlu kişisi sayacağım, efendimiz," dedi.

"Çok güzel! Çok sevindim!" diye bağırdı başkan.

Saray aydını,

"Acaba sayın başkanımız, saygıdeğer davetlilerine bu armağanı göstermek isterler mi?" dedi.

"Görsünler bakalım."

O zaman, görevliler, aynayı yavaş yavaş davetlilere doğru çevirdiler. Ve davetliler kendilerini aynada gördüler.

Dışarda, kale içinde oturanlar, dördüncü kattan çığlıkların yükseldiğini, bağrışmaların ve kahkahaların birbirine karıştığını duydular. Ve neşe bütün gece sürdü. Ve ertesi gün olanlar

bütün kalede duyuldu. Başkan, saray aydınına binlerce marka armağan vermişti. Saray aydını bir gecede zengin olmuştu. Ve bütün saraylılar boy aynası istiyorlardı.

Dünya dönüyordu ve kasnaklar dönüyordu.

Ay-Cam yapımevi, artık binlerce marka kazanıyordu.

Ve bir gün Ay-Cam, orta boy aynaları bir markadan sattı. Küçük aynaları on markacığa.

Ve Tor-Cam, bir hafta sonra kapandı.

Aynacı ustası, Tor-Cam'ın sahiplerine gitti ve yapımevini satın aldı.

Ve aynacı ustası o kadar zengin oldu ki, kale içinde, kendisine bir ev bile yaptırdı. Ve kızı ile birlikte kalede oturdu.

Ve olanlar başka malları dönüştüren yapımevlerinde de yinelendi.

Kasnaklar döndü ve bütün yapımevleri, çocukları ücretle çalıştırdılar ve onları iki kez deliğe soktular.

Kasnaklar döndü ve aynı malı dönüştüren yapımevleri birbirlerini yok etmek için kıyasıya yarıştılar.

Kasnaklar döndü ve bazı yapımevleri aynı malı dönüştüren kimi yapımevlerine dayanamadılar ve kapandılar. Ve ayakta kalan yapımevleri kapananları aldılar.

Kasnaklar döndü ve ayakta kalan yapımevlerinin sahipleri binlerce marka kazandılar ve kalede kendileri için evler aldılar ve kızları ile orada oturdular.

Ve bir gün kasnaklar dönmemeye başladı.

Ve kumaşlar eskidi. Kasnaklar bozuldu. O zaman kumaş yerine deri kullandılar. Ve kasnaklar deriyi döndürmedi. O zaman kasnaklara dişler açtılar. Ve deriye diş yerleri açtılar. Kasnağın dişleri derinin deliklerine girdi. Ve deriyi döndürdü. Ama kasnağı döndürmek için beş çocuk kasnağın kolunu çevirdi. Ve bu yeni araçlar için yapımevi sahipleri binlerce marka harcadılar.

Ve çocuk ülkesinde dişli kasnaklar dönmeye başladı. O za-

man kale içinde oturanlar, yapımevlerinin ne kadar marka kazandığını şaşkınlıkla gördüler. Ve kaleliler, yeni yeni yapımevleri açtılar. Birinci köyde ve dokuzuncu köyde, yapımevleri yerden biter gibi çoğalıverdi.

Kasnaklar döndü ve çocuk ülkesinde yapımevleri kendi mallarını satabilmek için ve karşılarındaki yapımevlerini yok edebilmek için öyle bir savaşıma giriştiler ki, en kanlı savaşlar bile bu kadar yıkıcı ve bu kadar acımasız olmamıştır.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Kasnaklar dönmelerini sürdürdüler.

Ve bir gün ikinci köyün pazarına, birinci köydeki yapımevlerinin yaptığı elbiseler geldi. Yirmi markalık bir elbise on markaya satıldı. Ve ikinci köydeki çocuklar, artık elbise satamadılar. Ve bunu öteki bütün mallar izledi.

İkinci köyün pazarlarında, birinci köyün yapımevlerinin malları satıldı. Ve ikinci köyün çocukları mallarını satamadılar.

İkinci köyün çocukları cevherlerini satmak istediler ama, ikinci köyde yapımevleri yoktu. O zaman ikinci köyün çocukları, birer ikişer, birinci köye kaçtılar.

Ve ikinci köyde açlık baş gösterdi.

İkinci köyün görevlileri, ikinci köyün kolbaşısına gittiler ve durumu anlattılar. Bu gidişle, kolbaşının köyü boşalacaktı ve kolbaşının hiç geliri kalmayacaktı. Kolbaşı ne yapacağını şaşırdı ve çok kızdı.

Ertesi gün birinci köyün mallarını ikinci köye taşıyan el arabaları ikinci köyün girişinde, görevlilerce durduruldu.

“Geçemezsiniz! İkinci köye malların geçişi yasaklandı!” dediler.

Malları taşıyan çocuklar, gidip durumu torbacılara haber verdiler ve yapımevlerine bildirdiler.

O zaman torbacılar ve yapımevi sahipleri koşarak geldiler.

“Bırakın geçsinler!” dediler.

Ama ikinci köyün görevlileri ve muhafızları onları geçirmediler. Ve mallar geri götürüldü.

İkinci köyün çocukları cevherlerini satabilmek için, birinci köye gitmek istediler. Ama ikinci köyün görevlileri yollarını kesti ve muhafızlar onları durdurdu.

Çocuklar,

"Bırakın geçelim," dediler.

Ama görevliler bırakmadılar.

Çocuklar köylerine geri döndüler.

Gene de mallarını satamadılar. Çünkü kaçak olarak mallar köye giriyordu.

Ve ikinci köyde çocuklar, gizli gizli toplanıp konuşmaya başladılar.

Dünya döndü ve kasnaklar döndü.

Ve her gün yığınla mal dönüştürüldü.

O zaman yapımevleri mallarını üçüncü köye gönderdiler. Ve bir süre sonra orada da aynı şeyler oldu. Ve üçüncü köyün kolbaşısı, malların ve çocukların geçişlerini yasakladı.

Ve üçüncü köyün çocukları da gizli gizli toplanıp konuşmaya başladılar.

Dördüncü köyde gene aynı şeyler oldu. Beşinci köye hem birinci köydeki yapımevlerinin malları getirildi, hem de dokuzuncu köyün malları getirildi. Ve orada da aynı şeyler oldu.

Altıncı, yedinci ve sekizinci köylerde de, dokuzuncu köyün yapımevlerinin malları geçiş izni alamadı.

Ve köylerde yoksulluk başladı.

O zaman kolbaşılar, cevher çıkartmayan çocukları zindana attılar ve cevherlerini zorla mallara dönüştürdüler ve mallarına el koydular.

Birinci ve dokuzuncu köylerde, mallarını satamayan yapımevleri birbiri ardınca kapanmaya başladı. O zaman yapımevleri yeni yeni mallar dönüştürmeyi denediler. Ve yapımevlerin-

den birisi saat dönüştürdü. Ve bir başkası bisiklet dönüştürdü. Bir başkası ise bir basımevi dönüştürdü. Her gün yeni yeni mallar dönüştü.

Gelircibaşı, yapımevi sahiplerinin ne kadar zengin olduklarını görüyordu. Ve bir gün aklı başına geldi. Demek kendi cevherini kendisi arttıran malı bulmuşlardı. Ve kendisine söylememişlerdi.

Ve gelircibaşı adamlarını yolladı ve yapımevlerinin nasıl çalıştıklarını iyice öğrendi.

Ve arkasından saraydan yeni yeni buyruklar çıkmaya başladı:

Bir yapımevinin, dönüştürdüğü maldan başka türlü bir mal dönüştürmesi yasaklandı.

Yapımevi sahipleri saraya koştular ve,

"Bırakın istediğimizi yapalım," dediler.

Ve aydınların bir bölümü de bu görüşe katıldılar, ve,

"Bırakın yapsınlar," dediler.

Ama saray buna izin vermedi.

Gelircibaşı, bütün yapımevlerine düşman oldu. Çünkü onlar çok marka kazanıyorlardı. Ve kendisinden daha güçlü demektiler. Ve yeni bir buyruk çıkarttı:

"Bundan sonra yapımevleri, her çocuk için yirmi marka vergi vereceklerdir. Çünkü çocuklar iki kez deliğe girmektedirler ve bu yüzden iki kat vergi vereceklerdir."

Yapımevleri, ne yapacaklarını şaşırdılar. Birçoğu kapanmaya başladı. Ve bu yapımevlerinde çalışan çocuklar işsiz kaldılar.

Ve yoksulluk arttı. Ve her yanda hırsızlıklar çoğaldı. Hırsızlıklar o kadar çoğaldı ki, yakınmalar ta başkana kadar gitti. Başkan, polisbaşını çağırdı. Eğer hırsızlığı hemen önlemezse kendisini zindanda bulacaktı.

Başkan, polisbaşını iyice haşlayınca, polisbaşı soluğu ka-

lenin dışında aldı. O kadar kızgındı ki, burnundan soluyordu. Birinci köyün karakoluna doğru hızlı hızlı yürümeye başladı ve birden olduğu yerde kalakaldı. Karakol, tam pazar yerindeydi. Bir çocuğun usulca, bir tezgâha yaklaştığını gördü. Tezgâh başındaki çocuk, birisiyle konuşuyordu. Karakolun önünde bir polis oturmaktaydı. Yüzü tezgâha dönüktü. Hırsız çocuk, usulca polisin gözü önünde, tezgâhtan iki elma çaldı ve uzaklaştı. Polis hâlâ oturuyordu. Polisbaşı hışımla polisin arkasına yaklaştı. Polisin elinde bir ayna, kendisini seyretmekte olduğunu gördü. Bu yüzden hırsızlığı görememişti. Polisbaşı, aynayı aldığı gibi yere çaldı ve ayağının altında ezdi. Polis neye uğradığını şaşırdı. Polisbaşı o günden sonra polislere aynayı yasak etti.

Polisler, o zaman, ülkede olup biteni görmeye başladılar. Kale içinde ve kale dışında çok tehlikeli düşünceler dolaşıyordu:

"Her çocuk başkadır."

Polisler, durumu polisbaşına bildirdiler. O zaman polisbaşı bu düşüncenin izlenmesini buyurdu. Ve polisler kahvelere, eğlence yerlerine, aydınların toplandığı kulüplere gidip oturdular ve konuşulanları dinlemeye çalıştılar. Ama polislerin üniformaları vardı. Ve polisler gelince, herkes sözü değiştiriyordu. O zaman, polislerin bazıları üniformalarını çıkarttılar ve öteki çocuklar gibi giyindiler. Kale dışındakiler, kale dışındaki çocuklar gibi, kale içindekilerse kale içindeki çocuklar gibi giyindiler. Çok geçmeden birçok çocuk gizlice mimlendi ve onlar için gizli dosyalar tutuldu.

Ama kasnaklar dönüyordu.

Ve bir gün gizli polislerden birisi, bir kulübe gitti. Bu kulüpte genellikle aydınlar toplanırdı. Ve aralarında konuşurlar ve tartışırlardı.

Ve bir gizli polis, gizli bir toplantıyı gizlice dinledi.

Toplantıda, yapımevi sahibi üç kişi vardı. İki saray görev-

lisi ve dört aydın. Gizli polisle on kişiydiler. Aydınlardan birisi konuştu. Ötekiler onu dinlediler ve onu desteklediklerini belli etmek için başlarını salladılar. Gizli polis de başını salladı.

"Yeter!" dedi aydın. "Artık yeter. Herkesin aynası var. Herkes kendisine baksın. Başkalık her çocuğun hakkıdır. Çünkü her çocuk bir ötekinden başkadır. Başkalık yalnızca saraya ait olamaz. Bu ülkede eşitlik kurulmalıdır. Her çocuğun başkalığı onun doğal hakkıdır. Evet, arkadaşlarım, sarayın başkalığı kaldırılmalıdır. Bunu korkusuzca her yerde savunmalıyız. Artık daha fazla bekleyemeyiz."

"Elbette," diye söze karıştı yapımevi sahiplerinden birisi. "Elbette daha fazla bekleyemeyiz. Bıraksınlar yapalım. Bıraksınlar geçelim. Ülkenin kalkınması ve ilerlemesi buna bağlıdır. Artık sarayın başkalığı kaldırılmalıdır. Başkalık hepimizin hakkıdır."

Ve bütün gece konuşuldu ve gizli polis, gizlice bütün konuşulanları kafasına gizlice not etti.

Ve aydınlardan birisi,

"Şimdi size son yazdığım bir şiiri okuyacağım," dedi.

Ve okudu.

Toplantıya katılanlar, onu heyecanla alkışladılar. Aydın, şiirini bir daha, bir daha okudu. Ve gizli polis, bu gizli şiiri gizlice ezberledi.

Ve dünya döndü ve sabah oldu.

Ve gizli polis, gizlice polisbaşına geldi. Gördüklerini rapor etti.

Polisbaşı, duyduklarını gidip başkana ve yüzbaşıya ve gelircibaşıya anlattı.

Ve o gün gelen polis raporlarından, gizli şiirin bütün çocukların ağzında olduğunu ve bütün çocukların bu şiiri söylediklerini öğrendiler.

Ve polis harekete geçti.

O gece bir toplantıya hazırlanan aydınlar kulübü, polisçe

sarıldı. Ve gizli polis gene toplantıya katıldı. Aydınlardan birisi konuştu:

"Sarayın başkalığını kaldırıp herkese eşit başkalık hakkı tanımak için böyle oturup konuşmak yetmez arkadaşlar. Artık harekete geçmenin zamanı geldi."

Tam bu sırada salona polisler doluştu. Ve içeridekileri teker teker yakaladılar. Bir tek gizli polisi yakalamadılar. O zaman yakalananlar, aralarında bir gizli polis olduğunu anladılar. Gizli polis,

"Demek saraya başkaldırıyorsunuz? Biz size başkaldırmak neymiş gösteririz," dedi.

Ve yakaladıklarını alıp zindana götürdüler. Ve sabaha kadar hepsini kırbaçladılar.

Haber kısa zamanda duyuldu.

Ve aynı gizli polis, bir başka toplantıya da katıldı.

Toplantıya katılanların, başkaldıranlardan olduğunu biliyordu. Ama toplantıya katılanlar, havadan sudan konuşuyorlardı. O zaman gizli polis, gizlice bir şey düşündü ve dedi ki,

"Arkadaşlar, boşa vakit geçirmeyelim. Böyle durmakla olmaz. Konuşmak gerek. Şimdi size bir şiir okuyacağım," dedi ve şiiri okudu:

O zaman toplantıya katılanlar, birbirlerine baktılar ve teker teker ceplerinden küçük cep aynalarını çıkartmaya başladılar ve sırayla aynalarını çıkartıp masanın üzerine koydular. Sıra gizli polise geldi. Onun aynası yoktu. Ötekiler beklediler. Ama ayna çıkmadı.

O zaman birisi,

"Aramızda bir aynasız var," dedi.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi. "Polislere 'aynasız' demek buradan çıkmış."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

O zaman oradakiler gene havadan sudan konuştular. Ve gizli polis, açıkça ayağa kalktı ve açıkça oradan gitti. Gizli polis gidince, gizli toplantı başladı.

Ve kale içinde ve kale dışında gizli toplantılar yapıldı.

Sekizinci Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"Sekizinci masal burada biter," dedi.

Çocuklar, sekizinci masalı anlatmak için dağılmaya başladılar.

"Size masalı anlatan çocukla konuştunuz mu?" diye sordu, haber bekleyen çocuk. "Hani tarihçiyle konuşturacaktık o çocuğu?"

Masalı anlatan çocuk,

"Sordum," dedi. "Tarihçinin onunla neden görüşmek istediğini bilmek istiyor. Sen tarihçinin onunla neden görüşmek istediğini biliyor musun?"

"Bilmiyorum. Ama kesinlikle görmek istiyor o çocuğu."

"Git sor."

"Ne sorayım?"

"Neden o çocukla görüşmek istiyorsunuz, diye sor."

"Olur. Gidip sorayım."

Çocuklar ayrıldılar.

Masalı anlatan çocuk, dokuzuncu masalı öğrenmeye gitti.

DOKUZUNCU MASALIN GİRİŞİ

Çocuklar, masalı anlatan çocuğu heyecanla karşıladılar.

"Çabuk ol. Tarihçi seni bekliyor. Seninle görüşmesi gerekiyormuş."

Masalı anlatan çocuk, çok şaşırdı. Bunu hiç beklemiyordu.

"Nerede?" diye sordu.

"Okulda. Haydi yürü. Biz seni dışarıda bekleriz."

Hep birlikte okula gittiler.

Masalı anlatan çocuk, içeri girdi. Çocuklar onu okulun dışında beklediler.

Masalı anlatan çocuk, dışarı çıktığında, arkadaşları hemen çevresine toplandılar.

"Ne oldu? Ne dedi?" diye soru yağmuruna tuttular onu.

Masalı anlatan çocuk da tarihçiyle konuştuklarını anlattı:

"Bize masalı anlatan öbür çocuğu kesinlikle tanımak istediğini söyledi. Gidip getirmemi istedi, ama ben o çocuğu masaldan masala görebiliyorum. 'Bir dahaki masala getiririm' dedim. Artık bir yolunu bulup onu da getirmeliyim."

"Çok iyi olur. Biz de kendisini tanımış oluruz. Her neyse. Sen şimdi masalı anlat."

"Nerde kalmıştık?"

"Ve kale içinde ve kale dışında gizli toplantılar yapılmıştı..."

"Doğru," dedi masalı anlatan çocuk ve masalı anlatmaya koyuldu.

Bütün ülkede, bütün çocuklar durmadan aynı şeyleri duydular ve aynı şeyleri söylediler:

"Başkalık, sarayın hakkı olamaz! Bütün çocuklar başkadır! Sarayın başkalığı kaldırılsın! Eşitlik olsun."

Dünya dönüyordu.

Ve kasnaklar dönüyordu.

Ve bir gün dördüncü köyde, çocuklar ayaklandılar. Çocuklar polisleri kovaladılar ve görevlileri kaçırdılar.

Ve çocuklar, dükkânları bastılar. Çünkü açtılar ve karınlarını doyurmak istediler. Ve dükkânlardaki yiyecekleri ve içecekleri yediler içtiler. Ve bütün eşyaları yağmaladılar. Ve bütün gün sürdü bu.

Ve birden, kalenin dördüncü kapısı açıldı. Muhafızlar uzun kırbaçları ile kapıdan çıktılar. Ve köydeki çocukları kırbaçladılar. Çocukların her birisi bir yana kaçıştı. Polisler ve görevliler geldiler. Muhafızlar kaçanları yakaladılar. Ve polisler onları bağladı. Ve kulübelerine tıktı.

Ve akşam olduğunda, köyde kimse kalmadı. Muhafızlar ellerinde kırbaçları ile dolaştılar.

Bütün köylerde ve kale içinde, bu olup bitenler duyuldu.

Ve o akşam, sarayda bir toplantı yapıldı. Başkan ve kolbaşılar ve ileri gelenler toplandılar. O zaman polisbaşı,

"Aldığımız haberler, çok tehlikeli bir durum olduğunu gösteriyor. Bütün çocuklar tehlikeli düşünceler taşıyorlar. Ve bu düşünceleri, aydınlar ve yapımevi sahipleri yayıyorlar. Bunun için bütün köylere ve bütün çocuklara gözdağı vermeliyiz," dedi.

Başkan,

"Ne yapalım istiyorsun?" diye sordu.

O zaman polisbaşı düşündüklerini anlattı. Uzun uzun konuştular. Ve polisbaşının düşüncesine katıldılar.

Ve dünya döndü, sabah oldu.

Görevliler köylere dağıldılar ve her köyden on çocuk alıp kaleye getirdiler.

Dördüncü köyden yirmi çocuk getirildi. On tanesinin elleri kolları bağlıydı. Bağlı çocuklar bir çeşmenin üzerine çıkartıldı. Ve kale içindekiler, akın akın çeşmenin başına geldiler. Muhafızlar çeşmenin çevresinde el ele geniş bir çember yaptılar. O

zaman kolbaşılar, yüzbaşı, gelircibaşı, polisbaşı ve öteki ileri gelen saray görevlileri çeşmenin yanına geldiler. Muhafızları, onları çeşmenin yanına bıraktılar. Her yer tıklım tıklım doldu.

O zaman dördüncü köyün kolbaşısı ileri çıktı. Elinde cevher vardı. Cevher pırıl pırıl parlıyordu. Bir uğultu yayıldı. Ve seyredenler, elleri kolları bağlı çocukların taş yapılacağını anladılar. Kolbaşı, cevheri çocukların ayaklarının dibine bıraktı.

"Dinleyin!" diye bağırdı seyredenlere.

Herkes sustu.

Kolbaşı,

"Bizler kolbaşıyız! Ve bütün köyler bizimdir! Ve delik ve cevher bizimdir! Çünkü biz sizden başkayız! Biz sizlere, ışığı cevhere, cevheri her şeye dönüştürme izni verdik! Ve sizler ve bizler ve bu ülke, başkanımızındır! Başkanımıza ve bize karşı gelenler taş olacaktır!" dedi.

Çeşmenin üzerindeki çocuklardan birisi, birden bağırdı:

"Yalan söylüyorsun! Bütün çocuklar başkadır! Sizin başkalığınız yoktur! Sarayın başkalığına son!.."

Ve sözünü bitiremedi. Kolbaşı, cevheri dönüştürdü. Ve çeşmenin üzerindeki on çocuk taş oldular.

O zaman kalabalığın arasından bir ses yükseldi:

"Kahrolsun saray! Kahrolsun kolbaşılar!"

Ve bir anda bütün kalabalık dalgalandı. Bütün çocuklar, bağırmaya başladılar:

"Sarayın başkalığına son! Her çocuk başkadır! Kahrolsun saray!"

O zaman muhafızlar kırbaçlarını çektiler. Ve kalabalığı kırbaçladılar. Ve herkes kaçışmaya başladı.

Polisler, ellerine geçirdiklerini yakaladılar, zindana götürdüler.

Kalenin içinde kargaşalık akşama kadar sürdü. Ve polisler, eğlence yerlerini ve kahveleri ve kulüpleri kapattılar.

Köylerden getirilen çocuklar, gene köylerine gönderildiler. Ve çocuklar, gördüklerini anlattılar. Ve bütün çocuklar gözyaşı döktüler. Ve bütün çocukların içinde bir duygu belirdi. Bu duygu alevden yakıcı, kızgın yağdan keskin, iğneden delici ve dayanılmayacak kadar acıydı. Ve bu duygu çocuk ülkesinde bir çığ gibi büyüyordu. Ve döktükleri gözyaşları bu yakıcı duyguyu alev alev büyütüyordu. Çocuklar saraydan ve saraylılardan nefret ediyorlardı.

Aynı gece, başkan, sarayın dördüncü katında görülmemiş bir şölen verdi. Bütün saray şamdanlarla pırıl pırıl aydınlatıldı. Orkestra durmadan çaldı. Bütün saray eğlendi. Ve başkan, muhafızlara ve polislere yüzer marka armağan verdi. Ve yararlılık gösterenlere madalyalar taktı. Kızlar kahkahalar attılar ve muhafızların kahramanlıklarını övdüler. Ve topluluklar halinde bir araya geldiler ve aralarında o gün geçenleri tartıştılar.

Polisbaşı, çevresini saranlara,

"Her gün birkaç tanesini taş yapalım, bakın bir daha sesleri çıkar mı!" dedi.

Çevresindekiler onu alkışladılar.

Bir başka topluluk, saray aydınlarından birisi, kaçışan çocukların taklitlerini yapıyordu. Kırbaçlanan çocukların taklitlerini yapıyordu. Ve çevresindekiler kahkahadan kırılıyordu. Uşaklar ellerinde tepsiler, tepsilerde bardaklar, bardaklarda meyve suları, aralarda dolaşıyorlardı.

Bir uşak, elinde tepsisi, aydınlardan birisine yaklaştı ve tepsiyi uzattı. Aydın bir bardak aldı. Tam bu sırada uşak, dişlerinin arasından, usulca,

"Sabaha karşı, aynı yerde," diye fısıldadı.

Aydın, bardağını bir dikişte bitirdi ve bardağı bırakırken, aynı şekilde,

"Tamam," diye fısıldadı.

Dünya dönüyordu.

Sabaha karşı, derede balıklar, her gün yaptıkları gibi, kalenin üst yanındaki kanalın başında biriktiler. Balıklar, her gün sabaha karşı, kanalın başında birikirler ve kanaldan içeri girerlerdi. Kale duvarı, kanalın üstünden geçiyordu. Ama havuzlara su gelsin diye kapatılmamıştı. Balıklar, sabaha karşı kale içine girerler ve havuzlarda, şölen artıklarını yerlerdi. Ve balıklar her sabah bunu yaparlardı. Ve gene biriktiler.

Tam bu sırada dokuz çocuğun, suyun içinden usulca kanala girdiklerini gördüler. Dokuz çocuk, kanal boyunca ilerlediler ve duvarın dibine geldiler. O zaman suya daldılar ve kalenin içine geçtiler. Usul usul ilerlediler. Ve birinci havuza geldiler. Birinci havuzun başında bir kulüp vardı. Çocuklar havuzdan çıktılar. Gürültü etmeden, kulübün kapısına vardılar. Birisi kapıya aralıklarla üç kez vurdu. Kapı açıldı. Ve çocuklar içeri süzüldüler.

İçerde başka çocuklar da vardı. Burası geniş bir odaydı. Pencereler sıkı sıkı kapatılmıştı. Dipte küçük bir masa vardı. Masanın öte başında bir aydın oturuyordu. Kanaldan gelenler yandaki odada, kuru elbiseler giydiler ve odaya döndüler.

Masanın öte başında oturan aydın,

"Arkadaşlar," dedi. "Dokuz köyün temsilcileri de geldi. Şimdi toplantıyı açıyorum. Herkes düşüncesini ve temsil ettiği topluluğun görüşlerini bildirsin."

Kanaldan gelen çocuklardan biri söz aldı:

"Ben birinci köyden geliyorum. Bütün çocuklar, sarayın başkalığının kaldırılmasını ve çocuk ülkesinde eşitliğin ve özgürlüğün sağlanmasını istiyorlar. Biz hazırız," dedi.

İkinci köyün temsilcisi söz aldı ve aynı şeyleri söyledi.

Ve dokuz köyün temsilcileri söz aldılar ve aynı şeyleri söylediler.

O zaman yapımevlerinin temsilcisi söz aldı:

"Ben yapımevi sahipleri adına konuşuyorum. Bizler de sa-

rayın başkalığının kaldırılmasını ve her isteyen çocuğun istediği yere gidebileceği ve her çocuğun istediğini yapabileceği, özgür bir ülke istiyoruz. Biz de hazırız," dedi.

Onun ardından, torbacıların temsilcisi, onun ardından dükkân sahiplerinin temsilcisi, onun ardından saray görevlilerinin temsilcisi söz aldılar ve sarayın başkalığını kaldırmaya hazır olduklarını söylediler.

Toplantıyı yöneten aydın,

"Arkadaşlar, demek ki hepiniz sarayın başkalığının kaldırılmasından yanasınız," dedi.

"Kaldırılmasından yanayız," dediler odadakiler.

"Şimdi herkesin yapacağı işleri bir kere daha gözden geçirelim," dedi aydın.

Ve odadakiler, neler yapacaklarını uzun uzun tartıştılar.

Artık sabah olmak üzereydi. Balıklar aynı çocukların geldikleri gibi gittiklerini gördüler.

Bir balık, öteki balıklara,

"Bakın," dedi. "Sonra söylemedi demeyin, bu çocuklar gene bir şeyler yapacaklar."

Bütün balıklar, gördüklerini başka balıklara söylemek için dere içinde dağıldılar.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Polisler, zindandan dört çocuk çıkardılar ve onları birbirlerine bağladılar. Bu çocuklar dört aydındılar. Ve onlar sarayın başkalığı kalksın istiyorlardı. Dört aydın, bir çeşmenin yanına getirildi. Sarayın bütün pencerelerinden saray kızları seyrediyordu. Ve birdenbire dört bir yan çocuklarla doldu. Kale içinde bir anda herkes dört aydının taş edileceğini duydu. Ve herkes çeşme başına doğru koştu. O zaman muhafızlar gene çeşmenin çevresinde, çember oldular. Ve gelenleri çeşmeden uzak tuttular.

Gizli toplantıyı yöneten aydın ve arkadaşları, kalabalığın arasına karıştılar. Kale kapılarında birer muhafız vardı. Ve mu-

hafızlar birbirlerini görmüyorlardı. Çeşmenin çevresinde gittikçe artan bir kalabalık oluşuyordu. Sarayın pencerelerinden saray kızlarının kahkahaları geliyordu. Ve polisbaşı saraydan çıktı. Elinde cevher vardı. Yanında polisler vardı.

Tam bu sırada, kalabalığın arasından bir ses duyuldu:

"Arkadaşlarımızı taş yaptırmayacağız!"

Bu, toplantıyı yöneten aydındı. Aynı zamanda kalabalığın arasına karışmış olan öteki çocuklar her yandan bağırmaya başladılar:

"Kahrolsun saray! Sarayın başkalığına son!"

Kalabalık gene dalgalandı ve bütün çocuklar aynı şekilde bağırmaya başladı.

"Kahrolsun polisbaşı!" diye bir ses duyuldu.

Bu, gene aynı aydındı.

O zaman çocuklar, polisbaşına doğru hareket ettiler ve bütün muhafızlar kırbaçlarını çekerek çocuklara saldırdılar. Elleri bağlı dört aydın, çeşmenin yanında kalakaldılar. O zaman bazı çocuklar, onlara yaklaştılar ve iplerini çözdüler ve aydınları kaçırdılar. Duvarların üzerinde birdenbire ateşler yakıldı. Bu herkesi bir an şaşırttı. Ve kale kapısındaki muhafızlar, duvarlara çıkmaya başladılar. Muhafızlar kapıdan ayrılır ayrılmaz her kapıya bir saray görevlisinin koştuğunu kimse fark etmedi bile. Ve görevliler, kale kapılarını birbirinin ardınca açmaya başladılar.

Kale dışındaki köylerde çocuklar, ateşleri görür görmez, kapılara doğru koşmaya başladılar. Hepsinin ellerinde uzun ve kalın sopalar vardı. Ve çocuklar cevherlerinden dönüştürmüşlerdi bu sopaları. İlk önce dördüncü köyün çocukları kapıdan içeri girmeye başladılar. Arkasından bütün kapılardan çocuklar kaleye dolmaya başladılar.

"Kahrolsun saray!"

"Sarayın başkalığına son!"

“Eşitlik istiyoruz!”

Saray kızları, gelenleri gördüler, çığlık çığlığa sarayın içine kaçıştılar, pencereleri örttüler.

Öyle büyük öyle büyük bir gürültü vardı ki, deredeki balıklar bile duydu.

Ve aynı balık, öteki balıklara dedi ki:

“Ben size demedim mi? Bu çocuklar gene bir şeyler yapıyorlar.”

Muhafızlar ve polisler, kaçışmaya başladılar. Hepsi de saraya sığınmaya çalışıyordu.

Ve çocuklar onları kovaladılar. Muhafızların ve polislerin bir kısmını yakaladılar. Ötekiler saraydan içeri girip, kapıları kapadılar.

Çocuklar, sel gibi kalenin içini doldurdular.

“Zindana gidelim! Arkadaşlarımızı kurtaralım!” diye bir ses duyuldu.

Ve çocuklar zindana doğru akmaya başladılar. Zindanların kapıları açıldı. Zincire vurulmuş çocuklar serbest bırakıldı.

Zindandan çıkartılan aydınlardan birisi, bir çeşmenin üzerine çıktı.

“Arkadaşlar! Başardık! Bugünden sonra sarayın başkalığı kalmamıştır! Ve kale kapıları kırılsın! Zindanlar yıkılsın!” dedi.

Kalabalık bir anda gök gibi gürledi:

“Yıkılsın zindanlar!”

“Kırılsın kapılar!”

Ve kale kapıları ve zindanlar bir anda yerle bir oldu.

Şimdi her çeşmenin üstünde bir aydın vardı. Ve onlar avazları çıktığı kadar yüksek sesle bağırıyorlardı:

“Arkadaşlar! Sarayı devirdik! Sarayın başkalığı bitmiştir! Başkalık bütün çocukların hakkıdır! Yaşasın başkalık!”

“Yaşasın başkalık!” diye karşılık verdi kalabalık.

“Saraya girelim!” diye bir ses duyuldu.

Ve kalabalık, sarayın çevresini sardı. Ama sarayın kapıları sağlamdı. Ve çocuklar, kapıları aşamadılar. Çocuklar kapıları kırmak için çalışıyorlardı. Ve ikinci kattan muhafızlar ve polisler ve saraylılar, kazanlarla kızgın yağlar döktüler. Ve bir anda her yanı, yanmış deri kokusu ve çığlıklar kapladı. O zaman çocuklar sarayın pencerelerini taşa tuttular. Ve pencerelerden oluk gibi taş sarayın içine girmeye başladı. Pencere önünde kimseler kalmadı. Ama çocuklar taşı kesmediler.

Bunlar olurken, sarayın arkasındaki gizli kapılardan biri açıldı ve bir saray görevlisi, çocuklara bağırdı.

"Buradan gelin! Buradan!"

Ve çocuklar, küçük kapıdan saraya girmeye başladılar. Muhafızlar kırbaçları ile çocukları durdurmak istediler, ama çocuklar çığ gibi giriyorlardı, o ufacık kapıdan. İçeri girenler, öteki kapıları açtılar. O zaman muhafızlar, ikinci kata çekildiler. Birinci katın kapıları bir anda açıldı ve bir anda içerisi doldu.

Dördüncü katta, başkan, boy aynasının karşısına geçmiş, bağırıyordu. Ve yanında saray aydınlarından birkaçı ve saray kızlarından birkaçı vardı. Başkan bağırıyordu:

"Hani ayna doğruyu söylerdi! Ben başkan değil miyim! Benden başka kimse kendisini bu aynada başkan olarak görebilir mi!"

"Göremez efendimiz!" diyordu saray aydınları.

"Ama ben korkuyorum! Ve ağlıyorum! Çünkü bu vahşi çocuklar beni taş yapacaklar!"

"Evet, seni taş yapacaklar!" dedi saray kızlarından biri. "Sen öteki çocukları nasıl taş yaptıysan onlar da seni taş yapacaklar! Ve iyi olacak! Miskin başkan!"

Tam bu sırada çocuklar, dördüncü kata vardılar. Başlarında o gizli toplantıyı yöneten aydın vardı.

"Yakalayın şunu da, yanındakileri de!"

Çocuklar, atıldılar. Başkanı ve saray aydınlarını ve saray kızlarını yakaladılar.

“Bunları götürün, birinci kattaki odalara kilitleyin! Ve başlarında bekleyin! Bunları yargılayacağız! Ve cezalarını çocuklar verecekler! Götürün!” dedi.

O zaman çocuklar, yakaladıklarını alıp götürdüler.

O zaman aydın, dördüncü katta, yalnız kaldı. Çevresine bakındı. Ve boy aynasında kendisini gördü. Kendisini seyretti bir an.

“Ben hepsinden başkayım,” diye mırıldandı.

Sonra pencereye gitti ve dışarı baktı. Bütün çocuklar sarayın çevresindeydi. Kolbaşıları ve kızlarını ve saray görevlilerini ve torbacıları ve yapımevi sahiplerini yakalamaya başlamışlardı.

“Bu olamaz!” diye geçirdi içinden, ve pencereden kalabalığa seslendi:

“Arkadaşlar! Arkadaşlar beni dinleyin!”

Sesler kesilir gibi oldu.

“Arkadaşlar! Başkan ve bütün ileri gelen saraylılar yakalanmıştır! Ve sarayın başkalığı şu anda bitmiştir!”

Gökgürültüsü gibi bir ses yükseldi:

“Kahrolsun saray!”

Aydın, pencereden ellerini kaldırdı. Sesler yavaşladı.

“Arkadaşlar! Sarayın başkalığı için bütün ülke çocukları elbirliği ettiler. Ama görüyorum ki, bazı arkadaşlar, torbacıları ve yapımevi sahiplerini de yakalamışlar. Bu olmamalı. Bunu yapamazsınız. Yalnızca saraylılar ve kolbaşılar yakalanacaktır.”

Aşağıda bir sessizlik oldu. Birden cevher çıkartan çocuklardan birisi bağırdı:

“Sen kim oluyorsun be! Senden mi buyruk alacağız şimdi de!”

“Doğru! Bu da kim?”

“Neden sarayın penceresinde?”

“Yakalayın!”

Kalabalık gene saraya saldırdı. Ama sarayın birinci katı doluydu. Kimse içeri giremedi.

Bu sırada çeşmelerin birisinin üzerine bir çocuk çıktı. Bu, gizli toplantıdaki, birinci köyün temsilcisi olan çocuktu.

"Arkadaşlar," dedi. "Beni dinleyin. Susun ve beni dinleyin."

Birinci köyün çocukları kendi temsilcilerini tanıdılar,

"Susun dinleyelim!" dediler.

"Arkadaşlar! Ben birinci köyün gizli komitedeki temsilcisiyim. Saray elimizde. Ama böyle her kafadan bir ses çıkarsa, birbirimize düşeriz. O zaman saraylılar, gene bizi gafil avlayabilirler. Onun için, şimdi hemen gizli komitenin toplanmasını sağlayın. Ve gizli komitenin vereceği kararlara uyun. Birinci köyde benimle çalışan on arkadaş yanıma gelsin. Öteki temsilciler de kendi arkadaşlarını toplasınlar. Ve saraya gelsinler. Bütün arkadaşların ilk yapacağı şey budur. Komitenin toplanmasını sağlayın ve komitenin kararlarına uyun."

Temsilci çeşmeden indi. Ve yanına gelen on arkadaşını aldı ve saraya doğru yürüdü.

"Komiteye yol açın! Komiteye yol açın! sesleri duyuldu.

Temsilci ve yanındakiler saraya girdiler. Az sonra bütün komite üyeleri saraya geldiler ve yanlarındaki onar çocuğu da getirdiler. Ve gizli komite, sarayda ilk toplantısını yaptı. Komite temsilcilerinin birlikte çalıştıkları onar çocuk, muhafız ilan edildi ve bütün çocuklara duyuruldu. Ve eski muhafızların kırbaçları toplandı, yeni muhafızlara verildi.

Ve saray boşaltıldı.

Gizli komite, durmadan kararlar aldı.

Saray görevlilerinin temsilcisi, kendisi ile birlik olan çocuklardan yeni görevliler atadı.

Yeni bir polisbaşı seçildi.

Yeni polisbaşı, hemen çalışmaya girişti. Ve yeni bir polis kadrosu kurmaya başladı.

Sarayın dışında yağmalar başladı. Kolbaşıların evleri yağma edildi. Bazıları yakıldı. Yeni muhafızlar, saraylıları kapatmak için bazı evleri hapishaneye çevirdiler.

Dünya dönüyordu ve akşam oldu.

Ve meşaleler yakıldı.

Çocuklar topluluklar halinde dolaştılar.

Her çeşmenin üstünde bir aydın, söylev verdi. Başkalığın önemini anlattılar. Artık eşitlik sağlanmıştı. Bütün çocuklar birbirlerinden başkaydı. Başkalık hakkını, kimse artık çocukların elinden alamazdı.

Gizli komite bütün gece çalıştı.

Dışarıda çocuklar şenlik yapıyorlardı.

Ve dünya döndü ve sabah oldu.

Ve yeni mahkemeler kuruldu. Gizli komite, her mahkemeye bir yargıç atadı. Ve bütün çocuklar saraylılardan ve kolbaşılardan ve başkandan davacı oldu. Ve saraylılar yargılanmaya başlandı. Başkan ve kolbaşılar ve önde gelen saray görevlileri, özellikle polisbaşı, taş olmaya mahkûm edildi.

Ve yeni görevliler deliğe girip cevher çıkarttılar.

Ve sırayla başkan ve kolbaşılar ve saray ileri gelenleri ve ille de polisbaşı taş yapıldı.

Şimdi kalenin içinde, her çeşmenin üstünde, birkaç kişi taş olmuştu.

Bütün aramalara karşılık, gelircibaşıyı kimse bulamadı.

Gizli komite, gelircibaşının kesinlikle yakalanmasını istedi. Eski saray görevlileri sorguya çekildiler. Hiç kimse gelircibaşıya ne olduğunu bilmiyordu. Gelircibaşının kızları da ortalarda yoktu.

Ve gizli komite, sarayın bütün odalarını aradı. Sarayın bütün markaları yok olmuştu. Markaların saklandığı odada, ancak bir sandık marka bulabildiler. Oysa burada en azından on sandık marka olduğunu söylemişti eski görevliler.

Bütün ülkede gelircibaşının aranmasına devam edildi.

Taş olan saraylıları görmek üzere, köylerdeki çocuklar akın akın kale içine geldiler. Bütün çeşmelerin üzerinde taş olan

saraylılar vardı. Ve yeni yeni çeşmeler yapılmıştı. Ve gelen çocuklar, bunları teker teker gezdiler. Ve taş olanları birbirlerine gösterdiler.

"Bu kim?"

"Bu, sarayın dağıtımcıbaşısı. Şu yandaki de yüzbaşı."

"Bunlar da görevli."

"Bunlar da saray kızlarından."

"İşte bak bizim köyün sahibi, bu kolbaşıydı."

Ve çocuklar, bütün gün kalenin içinde taş olan saraylıları gezdiler.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi, "ilk müze o zaman ortaya çıkmış."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Akşama doğru bütün köylerde ve kale içinde görevliler, gizli komitenin birinci bildirisini, yüksek sesle okudular:

"Arkadaşlar, ülkemizi sarayın baskısından ve zulmünden kurtardınız. Sarayın başkalığına son verilmiştir. Artık, bütün çocuklar başkadır. Ve bu ülke bütün çocuklarındır. Yani hepimizindir. Onun için yağma ve hırsızlık olaylarına kimse karışmasın. Ve engel olsun. Ülkenin yönetilebilmesi için, komitenin ve görevlilerin çalışmalarına yardımcı olmak, herkesin görevidir. Arkadaşlar, açlığı ve yoksulluğu yok edebilmek için elimizden geleni yapmak zorundayız. Yarından başlayarak, herkesin kendine düşeni yaparak görevlerinin başına geçmesi gereklidir. Yarından başlayarak bütün köyler cevher çıkartmaya başlayacaktır. En kısa zamanda ülkemizin yönetimi için gerekli önlemler alınacaktır. Başıboşluk yasaktır. Sarayı devirdik. Yaşasın devrim.

Devrim Komitesi"

Kale içinde bu bildiriyi okuyan görevli, okumasını bitirince uzaklaştı.

Dinleyenler kendi aralarında tartışmaya başladılar.

Ve bir çocuk, kimseyle bir şey konuşmadı. Başını salladı. Ve birinci kapıya doğru hızlı hızlı yürümeye başladı. Duvar dibinde, büyük bir evin önünde durdu. Çevresine bakındı. Kapıyı iki kez çaldı ve durdu. Sonra bir kez daha çaldı ve gene durdu. Biraz bekledi, sonra kapıyı dört kez çaldı. O zaman kapı açıldı. Çocuk arkasına bakındı ve kapıdan içeri girdi. Kendisini karşılayan çocuk, cevher çıkartan çocuklar gibi giyinmişti. Oysa, bu çocuk eskiden saray uşaklarından birisiydi. Uşak, çocuğu aldı ve iç odaya geçirdi. Yerde bir halı vardı. Uşak, halının bir ucunu kaldırdı ve yana katladı. O zaman yerde bir kapak görüldü. Kapağı açtı. Aşağıya doğru inen bir merdiven görüldü. Gelen çocuk, merdivenlerden indi. Uşak kapağı kapadı ve halıyı örttü. Merdivenlerden inen çocuk, küçük bir odaya girdi. Karşıda bir kapı vardı. Çocuk, kapıyı aynı şekilde çaldı. Kapı açıldı. Çocuk içeri girdi. Burası büyük bir salondu. Ve salonda birçok çocuk vardı. Hepsi de cevher çıkartan çocuklar gibi giyinmişlerdi.

Oysa bu çocuklar, gelircibaşının, kızları, uşakları ve muhafızlarıydı.

Gelen çocuk, salonu geçti, karşıda bir kapı daha vardı. Kapıda iki muhafız duruyordu. Muhafızlar, çocuğa kapıyı açtılar. Ve çocuk geniş bir odaya girdi. Tam karşıda, cevher çıkartan çocuklar gibi giyinmiş gelircibaşı oturuyordu. Gelircibaşının yanında iki aydın vardı.

Gelen çocuk, duyduklarını ve gördüklerini teker teker gelircibaşıya anlattı.

Gelircibaşı anlatılanları dinledi. Sonra bir şey demeden yerinden kalktı. Ve yandaki bir kapıyı açtı. Küçük bir odaya girdi ve kapıyı arkasından kapattı. Küçük odada, dokuz sandık vardı. Gelircibaşı sandıklardan birisini cebinden çıkardığı bir anahtarla açtı. Sandık ağzına kadar marka doluydu. İçinden

bir avuç marka aldı. Sandığı kilitledi ve odadan çıktı. Elindeki markaları gelen çocuğa verdi ve,

"Şimdi birinci köye git. Ve orada kendi adına bir yapımevi kur. Her şey daha önce nasıl söylediysem öyle yapılacak," dedi.

"Başüstüne efendimiz," dedi çocuk ve odadan çıktı.

Gelircibaşı yerine oturdu. İki aydın ona bakıyorlardı. Aydınlardan bir tanesi, durmadan gözlerini kırpıştırıyordu. İkincisi de durmadan tırnaklarını kemiriyordu.

Gelircibaşı,

"Ne zaman bitireceksiniz, onu söyleyin. Tam otuz gündür sizi bekliyorum. Sizin için bu evi yaptım. Çalışmalarınızı kimse engellemesin diye yaptım. Binlerce marka harcadım. Şimdi bana kesin olarak söyleyin. O dediğiniz buluşu ne zaman tamamlayacaksınız?"

"Yarın yüz çocuğun cevherini alabilirsek ilk denemeyi yapabiliriz."

"Peki, yarın yüz çocuğun cevherini alın."

İki aydın, odadan çıktılar.

O zaman gelircibaşı, geçenleri bir bir hatırladı:

Günlerce önce, bu iki aydın gelircibaşıya geldiler. O zaman cevher bütünleştirme araçlarında kumaş yerine yeni yeni meşin deneniyordu. Ve meşin döndürülmesi çok zordu. Bu iki aydın, cevher bütünleştirme aracını, kendi kendine çalıştıracak bir buluşları olduğunu söylediler. Birisi durmadan kirpiklerini kırpıştırıyor, öteki boyuna tırnaklarını kemiriyordu. Ve gelircibaşıya düşündüklerini anlattılar. Ama deney yapmaları gerekiyordu ve bu deneyler için çok marka gerekliydi. O zaman, gelircibaşı, buluşlarını kendisinden başka kimseye söylemezlerse, istedikleri her şeyi yapacağını söyledi. O zaman iki aydın çok düşündüler. Yani birisi kirpiklerini kırpıştırdı, öteki tırnaklarını yedi ve dediler ki:

"Ama bu buluş çok önemlidir. Ve bütün çocuklar bundan yararlanmalıdır. Bunu yalnız siz bilirseniz, olmaz ki."

İki aydın böyle dediler ve birisi kirpiklerini kırpıştırdı ve öteki tırnaklarını kemirdi.

Ama gelircibaşı, onlara marka vermedi.

İki aydın evlerine gittiler ve çok düşündüler. Yani birisi bütün gece kirpiklerini kırpıştırdı, öteki bütün gece tırnaklarını kemirdi.

Ve ertesi gün gene geldiler ve gelircibaşının koşullarını kabul ettiler.

O zaman gelircibaşı, aydınların çalışmalarını kimse görüp anlamasın diye bu evi yaptırdı.

Ve aydınlar, burada kimse görmeden çeşitli deneyler yaptılar.

Gelircibaşı onlar için uşaklar ve hizmetçiler görevlendirdi. İlk ayaklanmalar başlayınca, teker teker marka dolu sandıkları buraya taşıttı.

Dördüncü köyden on çocuğun taş edildiği gün, bütün kızlarını ve hizmetçilerini ve uşaklarını ve özel muhafızlarını alıp buraya saklandı.

Gelircibaşı, işte bütün bu olanları hatırladı.

Gelircibaşı bunları hatırladı ve yumruklarını sıktı:

"Bu ülkede en güçlü benim. Bunu herkes anlayacak," diye söylendi.

Gelircibaşı, yeraltında bunları söylerken, yerüstünde en güçlü olan devrim komitesi yeni bildiriler yayınlıyordu. İkinci bildiride şöyle deniyordu:

> "Bütün görevlilere duyurulur: Ülkemizdeki bütün çocuklar birbirinden başkadır. Her çocuğun istediği her başkalığı yapmaya hakkı vardır. İsteyen istediği yere gider, isteyen istediğini yapar. Bırakın yapsınlar. Bırakın geçsinler... Yaşasın devrim! Yaşasın başkalık!
>
> *Devrim Komitesi"*

Dünya döndü ve sabah oldu.

Ve kasnaklar yeniden dönmeye başladı.

Çocuklar, deliğe girdiler ve cevher çıkarttılar ve cevherlerini yapımevlerine sattılar. Ama yapımevleri bütün çocukların cevherlerini alamadı.

Öteki köylerdeki çocuklar cevherlerini satmak için, birinci ve dokuzuncu köylere geldiler.

Gelircibaşının kurdurduğu yeni yapımevi yüz çocuğun cevherini satın aldı.

Ve bu, sabahtan akşama kadar sürdü.

Ve o gece iki aydın sabaha kadar uğraştılar.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Ve birinci köyün çocukları, hiç duymadıkları bir sesle uyandılar. Durmadan aynı ses geliyordu kulaklarına:

"Taka taka taka taka taka."

Bu ses, yeni açılan yapımevinden geliyordu. Yapımevinin içinde iki aydın sevinçle bu sesi çıkartan araca bakıyorlardı. Birisi kirpiklerini kırpıştırıyor, öteki tırnaklarını kemiriyordu.

"Başardık," dedi kirpiklerini kırpıştıran aydın. "Çocuk ülkesinde cevherle çalışan ilk aracı yaptık."

Tırnaklarını kemiren aydın başını salladı. Aydınlar, cevherle çalışan ilk motoru kıvançla seyrettiler. Motor cevher yakıyordu. Yanan cevher iki pistonu hareket ettiriyor, pistonlar bir dişliyi çeviriyor, dişliler bir kolu döndürüyordu. Bu kolu, kasnağın koluna bağladılar. O zaman kasnak kendi kendine döndü. Ve üstündeki meşin bantı hareket ettirdi.

Aydınlar motoru durdurdular. Ve dışarı çıktılar. Kapının önünde çocuklar vardı. Aydınlar çocuklara baktılar. Çocuklar aydınlara baktılar. Aydınlardan birisi kirpiklerini kırpıştırdı, öteki tırnaklarını kemirdi ve köyden ayrılıp kaleye geldiler.

Çocuklar cevher çıkartmaya gittiler. Bütün köylerdeki çocuklar cevher çıkarttılar.

Birinci ve dokuzuncu köye çocuklar cevherlerini satmaya geldiler.

Yapımevleri, mallarını öteki köylere gönderdiler.

Görevliler, kimseye karışmadı. Ama herkesten vergilerini ödemelerini istediler. Çocukların çoğu vergilerini ödeyemediler. Görevlilerle, cevher çıkartan çocuklar arasında kavgalar çıktı. Ve çocuklar görevlileri dinlemediler ve karşı koydular. Bütün ülke karıştı.

Ve yeraltında gelircibaşı, bütün olup bitenleri öğreniyordu. Ülke karışınca sevinçle ellerini ovuşturdu.

"Bekleyelim bakalım neler olacak," dedi yanındakilere.

Dünya durmadan dönüyordu.

Bir sabah oluyordu bir akşam.

Ve çocuk ülkesinde karışıklıklar sürdü ve kasnaklar çoğu gün durdu.

Ve çocuk ülkesinde, çocuklar vergi vermediler.

Görevlilere dediler ki:

"Kimin için vergi verecekmişiz? Vergiyi saraya veriyorduk. Ve sarayı devirdik ve artık sarayın başkalığı kalmamıştır. Saray yoksa, kimin için vergi istiyorsunuz?"

Görevliler, çocukların söylediklerini gelip saraydaki komiteye anlattılar.

Komitedekiler aralarında tartıştılar. Komitedeki köy temsilcilerinden biri dedi ki:

"Biz sarayı devirmedik mi? Ve de sarayın başkalığına son vermedik mi? Çocuklar haklıdır."

Ama yapımevi sahiplerinin temsilcisi, torbacıların temsilcisi, dükkân sahiplerinin temsilcisi, görevlilerin temsilcisi ve aydınların temsilcilerinin bazıları bu görüşe karşı çıktılar. Ve dediler ki:

"Evet, biz sarayı devirdik ve sarayın başkalığına son verdik. Ama hırsızlık yapmasınlar diye polislerimiz var. Gardiyanlarımız var, görevlilerimiz var. Ve hepsinden önemlisi muhafızlarımız var. Onlar olmasa biz sarayı deviremezdik. Ve onlar olmasa

ülkenin işlerini kim yürütecek? Bütün bu kişilerin karınlarının doyabilmesi, yiyip içebilmesi ve evlerinin olabilmesi için marka gerekli. Bu marka nereden gelecek?"

O zaman köylerden gelen temsilciler, dediler ki:

"Bu durumda, sarayın başkalığı ortadan kalkmış olmuyor."

Yapımevi sahipleri, torbacılar, dükkân sahipleri, görevliler ve kimi aydınlar dediler ki:

"Saray olmadan ülke işleri yürütülemez. Saray gereklidir."

Ve komitede anlaşmazlık çıktı. Komite ikiye bölündü. Köylerden gelen temsilciler ve birkaç aydın, sarayın kaldırılmasını ve vergi verilmemesini savundular.

Kalede oturanların temsilcileri, sarayın gerekliliğini ve vergi verilmesini savundular.

Kale dışındakiler, köylere dağıldılar ve cevher çıkartan çocuklara, komitede olanları anlattılar.

Ve bütün köylerde yeni komiteler kurdular. Her köyün bir komitesi oldu. Ve bu komiteler köyleri yönetmekle görevlendirildi.

Komiteler, yeni köy mahkemeleri kurdular.

Ve komiteler, yapımevlerini zorla açıp, cevher bütünleştirdiler ve cevheri dönüştürmeye başladılar.

O zaman kale içinde oturan yapımevi sahipleri, torbacılar, dükkân sahipleri ve görevliler ve aydınlar, acele saraya koştular ve yeni yüzbaşıyı buldular. Yüzbaşıya dediler ki:

"Sen ki bu ülkenin yüzbaşısısın ve muhafızların başısın; köylerde olanları görmüyor musun? Hiç durmadan muhafızlarını topla, köylere git. Ve bu başkaldıran çocuklara hadlerini bildir."

O zaman yüzbaşı,

"Siz aklınızı kaçırdınız galiba," dedi. "Benim muhafızlarımın hepsi, o köylerdeki cevher çıkartan çocuklardan seçildi. Hiç kendi arkadaşlarının üzerine giderler mi? Hiç kendi arkadaşlarını kırbaçlarlar mı?"

Kaleliler, ne yapacaklarını şaşırdılar. Ve sarayda kalakaldılar. Hiçbirisi konuşmuyordu.

"Bittik," dedi yapımevi sahiplerinden birisi.

"Ben tek kurtuluş yolunu biliyorum!" diye bir ses yükseldi.

Bütün kaleliler sesin geldiği yana baktılar. Bu en son yapımevini açan, gelircibaşının görevlendirdiği çocuktu. Ve bütün kalelilere gülümseyerek bakıyordu. Oradakilerin hepsi,

"Söyle. Çabuk söyle," dediler. "Ne yapmamız gerekiyor?"

"Bunu hepinize birden söyleyemem. Aranızdan üç kişi seçin. O üç kişi, bu akşam benimle buluşsun. O zaman ne yapılması gerektiğini söylerim," dedi çocuk. Hepsine gülümsedi. "Ben bu akşam, dokuzuncu havuzun yanındaki kulüpte, temsilcilerinizi bekleyeceğim," dedi. Ve çıkıp gitti.

Geride kalanlar aralarında tartıştılar ve aralarından üç temsilci seçtiler. Bunlardan birisi, bir yapımevi sahibiydi, birisi bir torbacıydı ve üçüncüsü bir aydındı.

Dünya dönüyordu ve akşam oldu.

Üç temsilci, dokuzuncu havuzun yanındaki kulübe geldiler. Aradıkları çocuğu hemen gördüler. Bir masada tek başına oturuyordu. Gelenlere gülümsedi. Gidip masasına oturdular. Gülümseyen çocuk,

"Sizlere kurtuluş yolunu ben söyleyecek değilim," dedi. "Ama bu yolu söyleyecek olana sizleri götüreceğim. Ancak birtakım koşullarım var."

"Koşullarını söyle," dediler gelenler.

Ve gülümseyen çocuk, onlara koşullarını anlattı. Üç temsilci aralarında gizlice konuştular.

"Peki, kabul ediyoruz," dediler.

O zaman, gülümseyen çocuk, torbacıya döndü:

"Öyleyse, şimdi dışarı çıkın ve anlattıklarımı aynen yapın," dedi.

Torbacı, ötekilere baktı, kalktı ve kulüpten çıktı. Ötekiler oturdukları yerde kaldılar.

Torbacı, kanal boyunca ilerledi ve duvara geldi. Kanal, duvarın altından dışarı akıyordu. Torbacı iyice duvara yaklaştı, yüzü duvara dönük orada durdu. Her yer karanlıktı, hiç kimsecikler yoktu. Tam bu sırada torbacının arkasından bir gölge yaklaştı ve torbacının gözlerini bir mendille arkadan sımsıkı bağladı. Torbacı korkudan titriyordu. Arkasındaki, torbacının elini tuttu. Bir süre yürüdüler. Bir kapıya vardılar.

Torbacıyı getiren, kapıyı iki kez çaldı ve durdu. Sonra bir kez daha çaldı, gene durdu. Biraz bekledikten sonra kapıyı dört kez çaldı. Ve kapı açıldı. Kapıyı açan, gelircibaşının uşağıydı ve cevher çıkartan çocuklar gibi giyinmişti. Kapı kapandı. Kapı kapanınca, torbacıyı getiren çocuk geri döndü ve kulübe gitti. İçeri girdi, bir süre çevresine bakındı ve gene çıktı. O zaman, yapımevi sahibi, dışarı çıktı ve yine aynı şeyler oldu.

Bu arada torbacı gözleri kapalı, merdivenlerden indirildi ve en dipteki odaya sokuldu. Gözleri hâlâ bağlıydı. Çok geçmeden, yapımevi sahibi, onun arkasından da aydın temsilci aynı yollardan getirildi ve üçü yan yana oturdular. Odanın kapısının kapandığını duydular. Ve hemen arkasından bir ses,

“Artık gözlerinizi açabilirsiniz,” dedi.

Ve gelenler gözlerini açtılar. Sesin geldiği yöne baktılar ve üçü de korkuyla bağırdılar:

“Gelircibaşı!”

Gelircibaşı,

“Korkmayın. Burada benim konuğumsunuz. Ve ben sizlere neler yapılması gerektiğini anlatacağım.”

Torbacı, çok korkuyordu. Bacakları titriyordu. Neredeyse ağlayacaktı.

“Efendimiz, efendimiz, sizi gördüğüm için çok sevinçliyim,” dedi.

“Sus, yalan söyleme. Şimdi çok korkuyorsun. Çünkü siz saraya başkaldırdınız. Bütün saraylıları taş yaptınız ve zindanlara tıktınız.”

Gelircibaşı, böyle dedi ve durdu. Karşısındakileri süzdü, sonra,

"Eğer beni ele geçirebilseydiniz, beni de taş yapacaktınız."

Gelenler, korkuyla birbirlerine baktılar.

Torbacı,

"Ah efendimiz," diyecek oldu.

Gelircibaşı,

"Sus!" diye bağırdı. "Şimdi bunları bırakalım. Sarayı devirdiniz, ama pişmansınız. Şimdi de sarayı istiyorsunuz. Saray olmalı ki, sizler yapımevlerinizi, sizler torbacılığınızı, sizler de düşüncelerinizi satabilesiniz. Bütün bunların nasıl yapılabileceğini ben biliyorum. Ve ben bunları yapabilirim. Dediklerimi yapabilirseniz, ben de sizlere neler yapmanız gerektiğini söylerim."

Gelenler, ne diyeceklerini bilemiyorlardı.

Gelircibaşı,

"Şimdi gidin ve sizlere söyleyeceğim belirli arkadaşlarınızla konuşun. Koşullarımı kabul ederlerse, yarın gece gene bana gelin," dedi.

Üç temsilci, başlarını salladılar.

Gelircibaşı,

"Ayağa kalkın ve yüzünüzü duvara dönün," dedi.

Üçü de kalkıp yüzlerini duvara döndüler.

İçeri üç çocuk girdi, gelenlerin gözlerini gene eskisi gibi birer mendille bağladılar ve geldikleri yollardan geçirerek, duvarın dibine götürdüler.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Üç temsilci, gereken çocuklarla konuştular. Aralarında anlaştılar.

Dünya döndü ve akşam oldu.

Ve gece oldu.

Üç temsilci, aynı yollardan gelircibaşının yanına getirildiler. Temsilciler dediler ki:

“Söylediklerinizi kabul ediyoruz. Ancak, yapımevlerinin vergileri indirilmeli, mallarımız bütün köylere serbestçe götürülüp satılabilmeli ve çocuklar cevherlerini satmak isterlerse, kimse onlara engel olmamalı. Ve yeni saray özellikle bunlara dikkat etmeli ve bunları sağlamalı,” dediler.

Gelircibaşı,

“Bunları söyleyeceğinizi biliyordum. Anlaştık. Şimdi beni dinleyin,” dedi.

Ve temsilciler, gelircibaşının anlattıklarını dinlediler. Ve aydın, bütün bunları not etti.

Dünya dönmesini sürdürürken, yeraltında bunlar oluyordu.

Yerüstünde kargaşalıklar bitmiyordu.

Cevher çıkartan çocuklar, vergi vermiyorlardı ve saraydaki görevliler ve polisler ve muhafızlar, marka alamadılar. Ve onların karınları doymadı. O zaman yapımevi sahipleri, polislere, görevlilere ve muhafızlara marka dağıttılar. Markaları dağıtanlar, gelircibaşının adamlarıydı. Markaları yapımevi sahiplerinin verdiklerini söylediler. Ve her gün marka dağıttılar. Sarayda ve yapımevi sahiplerinin evlerinde her gece toplantılar yapıldı. Gelircibaşının adamları geldiler ve neler yapacaklarını onlara söylediler.

Ve bir gün, polisler ve gardiyanlar, eski saray muhafızlarının kapatıldığı zindana çeşitli yiyecekler getirdiler. Ve gelircibaşının adamlarını içeri saldılar ve onlar, eski muhafızlarla ve eski polislerle ve eski görevlilerle ve saray aydınları ile konuştular.

Ve gizli hazırlıklar yapıldı.

Dünya dönüyordu.

Kale içinde gizli hazırlıklar yapılırken, kale dışındakiler açıkça konuşuyorlardı. Sarayı devirme komitesinin, köylerden gelen temsilcileri, aralarında sürekli toplandılar. Cevher çıkartan çocuklarla birlikte, ne yapacaklarını tartıştılar. Ve onlar bazı kararlar aldılar:

“Bu ülke bütün çocuklarındır. O zaman ülkenin yönetimi de bütün çocuklara ait olmalıdır. Bunun için, ülkeyi yönetecek olanları çocuklar kendi aralarından seçmelidir. Çünkü yönetim olmadan, olmaz. Hemen seçim için bir yol bulalım. Her köyde bu konu tartışılsın.”

Her komite üyesi, kendi köyüne gitti. Ve cevher çıkartan çocuklarla toplantılar düzenlendi.

Birinci köyde cevher çıkartan çocuklar toplandılar ve seçim için neler yapılması gerektiğini tartıştılar. Dediler ki:

“Bütün çocuklar, kendi aralarından bir başkan seçsinler.”

O zaman aralarında tartışma çıktı.

“Başkan, seçildikten sonra yanlış işler yaparsa ne olacak?” dediler.

Tam bu tartışma sırasında, bir aydın söz istedi:

“Arkadaşlar, şimdi kaleden geliyorum. Sizleri birkaç dakikadır dinliyorum. Güzel şeyler tasarlıyorsunuz. Ancak, öğrendiğime göre, saraylılar, başkaldırmak üzere hazırlık yapıyorlarmış,” dedi.

Ortalık bir anda karıştı. Birisi dedi ki:

“Bu ne demek istiyor? Başkan ve kolbaşılar taş oldular. Yeniden canlanacak değiller ya. Bu aydın bizleri oyalamak istiyor.”

O zaman çocuklar, haberi getirene kızdılar ve üzerine yürüdüler.

Aydın, kaçmaktan başka yol olmadığını gördü. Kaçtı ve ikinci köye geldi. İkinci köyde toplantı sürüyordu. İkinci köydekiler,

“Her iki yüz elli çocuğa bir temsilci seçelim. Ve bütün kararları onlar alsın. Ve onların kararlarına herkes uysun,” dediler.

Aydın, orada da söz istedi ve duyduklarını anlattı.

Ve ikinci köyde de aynı şeyler oldu. Ve aydını yakalayan çocuklar onu dövdüler.

Oradan güçlükle kurtulan çocuk, güçbela üçüncü köye geldi. Üçüncü köydeki tartışmada:

"Aramızdan seçilenler, belirli aralıklarla çalışsınlar. Ve sonra gene seçim yapılsın. İyi çalışmayanları değiştirebilelim," diyorlardı.

Dayak yemiş aydın, biraz uzaktan, bağırarak, onlara da aynı şeyleri söyledi.

Ve üçüncü köydekiler onu taşladılar. Ve taşlardan birisi, aydının kafasına geldi. Ve kafası kanadı.

Dördüncü köye geldiğinde, oradaki tartışmada,

"Ülkenin çeşitli istekleri var. Bu işlerle uğraşacak, bu işlere bakacak ayrı ayrı kişiler gerekli. Bu kişiler, temsilcilerin arasından seçilsin. Ve o temsilciler, ülkenin işlerine baksınlar," diye bir karar alındı.

Aydın, bunları duydu, kenardaki bir çocuğa yaklaştı. Kulağına duyduklarını usulca anlattı ve

"Tehlike içindeyiz. Bunu arkadaşlarına anlat. Ben çok yoruldum," dedi ve hemen oradan uzaklaştı.

Aynı şeyler orada da oldu. Gene arkasından taş attılar. Ama aydın uzaklaşmıştı ve taşlar ona değmedi.

Beşinci köyde, "Mahkemelerin işine kimse karışmasın ve yargıçlar için bir kural kitabı yapılsın," diye karar alındı.

Altıncı köyde, polislerin görevleri tartışıldı.

Yedinci köyde, "Her köy kendi yönetimi için ayrıca temsilci seçsin," diye karar alındı.

Sekizinci köydekiler,

"Çocukların düşündüklerini söylemelerini kimse yasaklayamasın," diye karar aldılar.

Dokuzuncu köydekiler,

"Çocukların temel hakları belli olsun ve bunlar yazılı olsun ve hiçbir kurul bunları değiştiremesin," diye tartışırlarken, aydın perişan, yüzü gözü kan içinde, düşe kalka köye geldi.

Birkaç çocuk yanına koştu ve onu tuttular, getirip bir yere oturttular. Su verdiler.

“Sana ne oldu?” diye sordular.

O zaman aydın, başından geçenleri anlattı, duyduklarını söyledi ve,

“Arkadaşlar, ülkemiz tehlikede, lütfen bana inanın. İlerisi için güzel ve doğru şeyler düşünüyorsunuz. Ama bunları gerçekleştirebilmek için, ilk önce geriyi sağlama almak gerek,” dedi.

Ve dokuzuncu köyde de, kimse bu söylenenlere inanmadı.

“Seni hırpalamak istemiyoruz. Zaten yeteri kadar cezanı görmüşsün. Ama bozgunculuk yapma ve hemen çekil git buradan,” dediler.

Aydın, güçlükle yerinden kalktı, kaleye yürüdü ve dokuzuncu kapıdan içeri girdi. İçeri girer girmez, muhafızlar, kendisini yakaladı. Aydın bunların eski saray muhafızları olduklarını hemen anladı.

Ayaklanma başlamıştı.

“Oysa onlara doğruyu söylemiştim,” dedi kendi kendine.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“İşte,” dedi, “doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar, sözü o zaman çıkmış.”

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Ve eski saray muhafızları, doğru söyleyen aydını, kendi çıktıkları zindana götürdüler, zindana kapattılar. Gardiyanlar, aynı gardiyanlardı.

“Gardiyanlar da onlardan yana,” diye düşündü.

Dokuz köyden kovulan aydın, zindanda uzun uzun düşündü. Birden zindanın kapıları açıldı. Ve muhafızlar içeriye dokuz çocuk getirdiler. Bunları birbirlerine bağlamışlardı. Ve onları acımadan kırbaçladılar. Bir yandan kırbaçlıyorlar, bir yandan da,

“Demek başkanımızı ve kolbaşılarımızı taş yaparsınız, bizleri zindana tıkarsınız ha! Alın bakalım.”

Ve onları kırbaçladılar.

Ve bırakıp gittiler.

Dokuz köyden kovulan aydın, kırbaçlananların, sarayı devirme komitesinin köylerdeki temsilcileri olduklarını anladı. Hemen yanlarına gitti. Hepsi de inliyordu. Ve onlar, kovdukları aydını tanıdılar.

“Sen bize gerçeği söyledin, ama biz seni dinlemedik,” dediler ve olanları anlattılar.

Sarayı devirme komitesinin kale içindeki temsilcileri, önemli bir konuyu tartışmak için, hepsini teker teker kaleye çağırmışlardı ve kale içine girince de hemen yakalayıp buraya getirmişlerdi. O zaman dokuz köyden kovulan aydın,

“Vay canına,” dedi. “Demek kaleliler ve saraylılar gizlice aralarında anlaşmışlar.”

Komite üyeleri,

“Sen gerçeği korkusuzca bize söylemeye çalıştın. Ama biz seni dinlemedik,” dediler.

“Gerçeği söylemek için korkusuz olmak yetmiyor,” dedi aydın. “Önce, gerçeğin ne olduğunu iyi bilmeli.”

Muhafızlar ve polisler ve gardiyanlar ve görevliler, yakaladıklarını zindana getirdiler. Ve dokuz köyden kovulan aydın, olanları onlardan öğrendi.

Muhafızların bir kısmı deliğin başını tutmuşlardı. Görevliler deliğe girip cevher çıkartıyordu. Ve cevherler ona bölünüyordu. Köylerde karşı gelen çocuklardan, yakalananlardan bazıları hemen orada taş yapılıyordu. Bütün ülkede çocuklar korku ve panik içindeydi. Durmadan zindana yakalanan çocuklar getirildi.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Muhafızlar geldiler. Dokuz komite temsilcisini alıp götürdü-

ler. Ve zindandakiler, götürülenlerin taş yapılacağını anladılar. Ve dokuz temsilci taş yapıldı.

Ve akşama doğru gelircibaşının sarayın dördüncü katına yerleştiği bütün ülkede duyuldu. Ve sarayın ilk bildirisi, bütün ülkede görevlilerce bağırılarak okundu.

"Bundan böyle deliğe girip cevher çıkarmak isteyen, on marka vergisini, deliğe girmeden ödeyecektir. Vergisini ödemeyen deliğe sokulmayacaktır!"

Ve ülkede kasnaklar dönmeye başladı. Çocukların deliğe girmek için markaları yoktu. Ve hepsi yapımevlerinin kapılarına gittiler. Çünkü çocuklar açtılar ve yapımevleri onların vergilerini ödüyordu. Yapımevleri birinci ve dokuzuncu köydeydi. Ve bütün çocuklar cevherlerini satmak için bu iki köye yığıldılar.

Zindandakiler, olanları duydular. Aralarında olanları tartıştılar. Dokuz köyden kovulan aydın, zindandakilere dedi ki:

"Kaleliler bizlere ihanet etti. Şunu iyice anlamalısınız ki, kaleliler başkadır, kale dışındakiler başka. Biz başkayız, onlar başka."

Ve bu söz bir anda bütün ülkede yıldırım gibi dolaştı. Hiç kimse bunun nasıl yayıldığını anlayamadı. Cevher çıkartan çocuklar birbirlerine durmadan bu sözü fısıldadılar:

"Biz başkayız. Onlar başka."

Dünya dönüyordu.

Kasnaklar da dönüyordu.

Ve yapımevi sahipleri, çok marka kazanıyorlardı.

Ve yapımevi sahiplerinden birisinin evinin kapısını bir gün iki çocuk çaldı. Yapımevi sahibinin uşağı kapıyı açtı. Gelenler, yapımevi sahibi ile görüşmek istediler. Uşak, gelenlerden birisinin, durmadan kirpiklerini kırpıştırdığını, ötekinin de durmadan tırnaklarını kemirdiğini gördü. Gidip içeriye haber verdi. Ve gelenler içeri alındı. Gelenler büyük bir salona girdiler. Girdiler ve çok şaşırdılar. Bir yapımevi sahibinin bu kadar zengin ola-

bileceğini hiç düşünmemişlerdi. İkisi de ayakta şaşkın şaşkın çevrelerine bakınıyor, biri durmadan kirpiklerini kırpıştırıyor, öteki durmadan tırnaklarını kemiriyordu.

"Ne istiyorsunuz?" diye bir ses duyunca toparlandılar.

Yapımevi sahibi olan çocuk, çok güzel bir koltuğa oturmuş onlara bakıyordu.

"Geçin oturun," diye yer gösterdi gelenlere.

İki aydın, gösterilen koltuklara oturdular.

"Vay canına, amma da yumuşak," diye geçirdiler içlerinden.

"Sizi dinliyorum," dedi yapımevi sahibi çocuk.

O zaman iki aydın aynı anda,

"Biz şey için geldik," dediler.

Birlikte konuştuklarını anlayınca da ikisi de sustu. Sonra birbirlerine baktılar.

"Tehlike içindesiniz," diye sürdürdüler ikisi bir ağızdan konuşmalarını. "Gelircibaşı ülkeye tek başına başkan olmak istiyor. Yakında sizleri de yakalatacak."

Yapımevi sahibi çocuk, oturduğu koltuktan fırladı,

"Ne dediniz, ne dediniz?"

"Bizler, gelircibaşı için, cevherle çalışan bir motor yapmıştık. Ve kasnakları bu motorla döndürmeyi başardık. Ama gelircibaşı, bu motoru şimdiye kadar kullandırmadı. Kullandırırsa, sizlerin de aynı motordan yapacağınızı söylüyor. O zaman gelircibaşı yeteri kadar marka kazanamazmış. Oysa biz, motorun çocuk ülkesine çok yararlar sağlayacağını düşündük hep," dedi kirpiklerini kırpıştıran çocuk.

"Önce sizleri tutuklarsa, motoru tek başına çalıştıracakmış. Bize böyle söyledi. Çok yakında bütün yapımevi sahiplerini, eski saraya başkaldırdıkları için tutuklatmaya hazırlanıyor ve yüzbaşı da kendisi ile birlikte," dedi tırnaklarını kemiren çocuk.

Yapımevi sahibi, buluş yapan çocukları iyice sorguya çekti. Hem motoru öğrendi, hem de gelircibaşının planlarını.

Aydınlar gittikten sonra, yapımevi sahibi, hemen öteki yapımevi sahiplerine haber gönderdi. Kimsenin dikkatini çekmesin diye de, o akşam bir ziyafet vereceğini duyurdu.

Ve o akşam ziyafet çok kalabalıktı. Bütün yapımevi sahipleri, kızları ile birlikte geldiler. Hepsi çok şık elbiseler giymişler, takılar takmışlar, güzel kokular sürmüşlerdi. Ve uşaklar ellerinde tepsiler, tepsilerde bardaklar, bardaklarda meyve suları ve içecekler, aralarda dolaştılar. Büyük ve uzun bir masada, her çeşit yiyecek hazırlanmıştı. Eski saray orkestrası, şimdi burada çalıyordu. Geç saatlere kadar yediler, içtiler. Bu arada evsahipliği yapan yapımevi sahibi, teker teker ötekilerin yanına gitti ve öğrendiklerini kulaklarına fısıldadı. Ve herkes birbirinin kulağına duyduklarını aktardı. Ve o gece, yapımevi sahipleri, aralarında kimsenin bilmediği bir karar aldılar. Bu kararı, yapımevi sahiplerinin kızları bile duymadı.

Dünya döndü ve sabah oldu.

Kale içindeki bazı aydınlar, köylere dağıldılar. Ve kahvelerde oturdular ve cevher çıkartan çocuklarla konuştular. Cevher çıkartan çocuklardan, gelircibaşı ayaklanmasından önce, köylerde alınan kararları öğrendiler. Ve gelip bunları yapımevi sahiplerine anlattılar. Ve o günden sonra bütün ülkede, dokuz köyün kararlarının uygulanmasını isteyen aydınlar görüldü. Ve cevher çıkartan çocukların kulaklarına, yapımevi sahiplerinin de bu kararları benimsediklerini ve gelircibaşıyı istemediklerini söylediler.

Ve bu söylentiler, zindana kadar geldi.

Dokuz köyden kovulan çocuk,

“Yapımevi sahipleri neden böyle bir şey istiyorlar?” diye düşündü.

Dışarıda olup bitenler hemen zindanda duyuluyordu. Gizli bir komitenin kurulduğunu öğrendiler.

Dünya dönüyordu ve kasnaklar dönüyordu.

Bir gün, gelircibaşı, bütün ülkeye şunu duyurdu:

"Ben herkesten başkayım. Herkesten güçlüyüm. Onun için herkesten başkayım. Ve başkan benim. Şimdiye kadar alınmış olan bütün kararları yok ediyorum. Ve bütün kararları ben vereceğim. Benim buyruklarıma uymayanları hemen taş yapacağım. Kale içindekilerin kurdukları komite dağıtılmıştır ve komite temsilcileri tutuklanmıştır."

Sarayı devirme komitesinin kalelileri temsil eden temsilcileri, her çeşit kararı alırken, gelircibaşının yanında bulunuyordu. Ve onlar birdenbire tutuklandılar.

Ve onlar da zindana getirildiler. Çok geçmeden, eski sarayı deviren herkes yakalanacağını anladı. Birçoğu yakalandılar ve zindana konuldular. Birçoğu kaçıp saklandılar.

Gelircibaşı, sarayın dördüncü katında yumruklarını sıkmış bağırıyordu:

"En güçlü benim! Bunu herkes anladı! Başkan benim!"

Gelircibaşının kızları sevinç içinde onu alkışladılar.

"En güçlü sensin! Başkan sensin! Çünkü sen herkesten başkasın!" dediler.

"Yüzbaşı benim buyruğumda!" dedi gelircibaşı.

Oysa tam bu sırada sarayın ikinci katında muhafızlar, yüzbaşıyı yakaladılar ve sımsıkı bağlayıp, bir odaya kapattılar.

Gelircibaşı, yukarıda bağırıyordu:

"Bütün muhafızlar benim buyruğumda!"

Bu sırada muhafızlar ve polisler dördüncü kata tırmanıyorlardı.

Gelircibaşı gene bağırıyordu:

"Artık bu ülke benimdir!"

Bu sırada, muhafızlar ve polisler dördüncü kata vardılar ve salona girdiler.

"Ne istiyorsunuz? Sizi kim çağırdı buraya? Görevinizin başına gidin. Defolun!" diye bağırdı gelircibaşı.

O zaman muhafızlar ve polisler,

“Görevimizin başındayız. Ve görevimiz seni yakalamak ve tutuklamaktır,” dediler ve gelircibaşıyı kıskıvrak yakaladılar.

Gelircibaşı, avazı çıktığı kadar bağırıyordu.

Muhafızlar, onu yaka paça saraydan çıkardılar. Kalenin içi gene çocuklarla dolmuştu. Zindan açılmış, tutuklananlar serbest bırakılmıştı.

Gelircibaşı, hemen bir çeşmenin üzerine çıkartıldı. Görevliler cevher getirdiler ve ayaklarının dibine bıraktılar. Gelircibaşı, cevheri tekmelemek istedi, ama ayağı cevherin içinden geçti. Hızını alamayan gelircibaşı, kıçının üzerine oturdu. Ve o anda cevher ışığını saçtı. Kamaşan gözlerini açanlar, gelircibaşının, kıçüstü, bir ayağı havada taş olduğunu gördüler.

Bütün kalabalık, sevinçle bağırdı.

Kalabalığın gerisinde bir yapımevi sahibi, bir başka yapımevi sahibinin kulağına,

“Muhafızları ve polisleri marka ile ele geçirmeyi bize o öğretmişti,” dedi.

Öteki yapımevi sahibi, başını salladı,

“Doğru, ondan öğrendik. Ama onun elinde, eski sarayın hazinesi vardı. Biz bütün markaları cebimizden ödedik. Şimdi sıra bunu fazlasıyla çıkartmaya geldi,” dedi.

Bu sırada, aydınlardan biri, bir çeşmenin üstüne çıktı,

“Arkadaşlar, şimdi sıra, dokuz köyün aldığı kararları uygulamaya geldi. En kısa zamanda seçimler yapılmalıdır,” dedi.

Kalabalık,

“Seçimler yapılsın!” diye bağırdı.

“Seçimlerin yapılmasına razı mısınız?”

“Razıyız!” diye bağırdı kalabalık.

“Demek razısınız. Peki seçilenlerin vereceği kararlara da şimdiden razı mısınız?”

“Razıyız!” diye karşılık verdi kalabalık.

“Demek razısınız?”

“Razıyız!”

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“İşte ‘demek-razı’ sözü,” dedi, “o günden sonra kullanıla kullanıla ‘demokrasi’ olmuş.”

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

Ve çocuk ülkesinde ilk seçimler yapıldı.

Kalabalığı seçimlere razı eden aydın, başkan seçildi. Her iki yüz elli çocuğa bir temsilci seçildi. Temsilciler, sarayda toplandı. Ve başkan temsilcilerin arasından ülkenin işlerine bakacak on temsilci seçti. Temsilciler, başkanın seçtiklerini kabul ettiler. Ve onlara ‘bakan’ denildi. Temsilcilerin çoğu aydınlarca seçilmişti. Çok az cevher çıkaran çocuk temsilci seçilmişti. Torbacılardan, görevlilerden, dükkân sahiplerinden ve yapımevi sahiplerinden temsilciler seçilmişti. Başkan, ilk kararını temsilcilere sundu ve alkışlarla kabul edildi:

“Bütün çocuklar başkadır. Her çocuğun yapacağı başkalık serbesttir. İsteyen yapımevi kurabilir, isteyen cevher çıkartmayabilir.”

Başkan, ikinci kararını temsilcilere sundu ve gene alkışlarla kabul edildi. Ama cevher çıkartan çocuklar, karşı koydular. Çoğunluk, kabul etti.

Başkan,

“Çoğunluk demek razı. Öyleyse, vergisini önceden vermeyen, deliğe girip cevher çıkartamaz.”

O zaman bu karar bütün ülkede duyuldu.

Doğru söyleyip dokuz köyden kovulan çocuk,

“Demek ki saray değişmedi. Saray, gene aynı saray ve yapımevi sahiplerinin başkalığını koruyor. Oysa biz başkayız, onlar başka,” dedi.

Bu, çocukların arasında konuşulur oldu. Ve temsilcilerin kulağına gitti. Temsilciler bu sözlere çok kızdılar. Temsilciler meclisi hemen bir karar aldı.

Bu tür görüşlerin, bütün çocukları aşağılamak demek olduğunu, çünkü kendilerinin, çocukların oylarıyla seçildiğini ve kendilerine saraylı denemeyeceğini bütün ülkeye duyurdular. Bu görüşü yasakladılar. Ve her şeyin değiştiğini belli etmek için, sarayı tepeden tırnağa beyaza boyattılar.

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi. "Amerika'daki 'Beyaz Saray' buradan çıkmış."

Ve masalı anlatmayı sürdürdü:

O zaman dokuz köyden kovulan çocuk,

"Başkalık, yalnızca sarayın hakkı olamaz diye diye sarayı devirdik, eşitlik istedik. Beyaz saray yalnızca yapımevi sahiplerinin başkalığını koruyor. Bu bir eşitsizliktir. Beyaz saray devrilmelidir," dedi.

Bu sözler de çocukların arasında hızla yayıldı. Temsilciler, bunları duydular. Uzun uzun toplandılar ve bir karar aldılar:

"Başkalık her çocuğun vazgeçilmez hakkıdır. Oysa eşitlik başkalığa aykırıdır. Başkalığa aykırı olan her şey bu ülkede yasaktır ve şiddetle cezalandırılacaktır. Ülkemizin değişmez ve karşı konulmaz temel yasası şudur:

Ben başkayım
Sen başkasın
O başka."

Dokuz köyden kovulan çocuk, gene karşı koydu ve şöyle dedi:

"Ülkemizin gerçek yasası şudur:
Biz başkayız
Onlar başkadır."

Temsilciler o zaman bir karar aldılar ve dokuz köyden kovulan çocuğu çocuk ülkesinden kovdular.

Dokuzuncu Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti ve,

“Dokuzuncu masal burada biter,” dedi. “Ben gidip bir an önce sonuncu masalı öğreneyim.”

“Size masalı anlatan çocuğu getirmeyi unutma,” dediler dinleyen çocuklar.

“Unutmam. Hiç unutur muyum.”

“Şimdiden heyecanlanıyorum,” dedi çocuklardan birisi.

“Ben de.”

“Ben de.”

Ve çocuklar dağıldılar.

Masalı anlatan çocuk, onuncu masalı öğrenmeye gitti.

ONUNCU VE SONUNCU MASALIN GİRİŞİ

Çocuklar toplandılar ve masalı anlatan arkadaşlarını heyecanla beklemeye başladılar.

Birden, tarihçinin geldiğini gördüler. Çok şaşırdılar.

“Gelmediler mi?” diye sordu tarihçi.

Çocuklar toparlandılar,

“Hayır, daha gelmediler efendim,” dedi çocuklardan biri.

Tarihçi onlarla birlikte beklemeye başladı.

Masalı anlatan çocuk koşarak geldi. Çok heyecanlıydı.

“Yalnız mısın? Size masalı anlatan çocuğu neden getirmedin?” diye sordu tarihçi.

Masalı anlatan çocuk, karşısında tarihçiyi görünce şaşırdı.

“Şey efendim,” diye kekeledi. “Şey... Nasıl anlatsam. Gelmedi. İzin verirseniz onuncu masalı anlatayım. O zaman neden gelmediğini daha iyi anlatabilirim.”

Herkes çok şaşırmıştı.

“Anlat öyleyse,” dedi tarihçi.

“Anlat anlat,” dedi çocuklar.

“Nerde kalmıştık?” diye sordu masalı anlatan çocuk.

“Temsilciler o zaman bir karar almışlardı ve dokuz köyden kovulan çocuğu, çocuk ülkesinden kovmuşlardı.”

“Doğru,” dedi masalı anlatan çocuk ve masalı anlatmaya koyuldu:

Ve çocuk ülkesinde denildi ki:

“Her çocuk, dilediği kadar başka olabilir. Ve kimse kimsenin başka olma hakkını elinden alamaz. Herkes başka olabilmekte eşittir. Ama herkes eşit olursa, hiçbir çocuk başka olamaz. Ve eşitlik, başkalığa aykırıdır.”

Ve aynı gün, beyaz sarayın, beyazlar giymiş, beyaz kamçılı muhafızları, deliğin başına geldiler, deliğin başını tuttular. Cevher çıkartmaya gelen çocuklara,

“Bugünden sonra günlük on marka verginizi önceden vereceksiniz. Vergisini önceden vermeyen, deliğe giremeyecek ve cevher çıkartamayacak. Gidin vergievlerine vergilerinizi yatırın. Yatırdığınızı belirten bir belge getirin,” dediler.

O zaman çocuklar karşı koydular. Deliğe girmek istediler. Ama beyaz sarayın, beyazlar giymiş, beyaz kamçılı muhafızları, çocuklara engel oldular ve onları kamçıladılar.

Çocuklar direndiler ve deliğe girmek istediler.

Onlar dediler ki:

“Biz deliğe giremezsek ve de cevher çıkartamazsak açlıktan ölürüz. Çekilin içeri girelim.”

Ama beyaz kırbaçlar durmadan inip kalktı ve çocukların ilerlemesine engel oldu. Ve çocuklar kan içinde kaldılar. Beyaz kırbaçlar, kandan kızıla kesti. O zaman çocuklar deliğe giremeyeceklerini anladılar ve beyaz sarayın, beyazlar giymiş, kızıla kesmiş beyaz kırbaçlı muhafızları deliğin başını tuttular.

Çocuklar, vergilerini verebilmek için marka aramaya başladılar. Kimisi ev eşyalarını sattı. Kimisi borçlandı. İşte tam bu sırada yapımevi sahipleri yapımevlerinin önlerine çıktılar.

“Biz sizin vergilerinizi veririz. Ayrıca size de onar marka veririz. Bizim için çalışacaklar gelsinler,” dediler.

Çünkü yapımevi sahiplerinin markaları vardı. Onlar deliğe soktukları çocukların vergilerini yatırdılar. Ve çocuklar o gün üç kez deliğe girdiler. Ve üç kez cevher çıkarttılar. Yapımevleri çocukların getirdiği cevheri ‘Cevher bütünleştirme araçları’nda bütünleştirdiler. Ve o gün çok marka kazandılar.

Çünkü onların markaları vardı. Ve marka kazanmak için marka harcadılar. Her çocuk için yirmi marka harcadılar. On marka vergievine verdiler, on marka da çocuğa verdiler. Ve her çocuğun getirdiği birinci cevher, bu kez yirmi markayı ödedi. Ama çocuklar iki kez daha deliğe girdiler. Ve iki kez daha cevher getirdiler. Bu iki kez çıkarılan cevherler arttı. Ve yapımevi sahipleri, bu artan cevherin karşılığını ödemediler.

Ve artan cevher onların oldu.

Ve onlara MARKACI denildi.

Dünya döndü.

Ve akşam oldu. Ve sabah oldu.

Yapımevi sahiplerinden bir markacı, pencereden bu çocuklara bakıyordu. Çocuklar bir gidip bir geliyorlardı.

Ve markacı kafasının içinde hesap yapıyordu:

"Bir çocuk için günde yirmi marka ödüyorum. Ve her çocuk bana altmış markalık cevher getiriyor. Cevherin yirmi markalık kısmı masrafıma gidiyor, artan kırk markalık cevher bana kalıyor. Çok iyi. Çok marka kazanıyorum. Çok, çok, çok."

Pencereden dışarı bakan markacı, ansızın yerinden fırladı. Gözlerine inanamadı. Sokakta binlerce cevher yürüyordu. Binlerce cevher geliyor, binlerce marka gidiyordu.

"Olamaz! Olamaz!" diye bağırmaya başladı. "Olamaz! Sokaklarda binlerce marka var! Sokaklar marka dolu! Binlerce! Yüzbinlerce marka! Sokağın ortasında ve hiç kimse göremiyor! Hiç kimse göremiyor. Sokaklardan marka akıyor! Bitmez tükenmez markalar! Görüyorum! İşte görüyorum."

Markacı, şaşkın şaşkın kendisine bakan yapımevinde çalıştırdığı ustaya döndü. Ustayı yakaladığı gibi pencerenin önüne getirdi.

"Dışarı bak. Çabuk dışarı bak. Ne görüyorsun? Sokakta ne görüyorsun? Çabuk söyle sokakta ne görüyorsun?"

Usta, sokağa baktı ve,

"Sokakta çocuklar var. Cevherlerini satabilecekleri bir yapımevi arıyorlar," dedi.

Markacı,

"Aptal!" diye bağırdı. "Sen bir aptalsın! Onlar çocuk değil! Marka onlar, görmüyor musun? Sokaklar marka dolu. Binlerce markayı çocuk diye görüyorsun. Çocuk değil onlar, görmeye çalışsana. Sokaklar marka dolu."

Usta, pencereden iyice baktı.

"Hayır efendim, onlar marka değil. Sizin benim gibi çocuk onlar."

Ve markacı, işte tam o zaman ustayı da marka olarak gördü.

"Sen! Evet sen de markasın! Bütün sokaklar marka dolu!" Birden durdu. "Bütün bu markalar benim! Benim markalarım! Markalarımı almaya kalkanı, yok ederim! Parçalarım! Etlerini yolarım. Benim markalarım onlar!"

Ve işte çocuk ülkesinde ilk markacı böyle çıldırdı. Artık markacı, çocukları marka olarak gördü. Ve hiçbir zaman çocukları çocuk olarak göremedi.

Ve aynı gün bazı markacılar daha çıldırdılar. Bu markacılar da, çocukları marka olarak gördüler. Ve o günden sonra hiçbir zaman çocukları çocuk olarak göremediler. Ve onlar da aynı şeyleri söylediler:

"Bütün bu markalar benim. Benim markalarım! Markalarımı almaya kalkanı yok ederim, parçalarım. Etlerini yolarım. Benim markalarım onlar."

Ve çıldıran markacılar, kendi kendilerine düşündüler:

"Şimdi çıldıracağım. Binlerce marka sokaklarda boşu boşuna akıp gidiyor. Toplamanın bir yolunu bulmalıyım. Göz göre göre gidiyor binlerce marka. Oysa bu markalar benim markalarım. Başkaları görmeden bunları ele geçirmeliyim."

İlk çıldıran markacı, hıncından neredeyse ağlayacaktı. O zaman yanında çalıştırdığı usta dedi ki:

"Sokakların marka dolu olduğunu söylüyorsunuz. O zaman çıkıp toplayalım."

İşte o zaman markacı, kahkahalarla gülmeye başladı. Gülmekten yerlere yattı. Karnını tuta tuta gülüyordu. Usta, markacının çıldırdığına iyice emin oldu. Markacı hâlâ gülüyordu:

"Aptal, görmüyorsun ki, hepsinin ayakları var. Yürüyorlar. Ay, ay aman, gülmekten gebereceğim galiba. Hiç elle topla-

nır mı? Onlar kendi ayakları ile tıpış tıpış bana gelmeli. Sen nasıl geliyorsan, ötekiler nasıl geliyorsa. Hepsini getirecek araç gerekli."

Markacı, ansızın durdu, yerinden fırladı ve cevher bütünleştirme aracına bir tekme attı.

"Elbette," diye söylendi, "bütün cevherleri markaya dönüştürecek yeni bir araç gerekli."

Ve gene ansızın durdu.

"Buldum!" diye bağırdı. "Buldum! Cevher yakan motorla çalışan meşin bant!"

Ve markacı, bunları söyler söylemez dışarı fırladı. Önüne geleni devirerek koşmaya başladı. Bütün hızıyla kaleye doğru koşuyordu. Birden kendisi gibi kaleye koşan başka markacıları gördü. Onların da gözü hiçbir şeyi görmüyordu. Birinci köyden ve dokuzuncu köyden, çıldıran markacılar, kaleye doğru koşuyorlardı. Ve bütün çıldıran markacılar motoru bulan iki aydının evinin önüne vardılar. Ve hepsi birbirini can düşmanı olarak gördü. Evin kapısı açıktı. Tam bu sırada içeriden ağlayarak bir kız çıktı.

"Götürdüler!" diye hıçkırdı kız.

Bu, tırnaklarını kemiren aydının kızıydı.

"Onu zorla yakalayıp götürdüler! Kaçırdılar!"

O zaman markacılar, birilerinin kendilerinden önce davrandıklarını anladılar. İçlerinden biri,

"İkisini de mi kaçırdılar? Kim kaçırdı, tanıyabildin mi?" diye sordu.

Kız durmadan ağlıyordu. İçini çeke çeke,

"Yalnız benim arkadaşımı kaçırdılar. Evde yalnızdık. Dört iri oğlan geldi. Daha önce hiç görmemiştim. Tanımıyorum," dedi.

"Polis. Polise haber verelim. Beyaz saray bir şeyler yapsın. Bulsunlar onu."

Ve hepsinin aklına aynı şey geldi.

“Kirpiklerini kırpıştıran aydın nerede olabilir?”

Hepsi bunu düşündüler ve bir anda dağıldılar.

Kız ağlaya ağlaya polise gitti.

Ve çıldıran markacılar, her yerde, kirpiklerini kırpıştıran aydını aramaya başladılar.

Oysa kirpiklerini kırpıştıran aydın da bir başka markacı tarafından kaçırılmıştı.

İlk çıldıran markacı,

“Atlattılar beni,” dedi. “Ötekini de kaçırdılar.”

Öfkeyle evine geldi. Uşaklar kapıyı açtılar, hizmetçiler koşuştular.

“Çekilin başımdan!” diye bağırdı markacı.

Koltuğuna oturdu. Kaçırılan iki aydının, gelip gelircibaşının niyetini açıkladıkları evdi bu. Markacı, çocuklarla arasında geçen konuşmaları hatırlamaya çalıştı. Çıt çıkmıyordu. Uşaklar ve hizmetçiler parmaklarının ucuna basarak yürüyorlardı. Markacı, aydınların, gelircibaşının buyruğu ile böyle bir motoru yaptıklarını hatırladı. O yapımevinin sahibi, gelircibaşının buyruğundaydı.

“Bunu neden daha önce düşünmedim. Motor ve meşin bantı ile bir yapımevi hazır duruyor.”

Hemen uşaklarını çağırdı. Onlara buyruklar yağdırdı.

Dünya dönüyordu.

Ve akşam üzeri, gelircibaşının buyruğu ile ilk motorlu yapımevini açan yapımevi sahibi, markacının evine getirildi, bir odaya kapatıldı ve bir sandalyeye sımsıkı bağlandı. Kendisini bağlayanlar çıktılar. Bir süre sonra markacı, elinde bir cevherle içeri girdi. Kapıyı kapadı.

“Sen motorla çalışan meşin bantlı yapımevinin sahibi değil misin? Neden, yapımevini çalıştırmadın da, saklandın? Söyle bakalım,” dedi.

Sandalyeye bağlı çocuk, korku içindeydi, gözünü cevherden ayırmadan konuştu:

“Şey, ben gelircibaşının isteği üzerine o yapımevini açtım. Benim değildi, gelircibaşınındı yapımevi. Ben onun uşağıydım. Beni taş etmesinler diye saklandım. Ayrıca, benim hiç markam yok. Çocuklara marka veremezdim,” dedi.

Markacı,

“Eskiden gelircibaşının uşağı idin. Şimdi ya benim uşağım olursun, ya da seni burada taş yaparım. Benim uşağım olursan seni korurum ve hiç kimse seni taş yapamaz. Benim uşağım olmayı kabul ediyor musun?” diye sordu.

“Beni taş yapmayın. Ne isterseniz yaparım,” dedi sandalyeye bağlı çocuk.

O zaman gelircibaşı, düşündüklerini anlattı. Ve,

“İyice anladın mı? Kabul ediyor musun?” diye sordu.

“Evet. Kabul ediyorum,” dedi çocuk.

Çok geçmeden çocuğu çözdüler ve sandalyeden kaldırdılar. Büyük salona getirdiler. Salonda beyaz sarayın görevlileri oturmuşlardı. Çocuk önce çok korktu. Markacı,

“Gel. Çekinme,” dedi ve önüne bir kâğıt uzattı. “İmzala bakalım şu kâğıdı.”

Çocuk kâğıdı aldı ve imzaladı.

O zaman görevliler,

“Sahip olduğunuz yapımevini ve cevher bütünleştirme aracını sattınız. Söyleyeceğiniz bir şey var mı?” diye sordular.

Çocuk,

“Hayır,” dedi.

Ve görevliler, kâğıtları mühürlediler, kendileri de imzaladılar. Böylece, motorla çalışan ilk yapımevi, ilk çıldıran markacının eline geçti. Görevliler gittiler. Ve gelircibaşının uşağı, markacının uşağı oldu.

Aynı gece, kirpiklerini kırpıştıran aydın, bir markacı için, motor yapmayı kabul etti ve aralarında bir anlaşma yaptılar ve beyaz sarayın görevlileri, bu anlaşmayı mühürlediler ve onayladılar.

Tırnaklarını kemiren aydın, bir başka markacıya motor yapmayı kabul etti ve aralarında bir anlaşma yaptılar ve beyaz sarayın görevlileri bu anlaşmayı da mühürlediler ve onayladılar.

Ve dünya dönmesini sürdürdü.

Sabah oldu.

Sabah olur olmaz binlerce ve binlerce çocuk, birinci ve dokuzuncu köyde yapımevlerinin önünde birikmeye başladılar ve bir yapımevinden ötekine gidip geldiler. Ve birinci köyde motorla çalışan kasnaklar dönmeye başladı.

"Taka, taka, taka, taka, taka..."

İlk çıldıran markacı o gün tam elli çocuğun cevherlerini aldı. Elli çocuk üçer kez deliğe girdiler. Ve bütün gün, bütün çocuklar aynı sesi duydular:

"Taka-taka-taka-taka-taka..."

Bütün gün, binlerce ve binlerce çocuk, birinci ve dokuzuncu köyde yapımevlerinin önünde biriktiler ve bir yapımevinden ötekine gidip geldiler. Cevher bütünleştirme aracına sahip olan markacılar, art arda çıldırmaya başladılar. Bütün markacılar aynı şeyleri gördüler: Sokaklarda cevherler geliyor, markalar gidiyordu. Sokaklarda başıboş dolaşan sayısız marka vardı. Ve onlar da çıldırdılar. Ve onlar da o günden sonra çocukları çocuk olarak göremediler.

İşte ikinci gün, iki kat markacı çıldırdı. Ve bütün çıldıran markacılar motor sesini duydular:

"Taka, taka, taka, taka, taka..."

Ve bu sesi duyan çılgın markacılar, öfkelerinden iki kat çıldırdılar. Hıçkırarak ağlayanlar oldu. Kafasını duvarlara vuranlar oldu. Saçlarını yolanlar oldu. Hepsi de aynı şeyleri söylediler:

"Ah, alçaklar, benim markalarımı çalıyorlar. O markalar be-

nim. Sokaklardaki markalar benim. Markaları toplayabilmem için, yeni cevher bütünleştirme aracı gerekliydi. Motorla çalışan aracı benden önce buldular."

Ve bütün çıldıran markacılar, sokaklara döküldüler, önlerine geleni devirerek, motorla çalışan yapımevine doğru koştular. Ve kendileri gibi koşmakta olan öteki markacıları gördüler. Bütün çıldıran markacılar, yapımevinin önünde biriktiler. İlk çıldıran markacı, pencereden onlara bakıyordu. Ve birden yerinden sıçradı. Gelenler ona marka olarak gözüktü. Evet, markacılar da gözüne marka olarak gözüktüler. Hemen kapının önüne çıktı.

"Hepinize motor satabilirim. Bir motor üçbin markadır. Kim, üç bin markayı önceden yatırırsa, motoru alır."

Markacılar bir anda dağıldılar. Ve gidip üçer bin marka bulmaya çalıştılar. Ve üç bin markayı tamamlayanlar, çılgınca koşarak geri geldiler. Ve üçer bin markayı yatırdılar ve her birisine bir sıra numarası verildi.

Dünya döndü.

Ve akşam oldu...

Dünya döndü.

Ve sabah oldu.

Ve ilk çıldıran markacı, o gün tam yüz çocuğu yanına aldı. Ve yüz çocuğun, sürekli yanında çalışacağını söyledi. Ve yüz çocuk için tam bin marka vergi yatırdı. Ve yüz çocuk, onun için deliğe girdiler. Ve ilk markacı, yanında çalışan ustayla, yapımevinin arka bölümüne geçti. Markacı bir gün önceki artan cevheri gösterdi ve,

"Usta, şimdi bu artan cevheri tıpkı bu motor gibi dönüştür," dedi.

Usta,

"Ah ah," dedi. "Şimdi şu cevherin yerinde, tıpkı şu motor gibi bir motor olsa ne olurdu."

Cevher, ışığını saçtı ve bir motora dönüştü. Gene de biraz cevher arttı. Motoru kaldırmak istediler. Ama motor çok ağırdı ve kaldıramadılar. On çocuk topladılar. Ve on çocukla birlikte, motoru güçlükle taşıyıp yapımevinin dışına çıkardılar. Sıraya giren ilk markacıya motoru teslim ettiler. Motor çok ağırdı. Motoru yapımevinden taşıtmak için, markacı gene on çocuk buldu. Ve öğlene kadar motor güçlükle yapımevine taşındı.

Bu arada motoru yapan yapımevinin duvarına "İlk Motor Yapımevi" yazılı bir levha asıldı.

Bu arada çocuklar yeni cevher getirdiler. Ve öğlene doğru ikinci motor dönüştürüldü ve ikinci sıradaki markacı, motorunu teslim aldı ve güçlükle kendi yapımevine taşıttı.

Öğleden sonra yeni bir motor dönüştürüldü.

Akşam olmadan son motor dönüştürüldü ve sırayla markacılara teslim edildi. Ve onlar motorlarını kendi yapımevlerine taşıttılar.

Aynı gün markacıların geri kalanları da çıldırdılar ve onlar da motor yapımevine geldiler ve üçer bin marka yatırdılar ve sıra numarası aldılar.

Aynı gün, dokuzuncu köyde ve birinci köyde, iki ayrı yerde, iki motor daha dönüştürüldü. Motoru bulan aydınlardan kirpiklerini kırpıştıran aydın, dokuzuncu köyde, tırnaklarını yiyen aydın da birinci köyde, ayrı ayrı iki motor dönüştürdüler.

Ve iki aydın, motor yapımevinin motor dönüştürdüğünü duyunca çok şaşırdılar.

Birisi kirpiklerini kırpıştırdı ve,

"Olamaz ki," dedi. "Olamaz. Motoru nasıl dönüştüreceklerini bilmiyorlar ki."

Ve tırnaklarını kemiren aydın, elini ağzından çekerek,

"O motorlar çalışmaz," dedi ve tırnaklarını kemirmeye başladı.

Ve aydınların söyledikleri yıldırım gibi bütün markacıların arasında yayıldı.

Ve o gün ilk motoru alan, yapımevine gitti. Motoru alan markacı, hüngür hüngür ağlıyordu.

"Beni kandırdılar. Bugün getirilen bütün cevheri motor çalıştırmak için harcadım, ama motor çalışmadı."

Ve çıldıran markacılar, çılgınlar gibi, "İlk Motor Yapımevi"ne koşuştular.

Ve ilk çıldıran markacı, neye uğradığını şaşırdı.

Çok geçmeden polisler geldiler. Ve görevliler geldiler. Markacılar, ilk markacıyı neredeyse parçalayacaklardı. Polisler ve görevliler, ilk markacıyı ve yanındaki ustayı yanlarına aldılar ve teker teker bütün motorların başına götürdüler, ve motorları çalıştırmasını istediler. Usta, yanında getirdiği artan cevherle, bütün motorları çalıştırmak istedi. Ve cevher tıpkı kendi motorlarında olduğu gibi yandı, ama motor çalışmadı.

Polisler, ilk markacıyı tutukladılar ve kaleye götürdüler. Ve tam bu sırada birinci köyden ve dokuzuncu köyden ayrı ayrı motor sesleri gelmeye başladı:

"Taka, taka, taka, taka, taka..."

"... taka, taka, taka, taka."

İlk çıldıran markacı, olanlardan hiçbir şey anlamadı. Ve polisler, onu mahkemeye verdiler. Yargıçlar, bütün markacılardan aldığı markaları geri vermesine ve bunun için gerekirse bütün mallarına ve yapımevine el konulup satılmasına ve dolandırıcılıktan zindana atılmasına karar verdi.

Polisler, mahkemeden sonra, markacıya sordular:

"Markaların nerede?"

Markacı yüzlerine baktı polislerin. Sanki ne dediklerini duymamış gibiydi.

"Yapımevine gidelim," dedi.

Ve artık hiç konuşmadı.

Dışarı çıktılar. Bütün markacılar bir anda üstüne saldırdılar. Neredeyse parçalayacaklardı. Polisler ve görevliler markacıları

zorlukla engellediler. Ama bütün bunlar olurken, ilk markacı hiçbir şey yapmadı. Ne karşı koydu, ne de kendini sakındı. Ve güçlükle yol açan polisler onu yapımevine getirdiler. O zaman markacı, polislere usulca,

"Usta nerede?" diye sordu. "Bana usta gerekli."

Polisler, ustayı bulup getirdiler.

Markacı,

"Bizi bir dakika yalnız bırakın," dedi. "Sonra istediğinizi yaparsınız."

Ve ustayla markacı yalnız kaldılar. Polisler dışarıda beklediler.

Az sonra usta dışarı fırladı. O zaman polisler bir şeyler olduğunu anladılar ve içeri daldılar. İlk çıldıran markacı taş olmuştu.

"Kendi kendini taş yaptı," diyordu usta.

Polisler, görevlilere haber verdiler. Taş olmuş markacı, kale içine taşındı. Ve evinin önüne dikildi. Markaların çoğu bulundu. Ve sırayla öteki markacılara dağıtıldı. Ama markalar yetmedi. Ve taş olan markacının evi ve İLK MOTOR YAPIMEVİ satışa çıkarıldı. Ve çıldırmış markacılar, çılgınca yarışa girip bunları satın aldılar. Ve bütün bunlar o gece tamamlandı.

Ve dünya döndü.

Sabah oldu.

Çıldırmış markacılar, çılgınlar gibi, yeni motor yapan yapımevlerine gittiler. Ve kendileri için motor dönüştürülmesini istediler. Birinci köydeki markacı, tırnaklarını yiyen çocuğa,

"Motor dönüştürebilir miyiz? Bizim de başımıza aynı şeyler gelmesin?" diye sordu.

Aydın, tırnaklarını kemirdi ve bir an elini ağzından çekti,

"Biz dönüştürürüz. Çünkü motoru biz düşündük. Neyin önce neyin sonra dönüştürüleceğini biliyoruz," dedi ve tırnaklarını kemirmeye başladı.

Dokuzuncu köydeki markacı, kirpiklerini kırpıştıran aydına sordu:

“Motor dönüştürebilir miyiz? Bizim de başımıza aynı şeyler gelmesin?”

Kirpiklerini kırpıştıran çocuk,

“Biz dönüştürürüz. Çünkü planını biz yaptık. Hangi parça ne işe yarıyor, neden gerekli ve neden parça parça dönüştürmek gerekir, bunu biliyoruz. Ve biz her parça için ayrı ayrı deneyler yaptık. Ve bu günlerce sürdü. Oysa, motor dönüştürmeye kalkanlar bunları bilmiyordu. Dış görünüşü aynı oldu, ama çalışmadı,” dedi.

Kirpikleri, sanki bir kelebek kanadı gibi titreşip duruyordu.

Birinci köydeki motor yapımevi, o günden sonra motor dönüştürmeye başladı ve kapısına “Tırnak-Motor” yazılı bir levha asıldı.

Dokuzuncu köydeki motor yapımevinin kapısında da “Kirpik-Motor” levhası vardı.

İşte o zaman tırnaklarını yiyen aydın birdenbire çıldırdı. Ve o sokaklardaki çocukları marka olarak gördü. Ve,

“Vay canına,” dedi kendi kendine. “Bütün sokaklar marka dolu. Bu markaları toplayacak bir yol bulmalıyım.”

Kirpiklerini kırpıştıran çocuk, dışarı baktı,

“Ah bu çocuklar için bir şeyler yapmalı. Onların daha iyi yaşayabilmeleri için yeni şeyler bulmalıyım,” diye söylendi.

Dünya durmaksızın döndü.

Ve güneş, her gün, önüne gelen çocuk ülkesini aydınlattı.

Ve her gün çocuk ülkesi gene karanlığa döndü.

Ve güneş her gün değişen bir çocuk ülkesini aydınlattı.

Ve çocuk ülkesinde yüzlerce yapımevinden aynı sesler yayıldı:

“Taka taka taka taka taka taka taka taka...”

Ve bu sesler artık hiç eksilmedi ve her gün daha çok duyuldu.

Dünya dönüyor,

Kasnaklar dönüyor,

Taka taka sesleri her yanda duyuluyordu.

Şimdi birinci köyde yüzlerce yapımevi vardı. Binlerce ama binlerce çocuk, birinci köye yerleşti. Ve onlar uzak yerlere küçük kulübeler yaptılar. Ve bu çocukların cevherlerinden başka satacak bir şeyleri yoktu.

Ve aynı şeyler dokuzuncu köyde de oldu. Binlerce çocuk dokuzuncu köye geldiler.

Ve yüzlerce çıldırmış markacının gözü artık yalnızca sokaklar dolusu marka görüyordu. Bu markalara sahip olabilmek için çıldırıyorlardı. Bütün ülkede, bunun bir tek yolu vardı, o da motorla çalışan cevher bütünleştirme araçlarına sahip olabilmekti. Ne kadar çok çocuğun cevherini bütünleştirebilirlerse o kadar çok marka kazanacaklardı. Motorla çalışan cevher bütünleştirme aracı ile, cevher bütünleştirip mala dönüştürmeye, 'markacılık' denildi.

Ve tırnaklarını kemiren aydın, markacı olmaya karar verdi. Ama markası yoktu. Günlerce düşündü. Ve bir gün markacılardan birisinin kapısını çaldı. Kapıyı açan uşağa, markacı ile görüşmek istediğini söyledi ve kendini tanıttı.

Markacı koşarak geldi ve aydını karşıladı.

"Buyurun, sizinle tanıştığım için çok sevinçliyim."

İçeri girdiler. Markacının evi çok güzeldi ve zengin işi eşyalarla döşenmişti. Yalnız kalınca, tırnaklarını yiyen aydın,

"Durumunuzun çok kötü olduğunu biliyorum," dedi.

Markacı çok şaşırdı, kekelemeye başladı.

"Siz çorap dönüştürüyorsunuz. Ve sizin gibi çorap dönüştüren tam on yapımevi var. Ve onlar sizden daha güçlü. Batmak üzeresiniz. Çünkü onlar çorap fiyatlarını ucuzlattılar. Öyle ucuzlattılar ki, siz ve ötekiler zararına satış yapıyorsunuz."

Markacı, şaşkın şaşkın bakıyordu.

“İyi ama siz bunları nereden biliyorsunuz?” diyebildi ve ağlamaya başladı.

“Markacılığın kuralı bu. Sokaklardaki markaları toplayabilmek için yarışıyorsunuz. Kimin gücü kime yeterse. Ve siz o kadar güçlü değilsiniz. Batacaksınız. Ve sizin yapımevinizi, güçlü olanlardan ve ayakta kalanlardan birisi satın alacak. Ve siz de sokaklara düşeceksiniz.”

Markacı, söylenenlerin doğru olduğunu biliyordu. Batmak üzereydi.

“Ben sizi kurtarabilirim. Yeni bir buluşum var. Ve yeni buluşum kapış kapış kapışılacak.”

Markacının gözleri marka marka parladı. Şimdi gözleri çakmak çakmak çılgınlık dolmuştu.

“Doğru mu söylüyorsun? Söylesene, nedir o buluş?”

Motoru bulan bu aydının, yepyeni bir buluşla kendisine gelmesi, büyük bir şanstı. Ama aydın bir yandan tırnaklarını kemiriyor, bir yandan da gülümsüyordu. Sonunda,

“Ama, bir koşulum var,” dedi. “Yarı yarıya ortağız.”

“Yarı yarıya mı? Olur mu hiç? Yapımevi benim. Bütün markalar benim. Olmaz. Sen bana buluşunu söyle, karşılığında sana belirli bir marka vereyim.”

Tırnaklarını yemekte olan aydın, kalktı ve kapıya doğru yürüdü.

Markacı, arkasından koştu, yakaladı,

“Dur canım, nereye gidiyorsun? Anlaşırız, bir yolunu buluruz.”

“Hiçbir yolu yok. Ya yarı yarıya ortak olacağız, ya da batmak üzere olan yığınla yapımevi var, gider onlardan birisiyle anlaşırım. Hoşça kalın.”

Aydın böyle söyledi ve çıkmaya davrandı.

Markacı, olduğu yere çöktü ve inler gibi,

“Peki, kabul. Ama buluşun ne olduğunu bilmeliyim.”

Aydın geri döndü. Gidip koltuğuna oturdu. Gülüyordu. Markacı güçlükle kalktı ve karşısına geçip oturdu.

“Dinle. Aslında benim koşullarımı kabul etmekten başka hiçbir yolun yok. Yarısını değil, dörtte üçünü istesem, gene kabul etmek zorundasın. Ama istemiyorum. Şimdi buluşumu kısaca anlatayım. Her çeşit malı kolaylıkla bir yerden bir yere taşıyacak bir taşıt. Bütün yapımevleri ve bütün torbacılar ve dükkân sahipleri ve beyaz saray, bu taşıttan alacak.”

Markacının gözleri, gene çakmak çakmak çılgınlık doldu. Ve marka marka parladı.

“Gidip, bir anlaşma imzalayacağız. Ve her satılan malın yarısı benim olacak.”

“Kabul,” diye fırladı yerinden markacı.

El sıkıştılar ve çok geçmeden aralarındaki anlaşma imzalandı.

Dünya döndü.

Ve sabah oldu.

Ve ortaklar o gün dört küçük tekerleği olan ve önden çekilen, ilk arabayı dönüştürdüler. Yapımevinde elli çocuk çalışıyordu ve üçer kez deliğe giriyorlardı. Yirmi üç araba dönüştürdüler. Hesabını yaptılar:

Ellerine 2800 marka geçmişti. Çocukların ücreti ve vergileri için 1000 marka harcamışlardı. Ve yapımevi 1800 marka kazanmıştı. Ve iki ortak 1000 markayı ayırdılar ve kalan 1800 markayı bölüştüler. Markacının gözleri parlıyordu. Akşam olmuştu. Yapımevinden çıktılar.

Koşa koşa gelen birisi, çorap yapımevlerinden ikisinin battığını söyledi. O zaman markacı gözlerinden yaş gelinceye kadar güldü,

“Oh olsun,” dedi. “Beni batıracaklardı, kendileri battılar.”

Tırnaklarını kemiren aydın sordu:

“Batan yapımevlerini satın alan oldu mu?”

“Oldu,” dedi haberi getiren. “Her birisini bir başka çorap yapımevi satın aldı.”

Tırnaklarını kemiren aydın,

"Yakında ikisi daha batar," dedi ve yürüdü.

O zaman markacı, arkasından koştu ve,

"Bana bak sen bunları nereden biliyorsun?" diye sordu.

Tırnaklarını kemiren aydın,

"Gözünü açarsan sen de görürsün," dedi. "Her çeşit malı yapan yapımevleri var. Hangi mal satılıyorsa, en azından on yapımevi aynı malı yapıyor. Ve hepsinde aynı şey oluyor. Önce malları ucuzlatıyorlar. En çok dayanan kazanıyor, öteki batıyor. Batanı satın alan iki kat güçleniyor, ve ötekileri batırıyor."

Markacı,

"Neyse ki bizim yaptığımızı yapan başka yapımevi yok," dedi.

"Yarın olur," dedi tırnaklarını kemiren çocuk.

Dünya döndü.

Ve sabah oldu.

Ve dokuzuncu köyde, yeni araba yapımevi açıldığı hemen duyuldu.

Çıldırmış markacılar, çılgınca birbirlerini yok etmek için yarıştılar.

Ve bu yarış çılgınca sürdü gitti.

Tırnaklarını kemiren aydın, biriktirdiği markalarla, kendi adına yeni bir yapımevi kurdu. Ve kurduğu yapımevinde, her gün binlerce marka kazanan markacıların, markalarını saklayabilmeleri için çelik kasalar dönüştürdü. Boy boy çelik kasalar dönüştürdü. Bütün markacılar ve markası olanlar kapış kapış bu çelik kasalardan aldılar.

Aydınlar ve eski ustalar, yeni buluşların çok marka kazandırdığını gördüler. Ve çocuk ülkesinde yeni yeni buluşlar yapılmaya başladı. Ve buluş yapan bu çocuklara 'bilgin' çocuklar denildi.

Dünya dönüyordu.

Kasnaklar dönüyordu.

Çocuk ülkesinde her gün yeni bir buluş ortaya çıkıyordu.

Her gün yeni yeni yapımevleri açılıyordu. Ve her gün birkaç markacı batıyordu. Çıldırmış markacılar, sokaklar dolusu markaları toplayabilmek için, öteki markacıları batırmaya çalışıyordu.

Ve cevherlerini satan çocukları dört kez deliğe soktular, beş kez deliğe soktular, altı kez deliğe soktular. Ve gündüz çalıştırdıkları çocuk kadar, geceleri de çocuk çalıştırdılar. Böylece cevher bütünleştirme araçları gece gündüz çalıştı.

Ve aynı günlerde kirpiklerini kırpıştıran çocuk yeni bir buluş yaptı.

Yeni buluş için yeni bir yapı yapıldı. Ve bu yapı ortadan iki odaya bölünmemişti. Uzunlamasına ikiye ayrılmıştı. Cevher getiren çocuklar, bir kapıdan giriyor, tam cevherin bütünleştiği yerden geçerken duvarda açılmış bir delikten içeriye sırayla "çark" diye sesleniyorlardı, "piston" diye sesleniyorlardı. Sırayla motorun gereken parçalarının adlarını söylüyorlar ve öteki kapıdan çıkıyorlardı. Yanda, çocukların göremediği bölmede, yeni bir meşin bant vardı. Ve çocuklar hangi parçanın adını söylerlerse, bütünleşen cevherden o parça dönüşüyor ve meşin bantın üzerinde hareket ediyordu. Her parça gidip hazırlanmış bir kalıba yerleşiyordu. Ve bütün parçalar tamamlanınca, kalıp kendiliğinden açılıyor ve motor tam altında duran bir arabaya yerleşmiş oluyordu. Araba çekilince kalıp bütünleşiyor ve parçalar gene gelip kalıba yerleşiyordu.

Ve kısa zamanda bütün yapımevleri yeni yapılar yaptılar. Cevherlerini satarak yaşayan çocuklar, durmadan aynı şeyleri söylemeye başladılar.

Her yapımevinde her çocuk başka bir şey söylüyordu:

"Tencere."

"Tabak."

“Çaydanlık.”
“Gömlek.”
“Pantolon.”
“Ayakkabı.”
“Don.”
“Kalem.”
“Mürekkep.”
“Makas.”
“Araba.”
Ve daha akla ne gelirse...
Ve bir sabah oluyordu, bir akşam.

Ve bir gün, cevherlerini satan çocuklardan bir grup, altıncı kez cevher getirdikten sonra işten ayrıldılar. Alışveriş yapmak için çarşıya geldiler. Hepsinin elinde onar marka gündelikleri vardı. Ve bir vitrinin önünde durdular. Vitrinde bir takım elbise vardı. Ve çocukların hepsi de, bu takım elbisenin yapıldığı yapımevinde çalışıyordu. Elbisenin fiyatı 20 markaydı. Onlar vitrine bakarlarken, dükkân sahibi dışarı çıktı.

“Ne bakınıyorsunuz? Siz o elbiseyi alabilir misiniz? Haydi yaylanın bakalım,” dedi.

O zaman çocuklar, elbisede bir başkalık gördüler. Kendi cevherleri ile kendilerinin dönüştürdükleri elbiseyi tanımadılar. Elbise kendilerinden başkaydı. Kendi cevherlerinden kendilerinin dönüştürdükleri elbiseyi kendilerine uygun bulmadılar. Kendi cevherlerinden, kendi dönüştürdükleri elbiseyi, kendilerinden değerli gördüler ve kendilerini değersiz gördüler. Kendi cevherlerinden kendilerinin dönüştürdükleri elbiseyi kendilerinden tam on iki kat değerli gördüler ve kendilerini tam on iki kat değersiz gördüler. Hemen önlerini iliklediler ve usulca uzaklaştılar.

Ve çocuk ülkesinin her yanında aynı şeyler olmaya başladı.

Çocuklar kendi cevherlerinden kendilerinin dönüştürdükleri

eşyaları tanıyamadılar. Ne kadar değerli eşya dönüştürdülerse, kendilerini o kadar değersiz gördüler.

O zaman çocuk ülkesinde eşyalar değerli oldu ve çocuklar değersiz oldu.

O zaman da çocuklar, sahip oldukları eşyalar kadar değerli saymaya başladılar birbirlerini.

Ve çocuk ülkesinde, eşyaya saldırı başladı.

Ve çocuk ülkesindeki bütün çocuk gözleri, eşyalara dikildi. Ve eşyalara dikilen gözler, eşyadan başka bir şey göremez oldu. Yavaş yavaş çocukların gözleri bozulmaya başladı ve bütün çocuklar inanılmaz bir hastalığa yakalanmaya başladılar.

Bir gün çocuklardan birisi, bir tencere almak için dışarı çıktı. Tencere satılan dükkâna gitti. Dükkân sahibi arkadaşıydı. Konuşmaya başladılar. O zaman çocuk, ikisinin arasına bir tencere girdiğini gördü. Ve arkadaşını göremez oldu. Konuşan tencereydi. Birkaç kez başını sağa sola salladı. Ama her bakışında tencere süzülüp aralarına girdi. Ve çocuk, arkadaşını göremedi ve tencereyle konuştu. Tencereyi alan çocuk dükkândan acele çıktı. Ve kendisini toplamak için bir kahveye oturdu. Garson geldi. Çocuk başını kaldırıp garsona baktı. Ve bakar bakmaz ikisinin arasına bir bardak sıcak çay girdi. Ve çocuk garsonu göremez oldu. Karşısında bir bardak çay duruyordu ve çay sordu:

“Ne istersiniz?”

Çocuk gene başını iki yana salladı ve garsona baktı. Ve gene hemen bir bardak çay aralarına girdi. Ve çay gene,

“Ne içeceksiniz diye sordum?” dedi, dumanları yükselirken.

Çocuk,

“Bir bardak çay,” diyebildi.

Çocuk çayını acele içtikten sonra kahveden çıktı. Evine gitmek için hızlandı. Birden gözüne vitrindeki bir ayakkabı takıldı.

Durdu ve ayakkabıya bakmaya başladı. Tam bu sırada bir ses duydu:

"Bir şey mi istemiştiniz?"

Çocuk döndü ve karşısında dükkân sahibini görür gibi oldu. Ve aynı anda, aralarına süzülerek bir ayakkabı girdi. Ve ayakkabı konuşmaya başladı:

"Bir şey mi istemiştiniz?"

"Hayır. Özür dilerim. Hiçbir şey istemiyorum," dedi çocuk ve acele uzaklaştı.

O günden sonra çocuk, öteki çocukları göremez oldu. Eşyalar buna izin vermiyordu.

Ne zaman bir çocukla konuşmak istese, bir eşya aralarına giriyordu. Çocuk o günden sonra, öteki çocukları göremez oldu. Ve eşyalarla konuşmaya başladı.

Ve bir gün, birdenbire, kendisini tek başına kalmış hissetti. Hemen aynasını eline aldı. Ve kendisini çocuk olarak gördü. Bütün çocuk ülkesinde bir tek kendisini çocuk olarak görebiliyordu. Çocuk o zaman çok sevindi ve,

"Oh," dedi. "Bir ben çocuk kalmışım."

Oysa her gün yüzlerce binlerce çocuk aynı şeyi söylüyorlardı.

"Oh," diyorlardı. "Bir ben çocuk kalmışım."

Ve her çocuk kendisini yalnız ve tek başına kalmış gördü. Tek başına yaşayabilmek için, tek başına çareler aramaya başladı. Ve hastalık bütün ülkeye yayıldı.

Artık çocuklar birbirlerini çocuk olarak görmediler ve birbirleriyle çocuk olarak konuşamadılar. Çocuklar çocukluklarını unuttular.

Ve cevher çıkartan her çocuk, ne kadar çok eşya dönüştürürse, kendisini o kadar değersiz gördü. Ne kadar güzel şey dönüştürürse, kendisini o kadar çirkin gördü. Ne kadar büyük şey dönüştürürse, kendisini o kadar küçük gördü. Çünkü onun

eşyaları ucuzdu, çirkindi, dayanıksızdı. Oysa markacıların eşyaları en pahalı, en güzel, en dayanıklıydı. O zaman her çocuk markacıları akıllı, kendini akılsız gördü.

Ve her çocuk kendi başına kalınca, bütün çocuklar, daha çok yoksullaştılar. Ve öyle yoksullaştılar, öyle yoksullaştılar ki, bir gün kendiliğinden bütün cevher çıkartan çocuklar, aç karınlarını doyurabilmek için ayaklandılar. Her şeyi yağmaladılar.

Ve işte tam bu sırada çocuklar, yeniden birbirlerini gördüler. Hepsi birbirini çocuk olarak görebildi. Ve hepsinin içini anlatılmaz bir sevinç doldurdu.

Fakat bu çok uzun sürmedi. Çünkü beyaz sarayın beyazlar giymiş, beyaz kırbaçlı muhafızları ve polisleri, hemen çocukların üstüne saldırdılar.

İşte o zaman çocuklar gene kendilerini tek kalmış gördüler. Ve kaçıştılar.

Ama bazı çocukların gözü bir kez olanları görmüştü. Ve onlar bunu unutmadılar. Ve çocukları çocuk olarak görmeye devam ettiler. Ve onların gözü açıldı. Ve gözü açılanlar, birbirlerini gördüler ve tanıdılar. Çocukların tek tek olmadıklarını anladılar. Ve gözü açılanlar, öteki çocukların gözlerini açabilmek için çalışmaya başladılar. Ama aralarında anlaşamadılar. Her birisi, başka bir şey söylüyordu. Ama gene de bazı çocukların gözleri açılıyordu. Ve bu çocuklardan dokuz tanesi, bir gün kasketli bir çocukla tanıştılar.

Kasketli çocuk,

"Arkadaşlar, markacılık hepimizi çocuk olmaktan çıkardı. Çocukluğumuzu yok etti," dedi.

Bu sözleri söyledi ve kendisini dinleyen öteki çocuklara baktı. Söylediklerini anlayıp anlamadıklarını gözden geçirdi.

Küçük bir odadaydılar. On çocuktular. Dinleyen çocuklar, konuşan kasketli çocuğu anlamaya çalışıyorlardı. Konuşan çocuğun başında kulaklıklı bir kasket vardı. Konuştukça, kas-

ketin kulaklıkları sağa sola sallanıp duruyordu.

"Cevher bütün çocuklarındır. Oysa cevher bütünleştirme araçları, tek tek markacıların. Cevheri bütün çocuklar çıkarıyor, dönüşenler tek tek markacıların oluyor."

"Haklısın. Ama ne yapılabilir?"

"Yapılacak tek şey vardır. Mademki cevher bütün çocuklarındır, cevher bütünleştirme araçları da bütün çocukların olmalıdır."

"Ama bu nasıl olur. Araçlar onların malı?"

O zaman kasketli çocuk ayağa fırladı. Kulakları sağa sola sallanıyordu.

"Kim demiş!" diye bağırdı. "O araçlar, cevherden dönüştürülmedi mi?"

"Elbette," diye karşılık verdi dinleyenler.

"Cevheri kendileri mi çıkarttılar?"

"Hayır," diye karşılık verdi çocuklar.

"Araçları dönüştürmek için gerekli cevheri de çocuklar çıkardılar. Cevherin karşılığını ödediler mi? Ödemediler. Beş kez cevher çıkaran çocuğa bir kerede cevherin yarısını verdiler. Zaten markacılığın özü de bu değil midir? Kim demiş, cevher bütünleştirme araçları markacılarındır diye?"

Uzun bir sessizlik oldu.

Çocuklar söylenenlerin doğru olduğunu kabul ettiler.

"Peki ne yapacağız?" dedi içlerinden birisi.

O zaman kasketli çocuk, öteki dokuz çocuğa, birinci masalda olanları anlattı. Bütün çocuklar can kulağı ile birinci masalı dinlediler.

Masalı bitirince, kasketli çocuk,

"Şimdi, her biriniz, bu anlattıklarımı cevherlerini satan on çocuğa anlatacaksınız. O çocukların her birisi de gene dokuz çocuğa anlatacak. Belirli bir gün, gene toplanacağız ve ben size olanların gerisini anlatacağım."

Masalı anlatan çocuk masalı burada kesti ve,

“İşte,” dedi. “Bu masalları onar kişi toplanıp anlatmak, buradan çıkmış.”

Ve yine masalı anlatmayı sürdürdü:

Kasketli çocuk,

“Tamam mı?” diye sordu.

“Tamam,” dedi çocuklar.

Hiçbirisi, “Sen bunları nereden biliyorsun?” demedi. Çünkü kasketli çocuğun uzun zamandan beri çocuk ülkesinde olup bitenleri araştırdığını biliyorlardı.

Belirli bir gün kararlaştırdılar ve dağıldılar.

Kasketli çocuk doğru kale içine gitti. Beyaz saraydaki kitaplığa girdi. Şimdiye kadar saray aydınlarının yazdığı ne kadar kitap varsa okumaya başladı. Notlar aldı.

Cevher çıkartan çocukların arasında birinci masalda olanlar, anlatılmaya başladığı sırada, çocuk ülkesinde, yüzlerce yüzlerce yapımevi vardı. Bu yapımevleri yüz markacının elindeydi. Bu yüz markacı öteki markacıları batırdılar, ve yapımevleri onların elinde toplandı. Her markacının en azından on-on beş yapımevi oldu. O zaman markacılar, yanlarına aydınları toplayıp çalıştırmaya başladılar. Böylece çocuk ülkesinde yüz büyük firma oluştu. Markacılar, öyle çıldırmış öyle çıldırmışlardı ki, bir o yapımevine koşuyorlardı, bir öteki yapımevine. Çünkü yüz firma, sokaklarda aktıklarını gördükleri markaları toplayabilmek için öldüresiye savaşım veriyorlardı.

Gene bu sırada, durmadan buluşlar yapıldı. Bisiklet yapılmaya başlandı. İkinci masalda olanlar anlatılmaya başlandığı zaman, on firma daha battı. Ve çocuk ülkesinde doksan firma kaldı. Ve çocuk ülkesini boydan boya geçen, küçük trenler işlemeye başladı. Trenler, hem malları taşıdı, hem de çocukları getirip götürdüler.

Üçüncü masalda olanlar anlatılmaya başlandığında, cevher çıkartan çocuklar ayaklandılar. Ve yapımevlerine girdiler ve cevher bütünleştirme araçlarını kırdılar. Beyaz sarayın beyazlar giyinmiş beyaz kırbaçlı muhafızları, ayaklanan çocukları durdurabildikleri zaman, beyaz kırbaçları ve beyaz giysileri kızıla kesmişti. Ayaklanmadan sonra on firma daha battı. Yakalananlardan yüz çocuk, mahkemeye çıkarıldı ve yargıçlar yüz çocuğa taş edilme cezası verdiler. Ve cevherlerinden başka satacak hiçbir şeyleri olmayan yüz çocuk topluca taş edildi.

Dördüncü masal anlatılmaya başlandığında cevher çıkaran çocuklar, ücretlerini arttırmak için direndiler ve deliğe girmediler. Çocuklar deliğe girmeyince, kasnaklar dönmedi. Ve markacılar çılgına döndüler. Yapımevlerinden yapımevlerine çılgınlar gibi koşuştular ve hiçbir çocuk göremediler. Ve çocukların evlerine gittiler. Kapıları çaldılar. Ve her kapıyı o evin kızı açtı. Ve içeriye seslendi:

"Markacılar gelmiş."

Ve her evin içinden sert bir ses duyuldu:

"Gir eve."

Masalı anlatan çocuk masalı burada kesti ve,

"İşte," dedi. "İlk 'grev' buradan çıkmış."

Ve yine masalı anlatmayı sürdürdü:

Ve bütün evlerin kapıları kapandı.

O zaman, markacılar, greve giden çocukların temsilcileri ile konuşmaya razı oldular. Ve çocukların en çok beş kez deliğe girmeleri kabul edildi. Ve çocukların ücretleri arttırıldı.

O zaman, on firma daha battı ve bütün ülkede yetmiş büyük firma kaldı. Yetmiş büyük firma, mallarına, arttırdıkları ücret kadar zam yaptılar.

Beşinci masal anlatılmaya başlandığında, beyaz saray, derenin üzerinde iki köprü yaptırdı.

Ve markacılar ve markası olanlar, yani kaleliler, karşı kıyıda kendilerine büyük ve güzel villalar yaptırdılar. Ve karşı kıyıda çeşitli eğlence yerleri açıldı.

Ve çocuk ülkesinde elektrik bulundu. Ve bütün yapımevleri elektrikle çalıştırıldı. Ve bütün ülkede yepyeni buluşlar yapıldı. On firma daha battı. Ve altmış firma kaldı. Firma sahibi olan markacılar yeni buluşlar için yeni yeni yapımevleri açtılar. Ve bütün gün ve bütün gece çılgınlar gibi sağa sola koşturdular. Yapımevlerini yokladılar. Artık çılgınlığın doruğuna varmışlardı. Çünkü çocuk ülkesindeki bu altmış firmanın sahibi markacı, sahip oldukları küçüklü büyüklü yüzlerce yapımevine yetişemiyorlardı.

Ve işte tam bu sırada çocuk ülkesinde telefon bulundu. O zaman markacılar, derenin karşı yakasında, büyük firma yapıları yaptırdılar. Ve geniş güzel odalar döşettiler. Kendileri için, büyük ve geniş masalar yaptırdılar. Ve geniş rahat koltuklar yaptırdılar. Ve masalarına telefonlar koydular. Ve yapımevlerine telefonlar koydular. Ve bütün yapımevlerini buralardan yönettiler.

Günde yüzbinlerce marka kazanmaya başlayan firmalar arasında ölüm kalım savaşı çılgınca sürüyordu. Ve markacılar, ne zaman yerlerinden kalkmaya davransalar telefon çalıyordu. Ve markacılar yerlerinden kalkamaz oldular.

O kadar çok yapımevi ve o kadar çok konuşulacak yer vardı ki, artık tek telefon yetmedi. O zaman masanın üzerindeki telefonlar çoğaldı. Telefonlar durmadan çalıyordu ve çılgın markacılar, telefonlara yetişemez oldular. Geniş ve büyük masalarının üzeri telefonlarla doldu. Ve markacılar, hangi telefonun çaldığını anlayamadılar. Durmadan telefonlara eğildiler ve hangisinin çaldığını bulmaya çalıştılar. Ve markacıların çişi gel-

di. Ve onlar çiş yapmaya bile gidemediler. Çıldırmış markacılar, hüngür hüngür ağlıyorlardı. Ve altlarına kaçırdılar.

O zaman, telefonlara karşılık vermeleri için, sekreterler tuttular. Ve bütün telefonlar yanlardaki odalara taşındı. Ve bütün telefonlara sekreterler yanıt verdi. Ve markacıların önünde yalnızca birkaç telefon kaldı.

O zaman markacılar ayağa kalkmak istediler. Ve ayağa kalkamadılar. Çıldırmış markacılar, korkuyla ayaklarının taşlaşmış olduklarını anladılar. Bir an, ama çok kısa bir an, kendilerinin de çocuk olduğunu anımsadılar. Ama telefon çaldı. Bir büyük firma daha batmıştı.

O zaman gene kendilerini unuttular. Ve onlara tekerlekli koltuklar getirildi. Ve onlar hiç kimseye ayaklarının taşlaştığını söylemediler. Bütün öfkeleri ile daha çok yatırım yaptılar ve işleri o kadar çok arttı.

Ve sekreterler durmadan gelip her iş için kararlarını sordular.

Bazı firmaların sahibi olan markacılar, kararları karıştırdılar. Ve bütün işleri karıştı ve onlar da battılar.

O zaman öteki markacılar, her iş için uzmanlar tuttular. Ve bu uzmanlara çok marka verdiler. Ve uzmanların her birisi, firmanın bir işini yönetti.

O zaman markacılar azıcık soluk alır gibi oldular ve kendilerine gelir gibi oldular. Kendilerine geldiklerinde, dizlerinden aşağısını hareket ettiremediler. Dizlerinden aşağıları taşlaşmıştı.

Uzmanlar geldiler, kendi işlerini anlattılar ve markacıların önlerine birer dosya koydular. Ve imzalamalarını istediler. Markacılar uzmanlarını dinlediler ve imzaladılar ya da değiştirilmesini istediler. Ve markacılar, durmadan sağ elleri ile imza attılar. Uzmanlardan biri gelip biri gidiyordu. Ve markacılar durmaksızın çılgınca imza atıyorlardı. Ve onların sol kolları, hiç kımıldamadı ve sol kolları taşlaşmaya başladı. Ve sol kolları taş oldu. Ve onlar yalnızca sağ ellerini hareket ettirebildiler.

Ve onların sol yanları taş oldu. Ve sol gözleri kör oldu. Ve onlar sağ gözleriyle gördüler.

Masalı anlatan çocuk masalı burada kesti ve,
"İşte," dedi, "sağcılık, buradan çıkmış."
Ve yine masalı anlatmayı sürdürdü:

Birçok firma battı. Öteki firmalar, batanları paylaştılar ve daha büyüdüler. Ve bütün çocuk ülkesinde 50 büyük firma kaldı.

Ve çocuk ülkesinde beşinci masalda olanlar anlatılırken ve bütün bu olanlar olurken, çocuk ülkesinden çoook uzaklarda, binlerce kuş havalandı. Ve binlerce kuş dereyi izleyerek yukarı doğru uçmaya başladılar.

Çocuk ülkesinden kaçan kuşlar, çocuk ülkesinden çok uzaklara gittikten sonra, birçok yavruları oldu. Anne kuşlar, küçük yavru kuşlara, ilk çocuk ülkesini anlattılar. Ve çocuk ülkesinde olanları anlattılar. Küçük yavru kuşlar, bu çocuk ülkesini çok sevdiler. Ve annelerinden hep çocuk ülkesinde olanları anlatmalarını istediler. Ve anne kuşlar, yavru kuşlara hep çocuk ülkesini anlattılar.

Dünya durmaksızın döndü.

Günler geçti ve yavru kuşlar yavaş yavaş büyüdüler ve uçmayı öğrendiler. Gökyüzüne çıkmayı, kanatlarını gerip süzülmeyi, hızla inişe geçmeyi ve çok uzun süre uçmayı öğrendiler.

Bir gün anne ve baba kuşlar, yavru kuşlara,

"Tamam, artık büyüdünüz, uçmayı ve yem toplamayı öğrendiniz," dediler.

O zaman yavru kuşlar, hep birlikte,

"Öyleyse biz o çocuk ülkesine gideceğiz," dediler. "Çok merak ediyoruz. O ülkeyi ne yapıp yapıp görmek istiyoruz."

Büyük kuşlar, önceleri karşı koydular. Ama yavru kuşlar o

kadar çok o kadar çok yalvardılar ki, sonunda, hep birlikte gidip çocuk ülkesini bir kere daha görmeye karar verdiler.

İşte çocuk ülkesinde tam beşinci masalda olanlar anlatılırken, binlerce kuş gökyüzüne havalandılar. Gökyüzünde daireler çizerek döndüler ve bütün kuşlar tamamlanınca, en yaşlı kuş öne geçti ve dere boyunca yukarı doğru uçmaya başladılar.

Ve bu yolculuk o kadar uzun o kadar uzun sürdü ki, kuşlar çocuk ülkesine yaklaştıklarında, çocuk ülkesinde dokuzuncu masalda olanlar anlatılmaktaydı.

Binlerce kuş, hiç görmedikleri ve hiç duymadıkları bir ülkenin üzerine geldiler ve gökyüzünde kanatlarını gererek süzüldüler ve ülkenin üzerinde dönmeye başladılar. Ve kuşlar, çocuk ülkesini tanıyamadılar. Ve yaşlı kuş yerini bir başkasına bıraktı ve keşif uçuşuna geçti. Ve yaşlı kuş şunları gördü:

Çok büyük bir deliğe binlerce, on binlerce tulumlar giymiş çocuk giriyordu ve deliğin ağzından görülmemiş bir ırmak akıyordu. Bu ırmak pırıl pırıl parlıyordu. Irmağın içinde binbir çeşit renk, durmaksızın hareket ediyordu. Renkler birbirleriyle birleşiyor, başka renklere dönüşüyordu. Her şey ama her şey sonsuz bir biçimde hareket ediyordu. Yaşlı kuş, bu kadar güzel bir ırmak görmemişti.

Yaşlı kuşun gördüğü ırmak, aslında binlerce, on binlerce çocuğun durmaksızın ve art arda ve hep birlikte taşıdıkları cevherden başka bir şey değildi. Yukarıdan bakınca cevher, ırmak gibi görünüyordu. Ve bu bir cevher ırmağıydı.

Yaşlı kuş, ırmağın önce ikiye ayrıldığını gördü. Irmağın bir kolu yukarıya, bir kolu aşağıya akıyordu. Ve iki ana kol, yüzlerce küçük kola ayrılarak, yüzlerce yapıdan içeri girip kayboluyordu. Ve yapıların öteki ucundan, tulumlu çocuklar çıkıyordu. Tulumlu çocuklar, kol kol birleşerek büyük bir nehir gibi delikten içeri akıyorlardı.

Yaşlı kuş, bu yapılardan birisinin üstünde uçmaya başladı. Ve yapıdan birçok arabanın çıktığını ve birçok arabanın yapıya girdiğini gördü. Çıkan arabaların üstü doluydu, giren arabaların üstü boştu. Ve bu arabalar ses çıkarıyordu. Yaşlı kuş, böyle bir şey görmemişti. Çünkü yaşlı kuşun gördüğü ses çıkartan arabalar küçük kamyonetlerdi.

Yaşlı kuş, sesten ürktü ve yükseldi. Ses çıkartan arabalardan yüzlercesinin gidip geldiklerini gördü. Arabalar asfalt yollarda yürüyorlardı. Yaşlı kuş, asfalt yolları, akmayan nehir gibi gördü.

Tam bu sırada aşağıdan öyle bir düdük sesi yükseldi ki, yaşlı kuş korkusundan ne yapacağını şaşırdı ve can havliyle dimdik gökyüzüne doğru yükseldi. Ses kesilince düzeldi ve aşağıya baktı, ve şaşkınlıktan kanat çırpmayı unuttu. Çünkü aşağıda dev bir kırkayak, burnundan dumanlar çıkartarak hızla akıp gidiyordu. Yaşlı kuş korkuyla gerisin geriye döndü ve hızla kaçmaya başladı. Çünkü yaşlı kuş hiç tren görmemişti. Çabucak kuşların başına geçti ve dönmeye başladı. Bu, kuşlar arasında "toparlanın, gidiyoruz" demekti. Kuşlar toparlanmaya başladılar. O zaman bazı kuşlar, yaşlı kuşa,

"Ne oldu? Burası neresi?" diye sordular.

Yaşlı kuş,

"Burası bizim bildiğimiz çocuk ülkesi değil. Tehlikeli bir yer. İlerleyelim, daha çocuk ülkesine gelmedik," dedi ve dere boyunca yukarıya doğru uçmaya başladı. Ve kuşlar, çocuk ülkesini tanıyamadılar ve uçup gittiler.

Kuşlar uçup gittiler ve küçük yavru kuşlardan birisinin geride kaldığını fark etmediler. Küçük yavru kuş, iyice alçalmış, ülkenin her yanını dolaşıyordu. Gördükleri şeyler yavru kuşu öyle heyecanlandırdı ki, her şeyi unuttu. Geniş caddelerde yüzlerce otomobil karşılıklı gidip geliyordu. Yaya kaldırımlarında dolaşan, gezinen, hızlı hızlı gidip gelen çocuklar vardı. Kızların ellerinde

filelerle alışveriş yaptıklarını gördü. Motosikletli polisler, posta arabaları ve postacılar, lokantalar, eğlence yerleri, gezgin satıcılar, elektrik direkleri, telefon telleri ve derenin üzerinde köprüler vardı. Yavru kuş, uçmasını sürdürdü. Birden küçücük kulübeler gördü. Sokaklar eğri büğrüydü. Eski elbiseli kızlar, dereden kovayla su taşıyan kızlar. Dilenen çocuklar vardı. Kavga eden çocuklar vardı. Her yer çöp doluydu. Kötü bir koku vardı. Yavru kuş uçtu uçtu, ama bu koku hep onu izledi. Yavru kuş sonunda gene köprüye geldi. Gene büyük caddelere vardı. Bahçeli evler vardı. Çeşit çeşit ağaçlar vardı. Yavru kuş yavaş yavaş yükseldi. Ve bütün ülkede dev gibi yükselen on büyük yapı gördü. Ve yavru kuş bu yapılardan birisinin en üstündeki açık bir pencereden içeri daldı. Yavru kuş çok geniş bir odaya girdi. Bu oda çok güzel eşyalarla döşenmişti. Ve tam karşıda kocaman bir masa vardı. Kocaman masanın arkasında, bir çocuğun oturduğunu gördü. Çocuk uyuyordu. Bir eli masanın üzerinde, bir eli kucağındaydı. Kuş uçtu ve gelip masanın üzerindeki telefonun üzerine kondu. Uyuyan çocuğa baktı. Ve küçük küçücük yavru kuş, bu çocukla arkadaş olmak istedi. Ve onunla konuşmak istedi. Telefonun üstünden,

"Cik cik cik cik cik," diye hızlı hızlı öttü.

Uyuyan çocuğun bir gözü korkuyla açıldı. Ve aynı anda sağ elinin bir parmağı bir zile bastı. Zile basılır basılmaz bütün yapının dört bir yanında ziller çalmaya başladı. Aynı anda, odanın dört bir yanından, dört kapı açıldı, ve içeriye hızla eli tabancalı muhafızlar girdi. Yavru kuş, korkuyla pencereye doğru uçtu. Aynı anda muhafızlar yavru kuşu gördüler. Ve tabancalar arkası arkasına ateş etti. Ve kurşunlardan biri yavru kuşu buldu. Ve yavru kuş o anda taş oldu. Taş olarak yere düştü.

Masalı anlatan çocuk masalı burada kesti ve,

“İşte,” dedi. “Bir yeri ya da birisini koruyanları övmek için söylenen ‘kuş uçurtmamak’ sözü böyle çıkmış.”

Ve yine masalını anlatmayı sürdürdü.

Muhafızlar, cevher mermisi atan tabancalarını yerlerine koydular. Taş olmuş yavru kuşu yerden kaldırırlarken, caddelerden hızla yaklaşan polis arabalarının sirenleri duyuluyordu. Muhafızlar, yavru kuşu masanın arkasındaki markacıya gösterdiler. Güçlükle ağzını açmaya çalıştı markacı. Muhafızlar ne dediğini anlayabilmek için eğilip kulaklarını yaklaştırdılar. Markacının, fısıltıyla,

“Masaya bırakın, kalsın,” dediğini duydular.

Yavru kuşu masanın üzerine bıraktılar ve odadan çıktılar.

Markacı, çılgın gözleriyle kuşa baktı. Ve bir an, çok kısa bir an gözleri buğulandı. Kendisinin de bir çocuk olduğunu anımsar gibi oldu ve gözpınarlarında küçük bir damla yaş belirdi. Ve aynı anda korkunç bir acıyla inledi. Ağlamayı unutmuş gözleri dayanılmaz bir acıyla yandı. Gözyaşı, gözlerini yaktı. Zile bastı gelip yavru kuşu götürdüler.

Kuşların çocuk ülkesine gelinceye kadar geçen süre içinde, çıldırmış markacılar, çılgınca birbirlerini yok ettiler. Büyük firmalar, küçük firmaları yuttular. Büyüyen firmalar, gene çılgınca birbirlerini yok etmeye çalıştılar. Daha güçlü olanlar ötekileri yuttular.

Ve çocuk ülkesinde yalnızca dokuz DEV firma kaldı. Ve dokuz DEV firmanın sahibi olan dokuz çılgın markacı kaldı. O zaman dokuz çılgın markacı, aralarında anlaştılar. Dönüştürülen her çeşit malı aralarında pay ettiler ve bir firmanın dönüştürdüğü malı, öteki firmalar dönüştürmediler. Ve böylece firmalar birbirlerini yok etmek için yarışmadılar. Ve böylece her firma, kendi malının fiyatını istediği gibi belirledi.

Her firmanın sayısız uzmanı vardı. Ve uzmanlar firmanın

mallarının fiyatını belirlediler. Ve dosyalar düzenlediler ve dosyaları markacılara getirdiler. O zaman markacılar, durmadan dosyaları imzaladılar.

Ve işleri bu oldu.

Ve bu dokuz çıldırmış markacının sağ yanları da taşlaştı. Ve onların sağ kolları da taşlaştı ve onların yalnızca sağ elleri canlı kaldı. Çünkü bir tek sağ elleri çalışıyordu. Ve onlar tek elleri ile durmadan imza atıyorlardı.

Ve onlara TEKEL denildi.

Ve bu DEV firmaların sahibi olan taşlaşmış markacıların dışında daha yüzlerce irili ufaklı markacı vardı. Ve bu markacıların tümü de bu dokuz DEV firmaya bağlıydı.

Ve bu markacılar da derece derece taşlaşmışlardı.

Ve şimdi, bütün bu çıldırmış markacılar, çılgınca korkuyorlardı. Ve çılgınca korkularından kuş bile uçurtmuyorlardı.

Ve o akşam, beyaz sarayın beyaz televizyonu, haberlerde, yavru kuşun ölümünü verdi.

Ve bütün çocuklar, o akşam, beyaz sarayın beyaz televizyonundan yavru kuşun taşlaşmış görüntüsünü izlediler. Ve televizyon yorumcusunun yorumunu dinlediler:

> "Ülkemizin düşmanlarının bu yeni becerisi, herkesi iyice düşündürmelidir. Bugün ele geçirilen bu casus uydusu, görülmemiş bir teknolojinin ürünüdür. Ülkemiz daha bu teknolojiye sahip değildir. O zaman karşımıza şu soru çıkıyor, ülke düşmanları, kimlerle işbirliği yapıyor? Belki de uzaylılarla. Bu sorunun yanıtını kısa zamanda almayı umuyoruz. Asıl sevindirici durum bu casus uydusunun ele geçirilebilmiş olmasıdır. Uyduyu ele geçiren, özel muhafızlara, 10.000'er marka ödül verilmiştir. Şimdi dilerseniz, bu markalarla ne gibi eşyalar alınabilir, izleyelim."

Ve televizyonda reklamlar başladı. Ve binlerce ama binlerce çocuk, gözlerini ekrandaki eşyalara diktiler. Ve onların gözleri eşyalardan başka bir şey görmedi.

Ve o gece beyaz sarayın polisleri, yüzlerce eve baskınlar düzenlediler. Ve cevher çıkartan çocukların yüzlercesini alıp götürdüler. Ve onları sorguya çektiler. Ve onlardan, yavru kuşun ne olduğunu sordular. Kimlerle işbirliği yaptığını sordular. Ve çocuklara işkence ettiler. Çünkü çıldırmış markacıların çılgınca korkusu, bütün ülkeyi sarmıştı. Ve beyaz saray bütün ülkeyi baskı altında tutuyor, çocuklara GÖZ AÇTIRMAK istemiyordu. Çünkü beyaz saraydakiler de korkuyordu. Ve beyaz saray binlerce çocuğun gözlerinin açıldığını biliyordu.

Daha kuşlar gelmeden önce, gözleri açılan çocuklar kendilerini hemen belli ediyorlardı. O zaman beyaz saray onları çok çabuk yakaladı. O zaman gözleri açılan çocuklar, kendilerini belli etmediler. Ve gözlerinin açıldığını kimseler anlamasın diye, gözleri bozuk çocuklar gibi davrandılar. O zaman beyaz saray onları yakalamakta güçlük çekti. Ve o zaman gizlice saklanmakta olan, eski sarayın gizli polisleri saklandıkları yerden gizlice çıktılar. Ve gizlice beyaz sarayın buyruğuna girdiler. Ve gizlice, yeni yeni gizli polisler yetiştirdiler.

Ve şimdi gizli polisler de gizli gizli korkuyorlardı. Çünkü gözleri açılan çocukların binlerce olduğunu biliyorlardı. Gizli polisi ve beyaz sarayı ve bütün markacıları korkutan asıl şey, gözleri açılan çocukların birbirlerini çocuk olarak görebilmeleriydi. Onlar bütün çocukları çocuk olarak görebiliyordu. Ve onlar çocuk olarak görebildikleri için bütün çocukları seviyorlardı. Bütün çocukları sevdikleri için onların hastalıklarının geçeceğini biliyorlardı. Korkanlar ne kadar tek başlarına ise, gözleri açılanlar o kadar birlikteydiler. Gözleri açılan çocuklar çoğalıp bütünleştikçe, daha güçlü oluyorlardı.

Ve gizli polisler ve beyaz saraydakiler ve markacılar kendilerini tek başına ve güçsüz hissediyorlardı. Ve çılgınca korkuyorlardı. Korktukları için acımasız oldular. Ve bütün çocuklardan nefret ettiler. Gözleri bozuk olan çocuklardan bile nefret ettiler. Ve acımasızca, çocukları baskı altında tuttular.

Ve ne kadar baskı yaptılarsa çocukların gözü o kadar çok açıldı.

Ve işte şimdi küçücük bir yavru kuştan bile korkuyorlardı.

"Vakit geldi."

Bu sözleri söyleyen, kasketli çocuktu. Kasketinin iki yanından sarkan kulaklıkları tepesinde çıtçıtlayarak birleştirdiği için, konuşurken artık kulaklıkları sallanmıyordu.

"Vakit geldi arkadaşlar. Artık harekete geçmeliyiz."

Kasketli çocuk ve dokuz arkadaşı, gene küçük bir odada konuşuyorlardı:

"Gördüğünüz gibi, cevher ırmağımızın başını tutmuş olan bu dokuz başlı DEV'in güçlü oluşu, yalnızca bir MASAL ASLI'nda, küçücük bir yavru kuştan korkacak kadar panik ve telaş içindedirler. Bu ülkede çocukların, çocukça ve birbirlerini severek yaşayabileceklerini söyleyen beyaz saray, MASAL söylüyor. ASLI'nda, küçücük bir yavru kuşu bile acımasızca yok edenler çocukları sevemezler. Bu MASAL'a son vermenin zamanı geldi."

"Evet, bu MASAL'a son vermenin zamanı geldi," dedi öteki çocuklar.

"Arkadaşlar," dedi kasketli çocuk. "Cevher ırmağımızın başını tutan bu dokuz başlı DEV'in yüreği BEYAZ SARAY'dır. Ve bütün saraylar gibi taştan yapılmıştır. Ne renge boyarsanız boyayın taş taştır. Ve taştan bir yürek, duygusuzdur. Ve bu taşyürek, sevgiye düşmandır."

Kasketli çocuk, böyle dedi ve kırmızı elbiseli çocukla mavi elbiseli sarı saçlı yeşil gözlü kızın başından geçenleri anlattı.

O zaman bütün çocukların ve kasketli çocuğun gözlerinden birer damla gözyaşı aktı.

Ve kasketli çocuk, bu taşyüreğin, kardeşlik isteyenleri taş yaptığını, eşitlik isteyenleri taş yaptığını, hakkını arayanları taş yaptığını teker teker anlattı.

"İlk işimiz beyaz sarayı ele geçirmektir," dedi.

Ve on çocuk bir arada, neler yapacaklarını inceden inceye konuştular. Dokuz çocuk, o gece dışarı çıktılar. Ve her biri, yapılacak işleri, dokuz çocuğa anlattı. Ve o dokuz çocuk, dağıldılar ve her biri yapılacak işleri dokuzar çocuğa anlattılar.

Dünya dönüyordu.

Ve sabah oldu.

Ve yapılacak işler, bütün ülkede, gözü açılan çocuklara anlatıldı.

Ve gizli polis, gizli hazırlıkları gizlice öğrendi ve koşarak saraya geldi, açıkça ve korkuyla haber verdi. Ve taştan yapılmış, beyaza boyanmış sarayda, herkesi bir korku aldı. Ve herkes telaşlı telaşlı koşuşturmaya başladı. Ve beyaz saray bütün polislerini ve bütün muhafızlarını, cevher çıkartan çocukların üstüne gönderdi. Ve onlar, rastgele çocukları toplamaya başladılar. Topladıklarını aldılar götürdüler.

Cevher ırmağı akmasını sürdürüyordu.

Ve gizli polisler, hazırlıkların açıkça yapıldığını gördüler ve beyaz saraya koşarak, gördüklerini haber verdiler.

Cevher ırmağı akmasını sürdürüyordu.

Ve akşam oldu.

Ve karanlıkta cevher ırmağı pırıl pırıl parlayarak akmasını sürdürüyordu.

Beyaz sarayda, temsilciler meclisi olağanüstü toplandı ve başkanın isteği üzerine sıkıyönetim ilan edildi ve sokağa çıkma yasağı kondu. Ve radyolar ve televizyon bunu bütün ülkeye duyurdu. Ancak, cevher ırmağı akmasını sürdürüyordu.

O zaman beyaz saray, akan cevher ırmağını zorla durdurmak için buyruk verdi ve muhafızlar, ellerinde cevher mermisi atan tabancaları ve tüfekleri ile, cevher ırmağının önünü kesmek istediler. Ama cevher ırmağı akmasını sürdürdü.

O zaman muhafızlar, tabancalarını ateşlediler ve birçok çocuk taş oldu ve yaralandı.

Ve işte o zaman görülmemiş bir şey oldu. Cevher ırmağı, bir anda muhafızları arasına aldı. Ve gözü açılmış çocuklar, ellerindeki cevherle ateş eden muhafızları taş yaptılar. Ve kalan muhafızlar korkuyla silahlarını bıraktılar, yalvarmaya başladılar.

İşte tam o anda, o ana kadar gözleri açılmamış olan çocukların gözleri bütün çocukları görmeye başladı. Ve hepsinin içini anlatılmaz bir sevinç kapladı. Ve onlar yalnızlıktan kurtuldular. Ve her çocuk, bütün çocuklar kadar çok olduğunu hissetti. Ve her çocuk, ancak bütün çocuklarla güçlü olabileceğini anladı.

Ve gözleri yeni açılan çocuklar muhafızların korkuyla titreştiğini gördüler. Ve üzerlerine yürüdüler. O zaman gizli komitede çalışanlar onları durdurdular.

"Arkadaşlar, durun. Bizler çocukları taşlaştırmak için ayaklanmadık. Onlar da bir çoğumuz gibi göremiyorlar. Ve onlar da bir çoğumuz gibi görmeye başlayacaklar. Başıboşluk yok. Şu andan sonra, hepiniz, gizli komitenin buyruklarını dinleyeceksiniz."

Gizli komitede çalışanlar, gözleri açılan çocuklara neler yapacaklarını anlattılar. O zaman cevher çıkartan çocuklar, muhafızları önlerine kattılar ve hepsini depolara kapattılar. Ve depoların başında elleri cevherli çocuklar nöbet tuttular.

Ve cevher ırmağı büyük bir hızla, bütün ülkeyi kapladı. Bütün yapımevleri, cevher çıkartan çocuklarla kuşatıldı. İstasyonlar, telefon idareleri, elektrik santralları elleri cevherli çocuklarla ele geçirildi.

Radyo ve televizyon ele geçirildi. Ve televizyon, ülkede olanları naklen göstermeye başladı. Korkudan evlerine kapanmış çocuklar, olanları gördüler. Ve birden gözlerinin açıldığını fark ettiler ve hepsinin içini inanılmayacak bir sevinç kapladı.

Dokuz DEV firmanın sahibi olan taşlaşmış çılgın markacılar, çıldırmış tek gözleri ile televizyonda olanları izlediler. Zillere bastılar. Ama hiç kimse gelmedi. Kuş uçurtmayan muhafızları çoktan kaçmışlardı ve gizlenmişlerdi. Ve onların sağ elleri de taş oldu. Ve sağ gözleri de taşlaştı.

Elleri cevherli çocuklar, geldiklerinde, markacıların çoktan taş kesildiklerini gördüler.

Ve televizyon bunları naklen yayınladı.

Tam bu sırada beyaz sarayın özel muhafızları, kale duvarlarının üzerinden, çocuk ülkesini cevher toplarıyla cevher ateşine tuttular.

Fakat çok geçmeden elleri cevherli çocuklar, kale duvarlarının üzerine çıktılar ve beyaz sarayın özel muhafızlarını taşlaştırdılar. Elleri cevherli çocuklar, beyaz saraya daldılar. Karşı koyanları taşlaştırdılar. Teslim olanları, birinci kattaki kırk odaya kapattılar. Ve beyaz saray, elleri cevherli çocukların eline geçti. Televizyon bunu da naklen yayınladı.

Ve gizli polisler, gizlice gizlendikleri yerlerde gizlice yakalandılar ve zindanlardan çıkan çocuklarca, gizlice taşlaştırıldılar. Televizyon bunu da naklen verdi.

Ve televizyon, gizli komitenin bir numaralı kararını bütün çocuk ülkesine duyurdu:

"Çocuk ülkesinin bütün çocuklarına! Şu andan sonra, cevher bütünleştirme araçları bütün çocukların olmuştur. Ve cevher ırmağı bütün çocuklar için akacaktır. Yaşasın çocukların kardeşliği!"

Ve sabaha karşı, bütün ülkede yağma hareketleri başladı. Ve elleri cevherli çocuklar hemen buna engel oldular.

O zaman kasketli çocuk, uzun uzun düşündü. Yanındaki dokuz arkadaşı da uzun uzun düşündüler. Ve kasketli çocuk dedi ki:

"Birçok çocuğun gözlerinin gerçekten açılması çok uzun sürecek. Çünkü onların gözleri eşyaları gördükçe gene bozulacak. Onlara sabırla, MASALIN ASLI'nı anlatmalıyız."

O zaman bütün ülkedeki çocuklara Masalın Aslı'nı anlatmak için gönüllü çocuklar toplamaya karar verdiler. Ve bunu bütün ülke duydu. Ve gizli komitede çalışmış çocuklar ve hatta gözleri yeni açılan birçok çocuk, gönüllü olarak toplandılar. Ve bu çocuklar onar onar gönüllü komiteleri meydana getirdiler.

Dünya dönmesini sürdürdü.

Ve yepyeni bir sabah oldu.

Ve güneş, yepyeni bir çocuk ülkesini aydınlattı.

Ve güneş son on gönüllüyü aydınlattı.

On gönüllü çocuk, kasketli çocuğu dikkatle dinliyorlardı.

On gönüllü çocuk, kasketli çocukla öpüştüler ve birbirleriyle öpüştüler.

On gönüllü çocuk, sırtlarını birbirlerine verdiler ve bir halka oluşturdular.

Güneş bu on çocuğa gülümsedi.

Ve on çocuk, on ayrı yöne ilerlemeye başladılar.

Ve bu on gönüllü çocuk, çocuk ülkesinde olanları bütün dünya çocuklarına anlatmak için dağıldılar.

Onuncu Masalın Bitişi

Masalı anlatan çocuk, masalı burada kesti, ve,

"Bu masal burada biter," dedi. "İşte bize masalı anlatan çocuk, o on gönüllü çocuktan birisiymiş. Dünyadaki öteki çocuklara bu masalı anlatmak için buradan ayrıldı."

"Ayrılırken bir şey demedi mi?"

"Şey. Aslında bu sonuncu masal, çok uzunmuş." Bir an durdu masalı anlatan çocuk, tarihçiye baktı, sonra, "Nedense hepsini anlatmadı," dedi.

"Vay canına," dedi tarihçi. Hafifçe gülümsedi. Çocuklar onun ne düşündüğünü anlayamadılar. Bakıştılar.

Ve masalı dinleyen çocuklar, yavaşça çeşitli yönlere dağıldılar.

Dünya dönüyordu.

SON

MASALIN ASLI İÇİN YABANCI BASINDA YAZILANLAR

Masalın Aslı, 1978 yılında, Almanya'da, Ararat Yayınevi'nce (Ararat Verlag) yine iki cilt halinde DES MARCHENS KERN adıyla, Ahmet İ. Doğan'ın çevirisiyle Almanca olarak yayımlanmıştı. Kitap, büyük bir ilgiyle karşılandı. Basında yer alan tanıtıcı ve eleştirici yazılardan bir seçme yaparak sunuyoruz. Bu yazıları Türkçeye Fatma Akerson çevirdi.

Bu Türk masalları insanı bir düşler ülkesine alıp kaçırmıyor, tersine düşündürmek istiyor. Bu masallarda yapay bir 'idil' örülmediği için, propaganda da yapılmıyor. Masallar tam çocuklara göre, ama büyüklerce okunmaya değer; incelik, imgelem gücü, öykü kurma becerisi ve bir çeşit de bilgelikle yazılmışlar. Doğunun masal anlatma geleneğinden esinlenen ve çocuk kitapları arasında bir benzeri bulunmayan bu hayranlık uyandırıcı masalcının hem angaje hem dünyaya açık, çocuksu ve şiirsel, hem fantastik hem çağımıza çok uygun ve somut bir biçimde kafalarda oluşturduğu dünya, gerçekliğin dünyasını değişik bir düzeyde, bu nedenle de yeni bir türde yaşanabilir gibi yansıtıyor.

Neuer Bücherdienst (Viyana)

Vasıf Öngören kendini Brecht'in öğrencisi olarak görüyor. Bence Öngören yapacağını iddia ettiği şeye çok yaklaşıyor. Anlatılan dünyanın en eski öyküsü, çocuklara özgün bir istekler ve düşler ülkesine aktarılmış: Akıllıca ve birbirleriyle dayanışma içinde davranan on çocuk mucizeler yaratan bir ışık demetini kendi yararlarına kullanmayı başarıyorlar. Kendilerine içinden limonata fışkıran çeşmeler, parlak şekerlerle dolu odalar, atlıkarıncalar, dost kelebekler, kuşlar ve balıklarla dolu bir çocuk cenneti yaratıyorlar. Ama zenginlikleri bu çocuklarda bir egemenlik tutkusu uyandırıyor. Aç ve daha küçük on çocuğu da, her gün kendilerine "başka" olduklarını söylemeleri için yanlarında tutuyorlar. Ancak çok aç ve paçavralar içindeki başka çocuklar ülkelerine girdiğinde onları sihirli ışık demetinin sağladığı zalim güçle karşılıyorlar. Aç çocukların mucize yaratan öteki çocuklara yalnızca umutsuz bir yaşama isteğiyle karşı çıkabildikleri hesaplaşma süreci sırasında bir diktatör ortaya çıkıyor; ilk on çocuktan biri olan bu diktatör ışık demetinin elde edilmesi için gerekli çalışmayı örgütlüyor ve denetimi kendi tekellerinde tutuyor. Yani kötü gerçeğin çocukların anlayacağı biçimde saptanması mı? Hayır, öykü pek çok başka angaje çocuk kitabında olduğu gibi "çocuklaştırmaya" kaymıyor. Olağanüstülüğünü, pırıltısını koruyor; düşünen balıklar ve cennetin gelişmesini isteyen kuşlarla. Özetleyici ve siyah basılmış bölümleri çocukları masalı başkalarına da anlatmaya ve birlikte düşünmeye çağırıyor. Giderek, birlikte yaratıcı çalışma, masalın devamının koşulu durumuna geliyor.

Claus-Peter Lieckfeld Spuren (Köln)

Sanat ve Toplum Dergisi

Türkiye, “1001 Gece” masallarının ülkesi, “yabancı işçilerin” gönderildiği ülke. Bu ülkede bir de “edebiyat” olduğunu hangimiz biliyoruz? Stuttgart’taki Ararat Yayınevi çıkardığı kitaplarla bu ülke ve insanları hakkında yaygınlaşmış olan önyargıları kaldırmaya çalışıyor. Kitap, Türk yazarı Vasıf Öngören’in insanlığın çocukluk diliyle insanlığın öyküsünü anlattığı bir deneme. Baskı, köleleştirme, radikal şiddet uygulamaları; kısacası günümüzün toplumu! Yazar toplumu eleştiren bu çocuk kitabında yüzyılların özetini ve içeriğini etkileyici bir biçimde vermeyi başarmış. Çıkış noktası olan, insanın ötekilerden yalnızca aklıyla ayrıldığı cennet bozuluyor. Düşünen varlığın başlangıçta yaşamdan beklediği doğal istekler giderek arka planda kalıyor; tek tek kişilerin daha büyük, daha güçlü, egemen olma dürtüleri uyanıyor; bunun sonucunda ayrı ayrı tabakalar oluşuyor ve küçük bir azınlık büyük kitle üstünde güç sahibi oluyor. Bu sisteme karşı gelişen nefret ve isyan duyguları – okuyucuda da aynı duygular gelişiyor, ya da gelişmesi beklenir– sistemin yıkılmasını amaçlıyor ve bu amaç biçimsel olarak da ortaya koyuyor. Bütün kitap boyunca öyküye eşlik eden bir müzik gibi süregelen, umutları da yoksun olmayan bir kadere başeğme tutumu bu gerçekçi masalın nasıl bir son bulacağı konusunda açık seçik bir yorumu olanaksızlaştırıyor; insan insana egemen olduğu sürece son belirsiz. Çocuklar tarafından daha büyük bir anlayışla karşılanacağını uman Öngören, bir çocuk kitabı yazmayı başarmış, ama kitabın seslendiği kitle hiç de bu genç okuyuculardan ibaret değil.

Die Tat (Frankfurt)

Antifaşist Haftalık Dergi

Ve dünya dönmeye devam etti.

Türk tiyatro yazarı Vasıf Öngören'in on masalı insanlık tarihinin şiirsel bir öyküsü. Bu masallar çok genç bir okuyucu kitlesine, yani çocuklara sesleniyor ve kuşku uyandıran toplumumuzun karmaşık dramını gene çocuklara oynatıyor. Küçük okuyucu, emeği, fevkalade olayları, zenginliği, yoksulluğu, sömürüyü, vahşeti ve bilgeliği öğreniyor, ancak on masalı da dikkatle birbiri ardından okur ve başkalarına da anlatma koşulunu yerine getirirse, masalın aslını öğrenmiş oluyor. Anlatım yalın, inandırıcı, sık sık toparlayıcı bağlantılarla kurulmuş. Bu çocuk kitabının ilginç olduğu kesin; düşünen sabırlı çocuklar için çok uygun.

Gudrun Racine Orte (Zürich)
İsviçre Edebiyat Dergisi

İki ayrı cilt halinde satılan kitapta çocuklara, dünyanın ve toplum düzeninin oluşumu masallarla anlatılmak isteniyor. Ancak yazar dünyayı Marksist görüşle yorumladığından Hıristiyanlar için inandırıcı olamıyor. İnsanlığın tarihine tek yanlı bakılmış. Kapsamlı ve geniş soluklu bu masalların okunduktan sonra, başkalarına okunması ya da anlatılması istemi aslında kabul edilebilir, ne var ki dinleyiciler açısından tepkiyle karşılanmaları da beklenir. "Bildiriyi iyice duydum, yalnız inancım yok."

j.t. Christ und Bildung-KEG (İsa ve Eğitim -KEG)
Alman Katolik Eğitim Derneği Yayın Organı

Türkiye'den masallar mı? Sanırsınız ki size sultanlardan, vezirlerden, güzel prensesler, doğulu kahramanlar, dervişler ve cinlerden söz edilecek. Ama böyle sanmakla çok yanılmış olursunuz! Zaten yazarın kendisi de o alışılmış doğulu masal anlatıcılarına hiç benzemiyor: Vasıf Öngören (doğ: 1938) Batı Anadolu'daki kömür havzalarından birinde büyüdü ve bugün Türkiye'nin en ünlü tiyatro yazarlarından biridir. 60'lı yıllarda Batı Berlin'de okurken yaşamını Ku'damm'da kaldırımlara resim yaparak kazanıyordu. Manfred Wekwerth'in Berliner Ensemble'deki çalışmalarını ilgiyle izledi, Helene Weigel ve Erwin Piscator'la tanıştı. Ülkesine döner dönmez de –burada iki tiyatro oyunuyla başarıya ulaşmıştı– 1971 askeri cuntasının arkasından hapis ve sürgün cezalarına çarptırıldı. 1974'te yeniden özgürlüğüne kavuştu. Masalın Aslı, yazarın ilk çocuk kitabıdır. Vasıf Öngören, on masallık bir diziyle "insanlığın tarihini" anlatıyor. Kitapta özgürlükle yoksunlukların yan yana bulunduğu bir ilk durumdan yola çıkılıyor, çeşitli yönetim biçimlerinden, emek, zahmet ve sömürüden geçilerek bolluk, eşitlik ve sevginin yer aldığı bir döneme varılıyor; daha doğrusu bu son dönem ileriye dönük bir bakış açısı ve olasılık olarak sunuluyor. Olayların can alıcı çıkış noktasıysa başlangıçta bir küme çocuğun keşfettiği "ışık kitlesi". Bu ışık kitlesi insanın yaratıcı gücüyle doğada saklı enerjiyi simgeliyor. Bu kitlenin yanlış kullanımı sayısız acılara yol açıyor, özel mülkiyet biçimine dönüşmesi ise çoğunluğun yoksullaşmasına ve şiddete sürüklüyor. "Düşünmeye başlayan çocuklar ve birlikte düşünmek isteyen anne-babalar için" (iç kapaktan alıntı) yazdığı bu öykülerle yazar birçok sorunu aydınlatmayı ve toplumsal temel ilişkileri yalın bir biçimde yansıtmayı deniyor. Giderek artık değer üretimi gibi karmaşık süreçleri bile çekinmeden anlatmaya kalkışıyor. Türk yazarının masalları içerik ve biçim açısından 20'li yıllarda Almanya'da sosyalist yazarlar tarafından yazılmış proleter

devrimci masallarına çok benziyorlar. Ve yine bunlar gibi sık sık bilgi veren ve öğretici olan bölümlerin aşırı yığılması tehlikesiyle karşı karşıya kalıyorlar. Bazı yerlerde betimlemelerin tam ve doğru olabilmesi için öykünün simgesel ve meselimsi kılıfından iyice çıkarılması zorunlu olmuş. Bu bölümler oldukça tatsız ve kuru, üstelik bu bölümlerde ayrıntıları kavrayabilmek ve bütünle olan bağlantıları kurabilmek için okurken aşırı bir dikkat göstermek gerekiyor. Öngören'in anlatımı, kitabın yüksek sesle okunmasını gerekli kılıyor. Ancak bu okuma saygılı bir huşu içinde olmamalı, tersine soru sorulması, açıklama ve değişiklikler yapılması olanağı ve gerekliliği unutulmamalı. Her biri kendi içinde ayrı bir bütün oluşturan ve dıştan bir eylemle birbirine bağlanan masallar tek tek de anlatılabilirler. Bu masalları önemsememin çok ayrı bir nedeni daha var. Türkiye bizim için sık sık deprem olan ve yabancı işçilerin geldiği bir ülkedir; genellikle oryantal giysili insanların dolaştığı gürültülü çarşıları bulunan bir yer diye biliriz, ötesini pek düşünmeyiz. Ama bu masallar Türkiye'de kendine özgü çağdaş bir edebiyatın da varlığını gösteriyorlar! Üstelik bizim ölçülerimize vurulmaya belki uygun olmasa da, pekâlâ saygıdeğer bir edebiyatın varlığını! Bu edebiyat her şeye karşın bizim merak ve ilgimizi çekecek nitelikte. Yeni çalışmaya başlayan ve şimdiye dek pek az kitap yayımlayan Ararat Yayınevi'nin ilk yayımları arasına bir de çocuk kitabı almayı programlamış olması, bence kayda değer ve özellikle sevindirici bir olay.

Bernd Dolle Deutsche Volkszeitung

Eğitim ve Bilim Sendikası -GEW Bülteni

RADYO PROGRAMI

1. Konuşmacı: Aslında namuslu olmak gerekirse, burada da Masalın Aslı'nda öngörüldüğü gibi davranmak gerekir. Yani Vasıf Öngören'in iki ciltlik kitabı üstüne yapılan bu konuşmayı dinleyenin, bu konuşmayı dokuz kişiye daha –anne-babasına, arkadaşlarına ya da yabancılara– anlatması gerekir. Ancak ondan sonra bu kitaplarda saklı ve yazılı olan şeyleri öğrenmeye hak kazanacaktır. İki eşit kalınlıktaki ciltte toplanan 10 masalın her biri için geçerli olan koşullar aşağı yukarı bunlar.

2. Konuşmacı: Başlangıçta mahalledeki çocuklardan biri arkadaşlarına: "Hepiniz buraya gelin, size bir masal anlatacağım," der.

Çocuklar, "masal mı?" diye sorarlar.

"Evet, ya, masal. Adı da: Masalın Aslı."

Çocuklar: "Aman ne iyi, anlat, anlat," derler ve arkadaşlarının çevresine toplanırlar.

"Ama," der çocuk, "bu masalın koşulları var. Eğer koşulları kabul ederseniz, anlatırım."

Çocuklar bu masalı merak etmişlerdir.

"Koşulların nedir?"

"Masala başlayabilmem için on çocuk olmalıyız."

Sonra arkadaşlarını sayar. Kendisiyle birlikte dokuz kişidirler.

Çocuklardan biri bir arkadaşını daha çağırmak için koşup gider. Bir süre sonra yanında bir çocukla geri döner.

"Şimdi tamamız. On kişi olduk. Haydi, anlatmaya başla," derler.

1. Konuşmacı: Ne var ki bu on çocuk ikinci masalı dinlemeden önce, birincisini dokuz kişiye daha anlatmalıydılar. Bu zor

bir işti, ama değiyordu doğrusu ve çocuklar da değdiğini gördüler. Hem öyle az buz değil, bayağı değiyordu; çünkü Masalın Aslı aslında insanlığın ve ilerlemenin öyküsüydü, bu öyküyü de genç okuyucuların anlayabileceği bir düzeyde aktarıyordu. Bu genç okuyucular genellikle atalarının tarihi karşısında heyecanlanmazlar ve bu tarihe ilgi duymazlardı; bunun nedeni de tarih derslerinin ya da bu konulardaki başka kitapların bu bilgileri çekici bir biçimde sunmamasıydı; oysa atalarının tarihini öğrenmemekle kendi tarihlerini de boşlamış oluyorlar ya da anlamadan geçiyorlardı. Ama bu kitapta her şey yanlış anlamaya olanak vermeyecek biçimde bir masalda canlandırılıyor. Bu iki cildin içinde insanların hakları açısından nasıl birbirlerine eşit olduğu, bir hakkın nasıl ötekileri oluşturduğu, vergilerin nereden çıktığı, egemenlik savaşlarının niçin yapıldığı, güneşin batmadığı, aslında dünyanın döndüğü, yasaların, mal, para, mülkiyet, güç ve patronların nasıl ortaya çıktığı, hepsi var. Kitap, Alman gençlik ödülü yarışmasına katılan kitaplar arasında en önde geliyor ve 12 yaş dolayındaki bütün çocukların alıp okuması gereken bir kitap. Özellikle okulda, evde, basında ya da nerede olursa, kendisine aktarılanlarla yetinmeyen, tarihin doğru dürüst kavranması için kendisine sunduğu seçeneklerle bir hesaplaşmaya girişmek isteyen bütün çocuklar okumalı bu kitabı. Üstelik bu olanakları sağlarken eğlendirici, heyecanlı, sürükleyici, serüvenle dolu, bir yandan da küçük küçük birikimlerin şaşmaz sonucuna götürüyor.

İşte bu sonuca yakın bir yerde, II. ciltte bir düşünür en son şiirini okuyor:

2. Konuşmacı:
“Ben başkayım, sen başkasın
O başka, o da başka
Başka olmalı bambaşka.”

1. Konuşmacı: Sonuçta bundan söz konusu çocuklar ülkesinin şu temel ilkesi doğar:

2. Konuşmacı: "Biz çocuklar hepimiz eşitiz. Ancak bunu kabul etmek istemeyenler, bizden başka türlüdür."

1. Konuşmacı: Varılan bu sonucun ne denli doğru olduğunu da günlük haberlerin biri gösterir: (Masalın Aslı'nda bu haber şöyledir:)

2 Konuşmacı: "Ve aydın yine bir doğruyu dile getirmek istediğinden temsilciler onun çocuklar ülkesinden sürülmesine karar vermişlerdir."

1. Konuşmacı: Vasıf Öngören'in yazdığı "Masalın Aslı": Birinci ciltte: Anlatım daha güçlü, düşünen insanların varolmasından sonra gerçekleşen birçok önemli olay daha yoğun bir biçimde betimlenmiş; ikinci cilt ise biraz aceleye gelmiş gibi; insanların gereksinmelerini, toplumsal başarılarını ve başarısızlıklarını anlatan birçok olay üst üste yığılmış, bunlar üstünde biraz daha çalışılmalıydı. Bütün bunlara karşın anlatım gücü böylesine yüksek, bu düzeyde bir kitabın piyasaya çıkması için çok beklendiği söylenebilir. Vasıf Öngören'in "Masalın Aslı" kitabı mutlaka alınmalı, armağan olarak verilmelidir.

Westdeubcher Rundfunk Batı Alman Radyosu
Okul Radyosu ve Eğitim Programları
Redaksiyon: Klaus Dewes
9.8.79'da WDR 3'te yayımlandı.